

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2024
Decizia protocolară nr. _____/2024

UE

Proiect

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2025)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune art. 89 (8) lit. (a) și (d) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (reformare) (CELEX: 32013R0952), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269 din 10 octombrie 2013, așa cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2022/2339 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022.

Art. I – Articolul 10 punctul 5¹ din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (publicată în Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„5¹. Nerespectarea prevederilor art. 7¹ se sancționează cu amendă de la 4000 până la 6000 de lei pentru fiecare caz. În cazul în care agentul economic în termen de 30 de zile de la aducerea la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii nu s-a conformat prevederilor art. 7¹, i se va aplica o amendă în mărime de la 5000 până la 15000 de lei. Controlul și aplicarea sancțiunilor se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.”

Art. II – Codul fiscal nr. 1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul codului, cuvintele „sau filiala acesteia”, la orice formă gramaticală, se exclud, iar cuvintele „de încălcare fiscală”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „de încălcare a legislației”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. Articolul 5:

la punctul 29) textul „filială,” se exclude;

punctul 36) va avea următorul cuprins:

„36) *Servicii profesionale* – activități independente în domeniul științific, literar, artistic, educativ, pedagogic, activități independente ale inginerilor, arhitecților, auditorilor, contabililor, precum și oricare altă activitate independentă desfășurată în conformitate cu legislația. Prevederile prezentului punct nu se extind asupra persoanelor menționate la pct. 36²) și 36³).”;

la punctul 46), litera b) se completează cu textul „inclusiv în cazul în care domiciliul/reședința a fost anulată cu cel mult 90 de zile calendaristice înainte de data înstrăinării.”;

se completează cu punctele 47) și 48) cu următorul cuprins:

„47) *Program de stimulare pe termen lung (stock option plan)* – program inițiat în cadrul unei persoane juridice, aprobat de către adunarea generală a asociaților/acționarilor prin care se acordă salariaților și/sau administratorilor acesteia, care au statut de rezident în sensul prezentului cod, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri (cote) de participare, emise de persoana respectivă, dar nu mai mult de 25% din capitalul social, în raport cu toți participanții la program. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de 3 ani între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării/primirii titlurilor de participare).

48) *Titlu (cote) de participare* – orice acțiune sau altă parte socială într-o persoană juridică.”

3. Articolul 6:

la alineatul (6), litera m) se abrogă;

alineatul (11) se abrogă.

4. Articolul 8 la alineatul (2) litera f), cuvintele „la prima cerere” se completează cu textul „sau maximum în decurs de 1 zi lucrătoare, din data finalizării controlului fiscal operativ,”, iar cuvintele „și taxelor” se substituie cu textul „, taxelor și altor plăți obligatorii”.

5. Articolul 19:

la litera a), textul „și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art. 24 alin. (19³), (19⁴) și (20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern” se substituie cu textul „a plăților menționate la art. 24 alin. (19), alin. (19³), (20), (24) și (26) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern/Cod.”.

literele a²)-a³) se abrogă.

6. Articolul 20:

litera c³) va avea următorul cuprins:

„c³) cadouri în natură, inclusiv vouchere oferite salariaților, al căror quantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat;”

litera d⁶) va avea următorul cuprins:

„d⁶) plățile menționate la art. 24 alin. (19), alin. (19³), (19⁴), (20), (24) și (26) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern/Cod”.

la litera y), cuvintele „precum și a acumulatorilor electrice uzate” se substituie cu textul „, a acumulatorilor electrice uzate, predate separat sau ca părți componente dintr-un deșeu de echipament electric sau electronic”;

litera y³) se completează cu textul „și de la înstrăinarea unui autoturism care a fost în proprietatea contribuabilului cel puțin 3 ani până la data înstrăinării, cu excepție autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic.”;

se completează cu literele z²⁰)-z²²) cu următorul cuprins:

„z²⁰) veniturile persoanelor fizice rezidente obținute sub formă de creștere de capital sau dobânzi aferente valorilor mobiliare de stat și/sau aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale.

z²¹) veniturile obținute din vânzarea energiei electrice de către persoane fizice rezidente, care produc energie regenerabilă și cărora li se aplică mecanismul de contorizare netă/facturare netă în conformitate cu Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din sursele regenerabile.;

z²²) drepturile acordate în cadrul „stock options plan”, la momentul acordării și exercitării acestora, în conformitate cu condițiile stabilite de Guvern”.

7. Articolul 21 alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se ajustează în scopuri fiscale la prețul de piață.

Ajustarea/estimarea tranzacțiilor economice la preț de piață se efectuează prin corectarea veniturilor/cheltuielilor, inclusiv și la cealaltă persoană interdependentă.

Prevederile prezentului alineat nu sunt aplicabile tranzacțiilor pentru care a fost aplicat principiul lungimii brațului la stabilirea prețului.”.

8. Articolul 24:

alineatul (8) primul enunț se completează cu textul „, , cu excepția tranzacțiilor pentru care a fost aplicat principiul lungimii brațului la stabilirea prețului”;

alineatul (19²), după cuvintele „în folosul angajatului” se completează cu textul „studentilor stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației nr.152/2014 și/sau Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual”;

alineatul (19³) va avea următorul cuprins:

„(19³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator, în folosul salariatului, pentru:

a) cadouri în natură, inclusiv vouchere oferite salariaților, al căror quantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul

mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat;

b) perfecționarea salariaților, alta decât cea prevăzută la alin. (19), precum și pentru activitățile aferente consolidării culturii corporative și a spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern, în cuantum anual ce nu depășește 5% din valoarea calculată ca diferență dintre fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul precedent sau anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova din anul respectiv. În sensul prezentei litere, prin fond de retribuire a muncii se înțelege salariul, alte recompenselor pentru munca depusă, inclusiv ajutorul material.

c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, achiziționate de la furnizori ai căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei, precum și de la intermediarii acestora, în mărime anuală de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat;

d) contractarea serviciilor medicale în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat.

Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor enumerate la lit. a)-d) dacă pentru cuantumul ce depășește plafonul menționat se aplică alin. (19²).”.

la alineatul (26), ultimul enunț se exclude.

9. La articolul 26¹, alineatul (6¹) va avea următorul cuprins:

„(6¹) Prin derogare de la prevederile alin. (6), agenții economici, alții decât cei care desfășoară activități financiare, de asigurări/reasigurări prevăzute în secțiunea K a Clasificatorului activităților din economia Moldovei, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de punere în funcțiune a mijlocului fix. Mărimea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină după cum urmează:

a) pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare al mijlocului fix;

b) pentru următorii ani de utilizare, amortizarea se calculează prin raportarea valorii neamortizate a mijlocului fix la durata de funcționare utilă rămasă a acestuia.”.

10. Articolul 31

la alineatul (2), textul „pentru bănci,” se substituie cu textul „pentru bănci și

organizațiile de creditare nebancară,”;

la alineatul (3), cuvântul „băncilor” se completează cu cuvintele „și organizațiilor de creditare nebancară”;

la alineatul (4), cuvintele „conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei” se completează cu cuvintele „pentru cei care țin evidența conform Standardelor Naționale de Contabilitate”.

la alineatul (5), textul „contribuțiilor inițiale, contribuțiilor trimestriale și contribuțiilor speciale ale băncilor în fondul menționat” se substituie cu cuvintele „contribuțiilor în Fondul de acoperire a depozitelor bancare”.

11. Articolul 33:

la alineatul (1), cifrele „27000” se substituie cu cifrele „29700”;

la alineatul (2), cifrele „31500” se substituie cu cifrele „34620”.

12. La articolul 34 alineatul (2), cifrele „19800” se substituie cu cifrele „21780”;

13. Articolul 35:

la alineatul (1), cifrele „9000” se substituie cu cifrele „9900”, iar cifrele „19800” se substituie cu cifrele „21780”

la alineatul (2) litera b), cifrele „11280” se substituie cu cifrele „12400”.

14. La articolul 35²:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurarea de viață, asigurările de sănătate, asigurările de incendiu și de alte calamități naturale, în quantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, pentru toate tipurile de contracte cumulativ.

la alineatul (5), primul enunț va avea următorul cuprins: „Se permite deducerea dobânzilor achitate de către persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin programele de stat, în quantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat”, iar din al doilea enunț, cuvântul „ipotecar” se exclude.

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul persoanelor întreținute – copii, oferite de instituțiile de învățământ prevăzute la art. 15 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, în quantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Quantumul deductibil se aplică cumulativ pe numărul total de copii și pentru toate tipurile de învățământ.”.

15. La articolul 36 alineatul (2), textul „, , precum și în favoarea caselor de copii de tip familial” se exclude.

16. Articolul 39 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) titluri (cote) de participare, obligațiunile, alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător.

17. Articolul 40:

se completează cu alineatul (6²) cu următorul cuprins:

„(6²) Creșterea sau pierderea de capital în cazul tranzacțiilor cu titluri (cote) de participare dobândite la preț preferențial sau gratuit, în cadrul „stock options plan”, se determină ca diferență între prețul de vânzare (suma încasată/venitul obținut) a titlurilor (cotelor) de participare și baza valorică a acestora.”.

18. La articolul 42, alineatul (1) se completează cu literele j) și l) cu următorul cuprins:

„j) baza valorică a titlurilor (cotelor) de participare tranzacționate în cadrul „stock option plan” reprezintă prețul de achiziție preferențial stabilit la data acordării dreptului. Pentru titlurile (cotele) de participare dobândite cu titlu gratuit, baza valorică a acestora este considerată egală cu zero;

k) valoarea contribuției exprimată în mijloace bănești, conform documentelor de constituire a agentului economic, a activelor de capital sub formă de acțiuni sau alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător, obținută ca rezultat al contribuției la capitalul unui agent economic, efectuate după 1 ianuarie 1998, inclusiv contribuțiile ulterioare suplimentare.”.

19. La articolul 49 litera e), textul „c) și d)” se substituie cu textul „c) sau d)”.

20. Articolul 51³ va avea următorul cuprins:

„**Articolul 51³.** Instituțiile de învățământ publice

Instituțiile de învățământ publice, inclusiv la autogestiune, se scutesc de impozitul pe venitul obținut din desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației.”.

21. La articolul 52 alineatul (1) litera c) se abrogă.

22. La articolul 54⁴, alineatul (2¹) se abrogă.

23. La articolul 69¹⁹, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru desfășurarea activității prevăzute de prezentul capitol, subiectul se ia la evidență fiscală la Serviciul Fiscal de Stat.”.

24. Articolul 74:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), veniturile nerezidențelor specificate la art. 71 alin. (1) lit. k) și k¹) obținute de la persoane altele decât cele menționate la art. 90 urmează a fi supuse impozitului pe venit în mărimea de 12% din valoarea lunară a contractului. Persoanele menționate sunt obligate, în termen de 7 zile de la data încheierii contractului, să înregistreze contractul încheiat la Serviciul Fiscal de Stat. Acest impozit se achită lunar, cel târziu la data de 25 a lunii în curs, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.

Dacă încheierea contractului se efectuează după data de 25, termenul de plată în această lună va fi data de 25 a lunii următoare lunii transmiterii în posesie și/sau în folosință a bunului imobil.

În cazul neînregistrării contractului de locațiune, arendă, uzufruct, superficic privind proprietatea imobiliară și al neachitării impozitului din venitul obținut, Serviciul Fiscal de Stat va estima venitul persoanei fizice care nu

desfășoară activitate de întreprinzător prin metode și surse indirecte, în conformitate cu prevederile art. 189 și 225.”.

alineatul (3) se abrogă;

la alineatul (4), textul „menționate la alin. (3)” se exclude.

25. La articolul 80¹ alineatul (4), textul „la cap.7¹” se substituie cu textul „la cap.7¹ și cap.7³”.

26. Articolul 83:

alineatul (9) se abrogă.

la alineatul (11), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

27. La articolul 84 alineatul (4), textul „la cap.7¹” se substituie cu textul „la cap.7¹ și cap.7³”.

28. Articolul 87 alineatul (1¹):

la litera a), textul „distribuite/achitate” se substituie cu cuvintele „achitate;

la litera b), textul „distribuite/achită” se substituie cu cuvintele „achită”, iar cuvintele „profitul net” se substituie cu cuvintele „profitul până la impozitare”;

al treilea alineat, textul „stabilit în cap.7¹” se completează cu textul „, agenților economici care desfășoară activități în domeniul deșeurilor de metale feroase și neferoase stabilit în cap.7³”.

29. Articolul 88:

alineatul (1) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale.”.

se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) În sensul prezentului articol, noțiunea de „angajator” urmează a fi aplicată, prin analogie și aferent, „beneficiarilor de lucrări” și „unității în învățământ dual.”.

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Raporturile de mandat dintre persoana juridică și administrator se recunosc în scopuri fiscale drept raporturi de muncă și se impozitează similar salariului.”.

30. Articolul 90¹ :

alineatul (3⁷) după cuvântul „obligațiuni” se completează cu textul „, altele decât cele prevăzute la art. 20 lit. z²⁰),”.

alineatul (3⁸) se abrogă;

alineatul (4) textul „(3⁷) și (3⁸)” se substituie cu textul „și (3⁷)”.

31. Articolul 92:

la alineatul (4) textul „art.36 alin. (6) și (7),” se substituie cu textul „art.35² alin. (1) și (2)”.

la alineatul (8), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

la alineatul (9), cuvintele „Organele cadastrale teritoriale” se substituie cu textul „Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile”.

32. Articolul 95, alineatul (2) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) decontarea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, conform pct. 707 al Regulilor pieței energiei electrice, aprobate de Agenția Națională de Reglementare în Energetică.”.

33. La articolul 96 litera b) pe tot parcursul literei, textul „ex.” se substituie cu cuvântul „exclusiv”.

34. Articolul 102:

la alineatul (5), textul „și h)” se substituie cu textul „, h) și i)”.

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Sumele TVA raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor, imobilizărilor corporale și necorporale în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de TVA fără drept de deducere în imposabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere.

Se deduc sumele TVA în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru imobilizările corporale (inclusiv în curs de execuție) și imobilizările necorporale – în mărimea sumei TVA aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată.

Deducerea sumelor TVA în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de TVA fără drept de deducere în livrare impozabilă.

Deducerea sumelor TVA în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau imobilizările corporale și imobilizări necorporale pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere.”.

la alineatul (8¹), cuvintele „a calamităților naturale” se substituie cu textul „a situațiilor excepționale, definite conform Regulamentului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1076/2010”.

35. Articolul 103:

alineatul (1):

punctul 11) va avea următorul cuprins:

„11) produsele de fabricație proprie ale cantinelor studentești, școlare și ale cantinelor altor instituții de învățământ, ale spitalelor și instituțiilor preșcolare, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrânilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere;”;

punctul 27) se abrogă;

la punctul 29), în primul enunț, cuvintele „mijloacele fixe” se substituie cu textul „mijloacele fixe clasificate la Capitolele 84-90 din Nomenclatura combinată a mărfurilor (în continuare – mijloace fixe)”;

alineatul (8) se abrogă.

la alineatul (9³) cuvintele „deducere mărfurile” se completează cu textul „, , cu excepția celor prevăzute la art. 220 din Codul vamal nr.95/2021, ”, iar cuvintele „valoarea în vamă” se substituie cu cuvintele „valoarea intrinsecă”.

36. La articolul 104:

litera c¹):

prima liniuță după textul „la care aceasta este parte” se completează cu textul „și a contractelor de stat încheiate”;

la ultimul enunț după textul „Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte,” se completează cu textul „lista contractelor de stat,”;

litera g) textul „, , iar lista agenților economici se aprobă de Ministerul Economiei” se exclude.

37. La articolul 109 alineatul (1), textul „art.124 alin. (1²) din Codul vamal” se substituie cu textul „art.113 alin. (1) și (2) din Codul vamal nr.95/2021”.

38. Articolul 117 se completează cu alineatele (1⁴) - (1⁶) cu următorul cuprins:

„(1⁴) Subiectul impozabil la efectuarea livrărilor de mărfuri/servicii către agentul economic care se află pe teritoriul Republicii Moldova și care nu are relații fiscale cu sistemul ei bugetar, este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrări de mărfuri/servicii factura fiscală electronică (e-factura). Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale.

(1⁵) Subiectul impozabil ce efectuează livrări de mărfuri și servicii destinate realizării proiectelor prevăzute la art. 104 lit. c¹), este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrări de mărfuri/servicii factura fiscală electronică (e-factura). Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale.

(1⁶) Informația cu privire la persoanele care se află pe teritoriul Republicii Moldova și care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar se oferă de către Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică” sau după caz, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

39. La articolul 119:

punctul 1) litera f) se abrogă.

punctul 7) litera a¹) va avea următorul cuprins:

„a¹) rezerve din tutun, rezerve din tutun reconstituit sau rezerve din înlocuitori de tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului.”.

40. La articolul 123, alineatul (11) se abrogă.

41. La articolul 124:

alineatul (3)

litera a) după cuvintele „la care aceasta este parte” se completează cu cuvintele „și a contractelor de stat încheiate”;

ultimul enunț după textul „Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte,” se completează cu textul „lista contractelor de stat.”

la alineatul (11¹) cuvintele „supuse accizelor” se completează cu textul „, , cu excepția celor prevăzute la art. 220 din Codul vamal nr.95/2021.”

42. La Anexa nr.1 din Titlul IV, aferent pozițiilor tarifare ex.2404 și 240412000 va avea următorul cuprins:

Poziția tarifară	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	Cota accizelor		
			Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026
ex. 2404	Rezerve din tutun, rezerve din tutun reconstituit sau rezerve din înlocuitori de tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului	1000 de bucăți	1318,62 lei	1384,55 lei	1453,78 lei
ex. 2404	Cartușe/rezervoare pentru țigarete electronice, inclusiv țigarete electronice de unică folosință	litru	2690,87 lei	3094,50 lei	3558,68 lei
240412000	Flacoane de reumplere care conțin nicotină destinate cartușelor și țigaretelor electronice	litru	2690,87 lei	3094,50 lei	3558,68 lei

43. Articolul 129:

la punctul 6), cuvintele „și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală” se substituie cu cuvintele „contribuțiile de asigurare socială de stat”;

la punctul 9¹), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

la punctul 13) litera g) se abrogă.

44. Articolul 131:

la alineatul (5), literele k) și n) se completează cu textul cu următorul cuprins: „, , precum și actele administrative emise de către Serviciul Fiscal de Stat în privința acestuia în rezultatul controalelor fiscale.”;

la alineatul (5³), cuvintele „portalul guvernamental al antreprenorului” la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „portalul guvernamental al unităților de drept”, la forma gramaticală corespunzătoare.

45. La articolul 132³ alineatul (13), litera i) va avea următorul cuprins:

„i) angajează, eliberează, evaluează performanța profesională a funcționarilor publici de conducere din subordine, aplică sancțiuni disciplinare, stimulează și soluționează problemele ce țin de mișcarea de personal în cadrul Serviciului Fiscal de Stat;”

46. La articolul 133 alineatul (2):

punctul 37), cuvintele „Registrul conturilor de plăți și bancare ale persoanelor fizice și juridice” se substituie cu textul „Registrul conturilor de plăți și bancare, al casetelor de siguranță ale persoanelor fizice și juridice și informația cu privire la beneficiarul efectiv al acestora.”.

se completează cu punctul 38) cu următorul cuprins:

„38) gestionează și actualizează Registrul fiduciilor și informațiile cu privire la beneficiarul efectiv al acestora.”.

47. La articolul 145, cuvintele „de control,” în tot cuprinsul articolului, se completează cu cuvintele „tehnicii de calcul sau dispozitivelor de stocare a datelor” la forma gramaticală corespunzătoare;

48. La articolul 161 alineatul (8), cuvintele „sistarea temporară a” se substituie cu textul „suspendarea/încetarea”.

49. Articolul 164:

alineatul (2):

în primul enunț, textul „art.162 alin. (1) lit. a) și c)” se substituie cu textul „art.162 alin. (1) lit. c)”;

enunțul al doilea se completează cu textul „, , alte registre, după caz, deținute de către organele competente”;

în al patrulea enunț, cuvintele „la momentul depunerii cererii de înregistrare în calitate de contribuabil” se substituie cu cuvintele „în conformitate cu cadrul de reglementare în vigoare”.

la alineatul (3), textul „manual (în partea ce ține de atribuirea codurilor fiscale de către Serviciul Fiscal de Stat) și computerizat” se substituie cu cuvintele „în mod electronic”;

alineatul (4):

la litera e), textul „art.162 alin. (1) lit. a) și c)” se substituie cu textul „art.162 alin. (1) lit. c)”;

litera g) se completează cu textul „, , alte date relevante procesului de administrare”.

la alineatul (5), textul „regulament aprobat/contract încheiat” se substituie cu cuvintele „acord încheiat”, iar textul „regulamentul/contractul” se substituie cu cuvântul „acordul”.

alineatul (6) se abrogă.

la alineatul (7), textul „, , prin bararea înscrierii, a tuturor rectificărilor, modificărilor, completărilor efectuate anterior și se autentifică prin semnătură de registrator” se exclude.

50. Articolul 166:

la alineatul (1), textul „, , sistematic, o dată la 3 zile,” se exclude, iar cuvintele „în volumul și în modul stabilite în comun cu Serviciul Fiscal de Stat” se substituie cu cuvintele „prin intermediul platformei de interoperabilitate”;

la alineatul (2), textul „art. 162 alin. (1) lit. a)” se substituie cu textul „art. 162 alin. (1) lit. a) – c)”, iar textul „, , în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării respective” se exclude;

la alineatul (3), textul „, până la data de 10 a fiecărei luni,” se exclude;
alineatul (4) se abrogă.

51. Articolul 166¹:

în denumirea articolului, cuvintele „băncilor licențiate” se substituie cu cuvintele „prestatorilor de servicii de plată”;

textul „băncile și filialele acestora, participante” se substituie cu „prestatorii de servicii de plată, participanți”, iar cuvântul „interbancare” se substituie cu cuvântul „interne”.

52. Articolul 188:

alineatul (2), se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferent contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, contribuabilul este în drept să prezinte darea de seamă fiscală corectată nu mai târziu de 6 ani de la termenul-limită de prezentare a dării de seamă fiscale care se corectează”;

alineatul (4), se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) mai târziu de 6 ani de la termenul-limită de prezentare a dării de seamă fiscale care se corectează, cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferent contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.”.

53. La articolul 189 alineatul (3), cuvântul „cetățeni” se substituie cu cuvântul „rezidenți”.

54. La articolul 193 litera d), textul „în procedură de lichidare (dizolvare) sau” se exclude.

55. La articolul 198 alineatul (5), cuvintele „se expediază recomandat contribuabilului” se substituie cu cuvintele „se comunică contribuabilului conform modalităților prevăzute de prezentul cod”.

56. La articolul 200 alineatele (14)-(15¹), cuvintele „fiind expedit recomandat contribuabilului” se substituie cu cuvintele „fiind comunicat contribuabilului conform modalităților prevăzute de prezentul cod”.

57. La articolul 206 alineatul (1):

litera b) textul „în proces de lichidare (dizolvare) sau” se exclude;

litera d), textul „sau există ordonanța privind intentarea cauzei penale pe faptul pseudoactivității de întreprinzător ori ordonanța privind intentarea cauzei penale pe faptul evaziunii fiscale a întreprinderilor, a instituțiilor și a organizațiilor, a persoanelor care nu practică activitate de întreprinzător, pe faptul insolvabilității fictive sau insolvabilității intenționate” se exclude.

58. La articolul 207 alineatul (3), cuvintele „ordinele incaso” se exclud.

59. Se completează cu articolul 215¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 215¹. Controlul fiscal simplificat la oficiul Serviciului Fiscal de Stat

(1) Dacă în cadrul controlului fiscal cameral se constată nerespectarea termenului de prezentare a dării de seamă fiscale de către contribuabilii specificați la art. 232 lit. b), prin derogare de la prevederile art. 216 alin. (5), (6) și (8), se

va adopta decizia asupra cazului de încălcare a legislației, fără întocmirea actului de control doar în cazul în care se întrunesc concomitent următoarele condiții:

a) suma impozitului indicat în darea de seamă fiscală coincide cu datele din Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat;

b) acesta nu a avut înstrăinări cu active de capital în perioada supusă verificării.

Descrierea încălcării legislației se va efectua în partea constatatoare a deciziei asupra cazului de încălcare a legislației.

(2) Controlul fiscal menționat la alin. (1) se efectuează fără emiterea deciziei privind inițierea controlului.”.

60. Articolul 216:

la alineatul (12), textul „deciziei de inițiere a controlului fiscal, a delegației de control” se substituie cu cuvintele „deciziei privind inițierea controlului”.

la alineatul (13), cuvintele „decizia de inițiere” se substituie cu cuvintele „decizia privind inițiere”, iar cuvintele „actul de control fiscal” se substituie cu cuvintele „actul de control fiscal și decizia asupra cazului de încălcare a legislației”.

61. Articolul 226² va avea următorul cuprins:

„**Articolul 226².** Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat

(1) Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat al persoanei fizice nu va depăși termenul stabilit la art. 264 alin. (1).

(2) În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale sau la solicitarea scrisă a contribuabilului supus controlului, Serviciul Fiscal de Stat poate extinde perioada supusă controlului, care nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit.”.

62. La articolul 226⁶ alineatul (8), textul „În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale, Serviciul Fiscal de Stat va examina fiecare perioadă fiscală necesară care începe cu data de 1 ianuarie 2012, în funcție de fiecare caz concret.” se exclude.

63. Articolul 226¹¹:

alineatul (2):

punctul 2) se completează cu textul „ și tranzacțiilor efectuate prin sisteme de remitere de bani”;

punctul 12) se completează cu textul „precum și informația privind înregistrarea/stingerea datoriilor față de salariat pe parcursul unui an fiscal, cu excepția datoriilor privind retribuirea muncii”.

la punctele 13) și 14), cuvintele „în numerar” se exclud.

alineatul (5):

la litera a), cuvintele „conturile de plăți ale unei persoane fizice” se completează cu cuvintele „precum și tranzacțiile efectuate prin sisteme de remitere de bani”, iar cuvintele „al conturilor respective” se completează cu cuvintele „și tranzacțiilor efectuate prin sisteme de remitere de bani”;

litera i¹⁾ va avea următorul cuprins:

„i¹⁾ înregistrarea /stingerea datoriilor față de personal pe parcursul unui an fiscal, cu excepția datoriilor privind retribuirea muncii, soldul cărora la finele anului depășește suma de 200 mii de lei.”.

se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) informațiile obținute în baza protocoalelor sau acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte privind schimbul de informații în scopul efectuării administrării fiscale.”.

64. Articolul 226¹⁵⁾:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Persoana citată este obligată să prezinte, în termen de 45 de zile calendaristice din data înmânării sau comunicării deciziei privind inițierea controlului declarația cu privire la proprietate conform formularului și modului stabilit de Ministerul Finanțelor.

La cererea motivată a subiectului, acest termen va fi prelungit cu cel mult 45 de zile calendaristice, în baza deciziei Serviciului Fiscal de Stat.”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Controlul fiscal se va iniția nu mai devreme de 15 zile de la data înmânării/comunicării procesului-verbal de înștiințare, cu prezentarea deciziei privind inițierea controlului fiscal, întocmit în prezența contribuabilului sau de la data când contribuabilul urma să se prezinte pentru a fi anunțat despre inițierea controlului fiscal.”

alineatul (24) va avea următorul cuprins:

„(24) Controlul fiscal repetat se efectuează în conformitate cu prezentul cod, cu omiterea procedurii prevăzute de art. 226¹⁵⁾ alin. (2) - (6) și alin. (10).”.

65. La articolul 226¹⁸⁾:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul în care prețul sau alte elemente care participă la formarea prețului obiectului tranzacției între persoane afiliate sunt reglementate/stabilite prin acte normative sau judecătorești, se consideră că acesta corespunde principiului lungimii brațului.”;

alineatul (5) se abrogă.

66. Articolul 226¹⁹⁾:

alineatul (1) cuvântul „încheie” se substituie cu cuvintele „înregistrează și/sau derulează”;

alineatul (2) cuvântul „încheie” se substituie cu cuvintele „înregistrează și/sau derulează”;

se completează cu alineatele (4¹⁾ și (4²⁾), cu următorul cuprins:

(4¹) Dosarul prețurilor de transfer este întocmit și prezentat de contribuabilul specificat la alin. (2) în termen de 6 luni după finele perioadei fiscale de gestiune.

(4²) Modul de formare a pragurilor prevăzute la alin. (1) și alin. (2) se stabilesc de către Ministerul Finanțelor.

67. La articolul 226²³ alineatul (1) textul „, , cu condiția ca aceasta să nu micșoreze impozitul pe venit declarat la buget” se substituie cu textul „veniturilor și/sau cheltuielilor”.

68. Articolul 228:

alineatul (5), litera a) se completează cu următorul enunț:

„Prevederile prezentei litere pot fi aplicate și la inițiativa Serviciului Fiscal de Stat, inclusiv în cazul stingerii obligației fiscale prin compensare la inițiativa Serviciului Fiscal de Stat.”;

la alineatul (6), textul „art.186 alin. (5)” se substituie cu textul „art.174 alin. (7)”.

69. La articolul 229 alineatul (8), după cuvintele „se anulează” se completează cu textul „în cazul lichidării contribuabilului sau”.

70. La articolul 231, alineatul (4) cuvintele „și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală” se substituie cu cuvintele „contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii”.

71. La articolul 232 litera c), textul „și contribuabilul care practică activitate profesională în sectorul justiției” se substituie cu textul „, , contribuabilul care practică activitate profesională în sectorul justiției și domeniul sănătății și contribuabilul persoană fizică care desfășoară activității în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticoltură și/sau de obiecte ale regnului vegetal”.

72. La articolul 233 alineatul (3), după cuvântul „taxei” se completează cu textul „, , altor plăți”.

73. Articolul 243 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la prevederile alineatelor (1) și (2), în cazul în care controlul fiscal a fost efectuat în conformitate cu prevederile art. 215¹, cazul de încălcare fiscală se examinează în lipsa persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării și fără expedierea în adresa acesteia a citației, cu excepția cazului în care citarea este absolut necesară pentru derularea procedurii.”.

74. La articolul 246 alineatul (2¹), după cuvintele „rezultatele controlului” se completează cu textul „precum și în cazul în care controlul fiscal a fost efectuat în conformitate cu prevederile art. 215¹”.

75. Articolul 249:

alineatul (1):

litera a) cuvintele „sanctiune fiscală” se substituie cu cuvintele „sanctiune în conformitate cu prevederile legislației”, iar textul „taxă,” se substituie cu cuvintele „taxă sau alte plăți”;

se completează cu literele d) și e) cu următorul cuprins:

„d) modificarea/rectificarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale;

e) recalcularea obligației fiscale estimate.”;

la alineatul (2) litera b), cuvintele „sanțiuni fiscale” se substituie cu cuvintele „sanțiuni în conformitate cu prevederile legislației”, iar cuvântul „taxei” se substituie cu cuvintele „taxei sau altor plăți”.

76. La articolul 250 alineatul (2), cuvintele „se expediază recomandat” se substituie cu cuvintele „se comunică conform modalităților prevăzute de prezentul cod”.

77. Articolul 253:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Neexecutarea deciziei organului cu atribuții de administrare fiscală de suspendare a operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți ale contribuabilului sau anularea unilaterală a deciziei menționate de către prestatorul de servicii de plată se sancționează cu amendă de la 25% la 35% din suma trecută la scăderi în perioada de nesuspendare a operațiunilor.”

la alineatul (8), textul „150 de mii de lei” se substituie cu textul „100 mii lei”.

78. La articolul 254 alineatul (1), textul „50 de lei” se substituie cu textul „150 de lei”.

79. La articolul 254¹ alineatul (1), textul „foaie de parcurs,” se exclude.

80. La articolul 260:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Se sancționează cu o amendă de la 3000 la 3600 de lei pentru fiecare factură fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate:

1) în termenele prevăzute la art. 117 și 117¹ de către subiecții impunerii cu TVA;

2) de către subiecții impunerii cu TVA pentru livrările ce se scutesc de TVA fără drept de deducere.”.

la alineatul (8) textul „150000 la 200000” se substituie cu textul „60000 la 90000”;

alineatul (11) după cuvântul „neautentice” se completează cu „care a determinat diminuarea sau eschivarea obligațiilor fiscale”;

alineatul (9) textul „300000 la 500000” se substituie cu textul „100000 la 150000”;

81. Articolul 264:

la alineatul (1) textul „la alin. (2)” se substituie cu textul „la alin. (3)”;

alineatul (2) se abrogă.

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Serviciul Fiscal de Stat poate extinde perioada supusă controlului prevăzută la alin. (1), dar care nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale, în cazul în care contribuabilul nu a prezentat

darea de seamă fiscală sau în cazul în care solicită restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite.

82. Articolul 265:

la alineatul (1), cuvintele „de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prezentul titlu” se completează cu textul „, de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale”, iar după cuvintele „acțiunile Serviciului Fiscal de Stat” se completează cu textul „, ale serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale”;

alineatul (2):

la litera f), enunțul „Aceste prevederi nu se aplică obligațiilor fiscale curente.” se exclude.

se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) există încheierea executorului judecătoresc privind intentarea procedurii de executare, emisă în temeiul documentului executoriu înaintat de Serviciul Fiscal de Stat.”.

83. La articolul 274¹ alineatul (2) litera a), textul „250000 de lei – pentru persoane juridice și peste 125000 de lei – pentru persoane fizice” se substituie cu textul „335000 de lei – pentru persoane juridice și peste 170000 de lei – pentru persoane fizice”.

84. Articolul 280 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Prin derogarea de la prevederile alin. (1), consiliul local poate majora impozitul până la 300% pentru:

- clădirile și terenurile neîngrijite, situate în intravilan. Criteriile de încadrare în categoria clădirilor și terenurilor neîngrijite se adoptă prin hotărârea consiliului local;

- terenul agricol nelucrat timp de 2 ani consecutiv, impozitul fiind perceput începând cu al treilea an, în condițiile stabilite prin hotărârea consiliului local.”.

85. La articolul 281 alineatul (1²), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu cuvintele „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”.

86. Articolul 281¹:

la alineatul (1), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu sintagma „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”;

la alineatul (2), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

87. Articolul 282:

la alineatul (1), după cuvintele „persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu cuvintele „și persoanelor fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”;

la alineatul (3), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

la alineatul (4), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu cuvintele „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”.

88. La articolul 285 alineatul (1), cuvintele „Agenția Servicii Publice” se substituie cu cuvintele “Instituția Publică Cadastrul bunurilor imobile”.

89. Articolul 287³:

la alineatul (1) litera a), textul „2 milioane și mai mult” se substituie cu textul „cel puțin 200 de salarii medii lunare pe economie prognozate și aprobate de Guvern pentru perioada pentru care se calculează impozitul.”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Nu constituie obiect al impunerii bunurile imobiliare cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță (cu excepția terenurilor), precum și cotele părți, aflate în proprietatea persoanei, a căror valoare totală este mai mică decât 200 de salarii medii lunare pe economie prognozate și aprobate de Guvern pentru perioada pentru care se calculează impozitul și a căror suprafață totală este mai mică de 120 m².”

90. La articolul 289 alineatul (2), litera k) se abrogă.

91. Articolul 290:

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează publicitate prin intermediul mijloacelor cinematografice, video, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, dispozitivelor de publicitate exterioară și a altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);

litera k) se abrogă;

litera p) va avea următorul cuprins:

„p) taxa pentru salubritate – persoanele fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu, conform situației din 1 martie a anului în curs.”;

litera q) se completează cu cuvintele „destinate amplasării publicității proprii”;

92. Articolul 291 alineatul (1):

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a publicității prin intermediul mijloacelor cinematografice, video, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, prin dispozitivele difuzorului de publicitate exterioară, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);”

litera k) se abrogă;

litera p) va avea următorul cuprins:

„p) taxa pentru salubritate – numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu, conform situației din 1 martie a anului în curs;”

litera q) va avea următorul cuprins:

„q) la taxa pentru dispozitivele publicitare - suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar destinate amplasării publicității proprii.”.

93. La articolul 292 alineatul (1), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

94. Articolul 293:

la alineatul (1), textul „k),” se exclude;

la alineatul (2), textul „k),” se exclude;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Perioada fiscală în cazul taxei pentru salubritate este anul calendaristic.”.

95. La articolul 294 alineatul (2), textul „k),” se exclude.

96. La articolul 295 litera k) va avea următorul cuprins:

„k) taxei pentru dispozitivele publicitare și taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează publicitate cu mesaj de interes public, pentru perioada afișării mesajului de interes public.”.

97. La articolul 297 alineatul (7), textul „k),” se exclude.

98. Articolul 298:

la alineatul (1), textul „k),” se exclude;

la alineatul (2), textul „k),” se exclude.

99. Anexa la titlul VII:

la pozițiile a) -j), coloana a patra, textul „Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar” se substituie cu textul „Semestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare semestrului gestionar”;

la poziția c), coloana a doua va avea următorul cuprins: „Venitul din vânzări ale serviciilor de plasare și/sau difuzare a publicității prin intermediul mijloacelor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin dispozitivele difuzorului de publicitate exterioară, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);”;

poziția k) se abrogă;

pozițiile p) și q) vor avea următorul cuprins:

Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Unitatea de măsură a cotei	Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii și organele împuternicite
1	2	3	4
(...)			
p) Taxă pentru salubritate	Numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu, conform situației din 1 martie a anului în curs	Lei anual pentru fiecare domiciliat înscris la adresa respectivă	Anual, până la 25 septembrie a anului în curs

q) Taxă pentru dispozitivele publicitare	Suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară proprie;	Lei anual pentru fiecare metru pătrat	Semestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar
--	--	---------------------------------------	---

100. Articolul 301:

la alineatul (1), cuvântul „trimestrului” se substituie cu cuvântul „semestrului”;

la alineatul (4), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

101. La articolul 305 alineatul (1¹), cuvântul „trimestrial” la orice forma gramaticală se substituie cu cuvântul „semestrial” la forma gramaticală corespunzătoare.

102. La articolul 310 alineatul (1) cuvântul „trimestrial” se substituie cu cuvântul „semestrial”.

103. La articolul 314 alineatul (2) cuvântul „trimestrial” se substituie cu cuvântul „semestrial”.

104. La articolul 336 punctul 7), cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limitele” se substituie cu cuvântul „dimensiunile”.

105. La articolul 347 alineatul (5), cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limite” se substituie cu cuvântul „dimensiuni”.

106. La titlul IX în denumirea capitolului 4, cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limitele” se substituie cu cuvântul „dimensiunile”.

107. La articolul 349, cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limite” se substituie cu cuvântul „dimensiuni”.

108. La articolul 350 alineatul (1), cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limite” se substituie cu cuvântul „dimensiuni”.

109. La articolul 351 alineatele (1), (3) și (4), cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limite” se substituie cu cuvântul „dimensiuni”.

110. La articolul 352 alineatele (2), (3), (4), (5) și (6¹), cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limite” se substituie cu cuvântul „dimensiuni”.

111. Articolul 357 va avea următorul cuprins:

„Articolul 357. Subiecții impunerii

Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele juridice, care dețin în posesie și/sau în folosință obiective de publicitate exterioară în zona drumului public și/sau în zonele de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților.”

112. Articolul 362 va avea următorul cuprins:

„Articolul 362. Subiecții impunerii

Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și persoanele juridice, care dețin în posesie și/sau în folosință obiective de prestare a serviciilor rutiere și obiective comercial-economice,

amplasate în zona drumului public și/sau în zonele de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților”.

113. La Anexa nr.2 la titlul IX poziția 4, cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limite” se substituie cu cuvântul „dimensiuni”.

114. Anexa nr.3 la titlul IX va avea următorul cuprins:

„Anexa nr. 3

Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate și neînmatriculate în Republica Moldova a căror masă totală, sarcină masică pe osie sau ale căror dimensiuni depășesc dimensiunile admise

Nr. crt.	Obiectul impunerii	Taxa, lei
1.	Eliberarea avizului preliminar al autorizației speciale la cerere	100
2.	Depășirea sarcinii masice pe osii admise:	
	a) până la 2 t inclusiv	20 000
	b) peste 2 t	60 000
3.	Depășirea masei totale admise a autovehiculelor cu încărcătură (fără depășirea sarcinii masice pe osie)	2000 pentru fiecare tonă depășire
4.	Depășirea dimensiunilor admise cu respectarea condițiilor pentru sarcina masică:	
	a) lățimea sau înălțimea până la 50 cm ori lungimea până la 100 cm	4 pentru fiecare km
	b) lățimea sau înălțimea cu 51–100 cm ori lungimea cu 100–200 cm	6 pentru fiecare km
	c) lățimea sau înălțimea cu 101–150 cm ori lungimea cu 201–350 cm	10 pentru fiecare km
	d) lățimea sau înălțimea cu 151–200 cm ori lungimea cu 351–600 cm	14 pentru fiecare km
	e) lățimea sau înălțimea cu 201–250 cm ori lungimea cu 601– 900 cm	18 pentru fiecare km
	f) lățimea sau înălțimea cu 251–300 cm ori lungimea cu 901–1200 cm	24 pentru fiecare km
	g) lățimea sau înălțimea cu peste 301 cm ori lungimea cu peste 1201 cm	30 pentru fiecare km
5.	Cântărirea autovehiculului sau măsurarea dimensiunilor	140 pentru o operațiune

Art. III – La articolul 24 alineatul (15) litera a) din Legea nr.1164/1997 de punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se abrogă.

Art. IV - La articolul 4 din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, alineatele (13⁹), (20), (20³) - (20⁷) se abrogă.

Art. V – Articolul 4 din Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal (republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (2), textul „Până la 1 ianuarie 2025” se substituie cu textul „Până la 1 ianuarie 2026”;

alineatul (7):

la litera a) în primul enunț, textul „de întreprinzător” se completează cu textul „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”;

la litera d), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

alineatul (9):

la litera a) în primul enunț, textul „de întreprinzător” se completează cu textul „, precum și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”;

la litera c), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.

Art. VI - Articolul 345 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

litera i) va avea următorul cuprins:

„i) rezultă din restanțele aferent obligațiilor fiscale în conformitate cu prevederile Codului fiscal;”;

litera j) se abrogă;

la litera l), cuvintele „și juridice” se exclud.

Art. VII - La articolul 296 alineatul (2) din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214–220, art. 704), cu modificările ulterioare, cuvintele „Serviciului Vamal” se substituie cu cuvintele „Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, cu instituirea consemnului la frontieră”.

Art. VIII - Articolul 31¹ alineatul (5) din Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.127-130 art. 548) cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„(5) Plățile din capitalul de stimulare se achită o dată pe an.”.

Art. IX - Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 287:

la alineatul (17), cuvintele „a vehiculelor” se completează cu textul „, inclusiv a celor” ;

alineatul (18) va avea următorul cuprins:

„(18) Folosirea vehiculelor plasate în regim de admitere temporară, inclusiv a celor declarate prin acțiune, de alte persoane decât titularul regimului de admitere temporară sau de alte persoane decât cele care le-au declarat prin acțiune organului vamal, cu excepția soțului/soției și rudelor pe linie ascendentă și descendentă directă ale titularului regimului de admitere temporară sau ale persoanei care a declarat prin acțiune vehiculul,

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.”;

2. La articolul 403 alineatul (3), textul „art. 287 alin. (1), (3), (6), (8), (16)–(18), cu aplicarea procedurilor prevăzute la art. 447 și 451¹,” se substituie cu textul „art.287 alin. (1), (3), (6), (8), (10), (10¹), (16)–(18), inclusiv cu aplicarea procedurilor prevăzute la art. 447 sau 451¹,”.

Art. X - Articolul 15 din Legea 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.68-76, art. 143), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La alineatul (3):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) o altă funcție sau activitate remunerată, cu excepția activităților didactice, științifice și de creație, calitatea de consilier în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea”.

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) activitatea de întreprinzător, cu excepția deținerii calității de fondator al unei societăți comerciale, cu condiția că domeniile de activitate ale acesteia nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate în calitate de funcționar public potrivit fișei postului;

2. Alineatul (7) se abrogă.

art. XI - Codul vamal nr.95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.219-225, art. 238), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5:

se completează cu punctul 6¹), cu următorul cuprins:

„6¹) „*contract la distanță*” - orice contract încheiat între comerciant și consumator în cadrul unui sistem de vânzări sau de prestare de servicii la distanță organizat, fără prezența fizică simultană a comerciantului și a consumatorului, cu utilizarea exclusivă a unuia sau a mai multor mijloace de comunicare la distanță, până la și inclusiv în momentul în care este încheiat contractul;

la punctul 12) textul „o notificare sumară de intrare, o notificare sumară de ieșire” se substituie cu textul „o declarație sumară de intrare, o declarație sumară de ieșire”;

se completează cu punctul 16¹⁾, cu următorul cuprins:

16¹⁾ *declarație de tranzit* - act prin care o persoană manifestă, sub forma și în modalitatea prevăzută, voința de a plasa o marfă sub regimul de tranzit;

la punctele 44) și 45) cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”;

se completează cu punctul 63¹⁾, cu următorul cuprins:

63¹⁾ *schimb electronic de date* - transmitere pe cale electronică a datelor structurate conform mesajelor standardizate stabilite de comun acord, între două sisteme informatice;

se completează cu punctul 65¹⁾, cu următorul cuprins:

65¹⁾ *tehnici de prelucrare electronică a datelor* - schimb de informații pe cale electronică între operatorii economici și Serviciul Vamal, între Serviciul Vamal și autoritățile vamale din alte state, precum și între Serviciul Vamal și alte agenții sau instituții guvernamentale, realizat într-un format agreat și definit, în scopul prelucrării și stocării automate a datelor primite, utilizându-se oricare dintre următoarele mijloace:

(a) schimb electronic de date;

(b) schimb de date de la computer la computer;

(c) transfer electronic de date structurate prin mesaje sau servicii standardizate de la un mediu de prelucrare electronică la altul fără intervenție umană;

(d) introducerea online a datelor în sistemele informatice vamale de stocare și prelucrare care generează răspunsuri online.”.

2. La articolul 11:

alineatul (2) cuvintele „notificări sumare” se substituie cu cuvintele „declarații sumare”.

alineatul (4), textul „, în funcție de tipul de reprezentare” se exclude.

3. Articolul 12:

se completează cu alineatul (4¹⁾ cu următorul cuprins:

„(4¹⁾ Serviciul Vamal verifică întrunirea condițiilor prevăzute de legislație pentru utilizarea sistemului informatic de către persoana care deține licența de broker vamal, în cazul în care se solicită autorizare de broker vamal utilizator al sistemului informatic, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal.”;

la alineatul (5), litera e) se abrogă.

se completează cu alineatul (5¹⁾ cu următorul cuprins:

„(5¹⁾ Întrunirea condițiilor pentru eliberarea licenței pentru activitatea de broker vamal prevăzute la alin. (5) lit. a)-c) și lit. f) este verificată de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice.”.

la alineatul (13):

litera b), cuvintele „pozițiile tarifare” se substituie cu cuvântul „clasificarea”, iar textul „, în funcție de tipul de reprezentare” se exclude;

la literele d), e), f) și g), textul „, în funcție de tipul de reprezentare” se exclude.

4. La articolul 15:

alineatul (9) cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”;
alineatul (12), textul „a decizie de clasificare a mărfurilor, a deciziei privind determinarea definitivă a valorii în vamă,” se exclude.

5. Articolul 19:

litera f) cuvântul „notificarea” se substituie cu cuvântul „declarația”;
se completează cu literele k) și l) cu următorul cuprins:

„k) decizia cu privire la cererea prealabilă;

l) decizia cu privire la suspendarea unei decizii favorabile.”.

6. La articolul 20 alineatul (1), litera f) cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”.

7. La articolul 33, alineatul (13) va avea următorul cuprins:

„(13) Dacă sunt îndeplinite formalități vamale de către titularul unei decizii referitoare la informațiile obligatorii sau în numele acestuia pentru mărfuri care fac obiectul deciziei respective, acest lucru se indică în declarația vamală prin menționarea numărului de referință al deciziei.”.

8. Se completează cu articolul 33¹ în următorul cuprins:

„Articolul 33¹. Limitarea aplicării normelor privind reevaluarea și suspendarea

Articolele 24-27 privind reevaluarea și suspendarea deciziilor nu se aplică în cazul deciziilor referitoare la informațiile obligatorii.”.

9. La articolul 34, alineatul (2) se abrogă.

10. La articolul 37 alineatele (4) și (7) cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”;

11. La articolul 42 alineatul (1) punctul 3), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) o asociație profesională sau un operator economic recunoscut de către Serviciul Vamal.”

12. La articolul 98, alineatul (8):

punctul 2) litera b) după cuvântul „cazul” se completează cu cuvintele „aeronavelor și”

se completează cu punctele 3) și 4) cu următorul cuprins:

„3) transportul mărfurilor pe cale aeriană, atunci când se utilizează regimul de tranzit bazat pe un document electronic de transport ca declarație de tranzit pentru transportul aerian;

4) transportul mărfurilor pe Dunăre sau pe căile sale navigabile.”.

13. Se completează cu articolul 98¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 98¹**. Tipurile de garanții

Garanția constituită poate fi de următoarele tipuri:

1) garanție izolată, care acoperă o singură operațiune, declarație sau un singur regim vamal;

2) garanție globală, care acoperă două sau mai multe operațiuni, declarații sau regimuri vamale.”.

14. La articolul 102 alineatul (3), cuvântul „solicită” se substituie cu cuvintele „poate solicita”.

15. La articolul 118 alineatul (10) cuvintele „unei dobânzi” se substituie cu textul „unei majorări de întârziere (penalități)”.

16. La articolul 119, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) În cazul în care subdiviziunea Serviciului Vamal consideră că rambursarea sau remiterea ar trebui acordată în baza art. 122 sau 123 pentru cuantumul drepturilor de import sau de export ce se egalează sau depășește 500000 de lei, dosarul este transmis Aparatului Central pentru luarea deciziei.”.

17. La Titlul IV, în denumirea Capitolului I cuvântul „NOTIFICAREA” se substituie cu cuvântul „DECLARAȚIA”.

18. La articolul 140 pe tot textul articolului, cuvântul „notificarea” se substituie cu cuvântul „declarația”, cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”, cuvintele „invalidează notificarea” se substituie cu cuvintele „invalidează declarația”, iar cuvântul „notificării” se substituie cu cuvântul „declarației”.

19. La articolul 141¹ alineatul (3), cuvintele „poziția tarifară” se substituie cu cuvintele „codul Nomenclaturii combinate”, iar textul „a părților și a accesoriilor uzate pentru autovehicule, componente ale sistemelor de frânare și de direcție, de la pozițiile tarifare stabilite de Serviciul Vamal” se substituie cu textul „a frânelor și servofrânelor și părțile acestora, uzate (codul Nomenclaturii combinate 8708 30 și 8505 20 000), a volanelor, a coloanelor și cutiilor de direcție și părțile acestora, uzate (codul Nomenclaturii combinate 8708 94) pentru autovehicule de la pozițiile tarifare 8701-8705.”.

20. La articolul 145:

alineatul (4) cuvântul „notificarea” se substituie cu cuvântul „declarația”;

alineatul (5) cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”.

21. La articolul 149 alineatul (4), literele a) și b) cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”.

22. Articolul 160 alineatul (4) :

după cuvintele „Agenția Servicii Publice” se completează cu textul „, , cu excepția mijloacelor de transport obținute ca urmare a unei tranzacții de vânzare de către Serviciul Vamal urmare a confiscării, sechestrate sau abandonate în favoarea statului.”;

al doilea enunț se exclude.

23. La articolul 179 alineatul (5) litera a) cuvântul „notificări” se substituie cu cuvântul „declarații”.

24. La articolul 183 alineatul (3), cuvintele „poziții tarifare” se substituie cu cuvintele „codul Nomenclaturii combinate”.

25. La articolul 186 alineatul (4), cuvintele „poziții tarifare” se substituie cu cuvântul „codul Nomenclaturii combinate”.

26. La articolul 198 punctul 3), textul „pozițiile tarifare 220300–2208 din Nomenclatura combinată a mărfurilor” se substituie cu textul „codurile 220300–2208 din Nomenclatura combinată a mărfurilor”.

27. La articolul 200, litera a) cuvintele „Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene” se substituie cu cuvintele „Ministerul Afacerilor Externe”.

28. La articolul 201, alineatul (2) cuvintele „Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene” se substituie cu cuvintele „Ministerul Afacerilor Externe”.

29. La articolul 251, alineatul (1) litera c) cuvintele „Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene” se substituie cu cuvintele „Ministerul Afacerilor Externe”.

30. Articolul 277²⁵:

punctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) importul de bancnote de la poziția tarifară 490700300 și monede metalice de la codul Nomenclaturii combinate 7118 (inclusiv de bancnote și monede jubiliare și comemorative) în monedă națională, de bancnote de la poziția tarifară 490700300 și monede metalice de la codul Nomenclaturii combinate 7118 în valută străină (inclusiv în scopuri numismatice) și alte operațiuni legate de circulația monedei naționale și valutei străine (inclusiv operațiunilor legate de folosirea acestora în scopuri numismatice), precum și importul de mărfuri de la codul Nomenclaturii combinate 7108 de către Banca Națională a Moldovei și alte livrări către/de către Banca Națională a Moldovei cu aceste mărfuri;”

la punctele 12) și punctul 13) litera b), cuvintele „poziția tarifară” la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „codul Nomenclaturii combinate” la forma gramaticală corespunzătoare;

punctul 14) va avea următorul cuprins:

„14) producția de carte și publicațiile periodice (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic) de la codurile Nomenclaturii combinate 4901, 4902, 490300000, 490400000 și 4905, producția de carte electronică și/sau audio și publicațiile periodice electronice și/sau audio (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic).”

31. La articolul 293 alineatul (1), litera c) se completează cu textul „care ar putea apărea în raport cu mărfurile plasate sub regimul de tranzit.”.

32. Articolul 295:

cuvintele „extern” și „intern” se exclud;

la alineatul (1) cuvintele „și petrolul” se substituie cu textul „, , petrolul și apa potabilă”.

33. Articolul 318¹ se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Pe toată durata regimului de admitere temporară mijloacele de transport utilizate în scop privat nu pot fi folosite pe teritoriul vamal de alte persoane decât titularul regimului, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație.”

34. Articolul 319 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Prin derogare de la prevederile alin. (4), Serviciul Vamal prelungește termenul de aflare sub regim vamal de admitere temporară a mărfurilor și mijloacelor de transport din posesia misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și organizațiilor internaționale pe perioada solicitată de către acestea”.

35. La Articolul 319¹, punctul 3) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) în cazul în care persoanelor fizice care nu sunt stabilite pe teritoriul vamal li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat prin altă acțiune, informația respectivă incluzându-se în Registrul de stat al vehiculelor. Prelungirea termenului de admitere temporară se face în baza declarației vamale standard sau altă **procedură stabilită de Serviciul Vamal** și fără obligativitatea depunerii garanției.”.

36. La articolul 333 alineatul (5) litera b) cuvântul „notificării” se substituie cu cuvântul „declarației”.

37. La Titlul VIII, în denumirea Capitolului III cuvântul „NOTIFICAREA” se substituie cu cuvântul „DECLARAȚIA”.

38. La articolul 336 pe tot textul articolului, cuvântul „notificarea” se substituie cu cuvântul „declarația”, cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”, cuvântul „notificări” se substituie cu cuvântul „declarații”, iar cuvântul „notificării” se substituie cu cuvântul „declarației”.

39. La articolul 337 pe tot textul articolului, cuvântul „notificarea” se substituie cu cuvântul „declarația”, cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”, iar cuvântul „notificării” se substituie cu cuvântul „declarației”.

40. La articolul 345 cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”.

41. La articolul 352 alineatul (8), cifrele „20” se substituie cu cifrele „30”.

42. La articolul 355 alineatul (4) litera e), cifrele „20” se substituie cu cifrele „30”.

43. Articolului 357 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Procedura de efectuare a controlului corporal asupra călătorilor care trec frontiera vamală a Republicii Moldova sau care se află în zona de tranzit din cadrul Aeroportului/Portului internațional, se stabilește de către Serviciul Vamal.”.

44. În denumirea Capitolului III din Titlul IX cuvintele „controlul persoanelor” se substituie cu cuvintele „controlul călătorilor”;

45. La articolul 381 cuvântul „notificării sumare” se substituie cu cuvântul „declarației sumare”.

46. Articolul 384 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care contravenția prevăzută în alin. (2) a fost constatată în urma controlului ulterior și dacă la momentul vămuirii, mărfurile au fost supuse

controlului fizic total și a fost acordat liberul de vamă, persoana se sancționează cu amendă în mărime de la 2% la 4% din suma diminuată a drepturilor de import.”.

47. Articolul 385 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 385.** Nerespectarea obligațiilor și cerințelor prevăzute în acordurile care reglementează originea preferențială a mărfurilor

Prezentarea de informații neautentice în documentele care confirmă originea preferențială a mărfurilor exportate, nerespectarea cerințelor de păstrare a documentelor care confirmă originea preferențială a mărfurilor se sancționează cu amendă în mărime de la 2000 la 15000 de lei.”.

48. Articolul 425¹ se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

(4) Mărfurile pasibile comercializării se expun în vânzare de către Serviciul Vamal utilizând, după caz, următoarele moduri de comercializare:

- a) prin negocieri directe cu contravenientul;
- b) direct de către Serviciul Vamal;
- c) prin comerțul de comision;
- d) pe bază de licitație.

(5) Procedura de comercializare a mărfurilor direct de către Serviciul Vamal precum și prin comerțul de comision este stabilită de Guvern.”;

49. Articolul 425⁶ la alineatul (5), textul „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și” se exclude.

50. Articolul 426 alineatul (1):

la litera a) textul „49,” se exclude;

la litera c) textul „art.140,” se substituie cu textul „art.49, 140,”.

51. Se completează cu articolul 426¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 426¹.** Planul de acțiuni privind cerințele și necesitățile tehnice prioritare aferente Sistemelor Informaționale necesare implementării prevederilor prezentului cod.

(1) În procesul de racordare și dezvoltare a sistemelor informaționale conform noilor reglementări Serviciul Vamal va elabora Plan de acțiuni în acest sens.

(2) Planul de acțiuni menționat în alineatul (1) are următoarele priorități:

(a) schimbul armonizat de informații pe baza modelelor de date și formatelor de mesaje acceptate la nivel internațional;

(b) reproiectarea birourilor vamale precum și a proceselor conexe acestora în vederea consolidării eficienței, eficacității și a aplicării lor uniforme.

(3) Planul de acțiuni menționat în alineatul (1) este actualizat în mod periodic.”.

52. Articolul 427:

alineatul (3) textul „Continuarea derulării regimurilor vamale (antrepozit vamal, admitere temporară, perfecționare activă, perfecționare pasivă) se va efectua în conformitate cu prevederile legale în vigoare la 31 decembrie 2023, pe o perioadă de un an din momentul intrării în vigoare a prezentului cod. În această

perioadă, Serviciul Vamal va reexamina condițiile care stau la baza derulării regimului vamal respectiv și, în caz de neconformitate, va retrage autorizațiile/acordurile în cauză imediat după expirarea termenului menționat în prezentul alineat. Autorizațiile cu o perioadă de valabilitate limitată care sunt acordate în baza Codului vamal nr.1149/2000 și sunt valabile la 1 ianuarie 2024 rămân valabile până la 31 decembrie 2024 sau până la expirarea perioadei indicate în autorizație, dacă aceasta expiră înainte de data de 31 decembrie 2024.” se substituie cu textul „Continuarea derulării regimurilor vamale (antrepozit vamal, admitere temporară, perfecționare activă, perfecționare pasivă) se va efectua în conformitate cu prevederile legale în vigoare la 31 decembrie 2023, pe o perioadă de 3 ani din momentul intrării în vigoare a prezentului cod. În această perioadă, Serviciul Vamal va reexamina condițiile care stau la baza derulării regimului vamal respectiv și, în caz de neconformitate, va retrage autorizațiile/acordurile în cauză imediat după expirarea termenului menționat în prezentul alineat. Autorizațiile cu o perioadă de valabilitate limitată care sunt acordate în baza Codului vamal nr.1149/2000 și sunt valabile la 1 ianuarie 2024 rămân valabile până la 31 decembrie 2026 sau până la expirarea perioadei indicate în autorizație, dacă aceasta expiră înainte de data de 31 decembrie 2026, la expirarea acestor autorizații în perioada respectivă, prelungirea termenului nu se va acorda, dar se vor elibera autorizații noi în baza Codului vamal nr.95/2021. Termenul de valabilitate a garanției acceptate de Serviciul Vamal, până la 01 ianuarie 2024, pentru mărfurile aflate sub regimurile vamale antrepozit vamal sau admitere temporară, care sunt în derulare, poate fi prelungit prin amendamentul garantului până la 31 decembrie 2026, fără obligativitatea deținerii autorizației pentru garanția globală. De asemenea garanția poate fi constituită prin angajamentul garantului sau mijloace bănești depuse la contul trezorerial de garanții, în conformitate cu prevederile Codului vamal nr.95/2021.”.

la alineatul (19), textul „lit.b),” se substituie cu textul „lit. a) și b),”, iar al doilea enunț va avea următorul cuprins: „Plasarea sub regimul de admitere temporară a mijloacelor de transport prevăzute în prezentul alineat, de către persoanele stabilite pe teritoriul vamal, se efectuează prin declararea verbală sau altă acțiune a mijlocului de transport, fără deținerea autorizației și cu exonerare de la prezentarea garanției. Pentru mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentului Cod, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe a fi calculat din data intrării în vigoare a prezentului Cod. Mijloacele de transport rutier înmatriculate în Ucraina pot rămâne sub regimul vamal de admitere temporară o perioadă mai mare de 180 zile, doar pe perioada războiului din Ucraina, cu condiția obținerii către cetățenii ucraineni a unui statut, conform Legii nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova, iar în termen de 3 luni după finalizarea războiului mijloacele de transport urmează a fi plasate în alt regim vamal sau reexportate.”;

la alineatul (20) cuvintele „în vigoare la” se substituie cu cuvintele „în vigoare „de la”;

se completează cu alineatele (21) și (22) cu următorul cuprins:

„(21) Prin derogare de la prevederile art. 279 alin. (5) lit. c), pe o perioadă de până la data de 31 decembrie 2026, nu se solicită nici o garanție pentru utilajul, sculele și instrumentele speciale puse la dispoziția unei persoane stabilite pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pentru a fi utilizate în procesul de perfecționare activă a mărfurilor, cu condiția ca aceste mărfuri să rămână în proprietatea unei persoane străine pe toată perioada derulării regimului vamal de admitere temporară.

(22) Până la 31 decembrie 2026, nu se solicită nici o garanție pentru mărfurile introduse în regim vamal de admitere temporară, destinate:

– proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limita tratatelor la care aceasta este parte și a contractelor de stat încheiate;

– proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul granturilor acordate Guvernului, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget.

Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista contractelor de stat, lista proiectelor de asistență tehnică, lista granturilor acordate Guvernului și instituțiilor finanțate de la buget, se stabilesc de Guvern.

53. La Anexele nr.1- nr.4, prima coloană, cuvintele „Poziția tarifară” se substituie cu cuvintele „Codul Nomenclaturii combinate”.

54. La Anexa nr.4 poziția tarifară „4802 57 00” se substituie cu poziția tarifară „4802 57 000” și poziția tarifară „6602 00 00” se substituie cu poziția tarifară „6602 00 000”.

Art. XII - Articolul 2 alineatul (1), litera a) din Legea nr. 248/2022 privind acordarea scutirii de plata drepturilor de import pentru cetățenii Republicii Moldova care revin cu traiul în Republica Moldova și modificarea Codului contravențional nr. 218/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 257-263, art. 528), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„a) termenul de exploatare a vehiculului nu este mai mare de 9 ani de la depunerea cererii. Termenul de exploatare se calculează în conformitate cu art. 160 din Codul vamal nr. 95/2021.”.

Art. XIII - Legea nr.69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.126 art. 199), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se completează cu o noțiunea „număr de identificare fiscală” cu următorul cuprins:

„*număr de identificare fiscală* - combinație unică de litere sau de numere, atribuite de o jurisdicție unei persoane fizice sau unei entități și folosite pentru a

identifica persoana fizică sau entitatea în scopul aplicării legilor fiscale ale respectivei jurisdicții ori, în lipsa acesteia, echivalentul său funcțional;”.

2. Articolul 3:

la punctul 1), textul „codul fiscal (în continuare – CF), definit conform Codului fiscal” și textul „CF-ul” se substituie cu cuvintele „numărul de identificare fiscală” la forma gramaticală corespunzătoare;

la punctul 3), textul „CF-ul” se substituie cu cuvintele „Codul fiscal al”;

la punctul 4), cuvintele „la închiderea contului” se substituie cu cuvintele „închiderea contului”.

3. Articolul 6 se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) să informeze Serviciul Fiscal de Stat despre apariția/dispariția obligației de raportare a informațiilor conform prezentei legi, în termen de cel mult 30 zile de la data îndeplinirii condițiilor.”.

4. Articolul 8:

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Prezentarea unor informații false într-o declarație pe proprie răspundere depusă în scopul aplicării prezentei legi și a reglementărilor aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.102/2023, se sancționează cu amendă de la 3000 la 5000 de lei.”.

se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Neasigurarea păstrării în termenul stabilit de prezenta lege a datelor despre măsurile luate sau a oricăror informații deținute și/sau obținute în scopul respectării prezentei legi și a reglementărilor aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.102/2023, se sancționează cu amendă de la 3000 la 5000 de lei.

(8) Neinformarea, informarea tardivă sau în mod eronat a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la apariția/dispariția obligației de raportare a informațiilor conform prezentei legi se sancționează cu amendă de la 4000 la 6000 de lei.”.

Art. XIV – (1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din [Legea nr.100/2017](#) cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2025, cu excepția:

- art. II pct. 6 ce vizează completarea articolului 20 cu litera z²¹), pct.32, pct.61, pct.81 în partea ce vizează abrogarea alin. (2), art. VI, art. VII, art. VIII, art. XI pct.3, pct.4, pct.7, pct.47 - pct.52, art. XII și art. XIII care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

- art. XI pct. 35 care intră în vigoare la 1 iulie 2024.

(2) Sancțiunile prevăzute la art. 260 alin. (8) și alin. (11) se aplică aferent perioadelor fiscale care încep cu anul 2028, în cadrul controalelor fiscale inițiate de Serviciul Fiscal de Stat.

(3) Guvernul, în termen de 5 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Președinte Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative ce vizează
politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2025

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege este elaborat de către Ministerul Finanțelor, ținând cont de recomandările și propunerile recepționate de la mediul de afaceri, autoritățile publice și alte părți interesate.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Impactul provocărilor în lanț din ultimii ani condiționează necesitatea identificării continue a instrumentelor și pârgھیilor care vor asigura implementarea strategiei de dezvoltare a țării, procesul de integrare europeană prin ajustarea graduală a legislației naționale la aquis-ul comunitar, dar și menținerea instrumentelor fiscale care au drept scop asigurarea sustenabilității sectoarelor economice, sociale și investiționale.

În rezultat, obiectivele de politică fiscală și vamală propuse pentru anul 2025 deși poartă un caracter „neinvaziv” sub aspect de implicații complexe și sunt axate în mare parte pe intervenții tehnice sau de concretizare, totuși păstrează prerogativele politicilor fiscale și vamale promovate pe parcursul anilor precedenți urmărind:

- asigurarea mobilizării resurselor bugetare necesare pentru finanțarea obiectivelor de dezvoltare sustenabilă;
  - implementarea instrumentelor fiscale de atragere și menținere a investițiilor;
  - revizuirea mecanismelor de calculare și achitare a impozitelor și taxelor în vederea simplificării proceselor de desfășurare a activității antreprenoriale;
  - clarificarea cadrului legislativ, precum și uniformizării abordărilor în ceea ce ține de unele mecanisme aplicate neechilibrat;
  - aplicarea pârgھیilor axate pe acordarea suportului social prin instrumente fiscale;
  - fortificarea capacităților de administrare fiscală și vamală prin extinderea spectrului de instrumente disponibile pentru intervenție;
  - continuarea aproximării legislației naționale la prevederile aquis-ul comunitar.

Prin urmare, măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2025 au drept scop soluționarea constrângerilor economice sesizate de către contribuabili și au menirea de a concretiza situațiile ambigue a cadrului normativ și a aduce mai multă claritate asupra înțelegerii și aplicării acesteia, identificarea instrumentelor de suport a populației, precum și continuarea procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova la practicile Uniunii Europene.

Astfel, implementarea măsurilor de politică fiscală și vamală propuse se vor realiza prin modificarea cadrului normativ, care este constituit din Codul fiscal, Codul vamal, precum și legile conexe acestora.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul urmărește continuarea progresivă a procesului de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, prioritar, în partea ce ține de simplificarea și concretizarea procedurilor de administrare vamală, de TVA și accize prin intervenții minore ce urmăresc anularea unor facilități fiscale și vamale, armonizarea complexă urmând a fi realizată pe termen scurt și mediu prin prisma politicilor fiscale și vamale pentru anii viitori.

Modificările Codului vamal nr.95/2021 au drept scop asigurarea armonizării parțiale a legislației vamale cu legislația Uniunii Europene, și anume:

➤ Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (reformare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269 din 10 octombrie 2013, așa cum a fost modificat ultima prin Regulamentul (UE) 2022/2339 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022 de instituire a mediului aferent ghișeului unic al Uniunii Europene pentru vămi și de modificare a Regulamentului (UE) nr.952/2013;

➤ Regulamentul (CE) nr.1186/2009 al Consiliului din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 324 din 10 decembrie 2009.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede norme de modificare a următoarelor acte normative:

1. Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
2. Codul fiscal nr.1163/1997;
3. Legea nr.1164/1997 de punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal;
4. Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal;
5. Legea nr.1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal;
6. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003;
7. Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004;
8. Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată;
9. Codul contravențional nr.218/2008;
10. Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal;
11. Codul vamal al Republicii Moldova nr.95/2021;
12. Legea nr.248/2022 privind acordarea scutirii de plata drepturilor de import pentru cetățenii Republicii Moldova care revin cu traiul în Republica Moldova și modificarea Codului contravențional nr.218/2008.
13. Legea nr.69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare.

Astfel, principalele propunerile incluse în proiectul politicii bugetar-fiscale și vamale pentru anul 2025, sunt sistematizate și descrise în continuare.

Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi

Proiectul de lege prevede modificarea *punctului 5¹ al articolului 10* în partea ce ține de specificarea expresă a cuantumului amenzii ce urmează a fi achitată de către agentul economic în cazul în care acesta nu respectă prevederile privind obligativitatea instalării terminalelor de plată fără numerar.

Astfel, se propune stabilirea amenzii în mărimea de la 4000-6000 lei pentru fiecare caz de nerespectare a prevederilor art.7¹ din Legea sus menționată, iar pentru neconformare în termen de 30 de zile de la aducerea la cunoștința a deciziei de aplicare a sancțiunii, se propune aplicarea unei noi amenzi în mărime de la 5000-15000 lei.

Codul fiscal nr.1163/1997

Se propune modificarea *articolului 5 din Codul fiscal* în sensul revizuirii noțiunii de „*servicii profesionale*” în vederea concretizării listei subiecților impunerii cu impozit pe venit ca urmare a desfășurării serviciilor profesionale reglementate de legislația în domeniu.

Modificarea noțiunii de „*locuință de bază*” constă în acordarea dreptului persoanei fizice de a nu recunoaște creșterea sau pierderea de capital în cazul în care la data autentificării notariale a contractului de vânzare-cumpărare a locuinței, proprietarul și-a retras viza de domiciliu/reședință de pe adresa unde se află locuința vândută, cu cel mult 90 zile calendaristice înainte de data înstrăinării.

Totodată, proiectul prevede completarea *articolului 5 din Cod* cu noțiunea de „*Program de stimulare pe termen lung (stock option plan)*” și „*titlu de participare*”, care fac parte dintr-un program de fidelizare a salariaților inițiat în cadrul unei persoane juridice (companiei).

Astfel, în cadrul programului respectiv, salariaților și administratorilor companiei va fi acordat dreptul la achiziționarea unui număr determinat de titluri de participare emise de entitatea la un preț preferențial sau să fie acordate acestora cu titlu gratuit.

Pentru calificarea unui program ca fiind „program de stimulare pe termen lung (stock option plan)”, acesta trebuie să cuprindă o perioadă minimă de 3 ani între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării/primirii titlurilor de participare). Reglementarea termenului minimum de 3 ani urmărește păstrarea forței de muncă în cadrul companiei pentru o perioadă mai îndelungată, implicarea activă a salariatului și majorarea contribuției acestuia la dezvoltarea entității.

Abrogarea normelor din *articolul 6 alineatul (11)* ce vizează mecanismul de restituire a sumei taxei pe valoarea adăugată și a accizelor din bugetul unității teritoriale

autonome cu statut special, ca urmare a declarării prevederilor drept neconstituționale prin Hotărârii Curții Constituționale nr.5/2024.

Proiectul prevede modificarea *articolului 8 alineatul (2) litera f)* care va permite contribuabilului supus controlului operativ de a avea posibilitatea prezentării documentelor confirmative, care nu au fost posibile de a fi prezentate în cadrul controlului.

Totodată, modificarea literei respective poartă și caracter redacțional, prin completarea cuvântului „taxelor” cu cuvintele „și alte plăți obligatorii”, în contextul în care Serviciul Fiscal de Stat are în sarcină nu doar verificarea aspectelor fiscale, dar și a celor non-fiscale, inclusiv verificarea repatrierii mijloacelor bănești, mărfurilor și serviciilor provenite din tranzacțiile economice externe, conform Legii nr.1466/1998, corectitudinea calculării și virării contribuțiilor obligatorii în fondul viei și vinului, în conformitate cu Legii nr.57/2006 privind via și vinul, verificarea virării defalcărilor din investițiile în capitalul fix conform Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții și controlul formării prețurilor la produsele social importante, conform Hotărârii Guvernului nr.774/2016 privind prețurile de comercializare a acestor produse, etc.

Se propune extinderea spectrului veniturilor neimpozabile reglementate prin *articolul 20 din Codul fiscal* prin completarea listei cu următoare tipuri de venituri:

- venituri obținute de persoanele fizice rezidente de la înstrăinarea unui autoturism care a fost în proprietatea contribuabilului cel puțin 3 ani până la data înstrăinării, în scopul precizării faptului că atât în cazul posesiei asupra unui bun imobil, cât și asupra unui autoturism mai mult de 3 ani, creșterea sau pierderea de capital nu va fi recunoscută. Modificarea vine ca urmare ajustării art.40 prin Legea nr.356/2022.

- veniturile persoanelor fizice rezidente obținute sub formă de creștere de capital sau dobânzi aferente valorilor mobiliare de stat și/sau aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale;

- veniturile obținute din vânzarea energiei electrice de către persoane fizice, care produc energie regenerabilă și cărora li se aplică mecanismul de contorizare/facturare netă în conformitate cu Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din sursele regenerabile.;

- drepturile acordate în cadrul „stock option plan”, la momentul acordării și exercitării acestora, în conformitate cu condițiile stabilite de Guvern.

Astfel, neimpozitarea veniturilor, sub formă de dobânzi sau creștere de capital, obținute ca urmare procurării valorilor mobiliare de stat are ca scop diminuarea poverii fiscale asupra veniturilor persoanelor fizice prin abordarea țargetată a persoanelor interesate în efectuarea investițiilor în instrumente financiare prin intermediul statului.

În partea ce ține de neimpozitarea veniturilor persoanelor fizice cărora li se aplică mecanismul de contorizare/facturare netă în cazul producerii energiei regenerabile, este important de menționat că, măsura urmărește stimularea cetățenilor să investească în tehnologii de producere a energiei din surse regenerabile, fiind asigurată creșterea numărului de instalații de energie solară, diversificarea mixului energetic și reducerea emisiilor de carbon. Totodată, se propune ca norma respectivă va intra în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Proiectul de lege prevede ajustarea *articolului 21 alineatului (6)*, în vederea aducerii clarității în partea ce ține de obligația contribuabililor (agenților economici) de determinare a prețului de piață aferent tranzacțiilor efectuate cu persoanele interdependente, în vederea acordării dreptului de ajustare a venitului și/sau cheltuielilor de către cealaltă persoană interdependentă implicată în tranzacție.

Totodată, în vederea simplificării procesului de administrare a tranzacțiilor respective, se propune ca prevederile prezentului alineat să nu fie aplicabile tranzacțiilor pentru care a fost aplicat principiul lungimii brațului la stabilirea prețului, conform Capitolului 11² din Titlul V al Codului fiscal.

Se propune ajustarea mai multor prevederi stipulate în *articolul 24 din Codul fiscal* în scopul îmbunătățirii mecanismului de deducere a cheltuielilor în scopuri fiscale.

În acest sens, se propune ajustarea alin.(8) în scopul clarificării aspectelor ce vizează acordarea dreptului de deducere a pierderilor în cazul tranzacțiilor cu persoane afiliate în cazul respectării principiul lungimii brațului la stabilirea prețului.

Mai mult ca atât, agentul economic va avea dreptul la deducerea cheltuielilor efectuate în conformitate cu prevederile *alineatului 19²* atât în folosul angajatului, cât și în folosul studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual. Se consideră că, deducerea cheltuielilor agentului economic aferente învățării la locul de muncă precum și a cheltuielilor în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariul studenților în formare, va condiționa un flux de tineri specialiști în sfera de producție, cu calificări corespunzătoare necesităților mediului de afaceri.

Se propune revizuirea *alineatului (19³) și alineatului (26)* care reglementează un spectru de cheltuieli deductibile suportate în raport cu un salariat, în vederea determinării unui plafon maxim deductibil stabilit aferent fiecărui tip de cheltuieli. Modificarea respectivă va asigura un proces de administrare și calculare mai simplu și clar pentru agentul economic.

Modificări la articolul 26¹ din Codul fiscal vizează acordarea dreptului de aplicare a metodei de amortizare accelerate pentru toate persoanele juridice, fără a ține cont de mărimea acestora care este reglementată prin Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, cu excepție persoanelor juridice care desfășoară activități financiare, de asigurări/reasigurări prevăzute în secțiunea K a Clasificatorului activităților din economia Moldovei.

Se propune ajustarea *articolului 31 din Codul fiscal* în vederea reglementării dreptului la deducere a reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS de către organizațiile de creditare nebancare.

Măsura respectivă are drept scop uniformizarea regimului fiscal aplicat atât instituțiilor financiare cât și organizațiilor de creditare nebancară care aplică prevederile IFRS.

Totodată, organizațiile de creditare nebancare vor avea dreptul la deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebancare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform Standardului Național de Contabilitate, cu luarea în considerare a regulilor stabilite de Banca Națională a Moldovei.

Modificare articolelor 33-35 din Codul fiscal

Se propune majorarea cu 10% a scutirilor acordate persoanelor fizice în vederea atenuării impactului inflației asupra veniturilor cetățenilor, precum și pentru a asigura susținerea familiilor cu copii. Astfel, proiectul include:

- majorarea scutirii personale și scutirii personale majore - de la 27 000 lei până la 29 700 lei și respectiv de la 31 500 lei până la 34 620 lei;
- majorarea scutirii suplimentare majore – de la 19 800 lei până la 21 780 lei;
- majorarea scutirii pentru persoanele întreținute și pentru persoane întreținute cu dizabilități - de la 9 000 lei până la 9 900 lei și respectiv de la 19 800 lei până la 21 780 lei.

La fel, în vederea simplificării mecanismului de impozitare a persoanelor fizice, precum și încadrării persoanelor în limita stabilită pentru dreptul de a beneficia de scutirea pentru persoane întreținute cu dizabilități, se propune majorarea cuantumului venituri anual care nu trebuie să fie depășit de la 11 280 lei până la 12 400 lei.

Tabelul nr.1

Cuantumul scutirilor propuse pentru anul 2025

Scutiri	2024	2025
Scutirea personală	27 000 lei	29 700 lei
Scutirea personală majoră	31 500 lei	34 620 lei
Scutirea suplimentară majoră	19 800 lei	21 780 lei
Scutirea pentru persoane întreținute (copii)	9 000 lei	9 900 lei
Scutirea pentru persoane întreținute cu dizabilități	19 800 lei	21 780 lei

Impactul bugetar al măsurii propuse va constitui – 180,5 mil. lei.

Se propune ajustarea *articolului 35² alineatul (4) din Codul fiscal*, în vederea reglementării listei exhaustive a claselor și tipurilor de asigurări care pot fi contractate de către persoanele fizice în conformitate cu prevederile Anexei la Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare.

Astfel, vor fi permise la deducere sumele achitate de către persoanele fizice pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor:

- Asigurările de viață;
- Asigurările generale;
- Asigurările de sănătate;
- Asigurările de incendiu și de alte calamități naturale, care acoperă daunele suferite de proprietăți și de bunuri, altele decât bunurile cuprinse în clasele 3, 4, 5, 6 și 7, cauzate de incendiu; explozie; furtună; alte fenomene naturale, în afară de furtună; energie nucleară; alunecări de teren.

Plafonul maxim pentru deducerea reprezintă un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern, pentru toate tipurile de contracte cumulativ.

Totodată, proiectul prevede revizuirea *alineatului (5) din articol 35² din Codul fiscal* în scopul îmbunătățirii redacției acestuia pentru aplicarea corectă a normei de către contribuabilul.

Mai mult ca atât, în vederea extinderii spectrului de facilități acordate persoanelor fizice la determinarea impozitului pe venit, Ministerul Finanțelor vine cu propunerea de completare a *articolului 35² din Codul fiscal*, prin care persoanele fizice vor avea dreptul la deducere a cheltuielilor suportate pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul persoanelor întreținute – copii, oferite de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014. Quantumul deductibil pentru cheltuielile respective va fi stabilit în mărimea unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern și va fi aplicat cumulativ pe numărul total de copii și pentru toate tipurile de învățământ primite. Modul de aplicare și lista documentelor în baza cărora vor fi permise la deducere cheltuielile menționate vor fi stabilite de către Guvern.

Se propune excluderea textului „precum și în favoarea caselor de copii de tip familial” din *alineatul (2) al articolul 36 din Codul fiscal* care reglementează lista subiecților în favoarea cărora pot fi făcute donații în scopuri filantropice sau de sponsorizare, având în vedere faptul că casele de copii de tip familial prestează servicii sociale care nu dispun de personalitate juridică aparte, fiind în gestiunea organizațiilor necomerciale sau instituțiilor de asistență socială, care deja sunt reglementate prin prisma alineatului respectiv.

Proiectul prevede modificarea *articolelor 39-42 din Codul fiscal*, în vederea reglementării obligației persoanei fizice aferente determinării creșterii sau pierderii de capital în cazul tranzacțiilor cu titluri de participare dobândite în cadrul programului stock option plan.

Astfel, creșterea sau pierderea de capital în cazul tranzacțiilor respective va fi determinată ca diferența între prețul de vânzare a titlurilor de participare (suma încasată/venitul obținut) și baza valorică a acestora.

Baza valorică va constitui prețul de achiziție preferențial stabilit la data acordării dreptului, iar în cazul dobândirii titlurilor de participare cu titlu gratuit, baza valorică va fi egală cu zero.

Proiectul prevede revizuirea *articolului 51³ din Codul fiscal* prin excluderea instituțiilor de învățământ private din lista subiecților neimpozabile cu impozit pe venit.

Măsura are drept scop aplicarea unui regim fiscal general asupra veniturilor obținute de către instituțiile respective, asigurând un tratament fiscal echitabil în raport cu alte instituții private care acordă servicii contra plată.

Se propune abrogarea *literei c) din alineatul (1) al articolului 52 din Codul fiscal*, care stabilește organizația filantropică reglementată conform Legii nr.1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizare drept organizația necomercială, în contextul racordării prevederilor Codului fiscal la ajustările efectuate în legea sus-menționată.

Or, potrivit modificărilor efectuate prin prisma Legii nr.182/2022 pentru modificarea Legii nr.1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizarea, organizațiile filantropice au fost excluse ca entitate aparte.

Se propune ajustarea *articolului 74 din Codul fiscal* în scopul simplificării procesului de administrare a veniturilor obținute de la darea în locațiune, sublocațiune, etc., de către nerezidenți la persoanele fizice rezidente, se propune ca veniturile obținute din darea în locațiune de către o persoană fizică nerezidentă unei persoane fizice rezidente să fie impozitate în mărimea de 12% din valoarea lunară a contractului, similar regimului fiscal aplicat rezidenților.

Se propune abrogarea *alineatului (9) din articolul 83 al Codul fiscal*, care exceptează gospodăriile țărănești (de fermier) de la obligația prezentării dării de seamă pe venit, în cazul în care aceștia nu au angajați și nu obțin venit impozabil pe parcursul unei perioade fiscale.

Dat fiind faptul că, obligațiile fiscale aferente taxei pentru amenajarea teritoriului și a impozitului funciar survin indiferent de lipsa activității, excepție fiind suspendarea activității în limita cadrului legal, se constată o situație când scutirea contribuabilului de prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit îl scutește și de calcularea obligațiilor fiscale în partea ce ține de impozitele și taxelor locale, ce se conțin în forma declarației unificate. Astfel, potrivit modificărilor propuse, gospodăriile țărănești (de fermier) care pe parcursul perioadei fiscale nu vor avea angajați și nu vor obține venit impozabil vor fi obligate să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit.

Totodată, se propune modificarea *alineatului (11) din articolul 83 din Codul fiscal*, prin revizuirea condițiilor de prezentare a dării de seamă fiscale unificate (UNIF21) cu privire la impozitul pe venit, în vederea extinderii subiecților eligibile pentru depunerea acesteia. Respectiv, propunerea urmărește simplificarea procesului de raportare a obligațiilor fiscale pentru întreprinderile micro al căror număr de angajați nu va depăși 5 salariați.

Ca urmare introducerii capitolului 7³ în titlu II din Codul fiscal care reglementează regimul fiscal al agenților economici ce desfășoară activități în domeniul comercializării deșeurilor feroase și neferoase, s-a pus necesitatea ajustării normelor prevăzute la art.80¹ alin.(4), art.84 alin.(4) și art.87 alin.(1¹) din Cod în vederea concretizării aplicabilității acestora în raport cu spectrul respectiv de contribuabili.

Se propune ajustarea *articolului 88 alineatului (1) din Codul fiscal*, în vederea precizării faptului că prevederile acestuia sunt aplicabile atât în raport cu angajator, cât și în raport cu beneficiarii de lucrări și unității în învățământ dual.

Completarea *articolului 88 cu alineatul (6)* derivă din prevederile Codului muncii (art.258 – 266) care reglementează raporturile juridice ce apar între administrator și persoana juridică. Totodată, reieșind din prevederile Codului civil, care permite încheierea contractului de mandat cu titlu gratuit, propunerea respectivă urmărește scopul de a reglementa că în scopuri fiscale aceste raporturi se recunosc ca fiind raporturi de muncă și se impozitează similar salariului.

Proiectul prevede modificarea *alineatului (3⁷)* și abrogarea *alineatului (3⁸) din articolul 90¹*, în vederea racordării prevederilor acestuia cu articolul 20 din Cod, prin care

se propune scutirea de plata impozitului pe venit din dobânzile sau creșterea de capital aferente valorilor mobiliare de stat și aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale.

Cu privire la TVA, se propun măsurile ce urmează:

Se propune completarea *articolului 95 alineatul (2) din Codul fiscal*, în partea ce ține de lista operațiunilor care nu constituie obiecte impozabile și anume, decontarea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, conform pct.707 al Regulilor energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.283/2020. Totodată, se propune ca norma respectivă va intra în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Proiectul prevede modificarea *articolului 102 alineatul (7) din Codul fiscal* în partea ce ține de ajustarea termenilor conform Standardelor Naționale de Contabilitate și Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, în vederea evitării ambiguităților ce apar în cazul ajustării sumei TVA în cazul modificării regimului fiscal al agentului economic.

Totodată, la *alineatul (8¹) al articolului 102 din Codul fiscal* se propune extinderea dreptului la deducerea sumei TVA pentru mărfurile distruse urmare a situațiilor excepționale, definite conform Regulamentului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1076/2010.

Se propune modificarea prevederilor *articolului 103 din Codul fiscal* în vederea excluderii unui spectru de facilități fiscale constatate, prin deciziile Consiliului Concurenței, drept ajutor de stat, precum și prin prisma angajamentelor de racordare a legislației la prevederile Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată. Astfel, se propune aplicarea regimului standard de impozitare pentru:

- serviciile organizațiilor din sfera științei și inovării acreditate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare;
- producția atelierelor curative de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie ale Ministerului Sănătății, în care muncesc persoane cu dizabilități.

Concomitent, în scopul eliminării incertitudinilor aferente aplicabilității, la *articolul 103 alineatul (1) punctul 29) din Codul fiscal* se propune specificarea expresă a mijloacelor fixe care pot beneficia de scutirea de TVA fără drept de deducere destinate introducerii în capitalul statutar al agentului economic, și anume scutirea de TVA fără

drept de deducere se va aplica doar pentru mijloacele fixe clasificate la capitolele 84-90 din Nomenclatura combinată a mărfurilor. Restrângerea spectrului de mijloace fixe pentru care se aplică scutirea de TVA fără drept de deducere ar permite respectarea scopului propus de către legiuitor și anume aplicarea facilităților fiscale doar pentru mijloacele fixe destinate fabricării produselor, prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor.

Se propune modificarea prevederilor *articolului 109 alineatul (1) din Codul fiscal* în vederea prelungirii termenului de plată a drepturilor de import și export până la 10 zile pentru toate persoanele și 30 zile pentru importatorii ce dețin statutul de AEO.

În scopul sporirii transparenței tranzacțiilor, precum și facilitarea procesului de administrare fiscală, se propune completarea *articolului 117 din Codul fiscal* cu prevederi ce țin de obligativitatea utilizării facturii fiscale electronice (e-factura) pentru tranzacțiile cu agenții economici ce nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova, precum și pentru livrările de mărfuri și servicii destinate implementării proiectelor de asistență tehnică și investițională care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prevederile respective nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale.

Este de menționat că, informația cu privire la persoanele care se află pe teritoriul Republicii Moldova și care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar se va oferi de către Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică” sau după caz, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice,,.

Modificarea *art. 119 și a anexei nr. 1 la Titlul IV din Codul fiscal* urmărește ajustarea prevederilor cu termenii prevăzuți în Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și revizuirea cotelor accizei la rezerve din tutun, rezerve din tutun reconstituit sau rezerve din înlocuitori de tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului, cartușe și rezervoare pentru țigarete electronice, inclusiv țigarete electronice de unică folosință și flacoane de reumplere care conțin nicotină destinate cartușelor și țigaretelor electronice. Astfel, noile cote a accizei urmăresc micșorarea cotei accizei pentru rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului cu 5% pentru anii 2025 și 2026, și respectiv majorarea cu 5 % a cotei accizei pentru aceiași perioadă, pentru cartușe și rezervoare pentru țigarete electronice, inclusiv țigarete electronice de unică folosință și flacoane de reumplere care conțin nicotină destinate cartușelor și țigaretelor electronice.

	Denumirea mărfii		Cota accizelor
--	------------------	--	----------------

Poziția tarifară		Unitatea de măsură	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026
ex. 2404	Rezerve din tutun, rezerve din tutun reconstituit sau rezerve din înlocuitori de tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului	1000 bucăți	1318,62 lei	1384,55 lei	1453,78 lei
ex. 2404	Cartușe și rezervoare pentru țigarete electronice, inclusiv țigarete electronice de unică folosință	litru	2690,87 lei	3094,50 lei	3558,68 lei
240412000	Flacoane de reumplere care conțin nicotină destinate cartușelor și țigaretelor electronice	litru	2690,87 lei	3094,50 lei	3558,68 lei

Proiectul de lege conține, de asemenea, un set de măsuri în partea ce ține de administrarea fiscală, după cum urmează:

- reglementarea obligației Serviciului Fiscal de Stat de a aplica măsurile de executare silită și colectare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii indiferent de tariful contribuțiilor de asigurări sociale (*articolul 129 și 231 din Codul fiscal*);
- racordarea prevederilor Codului fiscal la realitățile actuale aferente modului de ținere și gestionare a Registrului fiscal de stat (*articolul 164 din Codul fiscal*);
- racordarea prevederilor Codului fiscal la legislația cu privire la schimbul de date și interoperabilitate (*articolul 166 din Codul fiscal*);
- reglementarea aportului Băncii Naționale a Moldovei inclusiv în evidența prestatorilor de servicii de plată nebancari participanți la sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI) (*articolul 166¹ din Codul fiscal*);
- reglementarea termenului maxim de 6 ani pentru prezentarea dării de seamă corectate (*articolul 188 din Codul fiscal*);
- stabilirea certitudinii determinării subiectului estimării prin metode indirecte (*articolul 189 din Codul fiscal*);
- reglementarea procedurii de imposibilitate a executării silite a obligației fiscale (*articolul 193 și articolul 206 din Codul fiscal*);
- optimizarea proceselor de efectuare a controlului fiscal simplificat la oficiul Serviciului Fiscal de Stat (*articolul 215¹, 243 și 246 din Codul fiscal*);
- stabilirea corectă a denumirii deciziei în temeiul căruia se inițiază controlul fiscal și a actelor în care se înregistrează constatările/rezultatele controlului (*articolul 216 din Codul fiscal*);
- stabilirea certitudinii constatării soldului de mijloace bănești în vederea estimării venitului impozabil și a termenului de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat (*articolele 226² și 226⁶ din Codul fiscal*);
- extinderea surselor indirecte de informații prezentate în cadrul metodelor și surselor indirecte de estimare a veniturilor (*articolul 226¹¹ din Codul fiscal*);

- excluderea situațiilor de interpretare aferent inițierii controlului prin metode și surse indirecte (*articolul 226¹⁵ din Codul fiscal*);
- îmbunătățirea prevederilor ce vizează regulile de aplicare a principiului lungimii brațului, în vederea facilitării procesului de administrare. (226¹⁸-226²⁴ și art.260)
- diminuarea poverii administrative a contribuabilului, prin scutirea acestuia de obligația depunerii unei cereri de neaplicare a majorării de întârziere în cazul transferului sumelor achitate de pe un cont pe altul în cadrul unui buget (*articolul 228 din Codul fiscal*);
- reglementarea situațiilor de anulare a dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți ale contribuabilului în cazul lichidării acestuia (*articolul 229 din Codul fiscal*);
- asigurarea aplicării măsurilor de administrare fiscală pentru toate formele de activitate prevăzute de Codul fiscal (*articolul 232 din Codul fiscal*);
- concretizarea aspectelor pe care le verifică Serviciul Fiscal de Stat în cadrul controlului fiscal și stabilirea tipurilor de decizii care pot fi emise pe marginea controlului (*articolele 233 și 249 din Codul fiscal*);
- stabilirea certitudinii aplicării sancțiunilor (*articolul 253 din Codul fiscal*);
- reglementarea cuantumului excedentului de numerar nejustificat documentar (*articolul 254 din Codul fiscal*);
- stabilirea sancțiunilor în cazul nerespectării modului de întocmire, de prezentare a dării de seamă fiscale și a facturii fiscale (*articolul 260 din Codul fiscal*);
- reglementarea situațiilor de extindere a termenului de prescripție pentru determinarea/stingerea obligațiilor fiscale (*articolele 264, 265 din Codul fiscal*);
- reglementarea cuantumului obligației fiscale a persoanei supuse controlului, examinate în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor (*articolul 274¹ din Codul fiscal*).

Ajustarea prevederilor *art.280 din Codul fiscal* urmărește extinderea autonomiei financiare a autorităților publice locale, prin eficientizarea administrării impozitului pe bunuri imobiliare aferent bunurilor imobile neîngrijite și/sau a terenurilor nelucrate pe o perioadă mai mare de 2 ani consecutivi.

Proiectul prevede modificarea articolelor 281-282 din Codul fiscal ce vizează calcularea, achitarea și declararea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe bunurile imobiliare/impozitului funciar de către persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății, precum și extinderea numărului întreprinzătorilor individuali, gospodăriilor țărănești (de fermier) care vor putea prezenta darea seamă fiscală unificată (Declarația) (forma UNIF).

Se propune modificarea *articolului 287³ din Codul fiscal* care reglementează obiectul impunerii cu impozitul pe avere în vederea ajustării condițiilor pe care urmează să le întrunească obiectul impunerii la impozitul cu avere, pentru a asigura corespunderea cu realitățile economice.

În scopul eficientizării și optimizării sistemului de impozite și taxe în Republica Moldova se propune eliminarea taxei cu un randament fiscal scăzut, și anume eliminarea taxei pentru posesorii de câini.

Se propune ajustarea normelor ce reglementează *taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei)* și *taxa pentru dispozitivele publicitare*, în partea ce vizează subiecții și obiectele impunerii, în contextul modificărilor operate prin Legea nr.212/2023. În același timp, prin proiect se propune scutirea de la plata taxelor locale pentru dispozitivele publicitare și pentru plasarea/amplasarea publicității în cazul în care publicitatea ține de mesaj de interes public.

Totodată, se propune optimizarea și simplificarea procesului de determinare a subiecților impunerii cu taxa pentru salubritate, acestea fiind persoanele fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu, conform situației din 1 martie a anului în curs. Modificările în cauză vor conduce nemijlocit și la diminuarea cheltuielilor de administrare a acestora de către autoritățile administrației publice locale.

Proiectul prevede revizuirea Anexei la titlul VII în scopul ajustării termenelor de plată a taxelor locale și prezentării dărilor de seamă fiscale. Astfel subiecții impunerii va avea obligația achitării taxelor locale enumerate la pozițiile a), b), c), d), e), f), g), h) i) și j) din Anexa respectivă semestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare semestrului gestionar.

În scopul optimizării și simplificării procesului de administrare, proiectul prevede ajustarea termenului de prezentare și achitare a dării de seamă privind taxa pentru resursele naturale, de la trimestrial la semestrial.

Proiectul de lege prevede ajustarea articolelor *336 punctul 7), 347 alineatul (5), 349, 350 alineatul (1), 351 alineatelor (1), (2), (4) și 352 alineatelor (2), (3), (4), (5) și (6¹), precum și Anexelor nr.2 și nr.3 la Titlul IX al Codului fiscal*, în vederea aducerii în concordanță cu modificările la Legea drumurilor nr.509/1995, ce vizează transpunerea parțială a Anexei I la Directiva 96/53/CE a Consiliului din 25 iulie 1996 de stabilire, pentru anumite vehicule rutiere care circulă în interiorul Comunității, a dimensiunilor maxime autorizate în traficul național și internațional și a greutății maxime autorizate în traficul internațional.

Proiectul prevede ajustarea *articolului 357 și 362 din Codul fiscal* în vederea asigurării achitării taxei pentru folosirea zonei drumului public și/sau zonele de protecție

a acestuia din afara perimetrului localităților de către toți deținătorii de obiective de publicitate exterioară, obiective de prestare a serviciilor rutiere și obiective comercial-economice, în contextul în care actualmente în cazul în care obiectivele respective sunt înstrăinate de către proprietari unor terțe persoane, noii proprietari invocă lipsa obligației de achitare a taxei, dat fiind că nu au statutul de persoană care a solicitat eliberarea autorizației pentru amplasarea publicității exterioare, obiectivelor de prestare a serviciilor rutiere și obiectivelor comercial-economice, în zona drumului public și/sau zonele de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților.

Legea nr.1164/1997 de punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal

Având în vedere faptul că în subordinea Ministerului Sănătății nu mai activează nici un atelier curativ de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie, se propune abrogarea *literii a) din alineatul (15) la articolul 24.*

Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal

Se propune abrogarea prevederilor *alineatelor (20), (20³) – (20⁷) ale articolului 4 din Legea nr.1417/1997* în contextul în care prevederile respective și-au pierdut aplicabilitatea odată cu intrarea în vigoare, de la 01.01.2024, a Codului vamal nr.95/2021.

Totodată, se propune abrogarea *alineatului (13⁹) al articolului 4 din Legea nr.1417/1997* în contextul expirării stării de urgență și/sau stării de urgență în sănătate publică.

Legea pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr.1056/2000

Se propune completarea *titlului VI al Codului fiscal și a Legii pentru punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal nr.1056/2000* cu două categorii de subiecți a impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare/impozitul funciar:

- persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății,
- persoanele fizice care desfășoară activitate profesională conform legislației, ce vizează calcularea, achitarea și declararea obligațiilor fiscale aferente acestora.

Astfel, în cazul în care persoanele cu referință preiau în posesie/folosință bunuri imobiliare – proprietăți ale autorităților publice sau instituțiilor finanțate de la bugetele de toate nivelurile, iar serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor nu dețin informația aferentă bunurilor transmise în folosință categoriilor respective de persoane, se consideră oportun ca calcularea impozitului, inclusiv declararea obligațiilor fiscale să se realizeze nemijlocit de către contribuabili.

Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003

În scopul eficientizării procesului de executare silită a obligațiilor fiscale restante, administrate de serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, prin prisma atribuțiilor stabilite la articolul 156 alineatul (2) și articolul 158 litera k¹) din Codul fiscal, proiectul de lege conține modificări ale *articolului 345 literele i), j) și l) din Codul de procedură civilă*.

Astfel, efectuarea modificărilor propuse va oferi posibilitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale de a înainta cererile de încasare a plăților administrate de acesta în cadrul procedurii în ordonanță, care este o procedură simplificată, mai rapidă și mai puțin costisitoare în comparație cu procedura generală de chemare în judecată, reglementată de Codul de procedură civilă.

Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată

Se propune expunerea *articolului 31¹ alin.(5) din Legea privind societățile cu răspundere limitată*, în redacție nouă în vederea asigurării clarității asupra regimului de impozitarea a plăților efectuate din fondul de stimulare.

Codul contravențional nr.218/2008

Se propune ajustarea *articolului 287 din Codul contravențional* în vederea racordării la prevederile Codului vamal nr.95/2021 și excluderea tratărilor diferite de aplicare și sancționare a contravențiilor în dependență de timpul plasării vehiculului în regimul de admitere temporară. Scopul modificării este de a simplifica și de a nu tergiversa examinarea cauzelor contravenționale, or sediul administrativ unde își desfășoară activitatea agenții economici cu drept de semnare a deciziei de sancționare, este diferit decât sediul administrativ unde își exercită atribuțiile funcționarii din cadrul Secțiilor procedură contravențională care acumulează toate probele pe dosar. Totodată, în cadrul procedurii actuale, la examinarea unui proces contravențional se impune necesitatea emiterii a două acte și anume: procesul verbal cu privire la contravenție care se semnează de către agenții constatatori din cadrul Secției procedură contravențională și decizia de sancționare care se semnează de către șeful de post. Astfel, acordarea dreptului de emiterie a deciziei de sancționare de către funcționarii Secției procedură contravențională ar duce la simplificarea procedurii prin emiteria doar a unui singur act, și anume procesul verbal cu privire la contravenție, precum și ar simplifica procesul de evidență a materialelor contravenționale.

Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal

Se propune ajustarea *articolului 15 din Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal* în vederea racordării la prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Codul vamal nr.95/2021

În vederea aplicării corecte și uniforme a prevederilor Codului vamal, survine necesitatea de a interveni cu unele precizări:

Se propune *completarea articolului 5* din Cod vamal cu 4 noțiuni noi: „*contract la distanță*” „*declarație de tranzit*”, „*schimb electronic de date*” și „*tehnici de prelucrare electronică a datelor*”. Respectiv, introducerea noțiunii „*contract la distanță*” este necesară în contextul aplicării art.175 alin.(3) din Cod Vamal. În cazul în care mărfurile vândute în cadrul unui contract la distanță au fost puse în liberă circulație și sunt returnate, declarația vamală este invalidată după acordarea liberului de vamă pentru mărfuri, în baza unei cereri motivate din partea declarantului, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) cererea se face în termen de 90 de zile de la data acceptării declarației;

b) mărfurile au fost exportate în vederea returnării lor la adresa furnizorului inițial sau la o altă adresă indicată de respectivul furnizor.

Totodată, modificarea are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE.

Introducerea celorlalte trei noțiuni urmăresc alinierea legislației naționale la prevederile Convenției privind regimul de tranzit comun precum și la Codul vamal unional.

Proiectul prevede modificarea *articolului 12 din Cod* în vederea racordării prevederilor respective la prevederile articolului 15 alineatului (20) din Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii care prevede că „În cazul în care depunerea declarației sau a notificării, prezentarea cererii sau furnizarea informațiilor se realizează de către un reprezentant vamal al persoanei în cauză, în conformitate cu articolul 18, reprezentantul vamal se află și el sub incidența obligațiilor prevăzute la primul paragraf de la prezentul alineatul”. Aceste prevederi nu condiționează îndeplinirea obligațiilor în domeniul vamal de tipul reprezentării.

Totodată, potrivit prevederilor Legii nr.160/2011, autoritatea emitentă a licenței pentru activitatea de broker vamal este Agenția Servicii Publice. Astfel, se impune necesitatea completării *articolului 12 cu alineatul (4^l) și alineatul (5^l)* în care să fie concretizat că Serviciul Vamal nu este autoritatea competentă de verificare a persoanei pentru a i se elibera Licența pentru activitatea de broker vamal.

Suplimentar, o altă modificare a art.12 urmărește uniformizarea criteriilor de depunere a garanției în cadrul regimurilor vamale, fără a condiționa plafonul minim a garanției în cazul reprezentanților vamali cu statut de broker.

Întru evitarea aplicării eronate a prevederilor articolului 25, articolelor 44-45 în coroborare cu articolul 19 din Cod vamal, se propune completarea *articolului 19 cu litera k*). Cererea prealabilă se depune și se examinează în cadrul exercitării dreptului de

atac (articolele 44-45 din Codul Vamal). În urma examinării cererii prealabile, prin care se contestă o decizie vamală, aparatul central al Serviciului Vamal este în drept să anuleze, revoce, suspende sau modifice decizia vamală, precum și poate acționa legal în cazul unei decizii ilegale sau al unei inacțiuni. Respectiv la această etapă (căile de atac), deja exercitarea dreptului la replică nu mai survine.

De asemenea se propune completarea *articolului 19 cu litera l*), deoarece articolul 25 din Cod vamal prevede cazurile când se suspendă o decizie favorabilă. Decizia de suspendare este în sine o decizie care se emite doar în cazurile expres prevăzute de Codul vamal. Suspendarea intervine înaintea emiterii unei decizii nefavorabile referitor la anularea, revocarea sau modificarea unei decizii favorabile, respectiv deținătorului deciziei favorabile i se acordă dreptul de a întreprinde măsuri întru respectarea cadrului legal și înlăturarea tuturor carențelor depistate de Serviciul Vamal.

Se propune modificarea prevederilor *alineatului (13) din articolul 33*, în contextul în care actualmente prevederile respective se aplică doar la deciziile privind informațiile tarifare obligatorii (ITO). Or, art.20 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii stabilește aplicabilitatea acestor prevederi asupra tuturor deciziilor referitoare la informațiile obligatorii.

Totodată, se propune completarea Codului cu *articolul 33^l* în vederea racordării prevederilor respective la prevederile articolului 22 din Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii. Reglementările respective sunt generate de specificul deciziilor referitoare la informațiile obligatorii (ITO și IOO), și anume prevederile de la art.32 alin.(6) și (7) din Cod vamal nr.95/2021 care stabilesc, că o cerere pentru o decizie ITO se referă doar la mărfuri care au caracteristici similare și între care diferențele sunt nerelevante în scopul clasificării lor tarifare, precum și că o cerere pentru o decizie IOO se referă la un singur tip de mărfuri și un singur set de circumstanțe pentru determinarea originii. De asemenea, și art.33 alin.(6) stabilește că Deciziile ITO și IOO nu pot fi modificate. Astfel, deciziile referitoare la informațiile obligatorii nu pot fi supuse reevaluării sau suspendării.

Abrogarea alineatului (2) din articolul 34 dat fiind faptul că prevederea dată se regăsește în legislația UE la articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 și se referă la termenul de consultare a deciziei ITO cu celelalte

state membre, care la moment nu este actuală pentru Republica Moldova, fapt pentru care trebuie exclusă.

Completarea *articolului 98 alineatul (8) cu punctele 3) și 4) și articolului 293 alineatul (1) litera c)*, în vederea alinierii legislației naționale la prevederile Convenției privind regimul de tranzit comun și la Codul vamal unional.

Completarea cu articolul 98¹ din Cod vamal în care se stipulează tipurile de garanții în vederea alinierii legislației naționale la prevederile Convenției privind regimul de tranzit comun precum și la Codul vamal unional.

Modificarea *articolului 119* urmărește armonizarea legislației naționale cu art.116 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii nr.952/2013.

Modificarea *articolului 160 alineatul (4) din Codul vamal* în scopul acordării posibilității înmatriculării mijloacelor de transport confiscate sau sechestrate de Serviciul Vamal, ulterior comercializate în baza contractelor de vânzare – cumpărare.

Conform prevederilor actualului Cod vamal, mijloacele de transport auto care, la introducerea în Republica Moldova, nu au fost plasate într-un regim vamal nu pot fi înmatriculate la Agenția Servicii Publice. Este de remarcat faptul că legislația vamală actuală nu stabilește prohibiții pentru plasarea într-un regim vamal mijloacele de transport, caroseriile și motoarele. Or, înmatricularea primară, în sensul art.160 alin.(4) din Cod vamal este condiționată de plasarea într-un regim vamal, apoi înmatricularea la Agenția Servicii Publice.

Se propune *completarea articolului 318¹ cu alineatul (3¹)* dat fiind faptul că, în cadrul regimului de admitere temporară a mijloacelor de transport utilizate în scop privat nu este reglementată interzicerea folosirii mijloacelor de transport de către o altă persoană decât cea care a plasat în regim.

Se propune completarea *articolului 319 cu alineatul (5)*, în vederea concretizării perioadei de desfășurare a regimului de admitere temporară aferent mărfurilor și mijloacelor de transport aflate în posesia misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și organizațiilor internaționale.

Ajustarea prevederilor *articolului 319¹* are drept scop soluționarea problemei identificate în raport cu mijloacele de transport introduse de către cetățenii care beneficiază de un regim de ședere temporar, reieșind din considerentul că Codul vamal

nr.95/2021 stabilește clar că termenul de admitere temporară pentru mijloacele de transport de uz privat nu poate depăși 180 zile într-o perioadă de 12 luni consecutive și reieșind din considerentul că acestor persoane fizice li se eliberează permis de ședere temporară sau document de identitate a beneficiarului de protecție temporară.

Se propune completarea *articolului 384 din Cod cu alineatul (4)*, care prevede aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de la 2% la 4% din suma diminuată a drepturilor de import în rezultatul controlului ulterior al declarațiilor vamale care au fost controlate pe culoar galben sau roșu de control vamal. Măsura urmărește asigurarea previzibilității activității economice, conformarea operatorilor economici la prevederile legislației vamale, credibilitatea operatorilor economici față de acțiunile organelor vamale, precum și excluderea unor controale formale de către funcționarii Serviciului Vamal al declarațiilor vamale repartizate pe culoarele galben și roșu de control.

Potrivit punctului 58 din Hotărârea Guvernului nr.92/2023 cu privire la punerea în aplicare a Codului vamal nr.95/2021, Serviciul Vamal realizează verificarea ulterioară, în cadrul cooperării administrative internaționale, a certificatelor de origine preferențială a mărfurilor, a declarațiilor de origine, a declarațiilor furnizorului și a declarațiilor pe termen lung ale furnizorului.

Astfel, în vederea asigurării conformității declarării originii preferențiale a mărfurilor exportate, cu scopul garantării obligațiilor asumate de Republica Moldova în cadrul acordurilor de comerț liber în partea ce ține de cooperarea administrativă pe domeniul originii preferențiale a mărfurilor, se denotă necesitatea de accentuare a responsabilităților și obligațiilor exportatorilor privind corectitudinea și autenticitatea informațiilor prezentate, precum și deținerea acestora prin *modificarea articolului 385*.

Articolul 425¹ se completează cu *alineatele (4) și (5)* în vederea excluderii lacunelor normative, precum și de a reglementa mecanisme ce ar permite Serviciului Vamal să asigure o administrare eficientă a bunurilor aflate la evidența sa, care ar accelera procesul de comercializare a bunurilor respective, și anume prin comerțul de comision și direct de către Serviciul Vamal.

În scopul racordării și transpunerii la legislația Uniunii Europene, apare necesitatea completării cu *articolul 426¹* în care se va stipula Planul de acțiuni privind cerințele și necesitățile tehnice prioritare aferente Sistemelor Informaționale necesare implementării prevederilor prezentului Cod.

Se propune *modificarea articolului 427* prin modificarea *alineatului (3)* în vederea asigurării racordării la prevederile articolul 250-251 a Regulamentului Uniunii Europene nr.2015/2446.

Modificarea este necesară în vederea acordării posibilității operatorilor economici care la data intrării în vigoare a Codului vamal nr.95/2021 aveau eliberate autorizații pentru regimurile vamale speciale să activeze 3 ani de zile sau până la expirarea autorizațiilor conform reglementărilor legale anterioare. Asigurarea unei prezivibilități precum și acordării posibilității mediului de afaceri adaptării la noile reglementari.

Proiectul prevede introducerea *alineatului (19)*, modificare care este argumentată de necesitatea aducerii clarității asupra termenului de admitere temporară a mijloacelor de transport declarate prin acțiune. Modificarea este generată de faptul că nu este o claritate cu mijloacele de transport declarate anterior prin acțiune și care la data intrării în vigoare a Codului vamal nr.95/2021 se aflau pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, se propune *completarea articolului 427 cu alineatul (21) și (22)* cu privire la solicitarea garanției pentru mărfurile introduse în regim vamal de admitere temporară.

Până la intrarea în vigoare a Codului vamal nr.95/2021, agenții economici care activează în regim vamal de perfecționare activă introduceau utilajul, sculele, instrumentele, necesare în procesul de producție, în regim vamal de admitere temporară cu scutire totală de drepturi de import, fără a prezenta garanția, în baza pct.228 și pct.235 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1140/2005. Însă, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod vamal, aceste prevederi au fost abrogate și în prezent plasarea mărfurilor respective în regimul vamal de admitere temporară este permisă doar cu constituirea unei garanții. Reieșind din situația precară în industria ușoară, în special în cazul agenților economici (aproximativ 120 companii în anul 2023) care activează în regim vamal de perfecționare activă, se propune promovarea modificărilor respective. Astfel, începând cu 01.01.2024 odată cu abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1140/2005 pentru toate mărfurile, cu excepția celor menționate la art.98 din Codul vamal, introduse în regim vamal de admitere temporară la momentul autorizării regimului vamal conform art.279 alin.3) lit.c), în cazul în care pentru mărfurile plasate sub un regim special poate apărea o datorie vamală, persoanele respective constituie o garanție conform art.98.

Se propune revizuirea unei din condițiile stabilite prin *articolul 2 alineatul (1) litera a)* din **Legea nr.248/2022 privind acordarea scutirii de plata drepturilor de import pentru cetățenii Republicii Moldova care revin cu traiul în Republica Moldova și modificarea Codului contravențional nr. 218/2008**, pentru acordarea cetățenilor Republicii Moldova care revin cu traiul în Republica Moldova dreptul la import al unui singur vehicul clasificat la poziția tarifară 8703 cu scutire de plata drepturilor de import, și anume că, aceștia urmează să confirme că termenul de exploatare a vehiculului nu este mai mare de 9 ani de la depunerea cererii pentru solicitarea scutirii.

Proiectul prevede ajustarea **Legii nr.69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare**, în vederea implementării recomandărilor formulate de către experții Forumului Global al OCDE pentru a îmbunătăți procesul de administrare a schimbului automat de informații privind conturile financiare.

Potrivit art.56 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective.

Astfel, în scopul asigurării funcționalității anumitor prevederi ale actelor normative propuse spre modificare prin prisma proiectului de lege menționat și în vederea asigurării unui proces conform a administrării fiscale și vamale, se constată necesitatea intrării în vigoare a prevederilor din proiect, conform termenilor menționați în art.XIV a proiectului de lege.

5. Fundamentarea economico-financiară

Se preconizează că urmare a implementării măsurilor propuse, acestea vor avea un impact neutru, suma încasărilor bugetare suplimentare fiind aproximativ egală cu suma diminuărilor. Totodată, prin măsurile ce sporesc accesul la lichidități a întreprinderilor, se preconizează o creștere a activităților economice, iar efectele acestor măsuri să vor resimți și în anii viitori.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare. Întru implementarea definitivă a unor propuneri enunțate supra va fi ajustat/elaborat cadrul normativ secundar.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Ministerul Finanțelor a inițiat procesul de colectare a propunerilor ce se referă la politica fiscală și vamală pentru anul 2025 prin scrisoarea nr. 15/3-06/67 din 01.03.2024.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor, la compartimentul Transparența decizională/Consultări publice și poate fi accesat pe următorul link: <https://mf.gov.md/ro/content/cbtm-2025-2027-%C8%99i-proiectul-hg-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-0>.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, prezentul proiect a fost avizat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Energiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Externe și cu alte părți interesate.

Totodată, pe data de 20 iunie 2024, Ministerul Finanțelor a asigurat procesul de consultare publică a proiectului cu toate instituțiile și organizațiile implicate.

8. Constatările expertizei anticorupție

Potrivit notei informative a proiectului, măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2025 au drept scop soluționarea constrângerilor economice sesizate de către contribuabili și au menirea de a concretiza situațiile ambigue a cadrului normativ și a aduce mai multă claritate asupra înțelegerii și aplicării acesteia, identificarea instrumentelor de suport a populației, precum și continuarea procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova la practicile Uniunii Europene.

Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitivat al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. În context, apreciind prin prisma exigențelor vizate de art.71 alin.(4) al Legii nr.100/2017, întru asigurarea trasabilității amendamentelor operate justificarea inițiativei de reglementare și interpretarea uniformă a actului normativ (inclus la etapa post-adoptare), reținem necesitatea justificării aspectelor deficitare evidențiate potrivit compartimentului I.5. Justificarea soluțiilor proiectului.

Analiza amendamentelor propuse, denotă unele deficiențe ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publici/entitățile publice vizate. Deficiențele în speță, pot determina incertitudine la etapa implementării normelor și riscul admiterii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție atât de către agenții publici responsabili de implementarea normei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, cât și de către subiecții vizați de către acțiunile acestora, care

vor fi tentați de a recurge la metode corupte pentru a-i determina de a aplica cadrul normativ într-o anumită manieră favorabilă acestora. Deficiențele prenotate vizează preponderent:

- reguli speciale referitoare la veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se ajustează în scopuri fiscale la prețul de piață;

- deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător;

- categoriile de date privind persoanele cărora li se atribuie codurile fiscale de către Serviciul Fiscal de Stat care sunt consemnate în Registrul fiscal de stat;

- termenul de prezentare de către Autoritatea publică abilitată cu înregistrarea persoanelor prevăzute la art.162 alin.(1) lit.a) către Serviciul Fiscal de Stat a informației despre lichidarea sau reorganizarea persoanei, despre modificările operate în documentele ei de constituire;

- procedura de examinare a cazului de încălcare fiscală în cazul în care controlul fiscal a fost efectuat în conformitate cu prevederile art. 215¹ cod fiscal;

- aplicarea taxei de salubritate;

- revizuirea restricțiilor și incompatibilitățile aplicabile funcționarilor vamali (atât la angajare, cât și aflarea în exercițiul funcțiunii); etc.

Prin urmare, se recomandă autorului revizuirea prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție, în condițiile respectării recomandărilor vizate de prezentul raport de expertiză anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de lege a fost inclusă în sinteză obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor, fiind asigurată comentarea sugestiilor înaintate.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei juridice, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă a fost inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor, fiind asigurată comentarea sugestiilor înaintate.

MINISTRU

Petru ROTARU

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
(structurată pe articole sau puncte din proiect) la proiectul
de lege pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală pentru 2025)

Cadrul legal actual	Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
		Centru de armonizare a legislației	Proiectul național nu conține clauza de armonizare, care este obligatorie pentru toate actele normative care au ca scop transpunerea legislației UE. Astfel, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr.1171/2018, după clauza de adoptare a proiectului național urmează a fi inserată clauza de armonizare în următoarea redacție: ”Prezenta Lege transpune art. 89 (8) lit. (a) și (d) din Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (reformare) (CELEX: 32013R0952), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 269 din 10 octombrie 2013, așa cum a fost modificat ultima prin Regulamentul (UE) 2022/2339 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 noiembrie 2022.”	Se acceptă , proiectul a fost completat.
Legea 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi				
Articolul 7¹. Obligația privind instalarea terminalelor de plată fără numerar 1. Agenții economici (cu excepția asociațiilor de economii și împrumut și organizațiilor de creditare nebancaară) sunt obligați, în termen de până la 1 iulie a anului imediat următor, să instaleze terminale de plată fără numerar ale băncilor comerciale și/sau societăților de plată licențiate de Banca Națională a Moldovei și să asigure posibilitatea de achitare a plăților prin intermediul acestora în subdiviziunile (cu excepția rețelelor de comerț ambulant) în care, pe		Business Club Timpul	Здесь следует отметить что данный показатель не менялся более 10 лет, за это время цены увеличились в несколько раз, поэтому нужно увеличить и порог использования терминалов безналичной оплаты до 2 000 000 леев .	Nu se acceptă , lipsește argumentarea plauzibilă a propunerii.

<p>parcursul anului calendaristic precedent, veniturile din vânzări cu ridicata și/sau cu amănuntul și/sau din prestarea de servicii prin intermediul echipamentelor de casă și control au depășit suma de 500 000 de lei.</p>				
<p>Articolul 10. Reglementarea activității de antreprenoriat 5¹. Nerespectarea prevederilor art.7¹ se sancționează conform legislației. Controlul respectării prevederilor art.7¹ se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p>5¹. Nerespectarea prevederilor art.7¹ se sancționează cu amendă de 4000-6000 lei pentru fiecare caz. În cazul în care agentul economic nu s-a conformat prevederilor art. 7¹ în termen de 30 de zile de la data aplicării amenzii, i se va aplica o amendă în mărime de 16000-18000 lei. Controlul și aplicarea sancțiunilor se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p>MDED</p>	<p>Articolul 10 punctul 5¹, va avea următorul cuprins: „5¹. Nerespectarea prevederilor art.7¹ se sancționează cu amendă de 4000-6000 lei pentru fiecare caz. În cazul în care agentul economic nu s-a conformat prevederilor art.7¹ în termen de 30 de zile de la data aplicării amenzii, i se va aplica o amendă în mărime de 16000-18000 lei. Controlul și aplicarea sancțiunilor se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.” Argumentare: Considerăm că, sancțiunile trebuie să fie proporționale cu gravitatea faptei și să nu fie excesive iar aplicarea unei amenzi de până la 18000 lei în cazul nerespectării repetate a obligațiilor prevăzute la art.7¹ pare a fi disproporționată și este pasibilă contestării în baza principiilor de proporționalitate și nediscriminare din legislația administrativă.</p>	<p>Se acceptă, mărimea amenzii a fost revizuită.</p>
		<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Potrivit redacției actuale a art.10 pct.5¹ din Legea nr.845/1992, „Nerespectarea prevederilor art.7¹ se sancționează conform legislației. Controlul respectării prevederilor art.7¹ se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.” Totodată, art.7¹ din legea vizată impune agenților economici (cu excepția asociațiilor de economii și împrumut și organizațiilor de creditare nebancaară) obligația, în termen de până la 1 iulie a anului imediat următor, să instaleze terminale de plată fără numerar ale băncilor comerciale și/sau societăților de plată licențiate de Banca Națională a Moldovei și să asigure posibilitatea de achitare a plăților prin intermediul acestora în subdiviziunile (cu excepția rețelelor de comerț ambulant) în care, pe parcursul anului calendaristic precedent, veniturile din vânzări cu ridicata și/sau cu amănuntul și/sau din prestarea de servicii prin intermediul echipamentelor de casă și control au depășit suma de 500 000 de lei, cu excepțiile prevăzute la pct.2.</p>	<p>Se acceptă, redacția a fost ajustată</p>

			<p>Amendamentul la pct.5¹ al art.10 din Legea nr.845/1992, constă în instituirea unei sancțiuni în cazul nerespectării art.7¹ din lege, expus sub următoarea formulă: „Nerespectarea prevederilor art.7¹ se sancționează cu amendă de 4000-6000 lei pentru fiecare caz. În cazul în care agentul economic nu s-a conformat prevederilor art.7¹ în termen de 30 de zile de la data aplicării amenzii, i se va aplica o amendă în mărime de 16000-18000 lei. Controlul și aplicarea sancțiunilor se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.”.</p> <p>Prevederile generale actuale ale art.10 pct.5¹ din Legea nr.845/1992, cu specificarea survenirii răspunderii, se constată a fi declarative. Examinând legislația în domeniu, fapta privind neinstalarea terminalelor de plată fără numerar ale băncilor comerciale și/sau societăților de plată licențiate de Banca Națională a Moldovei, în condițiile art.7¹ Legii nr.845/1992, nu este calificată drept infracțiune, nici contravenție sau ca fiind o încălcare a legislației fiscale. Or, răspunderea juridică este prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.</p> <p>Urmare analizei dispozițiilor pct.5¹ al art.10 din Legea nr.845/1992, înaintate de autor, nerespectarea obligației ce decurge din art.7¹, atrage sancțiunea, aplicabilă de Serviciul Fiscal. Respectiv, se va examina oportunitatea aprecierii faptei privind nerespectarea prevederilor art.7¹ din Legea nr.845/1994, eventual, ca încălcare a legislației fiscale. Or, în sensul Codului fiscal, tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală înseamnă aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat, în condițiile prevăzute de legislația fiscală, a unor sancțiuni față de persoanele care au săvârșit încălcări fiscale.</p> <p>Nemijlocit asupra cuprinsului pct.5¹ al art.10 din Legea nr.845/1992 din proiect: Cu referire la enunțul doi, conform căruia „În cazul în care agentul economic nu s-a conformat prevederilor art.7¹ în termen de 30 de zile de la data aplicării amenzii, i se va aplica o amendă în mărime de 16000-18000</p>	
--	--	--	---	--

			<p>lei” necesită o formulare precisă, or, redacția din proiect este susceptibilă multiplelor interpretări. Or, din cuprinsul normei ar deriva ideea potrivit căreia sancționarea în cazul neîndeplinirii cerinței prevăzute la art.7¹, ar avea loc în interiorul termenului de 30 zile.</p> <p>Mai mult, se va ține cont că, în temeiul art.252 alin.(1) din Codul fiscal, persoana vizată în decizia asupra cazului de încălcare fiscală urmează să o execute în termen de 30 de zile <u>din data comunicării</u>. Or, data aplicării sancțiunii poate fi diferită de data comunicării despre aplicarea sancțiunii.</p> <p>Subsecvent, se constată că, la prin aplicarea sancțiunii sub forma amenzii, în cazul în care agentul economic nu s-a conformat prevederilor art.7¹ în termen de 30 de zile de la data aplicării primei amenzi, nu ar respecta dreptul de a nu fi sancționat de mai multe ori pentru una și aceeași faptă. În susținerea celor menționate, considerăm relevant de a remarcă prevederile art.249 alin.(2) lit.c), conform cărora „Decizia privind clasarea cazului se pronunță în cazul în care există, pentru același fapt, în privința persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală, o decizie privind aplicarea unei sancțiuni fiscale”.</p> <p>În contextul celor menționate infra, se va examina oportunitatea amendării Legii nr.845/1994 în modul propus de autor.</p>	
Codul Fiscal nr.1163/1997				
		Ministerul Justiției	<p>La pct.1, luând în considerare că cuvântul „filială” se regăsește doar la art.5 sbp.29), conform uzanțelor se va indica expres elementul structural din care urmează a fi exclus acest cuvânt.</p> <p>Cu referire la substituirea cuvintelor „de încălcare fiscală” cu cuvintele „de încălcare a legislației” , se va lua în considerare că îmbinarea de cuvinte se regăsește în mai multe forme gramaticale (a se vedea art.214, 216, 241, 253 etc), motiv pentru care intenția de modificare se va reda după cum urmează:„cuvintele „de încălcare a legislației” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „de încălcare a legislației” la forma gramaticală corespunzătoare.”.</p>	Se acceptă

<p>Articolul 5. Noțiuni generale Următoarele noțiuni se aplică în scopul impozitării, fără modificarea statutului juridic al persoanelor juridice și fizice prevăzut de legislația în vigoare: 32) <i>Datorie compromisă</i> – creanță care este nerambursabilă în cazurile în care: g) datoria în mărime de până la 1000 de lei are termenul de prescripție expirat.</p>		<p>MDED</p>	<p>Se substituie ”1000” cu ”5000”.</p> <p>Argumentare: Modificarea mărimii ”datoriei compromise” și reducerea riscului de sancțiuni nefondate în cazul comerțului electronic.</p> <p>Stabilirea unui plafon relativ mic pentru nerepatrierea mijloacelor bănești în cazul exportului de marfă, ce ar permite deductibilitatea cheltuielilor privind datoriile compromise și neaplicarea sancțiunilor, fără acțiuni/acte suplimentare din partea agentului economic, ar facilita comerțul electronic orientat la export. Majorarea de la 1000 lei la 5000 lei, este dictată și de faptul că valoarea bunurilor/mărfurilor exportate către nerezidenți, depășesc adesea această sumă relativ nesemnificativă, fapt ce generează apariția unor creanțe, care în lipsa majorării plafonului, sunt nedeductibile. Astfel, pe lângă faptul că agentul economic exportator nu-și încasează mijloacele bănești, astfel de cheltuieli în lipsa actului respectiv al instanței de judecată sau al executorului judecătoresc, sunt nedeductibile, adică se impozitează cu 12% impozit pe venit.</p> <p>Propunerea are impact bugetar. Creanțele nerambursabile vor putea fi trecute la cheltuieli deductibile și agenții economici nu vor fi nevoiți să achite nejustificat impozite pe venit pe aceste sume compromise.</p>	<p>Nu se acceptă, în contextul în care activitatea de întreprinzător presupune obținerea venitului, iar majorarea plafonului creează riscuri de eschivare de la obligațiile agentului economic de a întreprinde măsuri adecvate și suficiente pentru recuperarea resurselor financiare ca urmare a desfășurării activității de antreprenoriat.</p>
<p>Articolul 5. Noțiuni generale 36) <i>Servicii profesionale</i> – activități independente de ordin științific, literar, artistic, educativ sau pedagogic, precum și activități independente ale inginerilor, arhitecților, auditorilor și contabililor, desfășurate în conformitate cu legislația în vigoare. Prevederile prezentului punct nu se extind asupra persoanelor menționate la pct.36²⁾ și la 36³⁾.</p>	<p>punctul 36) va avea următorul cuprins: „36) <i>Servicii profesionale</i> – activități independente în domeniul științific, literar, artistic, educativ, pedagogic, activități independente ale inginerilor arhitecților, auditorilor, contabililor precum și oricare altă activitate desfășurată în conformitate cu legislația în vigoare. Prevederile prezentului punct nu se extind asupra persoanelor menționate la pct.36²⁾ și la pct.36³⁾.”.</p>	<p>CCFM</p>	<p>De completat art.5 cu un punct nou cu următorul cuprins: 36⁴⁾ <i>Consultanță fiscală</i> - activitatea profesională ce constă în acordarea de asistență și prestarea de servicii profesionale în domeniul fiscal, inclusiv realizarea de analize fiscale extrajudiciare la solicitarea organelor fiscale sau a oricărui altor persoane sau entități interesate; prestarea de servicii și asistență de specialitate pentru întocmirea declarațiilor fiscale, asistență și servicii pe probleme de procedură fiscală, asistență privind întocmirea documentației pentru exercitarea căilor de atac împotriva titlurilor de creanță și a altor acte administrative fiscale, asistență și reprezentare în fața organelor fiscale, inclusiv acordarea de asistență de specialitate pe parcursul derulării verificărilor și/sau controalelor fiscale, realizarea de</p>	<p>Nu se acceptă, în contextul în care noțiunile prevăzute în Codul fiscal au drept scop definirea noțiunilor în vederea asigurării aplicării acestuia.</p> <p>Prin urmare, definiția propusă nu se încadrează în scopul și obiectul Codului fiscal acesta ar putea fi parte componentă a unui act normativ care va reglementa domeniul respectiv.</p>

		<p>analize fiscale la solicitarea organelor judecătorești sau de cercetare penală.</p> <p><u>Argumentare: Conform prevederilor CAEM (rev2), la codul 69.10 și 69.20 sunt prevăzute activități de reprezentare și consultanță fiscală. Prin urmare, serviciile juridice și serviciile de consultanță fiscală la rândul său sunt servicii profesionale care contribuie direct la conformarea agenților economici la cadrul fiscal prin care fapt contribuie indirect la majorarea acumulărilor la buget.</u></p> <p><u>CAEM 69.20 Activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal</u> <u>Această clasă include:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>• contabilizarea tranzacțiilor comerciale pentru firme sau alții</u> <u>• pregătirea sau auditul conturilor financiare</u> <u>• examinarea conturilor și confirmarea corectitudinii întocmirii lor</u> <u>• servicii de întocmire a documentelor de impozitare pentru persoane fizice și firme</u> <u>• activități de consultanță și reprezentare a clienților în fața organelor fiscale</u> <p><u>Conform prevederilor CAEM (rev2), la codul 69.10 și 69.20 sunt prevăzute activități de reprezentare și consultanță fiscală. Prin urmare, serviciile juridice și serviciile de consultanță fiscală la rândul său sunt servicii profesionale care contribuie direct la conformarea agenților economici la cadrul fiscal prin care fapt contribuie indirect la majorarea acumulărilor la buget.</u></p> <p><u>CAEM 69.20 Activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal</u> <u>Această clasă include:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <u>• contabilizarea tranzacțiilor comerciale pentru firme sau alții</u> <u>• pregătirea sau auditul conturilor financiare</u> <u>• examinarea conturilor și confirmarea corectitudinii întocmirii lor</u> <u>• servicii de întocmire a documentelor de impozitare pentru persoane fizice și firme</u> <u>• activități de consultanță și reprezentare a clienților în fața organelor fiscale.</u> <p><u>Prin urmare, în cazul în care Codul fiscal prevede noțiuni a altor activități nespecifice domeniului fiscal, noțiunea unei de consultanță fiscală care este nemijlocit legată de activitatea terților în buna organizare a</u></p>	
--	--	--	--

			conformării AE, ar trebui să fie reglementată în Codul Fiscal	
		Ministerul Justiției	La pct. 2, referitor la sbp.36) din cod, pentru precizie se propune completarea după cuvintele „precum și oricare altă activitate” cu termenul „independentă”. Suplimentar, din sintagma „legislația în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude”, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.	Se acceptă
Articolul 5. Noțiuni generale		CCFM	Articolul 5, de completat cu un punct nou cu următorul cuprins: „37) <i>Consultant fiscal</i> – persoana absolventă a unei facultăți cu profil economic sau juridic ce are o experiență profesională de minimum 3 ani cel puțin la una din următoarele activități: elaborarea, avizarea, aprobarea sau aplicarea legislației fiscale, activitate juridico-fiscală, administrare fiscală, elaborarea sau aplicarea reglementărilor contabile, activitate financiar-contabilă, activitate didactică în domeniul finanțelor publice, fiscalitate, politici fiscale și bugetare, contabilitate financiară, finanțele instituțiilor publice, sau deține titlul de doctor, doctorand, cercetător științific în domeniu sau este certificată de către asociația patronală de profil fiscal.” <u>Argumentare: Conform prevederilor CAEM (rev2), la codul 69.10 și 69.20 sunt prevăzute activități de reprezentare și consultanță fiscală. Prin urmare, serviciile juridice și serviciile de consultanță fiscală la rândul său sunt servicii profesionale care contribuie direct la conformarea agenților economici la cadrul fiscal prin care fapt contribuie indirect la majorarea acumulărilor la buget.</u> <u>CAEM 69.20 Activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal</u> <u>Această clasă include:</u> • <u>contabilizarea tranzacțiilor comerciale pentru firme sau alții</u> • <u>pregătirea sau auditul conturilor financiare</u> • <u>examinarea conturilor și confirmarea corectitudinii întocmirii lor</u>	Nu se acceptă , în contextul în care noțiunile prevăzute în Codul fiscal au drept scop definirea noțiunilor în vederea asigurării aplicării acestuia. Prin urmare, definiția propusă nu se încadrează în scopul și obiectul Codului fiscal acesta ar putea fi parte componentă a unui act normativ care va reglementa domeniul respectiv.

			<ul style="list-style-type: none"> • <u>servicii de întocmire a documentelor de impozitare pentru persoane fizice și firme</u> • <u>activități de consultanță și reprezentare a clienților în fața organelor fiscale.</u> <p><u>Prin urmare, în cazul în care Codul fiscal prevede noțiuni a altor activități nespecifice domeniului fiscal, noțiunea unei de consultanță fiscală care este nemijlocit legată de activitatea terților în buna organizare a conformării AE, ar trebui să fie reglementată în Codul Fiscal</u></p>	
Articolul 5. Noțiuni generale	se completează cu punctul 47) cu următorul cuprins: „47) Stock options plan” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice, aprobat de către adunarea generală a asociaților/acționarilor prin care se acordă angajaților rezidenți și administratorilor rezidenți acesteia, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, emise de entitatea respectivă, dar nu mai mult de 25% din capitalul social, în raport cu toți participanții la program. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de 3 ani între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării/primirii titlurilor de participare)”.	AmCham	la art. 5, se propune următoarea redacție a punctului 47): „47) Stock options plan” - un program inițiat în cadrul unui agent economic- persoană juridică, aprobat de către adunarea generală a asociaților/acționarilor prin care se acordă angajaților și administratorilor acestui agent economic, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, emise de entitatea respectivă, dar nu mai mult de 25% din capitalul social, în raport cu toți participanții la program. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de 2 ani între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării/primirii titlurilor de participare)” – acest program poate fi utilizat numai de către un SRL ori SA și adițional impozitarea creșterii de capital a persoanelor fizice va fi identică atât la nivelul persoanelor fizice rezidente și nerezidente;	Nu se acceptă , propunerea urmează a fi examinată suplimentar, urmare a implementării programului și identificării necesității intervenției asupra conceptului acestuia după aplicarea acestuia.
		MDED	Susținem completarea articolului 5 cu punctul 47 cu următorul cuprins: „Stock options plan” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice, aprobat de către adunarea generală a asociaților/acționarilor prin care se acordă 3 angajaților rezidenți și administratorilor rezidenți acesteia, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, emise de entitatea respectivă, dar nu mai mult de 25% din capitalul social, în raport cu toți participanții la program. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul	Am luat act.

			<p>respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de 3 ani între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării/primirii titlurilor de participare)”.</p> <p>Argumentare: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării consideră că programul „Stock option plan” va fi binevenit și atractiv agenților economici, în special societăților pe acțiuni.</p>	
	<p>se completează cu punctul 48) cu următorul cuprins: 48) titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o entitate juridică.”.</p>	AmCham	<p>la punctul 48) propunem substituirea cuvântului „entitate” cu „persoană”</p>	Se acceptă , în vederea racordării prevederi la definiția din art.5 pct.4) din Cod.
Articolul 5. Noțiuni generale	<p>se completează cu punctele 47) și 48) cu următorul cuprins: „47) Stock options plan” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice, aprobat de către adunarea generală a asociaților/acționarilor prin care se acordă angajaților rezidenți și administratorilor rezidenți acesteia, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, emise de entitatea respectivă, dar nu mai mult de 25% din capitalul social, în raport cu toți participanții la program. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de 3 ani între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării/primirii titlurilor de participare)”.</p> <p>48) titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o entitate juridică.”.</p>	CCFM	<p>Camera Consultanților Fiscali din Moldova NU SUSTINE propunerea înaintată și acceptată dat fiind faptul că limbajul folosit la noua noțiune contravine prevederilor Constituției RM, Regulamentului Parlamentului aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996 și Legii nr. 100 cu privire la actele normative.</p> <p>Constituția RM la art. 13 expres prevede faptul că - limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine.</p> <p>Legea nr. 100 cu privire la actele normative la art. 3 alin. 3 expres prevede faptul că - Actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova...</p> <p>Articolul 54 Legea nr. 100 cu privire la actele normative - Limbajul, ortografia și punctuația actului normativ</p> <p>(1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli:</p> <p>a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;</p> <p>b) într-o frază este exprimată o singură idee;</p> <p>c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi;</p>	Se acceptă revizuirea noțiunii , totodată fiind păstrată sintagma „stock option plan” utilizată ca concept la nivel internațional.

		<p>d) noțiunea se redă prin termenul respectiv, evitându-se definiția acesteia sau utilizarea frazeologică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni;</p> <p>e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspîndire. În cazul în care se impune folosirea unor termeni și expresii din alte limbi, se indică, după caz, corespondentul acestora în limba română;</p> <p>f) se evită folosirea regionalismelor, a cuvintelor și expresiilor nefuncționale, idiomatice, care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;</p> <p>g) se evită tautologiile juridice;</p> <p>h) se utilizează, pe cît este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text;</p> <p>i) exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire;</p> <p>j) verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent.</p> <p>(2) Autorul proiectului actului normativ prezintă textul proiectului autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere în limba română, cu traducerea acestuia, după caz, în limba rusă. Proiectele actelor normative ale unității administrative teritoriale cu statut juridic special se elaborează în limba română și în una din limbile oficiale de pe teritoriul acesteia. Traducerea proiectului actului normativ într-o limbă de circulație internațională este asigurată, în caz de necesitate, de către autoritatea publică cu competență de adoptare, aprobare sau emitere.</p> <p>(3) În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.</p> <p>(4) În cazul în care se impune utilizarea unor noțiuni sau termeni consacrați din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori din legislația UE, în proiect se asigură corespunderea acestora termenilor sau, respectiv, noțiunilor consacrate din legislația națională. Dacă este necesară preluarea unor termeni și sintagme noi din alte</p>	
--	--	--	--

			limbi, se indică și corespondentul acestora în limba română. Totodată, conform prevederilor alin. 8 art. 47 din Regulamentul Parlamentului, proiectul actului legislativ se prezintă în limba română împreună cu traducerea lui în limba rusă.	
		BNM	<p>La propunerea de completare a art.5 cu punctul 47), recomandăm a se vedea termenul de „titlu de participare”, având în vedere faptul că Legea nr.171/2012 cu privire la piața de capital operează cu un termen similar, dar cu o semnificație diferită.</p> <p>2. La propunerea de completare a art.5 cu punctul 48), semnalăm că la definirea termenului de „stock options plan” sunt utilizate atât noțiunea de „persoană juridică”, cât și cea de „entitate juridică”.</p> <p>La fel, și termenul de „titlu de participare” este definit drept acțiune sau parte socială într-o entitate juridică. Propunem utilizarea uniformă a noțiunilor relevante („persoană juridică”) în definițiile propuse la punctele 47) și 48) din art.5.</p> <p>3. Cu referire la propunerile care vizează includerea drepturilor acordate în cadrul programului „stock options plan” în categoria surselor de venit neimpozabile și propunerile corelative privind modalitatea de determinare a bazei valorice a activelor de capital, a creșterii sau pierderii de capital (art. 20, 40, 42 din Codul fiscal), recomandăm argumentarea detaliată a acestor propuneri și a impactului de reglementare în nota informativă aferentă proiectului de lege. În acest sens, semnalăm că cea mai mare categorie de beneficiari ai drepturilor acordate prin programele „stock options plan” din sectorul bancar o constituie membrii organelor de conducere ale băncilor (funcțiile respective plasându-se în top 1% din funcțiile cu cele mai mari salarii din țară).</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p><i>Cu referire la punctul 1</i>, menționăm că noțiunea „titlu de participare” propusă în art.5 din Codul fiscal va fi utilizată doar în sensul Codului fiscal. Totodată, art.6 din Legea nr.171/2012 definește noțiunea de „titlu de capital” ca acțiuni și alte valori mobiliare transferabile similare acțiunilor, precum și orice alt tip de valori mobiliare transferabile, care pot fi convertite în acțiuni sau care oferă dreptul de a cumpăra acțiuni ale aceluiași emitent, noțiunea utilizată doar în sensul prezentei legi.</p> <p><i>Cu referire la punctul 2</i>, redacția a fost revizuită.</p> <p><i>Cu referire la punctul 3</i>, crearea programului urmărește asigurarea condițiilor de atractivitate a acestuia, prin urmare completarea art.20 are drept scop concretizarea faptului că titlurile de participație obținute în cadrul programului nu se vor supune impozitării la momentul acordării acestora, acestea fiind supuse regimului general de impozitare prin determinarea creșterii de capital la momentul tranzacționării ulterioare a titlurilor de participație dobândite.</p>
Articolul 8. Drepturile și obligațiile contribuabilului (1) Contribuabilul are dreptul: b) să se bucure de o atitudine corectă din partea organelor cu atribuții de administrare fiscală și a persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora; h) să beneficieze de alte drepturi stabilite de legislația fiscală;		Business Club Timpul	Все налогоплательщики равны перед законом и должны относиться к ним одинаково, в соответствии с законодательством.	De acord.

<p>i) să beneficieze de facilitățile fiscale, la care are dreptul conform legislației fiscale, pe perioada fiscală în care a întrunit toate condițiile stabilite.</p>				
<p>Articolul 8. Drepturile și obligațiile contribuabilului (2) <i>Contribuabilul este obligat:</i> [...] f) în caz de control al respectării legislației fiscale, să prezinte, la prima cerere, persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală documentele de evidență, dările de seamă fiscale și alte documente și informații privind desfășurarea activității de întreprinzător, calcularea și achitarea la buget a impozitelor și taxelor și acordarea facilităților, să permită accesul, în cazul ținerii evidenței computerizate, la sistemul electronic de contabilitate; [...]</p>	<p>La articolul 8 alineatul (2): la litera f), cuvintele „la prima cerere” se completează cu textul „sau în decurs de 1 zi lucrătoare, din data efectuării controlului fiscal.”, iar cuvintele „și taxelor” se substituie cu textul „ , taxelor și altor plăți obligatorii”;</p>	<p>CCFM</p>	<p>Acceptabil PARȚIAL, fiind propus ca textul “ sau în decurs de 1 zi lucrătoare, din data efectuării controlului fiscal,” să fie exclus, sau să fie înlocuit cu textul “ sau în termenii prevăzuți de actele normative departamentale ale Serviciului Fiscal de Stat, ”.</p> <p>Argumentare: Propunerea CCFM se bazează pe faptul că, în articolul dat, este indicat despre faptul că “ în caz de control al respectării legislației fiscale”, contribuabilul este obligat .....</p> <p>Astfel, urmează de ținut cont de faptul că procedural controlul fiscal se exercită cu ieșirea la fața locului sau la oficiul organului fiscal „cameral”. Totodată, controalele fiscale se efectuează prin mai multe tipuri de verificări: operativă, totală, tematică, contrapunere, documentară, parțială, etc., care de altfel au diferite tehnici de exercitare și necesități de constatare, iar unele tehnici/modalități de control se exercită și într-o perioadă de câteva luni.</p> <p>Astfel, un control fiscal cu ieșirea la fața locului prin metoda verificării operative (care în timp se poate efectua și într-o 1 oră), când se verifică documentele de proveniență a mărfurilor expuse spre comercializare, contribuabilul urmează să prezinte documentele la prima cerere, pe când în cazul unui control fiscal cu ieșirea la fața locului exercitat prin metoda verificării totale, perioada efectuării controlului fiscal poate ajunge la luni întregi și contribuabilul pe parcursul acestei perioade urmează să prezinte documentele solicitate. Mai mult ca atât, utilizarea unei noțiuni de tipul „din data efectuării controlului fiscal”, deformează explicitatea unor prevederi ale legislației fiscale, fapt ce va permite să fie tratat de către funcționarii fiscali în mod diferit și netransparent, în defavoarea contribuabililor. Cu atât mai mult că, acțiunile de control se consideră legitime numai urmare a aducerii spre cunoștința contribuabilului a DCF (deciziei privind inițierea controlului), în care se indică DURATA de EFECTUARE a controlului fiscal (inclusiv fiind indicată</p>	<p>Se acceptă parțial, în următoarea redacție: la litera f), cuvintele „la prima cerere” se completează cu textul „sau maxim în decurs de 1 zi lucrătoare, din data finalizării controlului fiscal operativ,”, iar cuvintele „și taxelor” se substituie cu textul „ , taxelor și altor plăți obligatorii”;</p>

			<p>DATA INIȚIERII și data în care acesta urmează să se FINALIZEZE).</p> <p>În acest context, nu poate fi utilizată în Codul fiscal o noțiune de tipul „DATA EFECTUĂRII”, or, fiind aplicată o astfel de noțiune, se vor genera situații în care funcționarii fiscali fiind delegați (conform DICF) să efectueze (exercite) controlul fiscal într-o perioadă de 2 luni (pe parcursul căreia contribuabilul are obligația să prezintă documentele solicitate), de către funcționarii fiscali se vor fi solicitate a fi prezentate într-o zi (ne fiind clar din care zi exact), fapt prin care se vor genera abuzuri din partea funcționarilor fiscali. În cazul dat, există noțiuni aplicabile și explicite cum ar fi “din data inițierii controlului fiscal”, “din data finisării controlului fiscal”, “din data solicitării în scris” (în contextul dat a se vedea CITAȚIA – art.226 din CF). Controlul fiscal este posibil de-a fi efectuat și în 1 oră, 1 zi, 2 zile, 3 zile,..., 1 lună, 2 luni, etc., în dependență de tipul de verificare și termenele de exercitare a controlului fiscal indicate în decizia privind inițierea controlului fiscal (DICF), emisă de conducerea SFS, fapt ce este reglementat de actul normativ departamental al SFS cum ar fi Ordinul nr.265 din 25.07.2023 “privind aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea controlului de către SFS”. Ca urmare, ținând cont de cele expuse mai sus, considerăm oportun ca textul “ sau în decurs de 1 zi lucrătoare, din data efectuării controlului fiscal,” să fie exclus, sau să fie înlocuit cu textul “sau în termenii prevăzuți de actele normative departamentale ale Serviciului Fiscal de Stat, ” În contextul aplicării în practică de către autoritatea fiscală națională a prevederilor articolului respectiv (la segmentul obligării prezentării de către contribuabil a dărilor de seamă și altor documente) în cazurile de desfășurării controlului fiscal, CCFM consideră oportun de a trage atenția asupra faptului că, ne cătând la faptul că, anterior declanșării controlului fiscal, de către contribuabil sau prezentat autorității fiscale naționale diferită informație (declarații, informații, calcul, notă informativă, alte documente) și în acest sens contribuabilul dispune de confirmarea</p>	
--	--	--	---	--

			recepționării de către Serviciul Fiscal de Stat a acestor informații, iar funcționarii fiscali delegați să exercite controlul fiscal, oricum solicită prezentare acestor informații și în cadrul controlului, fapt ce creează pentru contribuabil cheltuieli suplimentare. Astfel, majoritatea informațiilor prezentate de către contribuabil Serviciului Fiscal de Stat, fiind prelucrate de către autoritatea fiscală națională se stochează/plasează în format electronic în diferite SIA ale SFS (Servicii Informaționale Automatizate ale autorității fiscale naționale). În această ordine de idei, CCFM intervine către autoritatea fiscală națională și cu propunerea să se țină cont de aspectul respectiv în cadrul acțiunilor de control exercitate de către funcționarii fiscali.	
		CNPM	Propunem astfel: „sau în decurs de 1 zi lucrătoare, din momentul solicitării scrise sau 3 zile în cazul solicitării de date agregare/prelucrate,” iar cuvintele „și taxelor” se substituie cu textul „, taxelor și altor plăți obligatorii”; Argumentare: Nu este clar din care data mai exact? a solicitării? Sau a finisării controlului?	Se acceptă parțial , în următoarea redacție: la litera f), cuvintele „la prima cerere” se completează cu textul „sau maxim în decurs de 1 zi lucrătoare, din data finalizării controlului fiscal operativ,” iar cuvintele „și taxelor” se substituie cu textul „, taxelor și altor plăți
Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină: a ¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zilieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;		MMPS	Litera a ¹) al articolului 15 va avea următorul cuprins: „a ¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zilieri) – în mărime de 60% din valoarea voucherului, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;” Argumentare: Întru realizarea acțiunii prevăzută la punctul 420 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, care prevede „adoptarea hotărârii Guvernului privind implementarea unui mecanism de vouchere pentru zilieri, în vederea creșterii protecției sociale a lucrătorilor ocazionali”, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a inițiat procesul de ajustare a cadrului normativ prin elaborarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (activități necalificate cu caracter ocazional realizate de zilieri) și proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la voucherele digitale în agricultură. Astfel, în legislația din domeniul asigurărilor sociale urmează a fi definită noțiunea de „voucher” ca drept instrument nominal	Notă Propunerea respectivă urmează a fi examinată doar ca urmare adoptării Legii prin care se propune implementarea „voucherilor”, or codul fiscal nu poate reglementa regim de impozitare a unui sgment care încă nu este aprobat la nivel de un act normativ.

		<p>preplătit de achitare a impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale și medicale pentru lucrătorii zilieri, achitate de către beneficiarii de lucrări din contul retribuției zilierului.</p> <p>Prin intermediul voucherului urmează a fi achitate: impozitele pe venit cuvenite din retribuțiile achitate zilierilor, contribuțiile de asigurări sociale de stat pentru zilieri, contribuțiile de asigurări medicale de stat pentru zilieri și va fi realizată raportarea și evidența zilierilor angajați în activități agricole.</p> <p>Sistemul de achitare a impozitelor pe venit și contribuțiilor de asigurări sociale și medicale prin intermediul voucherelor va fi obligatoriu. Valoarea voucherului va reprezenta o sumă fixă, stabilită prin Legea nr. 22/2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri. Valoarea voucherului va fi indivizibilă, astfel încât un voucher va fi utilizat pentru o zi de lucru, indiferent de orele lucrate de lucrătorul zilier.</p> <p>Încasările obținute din procurarea voucherelor urmează a fi virate către bugetul de stat (60%) și către bugetul asigurărilor sociale de stat (40%).</p> <p>Potențialul venit obținut în buget în rezultatul procurării voucherelor ar fi, după cum urmează:</p> <p>în anul 2024, pentru 6.687 zilieri - 20.061.000 lei;</p> <p>în anul 2025, pentru 8.024 zilieri – 24.072.000 lei;</p> <p>în anul 2026, pentru 9.261 zilieri – 28.083.000 lei.</p> <p><i>Argumentare calcule:</i></p> <p>În anul 2024, numărul zilierilor se estimează la 6.687 persoane (neschimbat față de anul 2023). Respectiv: 6687 zilieri x 120 zile x 25 lei = 20.061.000 lei (mai mult cu 395.049 lei decât în anul 2023).</p> <p>În anul 2025, se estimează o creștere cu 20% a numărului de zilieri față de anul 2023. Respectiv: 8024 zilieri x 120 zile x 25 lei = 24.072.000 lei (mai mult cu 4,4 milioane lei decât în anul 2023).</p> <p>În anul 2026, se estimează o creștere cu 40% a numărului de zilieri față de anul 2023. Respectiv: 9261 zilieri x 120 zile x 25 lei =</p>	
--	--	--	--

			28.083.000 lei (mai mult cu 8,4 milioane lei decât în anul 2023).	
<p>Articolul 15. Cotele de impozit</p> <p>Suma totală a impozitului pe venit se determină:</p> <p>a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p> <p>b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;</p>		<p>Business Club Timpul</p>	<p>Экономически неоправданно. и безнравственно облагать налогом доходы граждан ниже прожиточного уровня^ Предлагаем доходы физических лиц, граждан РМ ниже прржипгрчнрго уровня облагать налогом на доход по ставке 0%.</p>	<p>Nu se acceptă, proiectul prevede un mecanism de susținere a cetățenilor prin prisma ajustării valorilor scutirilor personale și a scutirilor pentru persoane întreținute.</p>
<p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p> <p>(3) Beneficiarii desemnării procentuale sînt:</p> <p>a) asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare;</p> <p>b) cultele religioase și părțile componente ale acestora înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități sociale, morale, culturale sau de caritate, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare.</p> <p>(4) Lista beneficiarilor în drept să participe la desemnarea procentuală se stabilește anual de Agenția Servicii Publice și se publică pe pagina web oficială a acesteia pînă la data de 31 decembrie a anului pentru care se face desemnarea, conform modului stabilit de Guvern.</p>		<p>MEC</p>	<p>Se propune completarea articolului 15² alin.(3) cu litera c) cu următorul cuprins: „c) instituțiile publice de învățămînt preșcolar, instituțiile publice de învățămînt general și instituțiile publice de învățămînt profesional tehnic, în scopul desfășurării activității de dezvoltare a bazei materiale a instituțiilor de învățămînt, educație și instruire a copiilor, elevilor și a altor activități conexe, conform prevederilor Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014.”</p> <p>La alin.(4) de introdus enunțul cu următorul cuprins: „Pentru beneficiarii prevăzuți la alin.(3) lit .c), lista urmează a fi stabilită după coordonarea acesteia cu Ministerul Educației și Cercetării.”.</p>	<p>Nu se acceptă, se va examina suplimentar în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale.</p>
<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p> <p>Facilitățile impozabile acordate de angajator includ:</p>	<p>Articolul 19: la litera a), textul „și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19³), (19⁴) și</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>La litera a), textul „și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art. 24 alin. (19³), (19⁴) și (20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și</p>	<p>Notă</p> <p>Norma propusă în proiect urmează a fi revizuită în vederea aducerii clarității în aplicarea acesteia.</p>

<p>a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea salariatului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19³), (19⁴) și (20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;</p>	<p>(20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern” se substituie cu textul „a plăților menționate la art.24 alin.(19), (19⁴) și (24) care depășesc plafonul stabilit de Guvern și a art.24 alin.(19³) și (20) care depășesc plafonul prevăzut de Codul fiscal”.</p>		<p>determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern” se substituie cu textul „a veniturilor specificate la art. 20 din prezentul Cod”.</p> <p>Argumentare: Nu este clar ce se urmărește prin modificarea propusă de autorii proiectului – impozitarea sau, din contra, neimpozitarea veniturilor menționate la art. 24 alin. (19), (19³), (19⁴), și (24). Suplimentar, este inacceptabil de impus determinarea facilității acordate de angajator, care se calculează pe principiu lunar, de o limită determinată pe principiu anual (art. 24 alin. (19³) lit. b) din Cod).</p>	<p>Totodată, propunerea ce vizează extinderea aplicării art.19 asupra tuturor veniturilor specificate la art.20 nu se acceptă, în contextul în care nu toate veniturile reglementate de art.20 sunt atribuite persoanelor fizice, dar și la cei juridice.</p>
<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p>		<p>FIA</p>	<p>Propunem corectarea prevederii în felul după cum urmează: "a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea salariatului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19), (19⁴) și (24) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern și a art.24 alin.(19³) și (20) care nu depășesc plafonul prevăzut de Codul fiscal și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19³), (19⁴) și (20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;"</p> <p>Argumentare: Redacția care se propune aduce foarte multe neclarități și anume: 1. Sumele care depășesc plafonul stabilit de Guvern și Codul Fiscal sunt facilitate sau nu? este o confuzie deoarece se păstrează la început sintagma "cu excepția". Ar trebui de completat cu sintagma "nu".</p>	<p>Se acceptă parțial Norma urmează a fi revizuită în vederea aducerii clarității la aplicarea acesteia. Totodată, redacția propusă de către contribuabil prevede dublarea normei, în partea ce ține de specificarea separată a plăților menționate la art.24 alin.(19) și a cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, or, alin.(19) expres prevede acest tip de cheltuieli.</p>
		<p>AmCham</p>	<p>În partea ce ține de art.19 se propune următoarea redacție: „a plăților menționate la art.24 alin.(19), (19⁴) și (24) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern și a art.24 alin.(19³), (20), (20¹) (26) care nu depășesc plafonul prevăzut de Codul fiscal”.</p> <p>Adițional, urmează a fi incluse și compensările costurilor pentru serviciile</p>	<p>Se acceptă.</p>

			alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani și pct. (20 ¹).	
		EBA	<p>La art.19 lit.a), propunem corectarea prevederii în felul după cum urmează: „a) plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea salariatului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19), (19⁴) și (24) care nu depășesc plafonul stabilit de Guvern și a art.24 alin.(19³) și (20) care nu depășesc plafonul prevăzut de Codul fiscal și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(19³), (19⁴) și (20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;”</p> <p>Argumentare: Redacția care fost propusă prin proiect aduce foarte multe neclarități și anumesumele care depășesc plafonul stabilit de Guvern și Codul Fiscal sunt facilitați sau nu? este o confuzie deoarece se păstrează la început sintagma "cu excepția";</p>	Se acceptă parțial Norma urmează a fi revizuită în vederea aducerii clarității la aplicarea acesteia. Totodată, redacția propusă de către contribuabil prevede dublarea normei, în partea ce ține de specificarea separată a plăților menționate la art.24 alin.(19) și a cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, or, alin.(19) expres prevede acest tip de cheltuieli.
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: c ²) cadourile în natură, inclusiv vouchere, primite de către salariați, precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii și a zilelor de naștere ale salariaților, al căror quantum nu depășește valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat;		EBA	<p>La art.20 lit.c² trebuie de completat cu noua formulare de la art.24 alin.19³ lit.a) cu sintagma: <i>"sau cu altă ocazie în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern"</i>.</p>	Se acceptă , prin expunerea în următoarea redacție, „c ³) Cadouri în natură, inclusiv vouchere oferite salariaților, al căror quantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat;”.
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: d ⁶) plățile suportate de angajator conform art.24 alin.(19), (19 ⁴), (19 ³), (19 ⁴), (20) și (26);		P.P. Contabilitate și Audit SRL	<p>În contextul modificărilor propuse la art.19 alin.(1), de inclus în art.20 veniturile corespunzătoare. Propunem următoarea modificare: lit. d⁶) se expune în următoarea redacție „plățile menționate la art. 24 alin.(19), (19⁴) și (24) în limita plafonului stabilit de Guvern și la art.24</p>	Se acceptă , pentru asigurarea clarității normei.

			alin.(19 ³) lit.a),c) și d) și alin.(20) în limita plafonului prevăzut de prezentul Cod”. Argumentare: Pentru persoana fizică veniturile enumerate în art.24 alin.(19), (19 ³), (19 ⁴) și (24) trebuie să reprezinte venituri neimpozabile. Se propune excluderea din sintagma modificării a lit.b), luând în considerare argumentele expuse supra.	
Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile În venitul brut nu se includ următoarele tipuri de venit: d ⁶) plățile suportate de angajator conform art.24 alin.(19), (19 ¹), (19 ³), (19 ⁴), (20) și (26);		AmCham	Se propune expunerea art.20 lit.(d ⁶) în următoarea redacție: ”(d ⁶) plățile suportate de angajator conform art.24 alin.(19), (19 ¹), (19 ³), (19 ⁴), (20), (20 ¹) și (26);” Argumentare: În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult ca atât, primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.	Nu se acceptă , extinderea spectrului de facilități fiscale.
	litera y3) se completează în final cu textul „și de la înstrăinarea unui autoturism care a fost în proprietatea contribuabilului cel puțin 3 ani până la data înstrăinării, cu excepție autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic.”;	CNPM	Considerăm că sunt necesare dispozitii tranzitorii - pentru situațiile, în care vânzarea unor astfel de active s-a efectuat spre exemplu până în anul 2025, însă venitul i-a fost achitat începând cu anul 2025. Conform metodei de casă - metoda aplicată de persoanele fizice-cetățeni, venitul se va recunoaște în anul încasării banilor, adică în anul 2025. În acest caz, nu este clar dacă va funcționa scutirea, dacă vânzarea a fost perfectată în anul 2024?	Nu se acceptă Regimul fiscal se va determina având în bază principiile metodei de casă (momentul încasării veniturii).
		Ministerul Justiției	La pct.6, nu este clar raționamentul condiționalității termenului de „cel puțin 3 ani” a deținerii în proprietate a autoturismului până la data înstrăinării, în vederea neimpozabilității venitului obținut urmare a înstrăinării acestuia, și nici nota informativă nu conține argumentele de rigoare. Suplimentar, cuvintele „în final” sunt inutile, respectiv se vor exclude, or, în cazul procedurii de completare, unitatea lingvistică se introduce la final.	Nota Propunerea urmărește racordarea prevederilor la prevederile art.40 din Codul fiscal efectuate prin Legea nr.356/2022.

	<p>Articolul 20: se completează cu literele z²⁰)-z²²) cu următorul cuprins: „z²⁰) veniturile persoanelor fizice rezidente obținute sub formă de creștere de capital sau dobânzi aferente valorilor mobiliare de stat procurate direct de pe platforma Ministerului Finanțelor și aferente obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale. z²¹) venitul obținut din vânzarea energiei electrice livrate în rețeaua electrică de distribuție, conform art.39² lit.b) din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din sursele regenerabile, de către persoanele fizice, care sunt prosumatori de energie electrică din surse regenerabile.” z²²) drepturile acordate în cadrul „stock options plan”, la momentul acordării și exercitării acestora, în conformitate cu condițiile stabilite de Guvern”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art.20, litera z²⁰) salutăm inițiativa și propunem redacția fără sintagma „procurate direct de pe platforma Ministerului Finanțelor” întrucât aceasta va face mai dificil procesul de administrare și anume momentul în care vor fi demarate tranzacțiile pe piața secundară.</p>	<p>Se acceptă, redacția a fost ajustată.</p>
		<p>EBA</p>	<p>La art.20 lit. z²⁰) din proiect: completarea art. 20 cu prevederea z²⁰) crează o concurență neloială cu serviciile prestate de către bănci, asociația de economii și împrumut, emitenți de titluri de creanțe și împrumut, în calitate de dealer primari în tranzacțiile de cumpărare /vânzare a obligațiunilor emise de către autoritățile administrației publice locale.</p>	<p>Se acceptă, redacția a fost ajustată.</p>
		<p>ABM</p>	<p>Prin completările propuse la art.20 lit.z²⁰ rezultă că veniturile persoanelor fizice rezidente obținute sub formă de creștere de capital sau dobânzi aferente VMS procurate direct de la Ministerul Finanțelor (prin platforma specială) nu se includ în venitul brut în scopul impozitării. Luând în considerație că, veniturile persoanelor fizice-rezidente din valorilor mobiliare de stat procurate prin intermediul dealerilor primari rămân impozabile, considerăm că nu este oportună modificarea propusă. Argumentare: Propunerea contravine principiilor fundamentale ale fiscalității, principii ce stau la baza legislației fiscale și care constituie argumentele cheie ale Ministerului Finanțelor atunci când sunt înaintate propuneri de facilități fiscale.</p>	<p>Se acceptă, redacția a fost ajustată.</p>

			<p>Echitatea fiscală este un principiu fundamental al unui sistem fiscal eficient și echitabil. Existența diferențelor în ceea ce privește impozitarea diferitelor forme de economisire, creează distorsiuni și o competiție neloială între participanții la piața financiară.</p> <p>Considerăm că este esențial ca toate formele de economisire să beneficieze de un regim fiscal echitabil, pentru a încuraja o cultură a economisirii și a investițiilor pe termen lung în Republica Moldova.</p> <p>La fel, categoria persoanelor ce vor fi scutite de impozitul pe venit sunt persoane care nu se află într-o situație financiară precară, iar ca și consecință facilitatea fiscală va fi acordată persoanelor cu venituri medii și mari.</p> <p>Înțelegem că problema principală este de evidență și raportare, respectiv reținerea și declararea impozitului pe venit. Cu toate acestea, considerăm că există modalități de a simplifica acest proces. De exemplu, s-ar putea introduce un sistem de impozitare la sursă pentru veniturile din VMS-uri, fără necesitatea prezentării dărilor de seamă pe fiecare beneficiar, similar cu cel existent pentru câștigurile de la loterii și/sau pariuri sportive. Acest sistem ar permite ca impozitul să fie reținut automat de către Ministerul Finanțelor sau dealerii care plătesc dobânzile, și doar ar transfera lunar suma integrală a impozitului pe venit, fără necesitatea evidenței și declarării veniturilor pe fiecare participant.</p> <p>Această propunere ar asigura, pe de o parte respectarea principiilor fiscale, inclusiv neadmiterea extinderii listei facilităților fiscale, și atingerea obiectivului Ministerului Finanțelor de simplificare a procesului de achiziție a VMS-urilor de către persoanele fizice.</p>	
		CNPM	<p>La z²⁰: Nu este clar de ce doar cele procurate de pe platforma MF? dar cele procurate prin intermediu bancilor?</p> <p>La z²²: Considerăm că sunt facilități prea generoase - pentru companiile mari.</p>	Se acceptă , redacția a fost ajustată.
Articolul 21. Reguli speciale referitoare la venit	Articolul 21 alineatul (6), cuvintele „fondatorii sau alte” se exclud, iar	AmCham	Din redacția propusă se deduce că orice tranzacție cu persoana fizică trebuie să fie	Notă

<p>(6) Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se ajustează în scopuri fiscale la prețul de piață.</p>	<p>cuvintele „persoanele interdependente” se completează cu cuvintele „cu statut de persoană fizică care nu desfășoară activitate de întreprinzător”.</p>		<p>evaluată la preț de piață – ca rezultat, nu este clar scopul acestei modificări or aceasta înseamnă că orice practică de discount-uri și reduceri poate crea premise pentru calcularea venitului ratat. Redacția propusă poate crea situații de abuz și corupție în cazul controlului și considerăm că urmează a fi îmbunătățită.</p>	<p>Prevederea a fost revăzută în vederea specificării faptului că ajustarea în scopuri fiscale a tranzacțiilor la prețul de piață nu va fi aplicabil tranzacțiilor supuse principiului lungimii brațului.</p>
		<p>CNA</p>	<p>Obiecții: Conform prevederilor art.21 alin.(6) Cod fiscal (supusă modificărilor potrivit proiectului): Articolul 21. Reguli speciale referitoare la venit (6) Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se ajustează în scopuri fiscale la prețul de piață. Conform prevederilor art.5 pct.12 Cod Fiscal: 12) Persoană interdependentă – membru al familiei contribuabilului sau persoana care controlează contribuabilul, este controlat de contribuabil sau se află împreună cu acesta sub controlul unui terț. În sensul prezentului punct: a) familia contribuabilului include: soția (soțul) contribuabilului; părinții contribuabilului; copiii contribuabilului și soții (soțiile) lor; bunicii contribuabilului; nepoții (nepoatele) contribuabilului și soțiile (soții) lor; frații și surorile contribuabilului și soțiile (soții) lor; străbunicii contribuabilului; strănepoții contribuabilului și soții (soțiile) lor; frații și surorile părinților contribuabilului și soțiile (soții) lor; nepoții (nepoatele) contribuabilului de pe frate (soră) și soțiile (soții) lor; frații și surorile bunicii contribuabilului și soțiile (soții) lor; copiii fraților și surorilor părinților contribuabilului și soțiile (soții) lor; copiii nepoților (nepoatelor) contribuabilului de pe frate (soră) și soții (soțiile) lor; precum și persoanele enumerate din partea soției (soțului) contribuabilului; b) prin control se înțelege posesia (directă sau prin una ori mai multe persoane interdependente) a cel puțin 50% din capitalul sau din drepturile de vot ale unei persoane. În acest caz, persoana fizică este considerată posesor al tuturor cotelor de participație în</p>	<p>Se acceptă, redacția a fost ajustată</p>

			<p>capital, cote ce aparțin, în mod direct sau indirect, membrilor familiei sale.</p> <p>Recomandări: În context, apreciind prin prisma reglementării categoriei „Persoană interdependentă” vizate de art.5 pct.12 Cod fiscal, reținem disproporționalitatea revizuirii propuse și necesitatea clarificării aspectelor ce țin de tranzacțiile cu persoane interdependente - persoane juridice care desfășoară activitate de întreprinzător.</p>	
		CNPM	<p>Considerăm că prețurile de transfer vor soluționa problema abordată. Altfel, are loc dublarea și nu vor funcționa prevederile legate de evitarea dublei impuneri.</p>	Nu se acceptă , principiul prețului de piață se va aplica în raport cu tranzacțiile nesupuse conceptului prețului de transfer.
Articolul 21. Reguli speciale referitoare la venit		MDED	<p>Se completează cu alineat nou ”(7) Veniturile contribuabililor obținute din plasarea aplicațiilor, softurilor, jocurilor de calculator și altor produse și servicii din domeniul tehnologiilor informaționale prin intermediul platformelor de monetizare, se recunosc în mărimea efectiv realizată, separat de veniturile platformelor de monetizare nerezidente.”</p> <p>Argumentare: Identificarea soluției pentru problema „monetizării” aplicațiilor prin Google Play și App Store și problema „venitului brut”.</p> <p>Anterior, Google nu reflecta în rapoartele de vânzări separat taxele/comisioanele aplicate. Probabil, au survenit careva obligații contabile, fiscale sau juridice în țara de reședință fiscală, care au impus astfel de modificări în documentele primare justificative (extrasele Google). Mai mult ca atât, în extrasele/rapoartele Apple, nici până în prezent nu sunt reflectate taxele/comisioanele percepute, fiind reflectat doar venitul companiei IT din Moldova. Există interpretări privind faptul că compania IT din RM ar trebui să recunoască așa numitul „venit brut”, adică venitul efectiv + comisionul Google/Apple (care variază de regulă de la 15% la 30%). În cazul rezidenților parcului IT, unde sistemul de impozitare se bazează pe „rulaj” (venit), apare o inechitate comparativ cu agenții economici care aplică regimul general de impozitare, deoarece impozitul unic de 7% s-ar aplica asupra cheltuielii (comisionul Google). Google/Apple urmează</p>	Nu se acceptă , venitul brut se va determina în baza actelor și documentelor confirmative.

			<p>să-și reflecte separat veniturile, compania IT reflectând în calitate de venituri doar sumele efective (fără taxa aplicată de Google/Apple asupra tranzacției).</p> <p>Aceeași inechitate apare în cazul agenților economici SIMM, unde impozitul unic se aplică pe „rulaj” (cifra de afaceri). În acest caz, dacă interpretăm că venitul agentului economic SIMM include și comisionul Google/Apple, atunci cota de 4% se aplică asupra venitului „total” (venitul efectiv încasat de către agentul economic, plus comisionul Google). Prin urmare, se impune necesitatea eliminării ”nedreptăți” aferente poverii fiscale.</p> <p>Propunerea nu are impact bugetar pentru regimul general aplicat, dar are impact bugetar legat de agenții economice care aplică regimul SIMM sau regimul special de impozitare (rezidenții parcurilor IT), la care impozitarea este bazată pe venitul realizat (pe rulaj).</p>	
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>		<p>MMPS</p>	<p>În scopul asigurării conformității cu prevederile articolului 10 aliniatul (6) din Legea Securității și sănătății în muncă se propune completarea art.24 cu un aliniat nou (14¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(14¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Cadrul actual prevede pârghii pentru susținerea angajatorilor în vederea realizării măsurilor de securitate și sănătate în muncă a angajaților, or, potrivit art.24 alin.(1) din Codul fiscal nr.1163/1997, se permite deducerea cheltuielilor ordinare și necesare, achitate sau suportate de contribuabil pe parcursul perioadei fiscale, exclusiv în cadrul activității de întreprinzător.</p> <p>La aceasta, menționăm că, potrivit pct.26 din Hotărârea Guvernului nr.693/2018 privind determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, cheltuielile ordinare și necesare reprezintă cheltuielile caracteristice gestionării activității de întreprinzător și cheltuielile reglementate prin acte normative în vigoare, caracteristice pentru gestionarea anumitor tipuri de activități de întreprinzător, în scopul desfășurării activității economice și obținerii de venituri.</p> <p>Prin urmare, în cazul în care cheltuielile suportate de către agenții economice pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă a angajaților cad sub incidența cheltuielilor ordinare și necesare a întreprinderii, acestea sunt deductibile în</p>

				scopuri fiscale prin prisma art.24 alin.(1) din Cod.
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (15 ¹) Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.	Articolul 24: alineatul (15 ¹), primul enunț se completează cu textul „și/sau în alte regulamente interne”;	CNSM	Referitor la modificarea art.24 din Codul fiscal, considerăm inoportună modificarea alin. (15 ¹) pornind de la faptul că prevederea respectivă stabilește dreptul la deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Astfel, dreptul la deducere constituie un element de stimulare a negocierilor colective și încheierii contractelor colective de muncă la nivel de unitate economică, care conform alin. (1) al art. 30 din Codul muncii, este actul juridic care reglementează raporturile de muncă și alte raporturi sociale în unitate, încheiat în formă scrisă între salariați și angajator de către reprezentanții acestora. Mai mult decât atât, potrivit alin. (3) al art. 31 din Codul muncii, în contractul colectiv de muncă pot fi prevăzute, în funcție de situația economico-financiară a angajatorului, înlesniri și avantaje pentru salariați, precum și condiții de muncă mai favorabile în raport cu cele prevăzute de legislația în vigoare și de convențiile colective. Concomitent, reieșind din statutul de țară candidat, Republica Moldova și-a asumat transpunerea Directivei UE 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană, până în septembrie 2025, conform Planului Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027. Directiva în cauză stabilește ca obiectiv atingerea unei rate de acoperire cu negocieri colective a 80 % din salariați. Prin urmare, considerăm imperioasă majorarea plafonului deducerilor de la 0,15% la cel puțin 0,2% din fondul de retribuire a muncii.	Nu se acceptă , majorarea plafonului deductibil.
		CNA	Obiecții: Conform prevederilor art.24 alin.(15 ¹) Cod fiscal (supus modificării potrivit proiectului): Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect

			<p>scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă.</p> <p>Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.</p> <p>Introducerea normei de blanchetă în context - „și/sau în alte regulamente interne” - (norme din proiect care transmit altor autorități, subiecți, dreptul și competența de a stabili, în mod autonom, reglementări cu caracter normativ, reguli de comportament, interdicții), contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate pentru realizarea unor drepturi etc.</p> <p>Astfel, aprobarea completării propuse, poate determina condiții propice pentru exercitarea unor atribuții extensive de reglementare și deducerea nejustificată a unor categorii de cheltuieli, or regulamentele, spre deosebire de contractele colective, constituie expresia de voință a unui cerc restrâns de persoane implicate în procesul de elaborare/promovare.</p> <p>În context, se remarcă faptul că atât de CNSM, cât și de CNPM, iar contraargumentele invocate de către autor în context nu justifică intenția de reglementare.</p> <p>Subsecvent, sub egida modificărilor inițiate de autor, în contextul conlucrării anterioare și a carențelor de reglementare sesizate de către CNA în cadrul ședințelor de lucru desfășurate în comun cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, considerăm necesară aprecierea inițierii de către autor, a completării prevederilor Cod Fiscal, sub aspectul stipulării scutirii entităților publice, care efectuează activități speciale de investigații și măsuri contrainformative și informative externe, de plata TVA fără drept de deducere și a drepturilor de import, la achiziționarea/importul de programe informatice și softuri, precum și mijloace tehnice speciale, în scopul obținerii în secret a informației, conform clasificatorului aprobat de Guvern.</p> <p>Implementarea facilităților prenotate, va contribui la realizarea dezideratelor privind:</p>	
--	--	--	---	--

		<p>- consolidarea și creșterea capacităților investigative în cadrul procesului penal (pe dosarele penale) în scopurile prevăzute în Codul de procedură penală;</p> <p>- consolidarea și creșterea capacităților investigative în afara procesului penal (pe dosarele speciale) în scopurile prevăzute în Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59/2012”.</p> <p>În prezent actele normative în vigoare nu conțin facilități la acest capitol. Oportunitatea a de contracta produse și servicii de calitate în domeniile care asigură securitatea statului și ajută la contracararea criminalității, a devenit posibilă datorită atribuirii Republicii Moldova statutul de țară candidat la UE, or pînă la aceasă etapă, producătorii de pe piața internațională din domeniu erau rezervați cu privire la credibilitatea și potențialul țării noastre de a accesa produsele și serviciile acestora.</p> <p>Adițional, este important de menționat că acest factor de fapt a și generat pînă în prezent criza dotării cu tehnică performantă a instituțiilor investigative din țară, aflîndu-se la limita dezvoltării și schimbului de experiență necesar, ori, perceperea în continuare de taxe și plăți suplimentare de la autoritățile de stat importatoare nu favorizarea achiziția de tehnici speciale în volumul necesar activității, iar sursele financiare nu pot fi valorificate conform destinației planificate, ci printr-un circuit închis se întorc înapoi în bugetul de stat prin intermediul acestor plăți percepute, fără a scoate în relief importanța acestora.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reconsiderarea completării propuse la art.24 alin.(15¹) Cod fiscal.</p> <p>Subsecvent, sub egida modificărilor inițiate de autor, considerăm necesară aprecierea inițierii de către autor, a completării prevederilor Cod Fiscal, sub aspectul stipulării scutirii entităților publice, care efectuează activități speciale de investigații și măsuri contrainformative și informative externe, de plata TVA fără drept de deducere și a drepturilor de import, la achiziționarea/importul de programe informatice și softuri, precum și mijloace</p>	
--	--	--	--

			tehnice speciale, în scopul obținerii în secret a informației, conform clasificatorului aprobat de Guvern.	
		CNPM	CNPM nu susține această modificare și consideră aceste prevederi pot fi prevăzute doar în contractul colectiv de muncă (negociat de părți) și nicidecum în alte acte interne, iar pentru unitățile în care nu sunt constituite organizații sindicale, Codul muncii stabilește că contractul colectiv de muncă poate fi încheiat și cu reprezentanții salariaților aleși, care nu neapărat trebuie să fie organizați în sindicat.	Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător		AITA	propunem adăugarea următorului alineat: „(15 ³) - Se permite deducerea cheltuielilor suportate de contribuabili sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru pentru Asociațiile Internaționale”. Argumentare: Spre exemplu, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova (AITA), în anul 2024 a suportat cheltuieli aferente taxelor de aderare și cotizațiilor de membru după cum urmează: - IRU – 548 000,00 lei - BSEC URTA – 78 000,00 lei Total 626 000,00 lei	Nu se acceptă , extinderea facilităților.
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (19 ²) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și/sau au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat. Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a altor tipuri de cheltuieli conform prevederilor prezentului articol.	alineatul (19 ²), după cuvintele „în folosul angajatului” se completează cu textul „studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual”;	Ministerul Justiției	Referitor la art.24 alin.(19 ²), în temeiul art.42 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, denumirea Codului educației se va completa cu numărul de ordine, ca element de identificare, la care se va adăuga anul în care a fost adoptat (obiecție valabilă pentru toate cazurile similare).	Se acceptă
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (19 ³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator, în folosul salariatului, pentru: a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților, precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare	Articolul 24: alineatul (19 ³) va avea următorul cuprins: „(19 ³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator, în folosul salariatului, pentru: a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite cu ocazia zilelor de sărbătoare	P.P. Contabilitate și Audit SRL	(19 ³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator, în folosul salariatului, pentru: a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii, zilelor de naștere ale salariaților, sau cu altă ocazie în modul prevăzut de contractul colectiv de muncă , contractul individual de muncă sau de	Norma a fost revizuită.

<p>conform Codului muncii și a zilelor de naștere ale salariaților, în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern;</p> <p>b) perfecționarea salariaților, alta decât cea prevăzută la alin.(19), precum și pentru activitățile aferente consolidării culturii corporative și a spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern;</p> <p>c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, oferite de furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei, în mărime de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat;</p> <p>d) contractarea serviciilor medicale în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.</p> <p>Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea salariaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferență dintre fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.</p>	<p>nelucrătoare conform Codului muncii, zilelor de naștere ale salariaților, sau cu altă ocazie în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern, al căror cuantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat;</p> <p>b) perfecționarea salariaților, alta decât cea prevăzută la alin.(19), precum și pentru activitățile aferente consolidării culturii corporative și a spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern, în cuantum anual ce nu depășește 5% din valoarea calculată ca diferență dintre fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova;</p> <p>c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, oferite de furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei, în mărime anuală de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat;</p> <p>d) contractarea serviciilor medicale în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat.</p> <p>Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor enumerate la lit.a)-d) dacă pentru cuantumul ce depășește plafonul menționat se aplică alin.(19²).”.</p>		<p>regulamentul intern, al căror cuantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10 % din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat.</p> <p>Argumentare: În multe cazuri condițiile de premiere (inclusiv în natură) pot fi prevăzute de contractul colectiv de muncă.</p> <p>la litera b), de inclus în Cod sau în HG nr.693/2018 definiția/explicația ce se înțelege prin cultură corporativă și spirit de echipă.</p> <p>Argumentare: Norma fiscală trebuie să fie certă și clară. Definierea noțiunilor utilizate într-un act normativ are o importanță majoră pentru eficiența aplicării și administrării acesteia.</p> <p>Ultimul alineat „Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor enumerate la lit.a)-d) dacă pentru cuantumul ce depășește plafonul menționat se aplică alin.(19²).” de exclus.</p> <p>Argumentare: Introducerea acestui enunț începând cu anul 2025 va crea incertitudine în aplicarea abordării date pentru anul 2024. Or, în anul 2024 art. 24 alin. (19²) din Cod se aplică fără mențiuni speciale în acest sens în alin. (19³) în temeiul art. 11 alin. (1). În general, funcționalitatea art. 24 alin. (19³) este compromisă prin cele menționate supra. Se constată necesitatea de a depune un efort considerabil pentru aplicarea și administrarea acestei norme pentru ca în final impactul fiscal privind impozitarea cu impozit pe venit din activitatea de întreprinzător să fie nul.</p>	<p>Notă.</p> <p>Ministerul Finanțelor va asigura completarea BGPF în vederea aducerii clarității în aplicarea normei</p> <p>Norma urmărește aducerea clarității în raport cu aplicarea stimulentei fiscale peste plafonul valoric stabilit de Codul fiscal și dreptul de deducere a acestora la aplicarea art.24 alin.(19²)</p>
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii, zilelor de naștere ale salariaților, sau cu</p>	<p>FIA</p>	<p>Propunem reformularea în felul următor: a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite ~~cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii, zilelor de naștere ale~~</p>	<p>Se acceptă, norma a fost ajustată.</p>

<p>(19³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator, în folosul salariatului, pentru:</p> <p>a) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților, precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, cu ocazia zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii și a zilelor de naștere ale salariaților, în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern;</p>	<p>altă ocazie în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern, al căror cuantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat;</p>		<p>salariaților, ~~sau cu altă ocazie în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern~~, al căror cuantum anual în raport cu un salariat nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul ~~pentru~~ în care a fost acordat</p> <p><u>Argumentare:</u> Propunem de exclus referintele la zilele din Codul Muncii și alte evenimente.</p>	
		<p>CNPM</p>	<p>Considerăm că odată ce limita stabilită (10% din salariu mediu prognozată) nu este atât de mare, propunem să nu fie descrise situațiile când concret aceste cadouri ar putea fi acordate - zile de naștere, zilele companiei sau alte ocazii). Regimul contribuțiilor sociale - va ramine nelimitat, cum este în prezent? Care nu ar fi decizia luată de autorități vis a vis de acest aspect ar fi bine venit, ca regimul fiscal să fie analogic atât în scopul impozitului pe venit, cât și contribuțiile de asigurări sociale.</p>	<p>Se acceptă parțial, norma a fost ajustată.</p>
	<p>b) perfecționarea salariaților, alta decât cea prevăzută la alin.(19), precum și pentru activitățile aferente consolidării culturii corporative și a spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern, în cuantum anual ce nu depășește 5% din valoarea calculată ca diferență dintre fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova;</p>	<p>FIA</p>	<p>Propunem de calculat 5% de la fondul de retribuire a muncii pentru anul precedent sau curent;</p> <p><u>Argumentare:</u> Urmărirea celor 5% din fondul de salarizare pentru evenimentele de consolidarea culturii corporative este destul de complicata deoarece fondul de salarizare efectiv pentru anul curent îl cunoaștem în Ianuarie anul urmator, în caz ca este depasit cum sa aplicam impozitarea facilitatii în cazul în care angajatul este deja demisionat?</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>CNPM</p>	<p>Nu este clar care este perfecționare alta decât cea de la alin.(19). Această normă duce în eroare. HG 693 nu rezolvă la moment, deoarece nu conține detalii. Propunem să fie excluse normele legate de perfecționare, deoarece deducerea acestora poate fi efectuată prin prisma art.24 alin.(1) din CF, fără necesitatea emiterii unor ordine, anexe de contracte etc. Astfel, nu se va crea confuzii vis a vis de 2 tipuri de perfecționări.</p> <p>Totodată nu este clar ce înseamnă consolidarea culturii corporative - componenta cheltuielilor - sunt necesare detalii, de indicat concret care cheltuieli. La fel, nu este clar cum se va aplica limita dată</p>	<p>Prevederea nu urmărește limitarea spectrului de facilități, lăsând la discreția entității de a-și stabili prioritățile și politicile corporative.</p>

			pentru impozitarea depășirii angatului în condițiile în care limita dată este anuală, iar impozitarea angajatului se face lunar.	
		EBA	Propunem de calculat 5% de la fondul de retribuire a muncii <i>pentru anul precedent</i> , urmînd însă să fie incluse și anumite reguli speciale pentru companiile nou create; Urmărirea celor 5% din fondul de retribuire a muncii pentru evenimentele de consolidarea culturii corporative este foarte complicat deoarece fondul de retribuire a muncii efectiv pentru anul curent îl cunoaștem în Ianuarie anul următor, în caz că este depășit rezultă imposibilitatea aplicării normei date.	Se acceptă.
	c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, oferite de furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei, în mărime anuală de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat;	FIA	Propunem completarea art.24, alin.19 ³ , lit.c) după cum urmează: "c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, ~~oferite~~ achiziționate de la furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei precum si de la intermediari , în mărime de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat;" Argumentare: Reiteram propunerea deoarece argumentul adus de Ministerul Finantelor nu corespunde cu solicitarea mediului de afaceri. Nu se dorește majorarea plafonului cum se menționează în argumentare, ci completarea aliniatului cu o sintagma, și anume "intermediari" pentru a cuprinde situația actuală pe piață. Pe piața Republicii Moldova, abonamentele sportive sunt oferite și de intermediari. Adică intermediarul încheie contracte cu salile de sport din toată țara, iar angajatorul are posibilitatea să-l contracteze doar pe acest intermediar. Angajatul poate merge la sala care este mai aproape, comodă. Acest mecanism reduce mult costurile angajatorilor cu logistica, în special acele companii care au subdiviziuni în toată republica și dorește să ofere acest beneficiu cât mai atractiv pentru angajați.	Se acceptă.
		EBA	La art.24 alin.(19 ³) lit.c), propunem completarea normei după cum urmează:	Se acceptă.

			<p>"c) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic, oferite de furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile 93.11, 93.12 sau 93.13 ale Clasificatorului activităților din economia Moldovei precum și a intermediarilor, în mărime de până la 50% din salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat;"</p> <p>Argumentare: Reiteram opinia, deoarece argumentul adus de Ministerul Finanțelor nu corespunde cu solicitarea mediului de afaceri. Nu se dorește majorarea plafonului cum se menționează în argumentare, ci completarea aliniatului cu o sintagma, și anume "intermediari" pentru a cuprinde situația actuală pe piață. Pe piața Republicii Moldova, abonamentele sportive sunt oferite și de intermediari. Deci intermediarul încheie contracte cu sălile de sport din toată țara, iar angajatorul are posibilitatea să-l contracteze doar pe acest intermediar. Angajatul poate merge la sala care este mai aproape, comodă. Acest mecanism reduce mult costurile angajatorilor cu logistica, în special acele companii care au subdiviziuni în toată republica și dorește să ofere acest beneficiu cât mai atractiv pentru angajați.</p>	
<p>d) contractarea serviciilor medicale în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat fiecărui salariat.</p> <p>Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea salariaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferență dintre fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.</p>	<p>d) contractarea serviciilor medicale în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat, în raport cu un salariat.</p> <p>Prevederile prezentului alineat nu limitează dreptul la deducere în scopuri fiscale a cheltuielilor enumerate la lit.a)-d) dacă pentru cuantumul ce depășește plafonul menționat se aplică alin.(19²)."</p>	CNPM	<p>Considerăm că modificarea propusă nu este necesară, deoarece se poate crea impresia că anterior aceasta nu a funcționat la fel.</p>	<p>Nu este clară obiecția. S-au operat modificări prin excluderea plafonului procentual cumulativ pe toate tipurile de stimulente fiscale.</p>
		AmCham	<p>Se propune completarea alin.(19³) cu litera e) cu următorul cuprins:</p>	Se acceptă.

			<p>„e) vouchere de vacanța și/sau contracte de servicii turistice limitate la turism intern oferite salariaților cu ocazia concediilor anuale plătite în modul prevăzut de contractul individual de muncă sau de regulamentul intern în limita salariului mediu al salariatului, determinat în modul stabilit de Guvern dar ce nu depășește în raport cu un salariat valoarea de salariul mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat”.</p> <p>Argumentare: Voucher-ul de vacanță limitat la turism intern este un instrument modern de a motiva angajații, totodată are un efect pozitiv și pentru dezvoltarea sectorului turismului intern și ca rezultat creșterea veniturilor la bugetului de stat. În acest scop, se propune și scutirea acestor vouchere și de plata contribuțiilor sociale.</p>	
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător		AmCham	<p>Uniformizarea deductibilității asigurărilor de viață pentru persoane fizice și persoane fizice angajați prin introducerea alin.(20¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(20¹) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață ale angajatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern.”.</p> <p>Argumentare: În condițiile în care deficitul forței de muncă calificate este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze condiții de menținere a angajaților pe termen lung. Asigurările de viață reprezintă un instrument de suport și protecție care poate fi oferit de angajatori în scopul menținerii forței de muncă pe termen lung. Mai mult decât atât, primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață, sunt investite pe termen lung pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică a țării.</p>	Nu se acceptă , extinderea spectrului de facilități fiscale.
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător		ACAP	<p>Să fie stabilite limite spre deducere în scopuri fiscale pentru unele cheltuieli pentru care este greu de stabilit o limită între activitatea de întreprinzător și cheltuielile personale ale conducătorii: costul autoturismelor pentru conducători – 600,000 lei; cheltuieli telefonice – 60% din suma cheltuielilor</p>	Nu se acceptă. Actualmente, legislația fiscală prevede mecanismul de deducere a cheltuielilor mixte conform pct.26 din Hotărârea Guvernului nr.693/2018 care stabilește că din contul cheltuielilor mixte (cheltuielile legate de desfășurarea activității de

			<p>suportate, (spre deducere TVA în aceeași limită, de exemplu) etc).</p> <p>Argumentare: În urma excluderii limitelor privind costul autoturismelor conducătorilor permise spre deducere în scopuri fiscale, s-a ivit tentația entităților de a procura autoturisme foarte scumpe. N-ar fi corect ca întreaga lor valoare să fie atribuită cheltuielilor permise spre deducere fiscală. De asemenea, propunem să fie analizată experiența altor state din UE privind stabilirea unor limite spre deducere pentru unele articole de cheltuieli care conțin și cheltuieli suportate pentru necesitățile personale</p>	<p>întreprinzător și personale) se permite deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător, cu condiția ca acestea să predomină asupra cheltuielilor personale (mai mult de 50%) și numai pentru acea parte a cheltuielilor care se referă nemijlocit la desfășurarea activității de întreprinzător.</p>
	la alineatul (26), ultimul enunț se exclude.	CNPM	<p>Considerăm că este necesar de stabilit un regim facilitat pentru mai multe categorii de servicii de îngrijire a copiilor - cu condiția confirmării documentare. În caz contrar are loc o discriminare.</p>	Nu se acceptă , extinderea spectrului de facilități fiscale.
Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător		FIA	<p>Se introduce un alineat nou cu urmatorul cuprins:</p> <p>"(27) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru organizarea la locul de munca a a spațiului de îngrijire a copiilor. Limita maximă de deducere constituie 0.2% din venitul impozabil."</p> <p>Argumentare: În redacția actuală a Codului fiscal, nu este clar cum să aplicăm prevederea în cazul organizării a spațiului de îngrijire a copiilor la locul de munca. De aceea propunem un enunț separat aferent tratamentului fiscal al cheltuielilor cu organizarea spațiului de îngrijire cu evidența cheltuielilor deductibile nu mai mult de 0.2% din venitul impozabil al companiei. În așa mod se va asigura simplitatea evidentei și vor aplica mai multe companii.</p>	Nu se acceptă , extinderea spectrului de facilități fiscale.
		EBA	<p>La art.24 după alin.(26) se propune de completat cu un nou alineat:</p> <p>"(27) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru organizarea la locul de munca a a spațiului de îngrijire a copiilor. Limita maximă de deducere constituie 0.2% din venitul impozabil."</p> <p>Argumentare: Formularea respectivă va permite o documentare și evidența a cheltuielilor mult mai simplă pentru astfel de inițiativa. Ministerul Muncii promovează</p>	Nu se acceptă , extinderea spectrului de facilități fiscale.

			organizarea spatiilor de ingrijire a copiilor la locul de munca, dar pentru aplicarea acestora mediul de business are nevoie de claritate si simplitate in documentare. Modificarile efectuate la art.19 si la art.24 propunem sa fie implementate cu aplicare din 01.01.2024 pentru a fi consecventi in aplicarea acestora	
<p>Articolul 26. Deducerea amortizării calculate</p> <p>[Art.26 abrogat prin Legea nr.288 din 15.12.2017, în vigoare 01.01.2019]</p>		ACAP	<p>Să fie restabilite prevederile vechi (art. 26 din CF) privind modul de calcul a amortizării MF în scopuri fiscale. Amortizarea să fie calculată în raport la categorii de MF, dar nu în raport la fiecare element de MF. Să fie îmbunătățit regulamentul vechi cu prevederi care se conțin în Regulamentul nou ce țin de durata de exploatare a MF foste în folosință, durata de exploatare a MF arendate și altele</p> <p>Argumentare: Nici un scop din cele propuse spre realizare prin implementarea metodei noi de calcul a amortizării în scopuri fiscale n-a fost realizat. În primul rând, unificarea evidenței fiscale și contabile a amortizării MF. Acest scop nu poate fi realizat pe motiv că CF prevede multiple limitări care le conține CF. Metoda nouă este complicată în evidență, cere mult timp pentru completare, nu poate fi automatizată (pe motivul numeroaselor limitări), predispusă pentru comiterea erorilor, greu de administrat fiscal și nu are nici un impact pozitiv evident. Recomandăm Ministerului finanțelor să analizeze impactul implementării noii metode de calcul a amortizării MF prin prisma experienței acumulate de entități, SFS privind aplicarea (administrarea fiscală) metodei noi de calcul a amortizării MF în scopuri fiscale</p>	Nu se acceptă , în urma discuțiilor cu reprezentanții mediului de afaceri s-a constatat că metoda nouă de calculare a armonizării este una mai facilă.
<p>Articolul 26¹. Deducerea amortizării mijloacelor fixe</p> <p>(6¹) Prin derogare de la prevederile alin.(6), întreprinderile mari, altele decât cele clasificate în conformitate cu art.5 alin.(1) din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de punere în funcțiune a mijlocului fix. Mărimea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină după cum urmează:</p> <p>a) pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare al mijlocului fix;</p>	<p>La articolul 26¹, alineatul (6¹) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(6¹) Prin derogare de la prevederile alin.(6), persoanele juridice, altele decât cele care desfășoară activități financiare, de asigurări/reasigurări prevăzute în secțiunea K a Clasificatorului activităților din economia Moldovei, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de punere în funcțiune a mijlocului fix. Mărimea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină după cum urmează:</p>	P.P. Contabilitate și Audit SRL	<p>Prin derogare de la prevederile alin. (6), persoanele juridice, altele decât cele care desfășoară activități financiare, de asigurări/reasigurări prevăzute în secțiunea K a Clasificatorului activităților din economia Moldovei, pot utiliza metoda amortizării accelerate pentru primul an de utilizare a mijlocului fix. Mărimea amortizării mijlocului fix ce urmează a fi dedusă se determină după cum urmează: ...</p> <p>Argumentare: Experiența și numeroasele discuții cu organele competente au demonstrat că se are în vedere primul an de utilizare și nu de punere în funcțiune.</p>	Nu se acceptă , punerea mijlocului fix în funcțiune deja presupune utilizarea acestuia, conform noțiunii din SNC/IFRS și a Codului fiscal.

<p>b) pentru următorii ani de utilizare, amortizarea se calculează prin raportarea valorii neamortizate a mijlocului fix la durata de funcționare utilă rămasă a acestuia.</p> <p>În sensul prezentului alineat, clasificarea întreprinderii drept întreprindere mare se efectuează în funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le deține în ultima zi a perioadei fiscale anterioare anului de punere în funcțiune a mijlocului fix.</p> <p>Prevederile prezentului alineat nu se aplică agenților economici care desfășoară activități financiare și de asigurări prevăzute în secțiunea K a Clasificatorului activităților din economia Moldovei.</p>	<p>a) pentru primul an de utilizare, amortizarea nu poate depăși 50% din costul de intrare al mijlocului fix;</p> <p>b) pentru următorii ani de utilizare, amortizarea se calculează prin raportarea valorii neamortizate a mijlocului fix la durata de funcționare utilă rămasă a acestuia.”.</p>			
		AmCham	La art. 26 ¹ , alin. (6 ¹) se propune substituirea sintagmei „persoanele juridice” cu sintagma „agenți economici” care includ întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești, etc.	Se acceptă.
		AmCham	La art. 31, alin. (3) se propune stabilirea condițiilor echivalente atât pentru bănci și organizații de creditare nebanară, cât și pentru asiguratori în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active la angajamente condiționale. Astfel, articolul 31 alin. (3) va avea următorul cuprins: „(3) Băncilor, organizațiilor de creditare nebanară și asiguratorilor (reasiguratorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.” <u>Argumentare:</u> <u>Vezi mai sus argumentul FIA</u>	Nu se acceptă , propunerea urmează a fi examinată suplimentar.
<p>Articolul 31. Limitarea altor deduceri</p> <p>(4) Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebanare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei.</p>	<p>Articolul 31:</p> <p>la alineatul (4), cuvintele „conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei” se substituie cu cuvintele „conform Standardelor Naționale de Contabilitate”.</p>	ACAP	Să fie modificat după cum urmează: „(4) Organizațiilor de creditare nebanară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebanare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei sau IFRS.”.	Se acceptă parțial , norma a fost ajustată.

			<p>Argumentare: Aplicarea SNC presupune aplicarea prevederilor regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei. În SNC nu sunt prevăzute careva limite la calcularea provizioanelor. Diferențe apar atunci când companiile de creditare nebankare aplică IFRS.</p> <p>În acest caz vom alinia prevederile legislației și vor fi deduse cheltuielile înregistrate în situațiile financiare.</p>	
		AmCham	<p>Se propune următoarea redacție: „la alineatul (4) după cuvintele „conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei” se adaugă sintagma „pentru entitățile cu sistem de reglementare contabilă conform Standardelor Naționale de Contabilitate”.</p> <p>Argumentare: Conform SNC „CAPITAL PROPRIU ȘI DATORII” în subcapitolul „provizioane” nu este listat tipul de provizion pentru acoperirea pierderilor de credite neperformante; astfel, OCN-ul care are ales regimul de evidență contabilă conform SNC va fi în situația în care cheltuielile legate de provizionare nu vor putea fi deduse în scopuri fiscale. Excluderea regulamentului Băncii Naționale a Moldovei din prevederile articolului face imposibilă aplicarea acestuia.</p>	Se acceptă parțial , norma a fost ajustată.
		EBA	<p>Modificarea expusă la art.31 alin.(4) din Codul fiscal, solicităm respectuos modificarea la alin.(4) după cuvintele „conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei” să se completeze cu textul „pentru entitățile cu sistem de reglementare contabilă conform Standardelor Naționale de Contabilitate”.</p> <p>Argumentare: Având în vedere că conform SNC “CAPITAL PROPRIU ȘI DATORII” subcapitolul “provizioane” nu este listat tipul de provizion pentru acoperirea pierderilor de credite neperformante, OCN-urile care are ales regimul de evidență contabilă conform SNC va fi în situația în care cheltuielile legate de provizionare nu vor putea fi deduse în scopuri fiscale. Excluderea regulamentului Băncii Naționale a Moldovei din prevederile articolului face imposibilă aplicarea acestuia.</p>	Se acceptă parțial , norma a fost ajustată.
Articolul 31. Limitarea altor deduceri (5) Băncilor admise și obligate de Banca Națională a Moldovei să participe la formarea mijloacelor Fondului de garantare a depozitelor în sistemul		BNM	<p>La art.31 alin.(5) din Codul fiscal (redacția în vigoare), propunem precizarea categoriilor de „contribuții”, având în vedere termenii utilizați în Legea nr.160/2023 cu privire la garantarea depozitelor în bănci, și anume, prin</p>	Se acceptă în redacția propusă de autor

<p>bancar li se permite de a efectua deduceri ale vărsămîntului obligatoriu anual, contribuțiilor inițiale, contribuțiilor trimestriale și contribuțiilor speciale ale băncilor în fondul menționat, stabilite prin Legea nr.160/2023 cu privire la garantarea depozitelor în bănci.</p>			<p>prisma art.26, care prevede două tipuri de contribuții pe care instituțiile membre le plătesc în Fondul de acoperire a depozitelor bancare – contribuții ordinare și contribuții speciale.</p>	
<p>Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor (1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eșalonat pe următoarele cinci perioade fiscale.</p>		<p>CCI</p>	<p>La art.32, alineatul (1) se expune în următoarea redacție: ”(1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eșalonat pe o perioadă nedeterminată.” <u>Argumentare:</u> Reiterăm propunerea de excludere a limitei pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate. Valorificarea nelimitată a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate în scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificată de către autorități în cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizării pierderilor pune presiune suplimentară pe companii, care oricum au ca scop principal valorificarea profitabila a investițiilor create și aceasta are impact pe termen lung, fără sa afecteze imediat încasările în bugetul de stat. Adițional menționăm, că permițând reportarea nelimitată a pierderilor fiscale, se oferă companiilor un mecanism de atenuare a riscurilor economice, contribuind astfel la stabilitatea și predictibilitatea mediului de afaceri. Mai mult, eliminarea limitei de reportare ar simplifica procesul de gestionare a pierderilor fiscale pentru companii și autoritățile fiscale, reducând birocrația și costurile administrative asociate cu monitorizarea și limitarea perioadei de reportare. Unitățile economice care investesc în cercetare și dezvoltare pot întâmpina pierderi inițiale semnificative. Permițând reportarea nelimitată a acestor pierderi, se încurajează investițiile în inovație, ceea ce va contribui la creșterea competitivității economiei pe termen lung. Totodată, limitarea perioadei de reportare a pierderilor poate fi considerată inechitabilă,</p>	<p>Nu se acceptă, limitarea perioadei de raportare a pierderilor are drept scop asigurarea procesului de administrare de către autoritatea fiscală a activității de întreprinzător desfășurată de către contribuabilul.</p>

			<p>deoarece companiile care întâmpină dificultăți financiare ar putea fi dezavantajate comparativ cu cele care nu se confruntă cu astfel de provocări. O perioadă de reportare nelimitată asigură un tratament fiscal echitabil pentru toate companiile, indiferent de situația lor financiară.</p> <p>Spre exemplu, România a implementat o politică fiscală care permite reportarea pierderilor fiscale pe o perioadă de șapte ani. Această măsură a contribuit semnificativ la crearea unui mediu investițional atractiv și competitiv. Datorită acestei politici, România a înregistrat una dintre cele mai rapide creșteri economice din Europa în ultimii ani. Astfel, între anii 2015 și 2019 a avut o creștere economică medie anuală de aproximativ 4,5%, una dintre cele mai ridicate rate din Uniunea Europeană. Această creștere a fost susținută de un flux constant de investiții străine directe, care au fost atrase de mediul fiscal favorabil și de stabilitatea economică. Companii mari precum Dacia Renault și Ford și-au extins operațiunile în România, beneficiind de facilitățile fiscale oferite, inclusiv de posibilitatea de a-și reporta pierderile fiscale pe termen lung. Aceste investiții au generat mii de locuri de muncă și au contribuit la dezvoltarea infrastructurii și a sectoarelor conexe.</p> <p>Adoptarea unei politici similare sau chiar mai flexibile privind reportarea pierderilor fiscale ar putea oferi țării avantaje competitive în regiune. Respectiv, în cazul eliminării limitei pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate pe termen lung, companiile mai puternice și stabile financiar vor contribui la creșterea veniturilor bugetare prin taxe și impozite mai mari, generând astfel un impact pozitiv asupra bugetului de stat, chiar dacă efectul imediat asupra încasărilor ar fi minim.</p>	
<p>Articolul 33. Scutiri personale (1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.</p>	<p>Articolul 33: la alineatul (1), cifrele „27000” se substituie cu cifrele „29700”;</p>	<p>ACAP</p>	<p>Să fie modificat în ceea ce ține limitarea acordării scutirii pentru veniturile obținute mai mari de 360000 lei.</p> <p>Ar urma să fie ajustată această limită la rata inflației. Propunem să fie majorată această prevedere la 400000 lei.</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea concomitentă a facilităților fiscale.</p>

<p>Articolul 35. Scutiri pentru persoanele întreținute</p> <p>(2) În înțelesul prezentului titlu, persoană întreținută este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos:</p> <p>a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiați) ori persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală;</p> <p>b) are un venit ce nu depășește suma de 11280 lei anual. La calcularea venitului nu se include suma alocațiilor achitate din mijloacele bugetului de stat pentru persoanele cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie și pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate.</p>	<p>Articolul 35: la alineatul (2) litera b), cifrele „11280” se substituie cu cifrele „12400”.</p>	<p>ACAP</p>	<p>Propunem să fie modificat după cum urmează: „are un venit ce nu depășește suma de 29700 lei anual.”.</p> <p>Argumentare: Până în anul 2017 această limită era egală cu mărimea scutirii personale. De mai mulți ani ea nu a fost modificată.</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea concomitentă a facilităților fiscale.</p>
		<p>CNSM</p>	<p>referitor la modificarea art.33-35 din Codul fiscal, salutăm propunerea Ministerului Finanțelor de majorare a scutirilor. Totodată, considerăm necesară examinarea posibilităților de a majora scutirile menționate cel puțin la rata inflației realizate în perioada ianuarie 2022 - mai 2024 de 41,17%.</p> <p>În vederea corelării veniturilor care condiționează statutul de persoană aflată la întreținere cel puțin cu mărimea alocației sociale pentru persoanele vârstnice (50% din pensia minimă pentru limita de vârstă) – 2778 lei x 50% x 12 luni = 16668 lei, propunem la art. 35, alin. (2), litera b), substituirea cifrei „11280 lei” cu cifra „16668 lei”.</p> <p>Suplimentar, CNSM solicită examinarea posibilității reintroducerii scutirii acordate soției (soțului), prevăzute anterior la art. 35, alin. (1) din Codul fiscal, reieșind din faptul că acesta reprezintă o măsură de susținere a familiilor cu copii pe perioada când unul dintre părinți se află în concediului de îngrijire a copilului și este în imposibilitatea de a activa și a utiliza scutirea personală.</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea concomitentă a facilităților fiscale</p>
		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>Exprimăm dezacordul cu modificările art. 33-35 din Codul Fiscal, prin care se majorează cu 10% scutirile la plata impozitului pe venit acordate persoanelor fizice.</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din simularea economică a modificărilor se constată că impactul bugetar va fi amortizat de creșterea salariului mediu pe economie.</p>

			<p>În conformitate cu art. 3 alin. (1) din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, bugetele locale constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, urmând să asigure efectuarea măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice ale populației și dezvoltarea teritoriului în condițiile legilor nr. 436/2006 privind administrația publică locală și nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă.</p> <p>Conform calculelor estimative, măsura fiscală prevăzută în proiect afectează executarea veniturilor și cheltuielilor bugetului municipal Chișinău în anul 2025 cu circa 60 mln. lei.</p> <p>Întru minimizarea efectului modificărilor propuse în proiect asupra bugetelor UAT în anul 2025, propunem majorarea scutirilor sus-nominalizate la un nivel de 6-7%.</p>	
<p>Articolul 35¹. Restricții privind aplicarea scutirilor</p> <p>Persoanele fizice care, pe parcursul perioadei fiscale, au obținut venituri impozitate conform art.88¹ și cap. 1 al titlului X sunt private de dreptul de a folosi scutirile conform art.33, 34 și 35 pentru perioada în care încasează venituri impozitate conform regimului special de impozitare. Scutirile se aplică proporțional lunilor de activitate în regimul standard de impozitare.</p>		<p>Business Club Timpul</p>	<p>За период 2022-2024 минимальная заработная плата по стране выросла от 3500 лей до 5000 лей, а личные освобождения остались неизменными. Нужно принять во внимание увеличение минимальной заработной платы по стране и увеличить личное освобождение минимум на 25%.</p> <p>Предлагаем доходы физических лиц, граждан РМ, ниже прожиточного уровня облагать налогом на доход по ставке 0%.</p>	<p>Nu se acceptă, majorarea scutirilor cu 10% a fost asigurată având la bază spațiul bugetar actual.</p>
<p>Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice</p> <p>(4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare de viață, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat.</p>	<p>La articolul 35²:</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurare de viață, asigurările de sănătate, asigurările de incendiu și de alte calamități naturale, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern, pentru anul respectiv, pentru toate tipurile de contracte cumulativ.</p>	<p>CNPM</p>	<p>Este salutară stabilirea unui astfel de tip de deducere pentru persoana fizică. Totuși, considerăm că este necesar de stabilit un tratament fiscal analogic și în situația, în care polița de asigurare (în special asigurare de viață/pensiei suplimentare) este procurată de către angajator - ca acestea să fie deductibile și neimpozabile pentru salariat. (la moment este deductibilă conform HG 693/2018, dar nu și neimpozabilă).</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice</p> <p>(5) Se permite deducerea sumei achitate sub formă de dobânzi de către persoana fizică pentru creditele ipotecare, la</p>	<p>La articolul 35²:</p> <p>la alineatul (5), primul enunț va avea următorul cuprins: „Se permite deducerea dobânzilor achitate de către persoanele fizice, pe parcursul</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>la alineatul (5), primul enunț va avea următorul cuprins:</p> <p>„Se permite deducerea dobânzilor achitate de către persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cazul procurării primei locuințe în</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea spectrului de facilități.</p>

<p>procurarea primei locuințe, altele decât cele contractate prin Programul de stat "Prima Casă", în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Pentru locuința proprietate comună în devălmășie/cote-părți, dreptul la deducere se acordă fiecărui beneficiar al creditului ipotecar, proporțional cotei-părți deținute, aplicată conform limitei stabilite.</p>	<p>perioadei fiscale, în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin Programul de stat „Prima Casă”, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat”, iar din al doilea enunț, cuvântul „ipotecar” se exclude.</p>		<p>baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin Programul de stat „Prima Casă”, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru fiecare perioadă fiscală în care au fost achitate dobânzile”, iar din al doilea enunț, cuvântul „ipotecar” se exclude. <u>Argumentare:</u> Considerăm inechitabilă limitarea deductibilității dobânzii achitate pe parcursul mai multor ani la indicatorul primului an (salariul mediu prognozat de Guvern), dat fiind faptul că acesta, ca și cuantumul dobânzii, se schimbă parțial în funcție de inflație.</p>	
<p>Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice (5) Se permite deducerea sumei achitate sub formă de dobânzi de către persoana fizică pentru creditele ipotecare, la procurarea primei locuințe, altele decât cele contractate prin Programul de stat "Prima Casă", în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Pentru locuința proprietate comună în devălmășie/cote-părți, dreptul la deducere se acordă fiecărui beneficiar al creditului ipotecar, proporțional cotei-părți deținute, aplicată conform limitei stabilite.</p>	<p>La articolul 35²: la alineatul (5), primul enunț va avea următorul cuprins: „Se permite deducerea dobânzilor achitate de către persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, în cazul procurării primei locuințe în baza contractului de credit, altul decât cel contractat prin Programul de stat „Prima Casă”, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat”, iar din al doilea enunț, cuvântul „ipotecar” se exclude.</p>	<p>CCFM</p>	<p><u>Acceptabil PARTIAL.</u> Guvernul RM a anunțat Programul Prima Casa Plus. Respectiv, după cuvintele „Prima Casă”, este necesar de completat cu textul ”și ”Prima Casă Plus”.</p>	<p>Se acceptă, prin ajustarea redacției.</p>
		<p>CNPM</p>	<p>Pentru claritate, considerăm oportun de definit noțiunea de ”prima locuință”.</p>	<p>Rămânem deschiși pentru examinarea propunerilor concrete.</p>
<p>Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice</p>	<p>(6) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul persoanelor întreținute – copii, oferite de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Cuantumul deductibil se aplică cumulativ pe numărul total de copii și pentru toate tipurile de învățământ primite.”</p>	<p>ACAP</p>	<p>Propunem următoarea redacție: “(6) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de către persoanele fizice, pe parcursul perioadei fiscale, pentru învățământul persoanelor întreținute – copii, oferite de instituțiile de învățământ prevăzute la art.15 din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat de Guvern pentru anul pentru care a fost acordat. Cuanumul deductibil se aplică pentru fiecare copil și pentru toate tipurile de învățământ primite.” <u>Argumentare:</u> În caz contrar, rămâne o prevedere discriminatorie în loc să fie de stimulare.</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea stimulentei în baza parametrilor bugetari actuali.</p>
		<p>CNPM</p>	<p>Considerăm că nu este corect de stabilit aceiași și marime a facilității pentru un număr diferit</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea stimulentei în baza parametrilor bugetari actuali.</p>

			de copii. Facilitatea trebuie să fie în dependență de numărul de copii, ca și în cazul compensațiilor cu grădinița.	
Articolul 35². Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice		CNSM	Insistăm pe includerea în categoria deducerilor cheltuielilor persoanelor fizice, prevăzute la art.35 ² din Cod a cotizațiilor de membru de sindicat, în cuantum de până la 1% din salariu și alte plăți aferente acestuia, achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale, fapt ce ar asigura egalarea în drepturi a partenerilor sociali – angajatori și angajați în realizarea dreptului la afiliere. Or, este de menționat că conform art.24, alin.(15) din Codul fiscal este permisă deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru, destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător.	Nu se acceptă , extinderea stimulentei în baza parametrilor bugetari actuali.
		P.P. Contabilitate și Audit SRL	Nu este clar conținutul ultimei fraze, și anume este incertă sintagma „cumulativ pe numărul total de copii”.	Nu se acceptă , extinderea stimulentei în baza parametrilor bugetari actuali.
Articolul 36. Alte deduceri aferente activității de întreprinzător (1) Agentul economic rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare, dar nu mai mult de 5% din venitul impozabil.		CCI	Articolul 36 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Agentul economic rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare”. Argumentare: Reiterăm necesitatea eliminării plafonului de 5% stabilit în art.36 CF, aplicabil mărimii deducerii în scopuri fiscale a donațiilor efectuate. În condițiile actuale, în cazul în care compania înregistrează pierderi fiscale în anul de gestiune, ea nu este în drept să deducă valoarea donațiilor efectuate, neavând astfel nici o motivare să efectueze altfel de donații. Argumentul Ministerului Finanțelor că donațiile făcute de contribuabilii mari nu depășesc 1% din venitul impozabil demonstrează chiar irelevanța unei plafonări, deoarece cuantumul actual al donațiilor este deja modest și nu justifică necesitatea impunerii unui plafon suplimentar. Mai mult, donațiile contribuie semnificativ la dezvoltarea comunității și susținerea organizațiilor non-profit, culturale, educaționale și sociale. Limitarea acestora ar reduce resursele disponibile pentru proiectele comunitare și ar putea descuraja contribuabilii	Nu se acceptă , extinderea stimulentei în baza parametrilor bugetari actuali.

			<p>mari să facă donații mai consistente, reducând astfel impactul pozitiv pe care aceștia îl pot avea asupra societății.</p> <p>Contribuabilii mari utilizează adesea donațiile ca parte a strategiilor lor de responsabilitate socială corporativă (CSR), care nu doar că îmbunătățesc imaginea companiei, dar și contribuie la bunăstarea generală a societății. Plafonarea ar putea afecta negativ aceste strategii. Lipsa unui plafon permite agenților economici să răspundă mai bine nevoilor comunității și să aloce resursele în mod flexibil, în funcție de circumstanțe și priorități actuale.</p> <p>Concomitent, donațiile și sponsorizările deseori susțin inițiative inovatoare și proiecte pilot care pot conduce la dezvoltarea unor soluții noi și eficiente pentru problemele comunității. Plafonarea ar putea limita acest potențial.</p>	
<p>Articolul 36. Alte deduceri aferente activității de întreprinzător</p> <p>(2) Pot fi deduse, conform alin.(1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), a organizațiilor sindicale și patronale, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial.</p>	<p>La articolul 36 alineatul (2), textul „, , precum și în favoarea caselor de copii de tip familial” se exclude.</p>	CNPM	<p>CNPM nu susține excluderea acestei categorii. Considerăm că aceste persoane sunt cele mai indicate în primirea ajutorului filantropic.</p>	<p>Nu există o astfel de formă de organizare juridică.</p>
<p>Articolul 36. Alte deduceri aferente activității de întreprinzător</p> <p>[Art.36 alin.(4) abrogat prin Legea nr.60 din 23.04.2020, în vigoare 01.05.2020]</p>		ACAP	<p>Să fie restabilit alin.(4) care recent a fost abrogat. Conținutul acestui alineat ține de faptul că cheltuielile de investiții pot fi deduse numai în limita venitului din investiții, dar nu din oricare alte venituri înregistrate de întreprindere. Propunem ca normele din acest alineat să fie completate cu prevederi prin care să fie stabilit un mecanism de evidență a cheltuielilor de investiții care n-au fost deduse la data suportării lor din motivul lipsei venitului din investiții, dar vor putea fi deduse în perioadele fiscale următoare</p> <p>Argumentare: Abrogarea este o eroare care nu este conformă cu practica fiscală națională, acumulată pe parcursul implementării CF, și cea internațională potrivit căreia cheltuielile din investiții pot fi deduse doar din veniturile obținute în rezultatul acestei activități –</p>	<p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar.</p>

			veniturile din investiții. Abrogarea acestor norme, prin caracterul ei nepotrivit bunelor practici, a creat incertitudini atât pentru contribuabili, cât și pentru inspectorii fiscale în administrarea fiscală.	
<p>Articolul 37. Subiecții creșterii sau pierderii de capital</p> <p>Prevederile prezentului capitol se aplică contribuabililor persoane fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova care nu practică activitate de întreprinzător și care vînd, schimbă sau înstrăinează sub altă formă active de capital.</p>		ACAP	<p>Întreprinderile (persoanele juridice) să fie restabilite ca subiecți ai operațiunilor de creștere și pierdere de capital. Art.40 alin.(7) din Codul fiscal (CF) să fie completată cu prevederea potrivit căreia pentru întreprinderi suma creșterii de capital să fie egală cu 100% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale, în scopul păstrării pentru întreprinderi a normelor privind creșterea/ pierderea de capital</p> <p>Argumentare: Prin excluderea întreprinderilor din subiecții creșterii sau pierderii de capital, pentru această categorie de întreprinderi a fost distrus întreg mecanismul de evidență a bazei valorice a activelor de capital în scopuri fiscale. Acest fapt a creat impedimente în impozitarea tranzacțiilor cu active de capital care au o istorie fiscală din perioadele precedente. Pentru activele de capital urmează să fie restabilită evidența bazei valorice în scopuri fiscale deoarece folosirea valorii contabile în calitate de cost fiscal pentru aceste active nu este relevantă (corectă). Impozitarea a 100% din creșterea de capital pentru întreprinderi poate fi asigurată prin modificarea propusă în alin.(7) art. 40 din CF</p>	Propunerea urmează a fi examinată suplimentar.
<p>Articolul 39. Activele de capital</p> <p>(1) Active de capital reprezintă:</p> <p>a) acțiunile, titlurile de creanță, obligațiunile, alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător;</p> <p>b) proprietatea privată nefolosită în activitatea de întreprinzător;</p> <p>c) terenurile;</p> <p>d) opțiunea la procurarea sau vânzarea activelor de capital.</p>		AmCham	<p>La art.39, alin.(1) lit.d) se propune următoarea redacție:</p> <p>„d) opțiunea inclusiv celor din „stock-option plan” la procurarea sau vânzarea activelor de capital”.</p> <p>Ca rezultat, nu este necesară completarea art.40 cu alin. nou (6²).</p>	Propunerea urmează a fi examinată suplimentar.
<p>Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital</p> <p>(5) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în scopuri fiscale în cazul încheierii unui contract de donații</p>	Articolul 40: la alineatul (5), textul „gradul I,” se completează cu textul „gradul II,”;	CNPM	Considerăm că facilitatea dată și așa anulează ideea impozitării creșterii de capital, în condițiile, în care baza valorică a proprietății primite ca donație reprezintă prețul de piață, dar nu valoarea de la care s-a impozitat donatorul (abordarea conceptuală aplicată din	Prevederea a fost exclusă din proiect.

între rude de gradul I, precum și între soți.			1998 până în 2018) dar se propune de largit? - nu este argumentat, în condiția, în care statul dorește să compenseze veniturile ratate prin majorarea poverii fiscale a mediului de afaceri.	
	Articolul 40: se completează cu alineatul (6 ²) cu următorul cuprins: „(6 ²) Creșterea sau pierderea de capital în cazul tranzacțiilor cu titluri de participare dobândite la preț preferențial sau gratuit, în cadrul „stock options plan”, se determină ca diferență între prețul de vânzare (suma încasată/venitul obținut) a titlurilor de participare și baza valorică a acestor active.”.	CNPM	Această normă expune practic regula generală. Considerăm că nu are sens. Mai degrabă ar fi cazul să se instituie un articol separat să fie clar tot conceptul - la ce etapă se impozitează și cum va fi determinat în lanț venitul impozabil/creșterea de capital.	Conceptul va fi dezvoltat la nivelul actului normativ secundar.
Articolul 42. Baza valorică a activelor de capital (1) Bază valorică a activelor de capital se confirmă documentar conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor și constituie:	La articolul 42, alineatul (1) se completează cu literele j) și l) cu următorul cuprins: „j) baza valorică a activelor tranzacționate în cadrul „stock option plan” reprezintă prețul de achiziție preferențial. Pentru titlurile de participare dobândite cu titlu gratuit, baza valorică a activelor este considerată egală cu zero; l) valoarea contribuției exprimată în mijloace bănești, conform documentelor de fondare a agentului economic, a activelor de capital sub formă de acțiuni sau alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător, obținută ca rezultat al contribuției la capitalul unui agent economic, efectuate după 1 ianuarie 1998.”.	P.P. Contabilitate și Audit SRL	l) valoarea contribuției, exprimată în mijloace bănești, conform datelor din Registrul de Stat al persoanelor juridice , a activelor de capital sub formă de acțiuni sau alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător, obținută ca rezultat al contribuției la capitalul unui agent economic, inclusiv contribuțiile suplimentare , efectuate după 1 ianuarie 1998. <u>Argumentare:</u> Contribuția la capitalul agentului economic poate fi efectuată nu numai la fondare, dar și ulterior, și poate fi realizată prin contribuții suplimentare ale asociaților/ acționarilor, din contul profitului net nerepartizat etc. Considerăm că toate evenimentele ulterioare fondării agentului economic trebuie să fie luate în calcul la determinarea bazei valorice.	Se acceptă în următoarea redacție: l) valoarea contribuției exprimată în mijloace bănești, conform documentelor de fondare a agentului economic, a activelor de capital sub formă de acțiuni sau alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător, obținută ca rezultat al contribuției la capitalul unui agent economic, efectuate după 1 ianuarie 1998, inclusiv contribuțiile ulterioare suplimentare.”.
		Ministerul Justiției	La pct.18, referința la litera „l)” se va substitui cu litera „k)”.	Se acceptă
		CNPM	La această normă nu este clară formularea. Totodată, nu este clar de ce se vorbește doar despre contribuția bănească, perioada de după 1998? Recomandarea noastră prezentată în repetate rânduri - de ajustare a art.55 al CF, care reprezintă o schemă de eschivare de la impozitare.	Se acceptă în următoarea redacție: l) valoarea contribuției exprimată în mijloace bănești, conform documentelor de fondare a agentului economic, a activelor de capital sub formă de acțiuni sau alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător, obținută ca rezultat al contribuției la capitalul unui agent economic, efectuate după 1 ianuarie 1998,

				inclusiv contribuțiile ulterioare suplimentare.”.
		AmCham	La art. 42 se propune următoarele redacție pentru lit. j): „j) baza valorică a optionului, inclusiv din „stock-option plan” reprezintă prețul de achiziție a opțiunii. Baza valorică a titlurilor de participare dobândite în cazul exercitării și/sau convertirii opțiunii este egală cu baza valorică a opțiunii.	Propunerea urmează a fi exainată suplimentar.
<p>Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor</p> <p>(1) Cu excepția cazurilor când este prevăzut altceva, se aplică următoarele metode de evidență:</p> <p>a) pentru persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător – contabilitatea de casă;</p> <p>b) pentru persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător – contabilitatea de casă sau contabilitatea de angajamente;</p> <p>c) pentru persoanele juridice – contabilitatea de angajamente.</p> <p>(2) Prin <i>contabilitate de casă</i> se înțelege metoda conform căreia:</p> <p>a) venitul este raportat la anul fiscal în care acesta este obținut în mijloace bănești sau sub altă formă;</p> <p>b) deducerea se permite în anul fiscal pe parcursul căruia au fost suportate cheltuielile, cu excepția cazurilor când aceste cheltuieli trebuie raportate la un alt an fiscal, în scopul reflectării corecte a venitului.</p> <p>(3) Prin <i>contabilitatea de angajamente</i> se înțelege metoda conform căreia:</p> <p>a) venitul este raportat la perioada fiscală în care a fost cîștigat;</p> <p>b) deducerea se permite în perioada fiscală în care au fost calculate sau au fost suportate cheltuielile ori au fost efectuate alte plăți, cu condiția că aceste cheltuieli și plăți nu trebuie raportate la o altă perioadă fiscală în scopul reflectării corecte a venitului;</p> <p>c) pierderile aferente returnării activelor livrate în anii precedenți, sumele reducerii de preț, discounturilor și</p>		MDED	<p>Se completează cu un alineat nou ”(11) Pentru tranzacțiile cu caracter internațional realizate prin platforme, servicii de plată și instituții financiare intermediare nerezidente, contribuabilul care aplică contabilitatea de angajamente poate utiliza contabilitatea de casă, cu condiția recunoașterii veniturilor în mărime brută, fără excluderea cheltuielilor aferente platformelor, serviciilor de plată, instituțiilor financiare intermediare nerezidente.”</p> <p>Argumentare: Problema „documentării” excesive a activității prin intermediul platformelor nerezidente: de ex. PayPal, UpWork, Toptal, Tap2Pay.</p> <p>În cazul în care toate mijloacele bănești obținute de contribuabil din comercializarea de mărfuri, prestarea de servicii sunt înregistrate în conturile luate la evidență fiscală de către Serviciul Fiscal de Stat și reflectate la venituri, impedimente fiscale nu apar.</p> <p>În același timp, documentele primare justificative aferente acestor platforme, sunt relativ numeroase, iar costurile pentru reflectarea corectă a acestora în evidența contabilă, implică costuri semnificative. La fel, există situații când anumite platforme nu generează documente justificative suficiente prin prisma Legii nr. 287/2017 contabilității și raportării financiare. În cadrul controalelor fiscale, survin multiple interpretări și abordări discutabile.</p>	Nu se acceptă , prin politica fiscală nu pot fi perturbate/modificate principiile de evidență/de aplicare a contabilității conform SNC/IFRS.

<p>rabaturilor acordate/primite în perioada de gestiune pentru livrările/achizițiile efectuate în anii precedenți se raportează și se deduc respectiv în scopuri fiscale în perioada fiscală în care acestea au fost constatate și/sau calculate, și/sau acordate;</p> <p>d) cheltuielile aferente sumei T.V.A. care se exclude din deducere conform art.102 alin.(6) se raportează și se deduc respectiv în scopuri fiscale în perioada fiscală în care acestea au fost raportate la cheltuieli;</p> <p>e) venitul aferent sumei T.V.A., atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli, care se deduce conform art.102 alin.(7) se raportează în scopuri fiscale în perioada fiscală în care aceasta a fost dedusă.</p> <p>(5) Contribuabilul care folosește contabilitatea angajamentelor nu are dreptul să facă nici un fel de deduceri pînă la momentul efectuării plăților dacă el are obligații față de o persoană interdependentă care folosește contabilitatea de casă.</p> <p>(6) În scopul reflectării corecte a venitului de pe urma activității de întreprinzător, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să ceară persoanei care practică afaceri de proporții folosirea contabilității de angajamente.</p> <p>(7) În scopuri fiscale se pot folosi metode de evidență financiară bazate pe prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate și IFRS care nu contravin prevederilor prezentului titlu.</p> <p>(8) În cazul în care contribuabilul își schimbă metoda de evidență, corectările corespunzătoare în articolele care reflectă venitul, deducerile, trecerile în cont și alte operațiuni se fac astfel încît nici un articol să nu fie omis sau să se repete. Dacă schimbarea metodei de evidență duce la majorarea venitului impozabil al contribuabilului în chiar prima perioadă fiscală de aplicare a noii metode, atunci mărimea excedentului care rezultă exclusiv din schimbarea metodei de evidență se distribuie în părți egale pe perioada fiscală curentă și pe</p>				
---	--	--	--	--

<p>fiecare din următoarele două perioade fiscale.</p> <p>(9) Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS nu sînt recunoscute în scopuri fiscale.</p> <p>(10) Diferențele rezultate din tranziția la Standardele Naționale de Contabilitate în vigoare din 1 ianuarie 2014 nu se recunosc în scopuri fiscale.</p>				
<p>Articolul 51³. Instituțiile de învățămînt publice și private</p> <p>Instituțiile de învățămînt publice, prin derogare de la art.51, și instituțiile de învățămînt private se scutesc de impozitul pe venitul obținut din desfășurarea nemijlocită a procesului de învățămînt conform Codului educației.</p>	<p>Articolul 51³ va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 51³. Instituțiile de învățămînt publice</p> <p>Instituțiile de învățămînt publice, prin derogare de la art.51, se scutesc de impozitul pe venitul obținut din desfășurarea nemijlocită a procesului de învățămînt conform Codului educației.”.</p>	<p>MEC</p>	<p>Se propune expunerea pct.19 din proiectul de lege menționat în următoarea redacție</p> <p>„Articolul 51³. <i>Instituțiile de învățămînt publice, prin derogare de la art. 51, se scutesc de impozitul pe venit obținut din desfășurarea procesului de învățămînt conform Codului Educației, din livrarea serviciilor și mărfurilor precum și a procesului instructiv și educativ de producție.</i>”</p> <p><u>Argumentare:</u> În conformitate cu prevederile Legii nr. 307/2012 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, Codul Fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 a fost completat cu Articolul 51³ cu următorul conținut: „Instituțiile de învățămînt se scutesc de impozitul pe venit obținut din livrarea serviciilor, mărfurilor legate de procesul instructiv de producție și educativ cu condiția alocării mijloacelor obținute din livrarea acestor servicii, mărfuri în scopuri de instruire generală”. Ulterior, prin Legea nr. 71/2015 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, Articolul 51³ din Codul Fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 a fost modificat și completat și prevede următoarele: „Instituțiile de învățămînt publice, prin derogare de la art. 51, și instituțiile de învățămînt private se scutesc de impozitul pe venit obținut din desfășurarea nemijlocită a procesului de învățămînt conform Codului Educației”</p> <p>Reieșind din prevederile actelor legislative menționate, instituțiile de învățămînt publice, atât instituțiile de învățămînt superior de stat (universități, academii), precum și cele de învățămînt profesional-tehnic (școli profesionale, centre de excelență, colegii) sunt obligate să achite impozit pe venit din sursele de finanțare ale învățămîntului, prevăzute de Codul Educației la art. 143, alin. (6), excepție</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea spectrului de stimulente fiscale.</p>

		<p>fiind cele provenite nemijlocit din procesul de învățământ.</p> <p>Odată cu punerea în aplicare a Hotărârii Guvernului nr. 983/2012 și Hotărârii Guvernului nr. 343/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior, instituțiile de învățământ superior de stat activează în condiții de autonomie financiară, iar conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1077/2016 și instituțiile publice de învățământ profesional-tehnic, funcționează în regim de autogestiune financiar-economică, începând cu 1 ianuarie 2019. Astfel instituțiile de învățământ publice care activează în condiții de autonomie financiară oferă programe de instruire atât de învățământ superior, cât și pe filiera învățământului profesional-tehnic. Astfel, conform prevederilor actelor normative enunțate mai sus și ale Hotărârii Guvernului nr. 872/2015 cu privire la lucrările și serviciile contra plată, mărimea tarifelor la servicii, modul de formare și utilizare a veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile subordonate Ministerului Educației și Cercetării, care reglementează activitatea instituțiilor publice de învățământ, mijloacele financiare obținute pentru serviciile prestate/lucrările executate în rezultatul activității subdiviziunilor universitare nu sunt repartizate sub formă de dividende, ci sunt direcționate în mod prioritar pentru acoperirea cheltuielilor aferente prestării serviciilor educaționale, executării lucrărilor și altor cheltuieli, exclusiv pentru dezvoltarea instituției (îmbunătățirea bazei tehnico-materiale, întreținerea căminelor studentești etc.).</p> <p>Modificările operate la Codul Fiscal în conformitate cu prevederile Legilor menționate anterior, se referă și la Articolul 112 „Înregistrarea subiectului impozabil”, care prevede următoarele: „Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția autorităților publice, instituțiilor publice, specificate la art.51, exclusiv instituțiilor de învățământ publice, instituțiilor medico-sanitare publice și private, specificate la art. 51¹, și deținătorilor patentei de întreprinzător, este obligat să se înregistreze ca contribuabil al T.V.A. dacă el, într-o</p>	
--	--	--	--

			<p>oricare perioadă de 12 luni consecutive a efectuat livrări de mărfuri, servicii în sumă ce depășește 1,2 mln lei, cu excepția livrărilor scutite de T.V.A și a celor care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art. 95 alin. (2). Subiectul este obligat să înștiințeze oficial Serviciul Fiscal de Stat, completând formularul respectiv, și să se înregistreze nu mai târziu de ultima zi a lunii în care a avut loc depășirea. Subiectul se consideră înregistrat din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc depășirea”.</p> <p>Modificarea/revizuirea articolului 51³ din Codului Fiscal este determinat de necesitatea diversificării surselor de venituri obținute de către instituțiile de învățământ publice din alte surse în afară de finanțare din bugetul de stat, sporirea nivelului de autonomie financiară, precum și de diversificare activităților generatoare de venituri.</p> <p>Scutirea instituțiilor de învățământ publice de impozitul pe venit obținut din livrarea serviciilor, mărfurilor legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației, precum și a procesului instructiv de producție și educativ, este necesară deoarece mijloacele obținute din livrarea acestor servicii, mărfuri sunt alocate nemijlocit în scopuri de instruire generală, consolidarea bazei tehnico-materială, crearea condițiilor de trai pentru beneficiari, etc., precum și pentru acoperirea unor cheltuieli, care nu pot fi acoperite din taxele de instruire. Totodată, prin scutirea instituțiilor de învățământ publice de impozitul pe venit de la sursa de plată, atrage după sine și eliberarea acestora de obligativitatea de înregistrare ca contribuabil al T.V.A.</p>	
		CNPM	<p>Nu este clară redacția de la art.51³ - atât cea propusă spre ajustare, cât și cea, care este la moment. Nu este clar de ce se face derogare de la art.51, când toate instituțiile publice conform art.51 sunt scutite de impozit pe venit</p>	Se acceptă , norma a fost revizuită.
		Uniunea Avocaților	<p>Propunem completarea Codului fiscal cu art.53⁴ cu următorul conținut: „Articolul 53⁴. Uniunea Avocaților din Republica Moldova se scutește de impozit pe venit.”</p> <p>Argumentare: În contextul elaborării politicii bugetar-fiscale, menționăm că, din anul 2015</p>	Nu se acceptă , extinderea spectrului de facilități fiscale.

			<p>Serviciului Fiscal de Stat a recunoscut și aplicat în privința Uniunii Avocaților din Republica Moldova statutul juridic de organizație necomercială, deoarece art. 52 al Codului fiscal prevedea că, la organizații necomerciale sunt atribuite organizațiile înregistrate în conformitate cu legislația în vigoare, printre aceste organizații înregistrate în conformitate cu legea regăsindu-se și Uniunea Avocaților din Republica Moldova și care beneficiau de scutire la plata impozitului pe venit. Prin Legea nr. 281/2016, în vigoare din 01.01.2017, în alin. (1) art. 52 Cod fiscal au fost indicate expres organizațiile necomerciale care pot beneficia de scutiri la plata impozitului pe venit, Uniunea Avocaților din Republica Moldova nefiind inclusă în această listă, de altfel cum nu au fost incluse nici celelalte organe profesionale ale persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, care sunt create și funcționează în temeiul legilor speciale. Acest amendament, efectuat prin Legea nr. 281/2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, nu a fost argumentat în mod rezonabil și nu a fost însoțit de explicarea scopurilor legitime urmărite. Nu a fost arătat în mod clar necesitatea acestui amendament, modul în care modificarea propusă satisface criteriul proporționalității în raport cu scopul urmărit, dacă au fost analizate alte măsuri alternative mai puțin intrusivă, efectul modificărilor legislative propuse. În acest scop, au fost examinate actele însoțitoare la proiectul actului normativ nr. 429/2016. Potrivit notei informative la proiectul dat (pct. 33), amendamentul are drept scop concretizarea tipurilor de organizații necomerciale care sunt în drept să beneficieze de scutirea de la plata impozitului pe venit, fără a oferi o explicație și analiză cu privire la impactul în privința organizațiilor care în rezultat nu vor mai putea beneficia de această scutire.</p> <p>În condițiile în care statul nu contribuie la formarea bugetului Uniunii Avocaților din Republica Moldova și nu oferă susținere financiară organului profesional al avocaților și, în același timp, atribuie noi sarcini și obligații, a căror îndeplinire solicită resurse financiare suplimentare, considerăm</p>	
--	--	--	--	--

			<p>rezonabilă recunoașterea expresă prin lege a regimului fiscal prin 5 scutirea de la achitarea impozit pe venit. În acest mod, statul va recunoaște și va pune în valoare pe plan fiscal rolul fundamental pe care-l joacă organizațiile profesionale de administrare a profesiilor libere conexe justiției în asigurarea protecției drepturilor și intereselor legitime ale omului, contribuind la consolidarea independenței profesiei, autonomiei financiare a organului profesional al avocaților.</p>	
<p>Articolul 52. Organizațiile necomerciale</p> <p>(1) La organizații necomerciale sînt atribuite organizațiile înregistrate în conformitate cu legislația în vigoare, și anume:</p> <p>c) organizația filantropică – conform Legii nr.1420-XV din 31 octombrie 2002 cu privire la filantropie și sponsorizare;</p>	<p>La articolul 52 alineatul (1) litera c) se abrogă</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct.20, cu referire la modificarea art.52 „Organizațiile necomerciale”, considerăm neplauzibil argumentul autorului de neacceptare a propunerii pentru scutirea de impozit pe venit a organelor de autoadministrare a profesiilor conexe justiției, invocând „extinderea spectrului de facilități fiscale”, atît timp cît organele de autoadministrare a profesiilor conexe justiției îndeplinesc toate cerințele impuse organizațiilor necomerciale pentru scutirea de impozit pe venit, prevăzute la art.52 alin.(2) al Codului fiscal nr.1163/1997.</p> <p>Prin Legea nr.281/2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 01.01.2017, în alin.(1) art.52 Cod fiscal au fost indicate expres organizațiile necomerciale care pot beneficia de scutiri la plata impozitului pe venit, organele profesionale ale persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, care sunt create și funcționează în temeiul legilor speciale, nefiind incluse în această listă.</p> <p>În același timp, alin.(2) al art.52 din Cod, stabilește mai multe restricții și cerințe organizațiilor necomerciale, respectarea cărora constituie condiția pentru scutirea de la plata impozitului pe venit de către acestea, după cum urmează:</p> <p>a) sunt înregistrate sau create în conformitate cu legislația și desfășoară activitate în corespundere cu obiectivele prevăzute în statut, în regulament sau într-un alt document de constituire;</p> <p>a¹) activitatea economică prevăzută în statut, în regulament sau într-un alt document de constituire corespunde obiectivelor și scopurilor prevăzute în statut, în regulament</p>	<p>Nu se acceptă extinderea facilităților fiscale</p>

		<p>sau într-un alt document de constituire și rezultă nemijlocit din acestea;</p> <p>b) în statut, în regulament sau într-un alt document de constituire este indicată interdicția privind distribuirea mijloacelor cu destinație specială, a altor mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară sau a proprietății între fondatori și membri ai organizației sau între angajații ei, inclusiv în procesul reorganizării și lichidării organizației necomerciale;</p> <p>c) mijloacele cu destinație specială, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară, proprietatea organizației sînt utilizate în scopurile prevăzute de statut, de regulament sau de alt document de constituire;</p> <p>d) nu folosesc mijloacele cu destinație specială, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară sau proprietatea în interesul unui fondator sau membru al organizației ori în interesul unui angajat, cu excepția plăților salariale sau a altor plăți reglementate de legislația muncii, îndreptate în favoarea acestuia;</p> <p>e) nu susțin partidele politice, blocurile electorale sau candidații la funcții în cadrul autorităților publice și nu folosesc mijloacele cu destinație specială, alte mijloace și venituri rezultate din activitatea statutară sau din proprietate pentru finanțarea acestora.</p> <p>Analiza acestor cerințe și restricții ne permite să concluzionăm că organele profesionale ale persoanelor care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției corespund tuturor acestor cerințe impuse organizațiilor necomerciale.</p> <p>Astfel, organele de autoadministrare a profesiilor conexe justiției:</p> <p>1) sunt înregistrate în conformitate cu legislația și desfășoară activitate în corespundere cu prevederile legale, în corespundere cu obiectivele prevăzute în statut sau regulament;</p> <p>2) activitatea economică prevăzută în actele de constituire corespunde obiectivelor și scopurilor prevăzute de acestea și rezultă nemijlocit din aceste acte. În acest sens, subliniem că organele de autoadministrare a profesiilor conexe justiției nu au drept scop realizarea profitului și desfășurarea activității de antreprenariat, fiind</p>	
--	--	--	--

			<p>organizații constituite prin lege în scop de autoadministrare a profesiilor conexe justiției;</p> <p>3) mijloacele și veniturile rezultate din activitatea legală sau statutară, proprietatea organului profesional sunt utilizate în scopurile prevăzute de lege, statut sau de regulament;</p> <p>4) folosesc mijloacele acumulate în interesul consolidării profesiei, inclusiv dezvoltării exponenților respectivelor profesii;</p> <p>5) sunt apolitice, nu susțin partidele politice, blocurile electorale sau candidații la funcții în cadrul autorităților publice și nu folosesc veniturile pentru finanțarea acestora. Prin urmare, în condițiile în care organele de autoadministrare a profesiilor conexe justiției îndeplinesc toate cerințele impuse organizațiilor necomerciale pentru scutirea de impozit pe venit, prevăzute la art. 52 alin. (2) al Codului fiscal nr.1163/1997, impunerea acestora cu impozit pe venit constituie un tratament diferențiat fără o justificare obiectivă în raport cu regimul fiscal aplicat organizațiilor necomerciale, întrucât din punct de vedere al organizării acestora ar putea fi asimilate organizațiilor necomerciale, indicate la art. 52 alin. (1) al Codului fiscal.</p>	
<p>Articolul 54¹. Subiecții impunerii</p> <p>(1) Subiecți ai impunerii sînt agenții economici care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier), întreprinzătorilor individuali, precum și agenților economici la care ponderea venitului pentru anul precedent din prestarea de servicii de consultanță pentru afaceri și management (pct. 70.22 din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei) este mai mare de 60% din venitul din vânzări.</p>		<p>MDED</p>	<p>Alin. (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Subiecți ai impunerii sunt agenții economici care nu sunt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier) și întreprinzătorilor individuali.”</p> <p>Argumentare: Facilitarea dezvoltării antreprenoriatului de consultanță pentru afaceri și management.</p> <p>Conform articolului 54¹ subiecți ai impunerii sunt agenții economici care nu sunt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier), întreprinzătorilor individuali, precum și agenților economici la care ponderea venitului pentru anul precedent din prestarea de servicii de consultanță pentru afaceri și management (pct.70.22 din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei) este mai mare de 60% din venitul din vânzări</p> <p>Prevederile sunt „discriminatorii” pentru agenții SIMM care prestează servicii de consultanță. Prevederea probabil a avut</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea spectrului de facilități fiscale și diminuarea cotei de impozitarea a activităților bazate pe consultanță și prestări servicii.</p>

			scopul „nobil” de a diminua tranzacțiile fictive de optimizare fiscală, dar în practică, aceasta poate fi relativ ușor evitată prin stipularea serviciilor de marketing, consultanță IT etc. Astfel, pentru un anumit număr de contribuabili „neonești” sunt discriminați agenții economici „onești” activitatea cărora de bază este consultanța. Propunerea are impact bugetar, dar elimină prevederi discriminatorii și nejustificate pentru anumite genuri de activitate antreprenorială.	
Articolul 54¹. Subiecții impunerii (3) Agenții economici menționați la alin.(1) pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol, ținând cont de prevederile alin.(3 ²), sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit dacă aceștia: a) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere sau din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere și impozabile cu T.V.A. în sumă de până la 1,2 milioane de lei, cu condiția că livrările scutite de T.V.A. fără drept de deducere depășesc 50% din totalul livrărilor;		CCFM	La articolul 54 ¹ alin.(3) lit.a), textul „1,2 milioane” se substituie cu textul „1,8 milioane”. Argumentare: În urma inflației din ultimii ani și majorării enorme a prețurilor la bunuri mobile, imobile, produse alimentare și de altă categorie cu mai mult de 25%, valoarea de 1,2 mln lei nu mai este actuală. Faptul dat se confirmă și prin modificările art. 287 ³ intrate în vigoare la 01.01.2023 în urma cărora valoarea estimată a bunurilor imobiliare pentru determinarea impozitului pe avere a fost majorat cu peste 30%. Pragul obligatoriu urmează a fi majorat atât în urma inflației din 2022, creșterii enorme a prețurilor cât și pentru diminuarea fenomenului de evaziune fiscală. În cazul majorării pragului susmenționat, o parte enormă de contribuabili vor contabiliza toate veniturile întreprinderilor, dar nu vor diminua artificial veniturile cu scopul de a nu deveni plătitor al TVA. În asemenea caz, se vor majora enorm veniturile declarate și impozite raportate și achitate.	Nu se acceptă , menționăm că, în cadrul procesului de examinare a practicii internaționale s-a constatat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene (de exemplu în Romania 1 700 mii lei), or depășește pragul de aplicare a scutirii în majoritatea statelor Uniunii Europene (de exemplu în Estonia 800 mii lei)
Articolul 54⁴. Modul de calculare, achitare și declarare (2 ¹) Contribuabilul are dreptul să treacă în cont impozitul pe venitul achitat în orice stat străin, în condițiile stipulate la art.82.	La articolul 54 ⁴ , alineatul (2 ¹) se exclude.	CNPM	CNPM consideră incorectă abordarea de a exclude dreptul la trecerea în cont a impozitului achitat în străinătate	Nu se acceptă , nu poate fi estimat impactul bugetar.
Articolul 69¹⁵. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice rezidente care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică pentru desfășurarea activității, achiziționează produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau obiecte ale regnului vegetal de la		CCFM	La articolul 69 ¹⁵ alin.(1), textul „1,2 milioane” se substituie cu textul „1,8 milioane”. Argumentare: În urma inflației din ultimii ani și majorării enorme a prețurilor la bunuri mobile, imobile, produse alimentare și de altă categorie cu mai mult de 25%, valoarea de 1,2 mln lei nu mai este actuală. Faptul dat se	Nu se acceptă , menționăm că, în cadrul procesului de examinare a practicii internaționale s-a constatat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene (de exemplu în Romania 1 700 mii lei), or depășește

<p>persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, în scopul vânzării ulterioare a acestora către agenții economici. Venitul din vânzarea produselor din fitotehnie și/sau horticultură și/sau a obiectelor regnului vegetal către agentul economic nu va depăși suma de 1,2 milioane de lei pe parcursul anului calendaristic.</p>			<p>confirmă și prin modificările art. 287³ intrate în vigoare la 01.01.2023 în urma cărora valoarea estimată a bunurilor imobiliare pentru determinarea impozitului pe avere a fost majorat cu peste 30%. Pragul obligatoriu urmează a fi majorat atât în urma inflației din 2022, creșterii enorme a prețurilor cât și pentru diminuarea fenomenului de evaziune fiscală. În cazul majorării pragului susmenționat, o parte enormă de contribuabili vor contabiliza toate veniturile întreprinderilor, dar nu vor diminua artificial veniturile cu scopul de a nu deveni plătitor al TVA.</p> <p>În asemenea caz, se vor majora enorm veniturile declarate și impozite raportate și achitate.</p>	<p>pragul de aplicare a scutirii în majoritatea statelor Uniunii Europene (de exemplu în Estonia 800 mii lei)</p>
<p>Articolul 69¹⁵. Subiecții impunerii (3) În cazul în care venitul din vânzarea produselor din fitotehnie și/sau horticultură și/sau a obiectelor regnului vegetal către agenți economici depășește suma de 1,2 milioane de lei pe parcursul anului calendaristic, subiecții impunerii sunt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit și pentru suma care depășește plafonul de 1,2 milioane de lei, să achite impozitul pe venit la cota stabilită la art.15 lit.a), fără a lua în calcul suma impozitului pe venit reținut la sursa de plată.</p>		<p>CCFM</p>	<p>La articolul 69¹⁵ alin.(3), textul „1,2 milioane” se substituie cu textul „1,8 milioane”, în ambele cazuri</p> <p><u>Argumentare:</u> În urma inflației din ultimii ani și majorării enorme a prețurilor la bunuri mobile, imobile, produse alimentare și de altă categorie cu mai mult de 25%, valoarea de 1,2 mln lei nu mai este actuală. Faptul dat se confirmă și prin modificările art. 287³ intrate în vigoare la 01.01.2023 în urma cărora valoarea estimată a bunurilor imobiliare pentru determinarea impozitului pe avere a fost majorat cu peste 30%. Pragul obligatoriu urmează a fi majorat atât în urma inflației din 2022, creșterii enorme a prețurilor cât și pentru diminuarea fenomenului de evaziune fiscală. În cazul majorării pragului susmenționat, o parte enormă de contribuabili vor contabiliza toate veniturile întreprinderilor, dar nu vor diminua artificial veniturile cu scopul de a nu deveni plătitor al TVA.</p> <p>În asemenea caz, se vor majora enorm veniturile declarate și impozite raportate și achitate.</p>	<p>Nu se acceptă, menționăm că, în cadrul procesului de examinare a practicii internaționale s-a constatat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene (de exemplu în Romania 1 700 mii lei), or depășește pragul de aplicare a scutirii în majoritatea statelor Uniunii Europene (de exemplu în Estonia 800 mii lei).</p>
<p>Articolul 70. Dispoziții generale privind impozitarea nerezidenților (1) Nerezidenții care obțin venituri impozabile din Republica Moldova au obligația de a plăti impozit determinat conform modului stabilit de prezentul capitol.</p>		<p>AmCham</p>	<p>Se propune completarea art.70 din Codul fiscal cu alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) Nu se impozitează veniturile nerezidenților din vânzarea pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise în Republica Moldova.”</p> <p><u>Argumentare:</u> Prevederile legii sunt modificate astfel ca nerezidenții care</p>	<p>Se acceptă prin ajustarea art.71 din Cod.</p>

<p>(2) Se permite deducerea numai a cheltuielilor care vizează direct veniturile menționate la alin.(1) supuse impunerii în Republica Moldova.</p>			<p>tranzacționează acțiuni, emise de societăți moldovenești, la o bursă străină să nu fie subiecți ai impozitării pentru creșterea de capital. Printre avantajele acestor modificări este faptul că impactul net de reglementare al unei astfel de impozitări este negativ, adică costurile depășesc beneficiile (este foarte complicată identificarea sursei de plată în cazul tranzacțiilor pe piața reglementată, care se realizează prin intermediari – societatea de investiții).</p> <p>Această propunere a fost anterior transmisă de MDED în contextul proiectului de modificare a cadrului legislativ aferent pieței de capital (scutirea de impozit pe venit a nerezidenților care vând la bursă acțiuni/obligațiuni emise de societățile din Republica Moldova).</p>	
<p>Articolul 71. Veniturile nerezidenților obținute din Republica Moldova (1) Venituri ale nerezidenților obținute din Republica Moldova, indiferent dacă sunt primite în Republica Moldova sau în străinătate, se consideră: b) veniturile din prestarea de servicii de management sau de consultanță din orice domeniu, dacă aceste venituri sunt obținute de la un rezident sau dacă veniturile respective sunt cheltuieli ale unei reprezentanțe permanente în Republica Moldova, indiferent de locul prestării acestora; b1) alte venituri din servicii prestate pe teritoriul Republicii Moldova care nu sunt prevăzute în prezentul articol;</p>		<p>MDED</p>	<p>Lit. b) se expune în următoarea redacție: „veniturile din servicii care nu sunt prevăzute în prezentul articol, doar dacă acestea au fost efectiv prestate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția veniturilor din prestarea de servicii de management sau de consultanță din orice domeniu – care se consideră venituri ale nerezidenților obținute din Republica Moldova, indiferent de locul prestării acestora;”</p> <p>Lit. b¹) se abroga.</p> <p>Argumentare: Clarificarea aspectelor legate de reținerea/nereținerea impozitului pe venit la sursa de plată aferent comisioanelor platformelor de tip Marketplace (comisioanele percepute de la comercianții online de către platforme sunt costuri, nu venituri).</p> <p>În cazul în care serviciile prestate prin internet de nerezident, acestea nu sunt servicii de consultanță sau de management, și respectiv nu urmează a fi impozitate la sursa de plată, deoarece potrivit art. 70 și 71, alin. (1) lit. b), b¹) din Codul fiscal, alte venituri din serviciile prestate se vor impozita doar dacă vor fi prestate pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>Respectiv, nu se reține impozit pe venit din plățile efectuate nerezidenților pentru serviciile de publicitate prestate.</p> <p>Totuși, nu există o poziție comună în acest sens, fapt ce lasă loc de manevră și interpretare.</p>	<p>Argumentul nu corespunde cu esența propunerii. Totodată, comasarea prevederilor nu aduce claritate suplimentară normei. Suplimentar, menționăm că subiectul a fost clarificat prin prisma explicațiilor din BGPF, care ca esență corespunde propunerii înaintate.</p>

			<p>Similar cu modificarea precedentă - comisioanele marketplace-ului sunt costuri și nu venituri, respectiv, este necesară eliminarea incertitudinilor legate de reținerea impozitului pe venit în cazul comisioanelor intermediarilor.</p> <p>Mai mult ca atât, agentul economic nerezident, nu poate negocia reținerea impozitului pe venit la sursa de plată, cu prestatori nerezidenți, prin urmare, acesta se transformă în costul agentului economic rezident. De exemplu, să presupunem că rezidentul urmează să achite un serviciu către o platformă gen Amazon în mărime de 100 USD. În acest caz, rezidentul, deoarece nu poate „negocia” cu Amazon, în loc să achite Amazon 88 USD și 12% impozit să vireze la buget (art. 91, CF), rezidentul va achita 100 USD către Amazon și 13,64 USD impozit la buget (100 USD*100/88*12%).</p> <p>Propunerea are impact bugetar și presupune eliminarea unei erori în relația cu agenții economici locali, ce operează pe platforme internaționale de comerț electronic și achită impozit pe venit pentru un serviciu de intermediere, ce este de fapt un cost.</p>	
<p>Articolul 83. Prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit</p> <p>(2) Sînt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit:</p> <p>a¹) persoanele care practică activitate profesională, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;</p> <p>a²) persoanele fizice rezidente care au utilizat scutirea personală și au obținut venituri impozabile anuale mai mari de 360000 de lei pe parcursul perioadei fiscale de declarare, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹;</p> <p>(4) Declarația cu privire la impozitul pe venit se completează în modul și forma stabilite de Ministerul Finanțelor. Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(5)–(10), declarația cu privire la impozitul pe venit se prezintă Serviciului Fiscal de Stat nu mai tîrziu de:</p> <p>a) data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune – în cazul persoanelor juridice, formelor organizatorice rezidenți cu statut de</p>		<p>Business Club Timpul</p>	<p>Изменения сроков сдачи отчета по налогу от предпринимательской деятельности форма VEN12 с 25 марта на 30 мая, так как сроки подачи финансово отчета 30 мая. При составление декларации VEN-12 обобщаются доходы и расходы, и подоходный налог с предпринимательской деятельности до 25 марта данные для составления финансово отчета предварительные.</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea are impact asupra parametrilor bugetari.</p>

<p>persoană fizică, potrivit legislației, reprezentanțelor permanente ale nerezidentului în Republica Moldova;</p> <p>Articolul 87. Termenele, modul, forma și locul achitării impozitului (1¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1) din prezentul articol, întreprinderile clasificate ca întreprinderi micro, mici sau mijlocii, conform criteriilor determinate în ultima zi a perioadei fiscale potrivit prevederilor art.5 alin.(1) din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pot achita impozitul pe venit calculat, până la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost plătite dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, din profitul obținut în perioadele fiscale 2023–2025 inclusiv. Suma impozitului pe venit spre achitare din impozitul pe venit calculat pentru perioadele fiscale 2023–2025 inclusiv se determină prin aplicarea prorataei față de suma impozitului pe venit calculat pentru perioada fiscală din venitul impozabil aferent perioadei fiscale respective. Prorata se aproximează, conform regulilor matematice, până la două semne după virgulă și se determină prin aplicarea următorului raport: a) la numărător se indică valoarea dividendelor distribuite/achitate (înainte de reținerea impozitului pe venit conform art.90¹ și 91); b) la numitor se indică valoarea totală a profitului net reflectat în situațiile financiare pentru perioada fiscală din care se distribuie/achită dividende. Opțiunea de aplicare a prezentului alineat se realizează prin prezentarea declarației în termenul stabilit la art.83. Nu se iau în considerare declarațiile corectate depuse după termenul respectiv dacă unul dintre scopurile corectării vizează modificarea opțiunii de aplicare a prezentului alineat. Prevederile prezentului alineat nu se aplică întreprinderilor individuale, gospodăriilor țărănești, rezidenților zonelor economice libere, rezidenților Portului Internațional Liber</p>	<p>Articolul 87 alineatul (1¹): la litera a), textul „distribuite/achitate” se substituie cu cuvintele „achitate”;</p> <p>la litera b), textul „distribuie/achită” se substituie cu cuvintele „achită”, iar cuvintele „profitul net” se substituie cu cuvintele „profitul până la impozitare”;</p> <p>al treilea enunț, textul „stabilit în cap.7¹ ” se completează cu textul „ , agenților economici care desfășoară activități în domeniul deșeurilor de metale feroase și neferoase stabilit în cap.7³ ”</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>A înlocui sintagma „profitul net” cu sintagma „profitul până la impozitare”.</p> <p><u>Argumentare:</u> Profitul net reprezintă indicatorul rezultatului financiar pozitiv după scăderea cheltuielilor privind impozitul pe venit. Considerăm că suma cheltuielilor privind impozitul pe venit, recunoscută în evidența contabilă a contribuabilului, nu trebuie să denatureze calculul prorataei în scopul determinării obligației fiscale conform art. 87 alin. (1¹).</p>	<p>Se acceptă.</p>
--	--	---	---	---------------------------

<p>"Giurgiulești", rezidenților Aeroportului Internațional Liber "Mărculești", rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației, agenților economici care aplică regimul fiscal stabilit în cap. 7¹ și agenților economici care desfășoară activități financiare și de asigurări prevăzute în secțiunea K a Clasificatorului activităților din economia Moldovei.</p>				
		<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct.27, în dispoziția de modificare, îmbinarea de cuvinte „al treilea enunț” se va substitui cu cuvintele „al treilea alineat”.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu (1) Fiecare angajator care plătește salariului salarului (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutițiile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit, determinat conform modului stabilit de Guvern. (2) Pentru obținerea scutițiilor, salariatul, nu mai târziu de data stabilită pentru începerea muncii ca angajat, prezintă angajatorului o cerere semnată de el privind acordarea scutițiilor la care are dreptul, anexând la ea copiile documentelor ce certifică acest drept. Salariatul care nu-și schimbă locul de muncă nu este obligat să prezinte anual angajatorului cererea privind acordarea scutițiilor și documentele corespunzătoare, cu excepția cazurilor în care angajatul obține dreptul la scutiții suplimentare sau pierde dreptul la unele scutiții. La decizia salariatului, cererea poate fi depusă pe suport de hârtie sau în formă electronică. (3) Dacă pe parcursul anului fiscal se schimbă suma scutițiilor la care are drept salariatul, acesta este obligat să prezinte angajatorului, în termen de 10 zile de la data când a avut loc schimbarea, o nouă cerere semnată de el cu documentele corespunzătoare. (4) Prezentarea cu bună știință în cerere și în documentele care confirmă dreptul la scutiții a unor informații false sau care</p>	<p>Articolul 88 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) Raporturile de mandat dintre persoana juridică și administrator se recunosc în scopuri fiscale drept raporturi de muncă și se impozitează similar salariului.”.</p>	<p>Elena Iavorscaia</p>	<p>Articolul 1476 alin.(1) din Codul Civil nr.1107/2002 stipulează că: Mandantul este obligat să plătească mandatarului remunerație numai în cazurile prevăzute de lege sau de contract. Adică dacă mandatar e însăși fondatorul, (sau poate fi și altă persoană apropiată, de ex. soțul/soția etc.) - nu poate fi făcută egalitatea din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea are impact bugetar considerabil, fiind scoși de sub regimul general de impozitare a veniturilor sub formă de salariu aproximativ 56 mii de contribuabili.</p>

<p>induc în eroare atrage după sine aplicarea amenzii și răspunderea penală prevăzute de legislație.</p> <p>(5) Veniturile persoanei fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, obținute din prestarea serviciilor și/sau lucrărilor, precum și veniturile membrilor consiliului sau comisiei de cenzori a întreprinderilor sînt considerate drept salariu din care se reține impozitul conform cotei prevăzute la art.15 lit.a).</p>				
<p>Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu</p>	<p>Articolul 88: alineatul (1) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale.”.</p> <p>se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) În sensul prezentului articol, noțiunea de „angajator” urmează a fi aplicată, prin analogie și aferent, „beneficiarilor de lucrări” și „unității în învățământ dual.”.</p> <p>se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) Raporturile de mandat dintre persoana juridică și administrator se recunosc în scopuri fiscale drept raporturi de muncă și se impozitează similar salariului.”</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct. 28, cu privire la completarea art. 88 cu alin. (1¹), este de menționat că renumerotarea nu se admite în cazul completării actului normativ cu noi elemente structurale, caz în care noul element structurale preia numărul alineatului după care acesta urmează, cu atribuirea indicelui numeric corespunzător.</p> <p>Alin. (6) propus pentru completarea art. 88, necesită a fi reformulat, or, din cuprinsul respectivului ar deriva impozitarea raporturilor dintre persoana juridică și administrator și nu a venitului (salariu) ca rezultat a activității.</p>	<p>Se acceptă obiecție la alin.(1¹), totodată nu se acceptă obiecția la alin.(6), propunerea are impact bugetar considerabil, fiind scoși de sub regimul general de impozitare a veniturilor sub formă de salariu aproximativ 56 mii de contribuabili.</p>
<p>Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu</p>	<p>„(6) Raporturile de mandat dintre persoana juridică și administrator se recunosc în scopuri fiscale drept raporturi de muncă și se impozitează similar salariului.”.</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>(6) Onorariul calculat în baza contractului de mandat dintre persoana juridică și administrator se recunoaște în scopuri fiscale drept raporturi de muncă și se impozitează similar salariului.</p> <p>Argumentare: Formularea „raporturile de mandat” nu este clară pentru impozitare. Dacă se are în vedere impozitarea onorariului și/sau altor beneficii plătite administratorului, urmează să se indice expres acest lucru.</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea urmărește asigurarea impozitării relațiilor de mandat chiar și în cazul neachitării onorariului.</p>
		<p>MDED</p>	<p>Se completează cu art.88² cu următorul cuprins: „88². Impozitarea plăților salariale ale angajaților - specialiști în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (1) Prin derogare de la prevederile art.15 și art.88, se consideră venit impozabil venitul lunar a cărui mărime nu depășește 2 salarii</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din parametrii bugetari actuali.</p>

		<p>medii lunare pe economie prognozate pe anul respectiv, pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte, în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii agenților economici, cu excepția rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației, dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) posturile conform Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021) corespund următoarelor coduri: Grupa de bază 2511 (251105, 251106, 251107, 251108, 251109, 251112, 251113, 251114, 251116, 251117, 251118, 251119); Grupa de bază 2512, Grupa de bază 2513, Grupa de bază 2514, Grupa de bază 2519, Grupa de bază 2521, Grupa de bază 2522, Grupa de bază 2523, Grupa de bază 2529;</p> <p>b) persoana fizică nu transmite soției (soțului) scutirea personală prevăzută la art. 34 din Codul fiscal.</p> <p>(2) Limita venitului impozabil se aplică pentru salariul calculat aferent fiecărei luni. Impozitul pe venit se determină la momentul achitării prin metoda cumulativă, cu aplicarea cotelor stabilite la art.15 lit. a) din Codul fiscal. Dacă într-o lună se achită venitul pentru câteva perioade, limita venitului impozabil se aplică pentru venitul calculat aferent fiecărei luni în parte.</p> <p>(3) Venitul lunar ce depășește 2 salarii medii lunare pe economie prognozate pe anul respectiv se consideră venit neimpozabil.</p> <p>(4) Pentru a beneficia de înlesnirea fiscală la impozitul pe venit prevăzută în prezentul articol sunt necesare următoarele documente justificative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - contractul individual de muncă și/sau contractul de prestări servicii; - documentul care atestă calificarea și competențele persoanei fizice pentru prestarea muncii sau serviciilor și lucrărilor conform ocupațiilor menționate la alin. (1), lit. a). <p>(5) Veniturile, altele decât cele scutite de impozitul pe venit conform prezentului articol, obținute de persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii de specialitățile indicate la alin. (1), lit. a) se impozitează în modul</p>	
--	--	--	--

		<p>general prevăzut în Codul fiscal, titlurile I și II, cu privarea dreptului de a folosi scutirile conform art.33, 34 și 35 din Codul fiscal. În categoria altor venituri se includ veniturile obținute, pe parcursul anului fiscal, de către persoanele angajate prin contract individual de muncă ori prin alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, de la angajatorul (beneficiarul) propriu, cu excepția veniturilor salariale față de care se aplică facilitățile menționate, sau de la alți subiecți.</p> <p>(6) Înlesnirea fiscală prevăzută în prezentul articol se acordă la veniturile salariale obținute la locul de muncă în baza unui contract individual de muncă și/sau alte contracte în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii.</p> <p>(7) Impozitul pe venit stabilit prin prezentul articol scutește beneficiarul veniturilor de la includerea lor în componenta venitului brut.</p> <p>(8) Agentul economic ai cărui angajați și/sau prestatori de servicii (persoane fizice în baza contractelor de prestări servicii) beneficiază de prevederile prezentului articol urmează să prezinte la Serviciul Fiscal de Stat o informație privind faptul dat, în forma și în modul stabilite de Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>(9) Răspunderea pentru nerespectarea condițiilor prevăzute în prezentul articol privind neimpozitarea veniturilor angajaților și/sau persoanelor fizice în baza contractelor de prestări servicii revine exclusiv agentului economic angajator (beneficiar), acesta fiind obligat să achite la buget impozitul pe venit calculat conform principiilor generale, majorările de întârziere, precum și sancțiunile fiscale aferente.</p> <p><u>Argumentare:</u> Mecanismul de facilități individuale pentru profesioniștii IT din companiile cu peste 50% activitate de baza IT, lansat în 2005 și prelungit repetat, a fost până în anul 2018 unicul instrument de facilitare a inovației digitale pentru economia națională, însă a devenit puțin populară după crearea Moldova IT Park, fiind totodată și greu de administrat, iar din 2020 a fost exclusă plafonarea și de la contribuția socială, iar asigurarea medicală nici nu a fost vizată.</p> <p><u>În contextul actual, se propune revenirea la acest mecanism și actualizarea lui cu un scop</u></p>	
--	--	---	--

			<p><u>mai larg - pentru a stimula angajarea de profesioniști IT în toate sectoarele economiei naționale, cu scopul de a contribui la adoptia de noi soluții digitale, ridicarea productivității și eficienței bazată pe soluții IT.</u></p> <p>Facilitatea în redacția nouă ar viza plafonarea tuturor impozitelor salariale la 2 salarii medii lunare pe economie prognozate, fără schimbarea cotelor existente. Acest fapt ar crește atractivitatea angajatorilor din alte sectoare, păstrând regimul general de asigurări sociale și de asigurare medicală.</p> <p>Beneficiul statului este că ar crea condiții pentru proliferarea inovației, albirea economiei și creșterea productivității (implicit și a bazei fiscale), iar beneficiul angajaților ar fi că vor putea activa și în companii nerezidente ale Parcului IT, dar care le va oferi pachetul social integral - important pentru o categorie mai largă de angajați.</p> <p>Să analizăm un salariu tipic pentru industrie, de cca. 40.000 lei:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. în regimul Legii 77/2016 - IT Park: impozit unic minim 3.510 lei și/sau 7% din venitul din vânzări; 2. în regim general: CAS 9.600 lei (24%), PAOAM 3.600 lei (9%), impozit salariu 4.368 lei (12% din venitul impozabil, aici fără aplicarea scutițiilor). Total (9.600+3.600+4.368): 17.568 lei sau 43,92%; 3. în regimul propus prin Legea 1164/1997: CAS 5.616 lei (24% din 2 salarii medii prognozate), PAOAM 2.106 lei (9% din 2 salarii medii prognozate), impozit salariu 2.808 lei (12% din 2 salarii medii prognozate). Total (5.616+2.106+2.808): 10.530 lei sau 26,33% <p>Povara fiscală se diminuează atât pentru angajator cât și pentru angajat, și face acest regim atractiv pentru un anumit segment de profesioniști necesari în companiile din afara Parcului IT. Cu aceleași costuri, angajatorul poate achita un salariu net mai mare, devenind mai competitiv cu companiile rezidente a parcului IT pentru forță de muncă calificată.</p> <p>Astfel, dacă în regim general costurile salariale ale angajatorului ar constitui 49.600 lei (40.000 lei +CAS (24%)), iar salariul net al salariatului ar constitui 32.032 lei (40.000 lei-PAOAM (9%)-impozit pe venit din salariu (12%)), atunci la aplicarea facilității costurile</p>	
--	--	--	--	--

			<p>salariale ale angajatorului ar constitui 45.616 lei (40.000 lei+5.616 lei), iar salariul net al salariatului ar constitui 35.086 lei (40.000 lei-2.106 lei-2.808 lei).</p> <p>Propunerea are impact bugetar. Intenția este de a stimula digitalizarea nu doar în industria IT (care utilizează facilitatea IT Park), dar și în restul sectoarelor ale economiei naționale (agricultură, comerț, producere etc.). Adică, prin menținerea facilității din Legea nr. 1164/1197, agenții economice din cele mai diverse sectoare economice vor putea concura cu rezidenții IT Park-ului pentru forța de muncă calificată în vederea modernizării și acestor industrii. Prin urmare, specialiștii înalt calificați vor putea fi atrași și în alte sectoare pentru a mări productivitatea și implicit – baza fiscală.</p>	
<p>Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit (3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv; - 15% din suma retrasă din capitalul social aferentă majorării capitalului social din repartizarea profitului net și/sau altor surse constatate în capitalul propriu între acționari (asociați) în perioadele fiscale 2010–2011 inclusiv, în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social; - 12% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice; - 6% din mărimea sumei mijloacelor bănești donate persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător. <p>Prevederile de la liniuțele întâi și a doua ale prezentului alineat se aplică și în cazul dividendelor achitate prealabil pe parcursul perioadei fiscale.</p>		<p>ACAP</p>	<p>Să fie completat cu prevederile corespunzătoare potrivit cărora să fie cert stabilit că majorarea capitalului social din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari</p> <p>Argumentare: Majorarea capitalului social al entității din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari Atât profitul net (rezervele) cât și capitalul social sunt articole distincte componente ale capitalului propriu al entității. Acestea aparțin entității și nu proprietarilor. Această operațiune nu poate fi interpretată ca una în rezultatul căreia proprietarii au obținut venit.</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din acceptarea ajustării bazei valorice aferente acțiunilor, conform art.42 din Codul fiscal.</p>

<p>Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit (3⁸) Ministerul Finanțelor sau dealerii primari în sensul Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat rețin un impozit în mărime de 6% din veniturile sub formă de dobânzi de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice.</p>	<p>Articolul 90¹: alineatul (3⁸) va avea următorul cuprins: „(3⁸) Dealerii primari în sensul Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat rețin un impozit în mărime de 6% din veniturile sub formă de dobânzi de la valorile mobiliare de stat (bonuri de trezorerie), obținute de către persoanele fizice rezidente.”.</p>	<p>ABM</p>	<p>În aceasta redacție nu este clară concretizarea „bonuri de trezorerie”. Argumentare: Obligațiunile de stat sunt un alt tip de valori mobiliare de stat și pentru aceasta în Codul Fiscal nu se prevăd careva excepții pentru impozitare. În consecință, Dealerii primari vor reține impozitul doar din veniturile aferente bonurilor de trezorerie.</p>	<p>Prevederea a fost exclusă din proiect.</p>
<p>Articolul 92. Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată și prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat și contribuabili a documentelor privind plățile și/sau impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la sursa de plată</p>		<p>BNM</p>	<p>Luând în considerație amendamentele operate la Codul fiscal prin Legea nr.212/2023 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar fiscală), și anume abrogarea alineatelor (6) și (7) ale art.36 din Codul fiscal, propunem revizuirea referințelor la art.36 alin.(6) și (7) din cuprinsul art.92 alin.(4) din Codul fiscal.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 92. (9) Organele cadastrale teritoriale, deținătorii registrelor de valori mobiliare, notarii publici prezintă Serviciului Fiscal de Stat, conform modului stabilit de Serviciul Fiscal de Stat, informația privind determinarea obligațiilor fiscale ce țin de înstrăinarea activelor de către persoane fizice.</p>	<p>Articolul 92: la alineatul (9), cuvintele „Organele cadastrale teritoriale” se substituie cu cuvintele „Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile”.</p>	<p>ASP</p>	<p>la alin.(9), cuvintele „Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice” și” urmează să fie excluse, întrucât funcțiile de prestare a serviciilor cadastrale au fost preluate de către Instituția Publică „Cadastrul bunurilor imobile”, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 959/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, iar Instituția Publică ”Agenția Servicii Publice”, potrivit Hotărârii Guvernului nr.314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice, nu mai deține competențe în efectuarea înregistrărilor de stat ale bunurilor imobile și ale drepturilor asupra acestora, executarea lucrărilor cadastrale și a celor de evaluare a bunurilor imobile.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Articolul 95. Obiectele impozabile (2) Nu constituie obiecte impozabile: c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară de 0,5% din venitul din vânzări obținut în luna precedentă, cu</p>		<p>CCI</p>	<p>Articolul 95, alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins: „c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor, cu excepția materialelor publicitare imprimate (pliante, cataloage, ziare, etc), în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară de 0,5% din venitul din</p>	<p>Notă. Ministerul Finanțelor va asigura procesul de transpunere a aquis-ului comunitar, în procesul de ajustare a legislației.</p>

<p>ajustarea la sfârșit de an a sumei respective;</p>		<p>vânzări obținut în luna precedentă, cu ajustarea la sfârșit de an a sumei respective;”</p> <p>Argumentare: Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate. Distribuția pliantelor este o formă de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV și panourile exterioare. Natura și scopul tranzacției sunt identice pentru aceste forme de publicitate și respectiv tratamentul fiscal ar trebui să fie identic. Contractarea unei companii terțe, ce prestează servicii de publicitate care includ imprimarea și distribuția materialelor publicitare, nu cade sub incidența art. 95 (2) punct (c). În acest caz, natura tranzacției este identică, consumatorul final primește pliante și pliante, însă tratamentul fiscal este diferit în dependență de modul în care este documentată tranzacția. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esențial să se acorde prioritate naturii și conținutului tranzacției.</p> <p>Cu referire la Nota Ministerul Finanțelor că va asigura procesul de transpunere a aquisului comunitar, în procesul de ajustare a legislației: Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, permite statelor membre să scutească de la TVA distribuția gratuită de bunuri și servicii în scopuri de publicitate și promovare a vânzărilor. Totuși, Directiva nu impune în mod explicit excluderea materialelor publicitare imprimate de la această scutire. Prin urmare, propunerea CCI a RM de a include materialele publicitare imprimate sub același regim de scutire este aliniată cu principiile Directivei și nu contravine aquis-ului comunitar.</p> <p>Considerăm că este esențial să se asigure un tratament fiscal uniform pentru toate formele de publicitate. Materialele publicitare imprimate (pliante, cataloage, ziare etc.) au același scop și impact ca și publicitatea radio, TV sau pe panouri exterioare. Tratatul diferit al acestora creează distorsiuni pe piață și poate dezavantaja anumite medii de publicitate.</p> <p>Propunerea de a scuti de TVA distribuția gratuită a materialelor publicitare imprimate până la un plafon de 0,5% din venitul din</p>	
---	--	---	--

			<p>vânzări obținut în anul precedent este menită să sprijine companiile în eforturile lor de promovare și să creeze un cadru investițional atractiv. Acest plafon asigură, de asemenea, că măsura nu va avea un impact negativ semnificativ asupra veniturilor bugetare.</p> <p>În multe state membre ale UE, distribuirea gratuită de materiale publicitare este scutită de TVA. De exemplu, în Germania și Franța, materialele publicitare imprimate sunt tratate la fel ca și alte forme de publicitate în ceea ce privește TVA-ul. Aceste țări au demonstrat că un astfel de regim fiscal poate sprijini activitățile de marketing și promovare fără a crea complicații administrative suplimentare. Respectiv, solicităm reanalizarea acestei propuneri cât de curând posibil.</p>	
		EBA	<p>Modificările operate la art.95 alin.(2) din Codul fiscal, prevăzute de proiectul PFV2025, în scopul optimizării proceselor necesită a fi specificate intrarea acestora în vigoare odată cu publicarea în Monitorul Oficial a PFV2025.</p> <p>Respectiv modificarea “Art.XII – (1) Prin derogare de la prevederile art.56 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2025, cu excepția Art.II punctul 6) ce vizează completarea articolului 20 cu litera z 21), punctul 31 ce vizează completarea articolului 95 alin. (2) lit. i), art.VII, art. VIII, art. IX pct.30 și pct.31, art.X și art.XI care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”</p> <p>Argumentare: Modificarea dată este în scop de concretizare a tratamentului fiscal al veniturilor/costurilor suplimentare din echilibrarea pe piața angro a energiei electrice este importantă în contextul implementării Noilor Reguli ale Pieței Energiei Electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020 din 07.08.2020, și ținând cont, că acestea au început să fie aplicate efectiv cu 01 iunie 2022, punerea în aplicare odată cu publicarea respectivelor modificări este binevenită și oportună.</p>	Se acceptă.
Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de:		CCI	<p>Se propune urgentarea revizuirii regimului TVA în agricultură (La articolul 96 litera b)), în vederea echilibrării acesteia pe întreg lanțul valoric: la import și procurări și vânzări</p>	Notă. Pe platforma Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a fost creat un grup de lucru, cu participarea reprezentanților

<p>- 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800), la laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate), livrate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția produselor alimentare pentru copii care sînt scutite de T.V.A. în conformitate cu art.103 alin.(1) pct.2);</p> <p>- 8% – la mărfurile înregistrate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor și/sau autorizate pentru import de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la alcoolul etilic nedenaturat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de către Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la medicamentele preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate;</p> <p>- 8% – la mărfurile, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare 300215000, 3005, 300610, 300630000, 300640000, 300660000, 300670000, 370790, 380894, 382100000, 3822, 4014, 401512000, 481890100, 900110900, 900130000, 900140, 900150, 901831, 901832, 901839000;</p> <p>- 8% – la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, atît la cele importate, cît și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale;</p> <p>- 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701,</p>			<p>interne (8% achiziție 8% vînzare sau alternativ o valoare medie de 12 % pe întregul lanț).</p> <p>Argumentare: Apreciem angajamentul Ministerului Finanțelor de a analiza această propunere în contextul rescrierii Titlului III al Codului Fiscal, dar acesta va fi un proces de durată. Respectiv, dorim să evidențiem urgența și importanța soluționării acestei probleme.</p> <p>Diferența de cote TVA între input-urile (20%) și output-urile (8%) agricole generează acumulări semnificative de TVA nerecuperabile pentru producători. Aceasta afectează direct competitivitatea sectorului agricol autohton în raport cu produsele importate.</p> <p>Totodată, majorarea cotei TVA de la 8% la 20% pentru cereale și dreptul de a obține restituirea diferenței de 12% pune guvernul în dificultate în ceea ce privește rambursările, generând acumulări împovărătoare an de an. Problema acumulărilor de TVA nerecuperabile este una persistentă și a fost abordată de-a lungul anilor fără soluționare concretă. Considerăm că este necesară o acțiune imediată pentru a elimina aceste distorsiuni și pentru a sprijini sectorul agricol. Implementarea rapidă a măsurilor propuse ar oferi producătorilor agricoli stabilitate și predictibilitate.</p> <p>Propunerea de revizuire a regimului TVA în agricultură este aliniată cu practicile europene (în argumentele propunerii înaintate prin scr. CCI a RM nr. 263-03/17 din 15.03.2024) și aduce beneficii semnificative economiei naționale, fără a afecta negativ bugetul de stat. Insistăm să reanalizați această și să luați în considerare implementarea ei cît mai curînd posibil.</p> <p>Solicptăm ca CCI a RM să fie inclusă în grupul de lucru pentru examinarea acestui subiect.</p>	<p>Consiliului economic de pe lângă Prim – Ministru și Ministerului Finanțelor, pentru efectuarea unei analize ample asupra problematicei stabilirii cotei unice a TVA pe tot lanțul de producere. Decizia privind stabilirea cotei unice TVA, precum și mărirea cotei TVA urmează a fi luată urmare efectuării analizei respective.</p>
--	--	--	--	--

<p>07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – mărar și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;</p> <p>- 8% – la zahărul din sfeclă de zahăr, produs, importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>- 8% – la biocombustibilul solid destinat producerii energiei electrice, energiei termice și apei calde livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn, precum și la energia termică produsă din biocombustibil solid, livrată instituțiilor publice;</p> <p>- 8% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei;</p> <p>- 8% – la produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei.</p>				
<p>Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de:</p>		<p>AmCham</p>	<p>În vederea promovării utilizării energiei din surse regenerabile, precum și pentru atingerea indicatorilor țintă ale Guvernului Republicii Moldova privind decarbonizarea către anul</p>	<p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma</p>

			<p>2030 privind creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie de la 17% în 2020 până la 27% în 2030, și la economii de energie de 151,3 ktep, se propune scutirea de la obligația de calculare și achitare a TVA și a taxei vamale la import pentru turbine eoliene, transformatoare de putere, panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompele de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență, baterii de stocare, invertoare, etc.</p> <p>În cazul în care nu se acceptă propunerea, solicităm completarea art. 96 lit. b) din Codul fiscal cu o nouă liniuță, în următoarea redacție:</p> <p>„- 8% - la turbine eoliene, transformatoare de putere, panouri fotovoltaice, panouri solare termice, pompe de căldură și alte sisteme de încălzire de înaltă eficiență, baterii de stocare, invertoare.”</p>	angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.
<p>Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.: b) cote reduse în mărime de:</p>		<p>Ministerul Energiei</p>	<p>Art.96 lit.b) se completează cu următorul conținut:</p> <p>„-8% la mărfurile, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare 8415 81 000 – Cu dispozitiv de răcire și supapă pentru inversarea ciclului termic (pompe de căldură reversibile), 8418 61 000 - Pompe de căldură, altele decât cele pentru mașinile și aparatele pentru condiționarea aerului de la poziția 8415, 8504 40 820 – redresoare, 8504 40 840 – onduloare (invertoare) de o putere maximum 7,5 kVA, 8504 40 880 onduloare (invertoare) de o putere de peste 7,5 kVA.”</p> <p>Argumentare: În conformitate cu țintele de decarbonizare, Republica Moldova, ca parte a Comunității Energetice și-a asumat ținte ambițioase de decarbonizare până în anul 2030, inclusiv o pondere de cel puțin 27% a consumului de energie din surse regenerabile. Reducerea taxei TVA pentru pompele de căldură ar susține această tranziție către surse de energie mai curate, contribuind astfel la îndeplinirea acestor obiective.</p> <p>Stimularea Pieței Noi: Reducerea taxei TVA la 8% pentru pompele de căldură ar crea un stimulent puternic pentru dezvoltarea unei piețe noi în Republica Moldova. Acest lucru ar avea un impact favorabil asupra mediului, deoarece pompele de căldură sunt o alternativă ecologică la sistemele tradiționale</p>	<p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>

			<p>de încălzire, contribuind la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.</p> <p>Paritate fiscală cu combustibilii fosili: Observăm că TVA-ul redus la 8% este aplicat gazelor naturale și gazelor lichefiate, ambele fiind combustibili fosili. Prin aplicarea aceleiași rate reduse pentru pompele de căldură, se creează o paritate fiscală, încurajând astfel trecerea la tehnologii mai prietenoase cu mediul.</p> <p>Pompele de căldură oferă o alternativă eficientă și ecologică la centralele termice pe gaz și cazanele pe lemne. Reducerea taxei TVA ar încuraja adoptarea acestor tehnologii, contribuind la diversificarea mix-ului energetic și reducând dependența de sursele tradiționale și poluante.</p> <p>Conform proiectului Foii de parcurs privind finanțarea durabilă, pentru anii 2024-2028, elaborată de către Banca Națională a Moldovei, potrivit Diagnosticului de țară privind sectorul privat (CPSD 2023), au fost identificate trei sectoare (dependența energetică, schimbărilor climatice și a producției durabile, creșterea exporturilor) ca domenii ale economiei în care sectorul privat poate contribui la creșterea productivității și la diversificarea economică și la promovarea unei căi de dezvoltare mai ecologice.</p> <p>Alinieri cu tendințele internaționale: Practica internațională arată că guvernele devin pro active în promovarea sustenabilității și implementează strategii pentru atingerea neutralității în ceea ce privește emisiile de carbon. Reducerea taxei TVA pentru pompele de căldură ar reflecta angajamentul Republicii Moldova față de aceste tendințe globale și ar demonstra liderilor de piață importanța tranziției către tehnologii mai verzi.</p>	
<p>Articolul 101. Modul de calculare și achitare a T.V.A.</p> <p>(3) Dacă suma T.V.A. la valorile materiale și la serviciile procurate de către întreprinderile ce produc pâine și produse de panificație, exploatațiile de producție a laptelui și întreprinderile ce prelucrează lapte și produc produse lactate depășește suma T.V.A. la livrările de pâine, produse de panificație, lapte și produse lactate, diferența se restituie din buget în limitele diferenței dintre cota-</p>		<p>CCFM</p>	<p>La art.101 alin.(3), textul „, într-un termen ce nu va depăși 45 de zile. Pentru contribuabilii care au depus dezacord împotriva actului de control, restituirea T.V.A. se efectuează într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire.” se exclude.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>

<p>standard și cea redusă, înmulțită cu valoarea livrării ce se impozitează la cota redusă. T.V.A. se restituie în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu va depăși 45 de zile. Pentru contribuabilii care au depus dezechilibru împotriva actului de control, restituirea T.V.A. se efectuează într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire.</p>				
<p>Articolul 101. Modul de calculare și achitare a T.V.A. (5) Dacă depășirea sumei T.V.A. la valorile materiale, serviciile procurate se datorează faptului că subiectul impozabil a efectuat o livrare care se scutește de T.V.A. cu drept de deducere, acesta are dreptul la restituirea sumei achitate cu care a fost depășită T.V.A. la valorile materiale, serviciile procurate și/sau la stingerea sumelor din contul restituirii impozitelor, în conformitate cu prevederile prezentului articol, ale art.103 alin.(3) și ale art.125, în limitele cotei-standard a T.V.A., stabilite la art.96 lit.a), sau cotei reduse a T.V.A., stabilite la art.96 lit.b), înmulțite cu valoarea livrării, ce se scutește de T.V.A. cu drept de deducere. Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen care nu depășește 45 de zile, iar în cazul contribuabililor care au depus dezechilibru împotriva actului de control – într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire. La exportul mărfurilor supuse accizelor, fabricate din materia primă supusă accizului, limita valorii maxime a T.V.A. apreciate spre restituire se majorează cu suma ce se apreciază prin înmulțirea cotei standard a T.V.A. la valoarea accizelor achitate furnizorilor la procurarea materiei prime utilizate la producerea mărfurilor exportate.</p>		<p>CCFM</p>	<p>La art.101 alin.(5), textul „Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen care nu depășește 45 de zile, iar în cazul contribuabililor care au depus dezechilibru împotriva actului de control – într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire.” se exclude.</p>	<p><u>Nu se acceptă.</u> Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>
<p>Articolul 101. Modul de calculare și achitare a T.V.A. (6) Dacă suma T.V.A. la valorile materiale și/sau la serviciile procurate de către întreprinderile ce desfășoară</p>		<p>CCFM</p>	<p>La art.101 alin.(6), textul „T.V.A. se restituie în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu va depăși 45 de zile. Pentru contribuabilii care au depus dezechilibru împotriva actului de control, restituirea T.V.A. se efectuează într-</p>	<p><u>Nu se acceptă.</u> Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul</p>

<p>activitate de leasing depășește suma T.V.A. la livrările de bunuri sau servicii efectuate în cadrul contractelor de leasing financiar și/sau operațional, diferența se restituie din buget în limitele cotei-standard a T.V.A. înmulțite cu valoarea acestor livrări de bunuri sau servicii. T.V.A. se restituie în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu va depăși 45 de zile. Pentru contribuabilii care au depus dezechord împotriva actului de control, restituirea T.V.A. se efectuează într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire.</p>			<p>un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire.” se exclude.</p>	<p>procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>
<p>Articolul 101. Modul de calculare și achitare a T.V.A. (8) Restituirea T.V.A. conform prezentului articol se efectuează numai subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A. în contul stingerii datoriilor față de bugetul public național, iar în lipsa datoriilor, la cererea subiectului impozabil, în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar și/sau contul de plăți al subiectului impozabil respectiv. Se interzice restituirea T.V.A. în contul stingerii datoriilor creditorilor subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A., inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari.</p>		<p>CCFM</p>	<p>La art.101 alin.(8) va avea următorul cuprins: „(8) Restituirea T.V.A. conform prezentului articol, precum și articolelor 1011, 1013, și 1016, se efectuează numai subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A. în contul stingerii datoriilor față de bugetul public național. În lipsa datoriilor, la cererea subiectului impozabil, restituirea se poate efectua în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar și/sau contul de plăți al subiectului impozabil respectiv. Se interzice restituirea T.V.A. în contul stingerii datoriilor creditorilor subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A., inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari. Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu depășește 45 de zile de la data depunerii cererii de restituire. Pentru contribuabilii care au depus dezechord împotriva actului de control, restituirea T.V.A. se efectuează într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire. Suma TVA destinată deducerii în perioada ulterioară se diminuează cu suma TVA solicitată spre restituire conform prezentului articol.”</p>	<p><u>Nu se acceptă.</u> Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>
<p>Articolul 101¹. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale (2) Subiecții impozabili stipulați la alin.(1) și (1¹) care au o depășire a sumei T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitată la procurarea valorilor materiale, serviciilor față de suma T.V.A. achitată sau ce urmează a fi</p>		<p>CCFM</p>	<p>La art.101¹ alin.(2), textul „Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii, iar în cazul contribuabililor care au depus dezechord împotriva actului de control – într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire.” se exclude.</p>	<p><u>Nu se acceptă.</u> Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>

<p>achitată de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor au dreptul la restituirea depășirii date. Suma pasibilă restituirii nu poate fi mai mare decât suma T.V.A. achitată pentru valorile materiale, serviciile ce țin de investițiile (cheltuielile) capitale efectuate conform alin.(1) și (1¹). Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii, iar în cazul contribuabililor care au depus dezacord împotriva actului de control – într-un termen ce nu va depăși 60 de zile de la data depunerii cererii de restituire. Restituirea T.V.A. se efectuează în limitele depășirii sumei T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitată la procurarea valorilor materiale, serviciilor față de suma T.V.A. achitată sau ce urmează a fi achitată de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor, care este reflectată în declarația privind T.V.A. pentru ultima perioadă fiscală.</p>				
<p>Articolul 101¹. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale (4) Restituirea T.V.A. conform prezentului articol se efectuează numai subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A. în contul stingerii datoriilor față de bugetul public național, iar în lipsa datoriilor, la cererea subiectului impozabil, în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar și/sau contul de plăți al subiectului impozabil respectiv. Se interzice restituirea T.V.A. în contul stingerii datoriilor creditorilor subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A., inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari.</p>		CCFM	Se propune abrogarea alin.(4)	<p><u>Nu se acceptă.</u> Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>
<p>Articolul 101³. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale în autovehicule pentru transportul a minimum 22 de persoane, cu excepția șoferului</p>		CCFM	textul „, într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii.” se exclude.	<p><u>Nu se acceptă.</u> Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>

<p>(1) Agenții economici care nu sînt înregistrați în calitate de contribuabili de T.V.A. și care, începînd cu 1 ianuarie 2013, efectuează investiții (cheltuieli) capitale în autovehicule de la poziția tarifară 8702 pentru transportul a minimum 22 de persoane, cu excepția șoferului, au dreptul la restituirea sumei T.V.A. aferente acestor investiții, achitată furnizorului sau organului vamal prin intermediul contului bancar și/sau contului de plăți. Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii.</p>				
<p>Articolul 101³. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale în autovehicule pentru transportul a minimum 22 de persoane, cu excepția șoferului</p> <p>(2) Restituirea T.V.A. conform prezentului articol se efectuează numai agentului economic care dispune de decizie de restituire a T.V.A. în contul stingerii datoriilor față de bugetul public național, iar în lipsa datoriilor, la cererea agentului economic, în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar și/sau contul de plăți al agentului economic respectiv.</p> <p>Se interzice restituirea T.V.A. în contul stingerii datoriilor creditorilor agentului economic care dispune de decizie de restituire a T.V.A., inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari.</p>		<p>CCFM</p>	<p>Se propune abrogarea alin.(2)</p>	<p><u>Nu se acceptă.</u> Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar.</p>
<p>Articolul 101⁶. Restituirea sumei TVA aferente procurărilor de mărfuri și servicii</p> <p>(1) Acțiunea prezentului articol se extinde asupra subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori de TVA, ce documentează tranzacțiile prin Sistemul informațional automatizat "e-Factura" și/sau prin bonuri fiscale emise de echipamentele de casă și control conectate la Sistemul informațional automatizat "Monitorizarea electronică a vânzărilor", prin care dispun de</p>		<p>CCI</p>	<p>La art. 101⁶, alin. (1) se expune în următoarea redacție: „(1) Acțiunea prezentului articol se extinde asupra subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori de TVA, prin care dispun de depășirea sumei TVA aferente procurărilor (inclusiv TVA aferentă importurilor), față de suma TVA aferentă livrărilor.” <u>Argumentare:</u> Apreciem faptul că Ministerul Finanțelor recunoaște importanța mecanismului de restituire a TVA și angajamentul de a-l implementa treptat. Totuși, având în vedere impactul economic și</p>	<p>Notă. Implementarea mecanismului de restituire a sumelor TVA acumulate în cont până la 01.01.2023, precum și sumele TVA rezultate din depășirea sumei TVA aferentă procurărilor (inclusiv importurilor), față de suma TVA aferente vânzărilor, fără limitări, reprezintă o prioritate pe agenda Ministerului Finanțelor, inclusiv în contextul angajamentelor asumate privind armonizarea legislației, precum și prin prisma recomandărilor primite</p>

<p>depășirea sumei TVA aferente procurărilor (inclusiv TVA aferentă importurilor), față de suma TVA aferentă livrărilor, pentru tranzacțiile înregistrate începând cu 1 ianuarie 2023.</p>			<p>angajamentele asumate, considerăm necesară urgentarea implementării acestei măsuri.</p> <p>Respectiv, reiterăm propunerea de modificare a art.101⁶ și anume acordarea dreptului de restituire pentru sumele TVA rezultate din depășirea sumei TVA aferentă procurărilor (inclusiv importurilor), față de suma TVA aferente vânzărilor, fără limitări.</p> <p>Adițional argumentării prezentate anterior (scr. CCI a RM nr. 263-03/17 din 15.03.2024), reamintim ca TVA este o taxă aplicată pe consum și în condițiile în care se limitează dreptul de restituire a sumelor acumulate în cont, aceasta se transformă într-o taxă aplicată pe comerciant/producător punând astfel presiune pe fluxurile bănești ale acestuia și crescând costurile totale ale companiei, iar la moment, prevederile Codului Fiscal cu privire la restituirea TVA conțin limitări care nu sunt compatibile cu prevederile Directivei 2006/112/CE privind restituirea TVA.</p> <p>Mediul de afaceri din Republica Moldova se confruntă cu provocări financiare semnificative. Restituirea rapidă a TVA va asigura companiilor lichiditățile necesare pentru a menține operațiunile și a realiza investiții critice facilitând conformarea fiscală. Totodată, restituirea TVA fără întârziere va stimula economia prin creșterea consumului și a investițiilor, contribuind astfel la dezvoltarea economică sustenabilă.</p> <p>Concomitent, urgentarea restituirii TVA va demonstra angajamentul Guvernului față de mediul de afaceri, consolidând încrederea companiilor locale și internaționale în stabilitatea și predictibilitatea politicilor fiscale.</p> <p>Prin urmare, solicităm reanalizarea termenilor de soluționare și considerarea unei implementări accelerate a mecanismului de restituire a TVA.</p>	<p>din partea experților și partenerilor străini.</p> <p>În acest sens, menționăm că implementarea mecanismului de restituire a TVA urmează a fi implementat treptat în scopul evitării presiunii asupra bugetului.</p>
<p>Articolul 101⁶. Restituirea sumei TVA aferente procurărilor de mărfuri și servicii</p> <p>(2) Se acceptă spre restituire pentru fiecare perioadă fiscală, separat, suma TVA, determinată ca diferență între suma TVA aferentă procurărilor și suma TVA aferentă livrărilor efectuate, în limitele sumei și condițiilor stabilite de Guvern. Suma TVA destinată deducerii</p>		<p>CCFM</p>	<p>textul „Suma TVA destinată deducerii în perioada ulterioară se diminuează cu suma TVA solicitată spre restituire conform prezentului articol.” se exclude.</p> <p>Argumentare: Intervenim cu propunerea de operarea unor modificări, deoarece în așa mod considerăm că se vor simplifica unele prevederi ale Codului fiscal, fiind ridicat nivelul de transparență a legislației fiscale. Prin descrierea într-un singur articol a</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar</p>

<p>în perioada ulterioară se diminuează cu suma TVA solicitată spre restituire conform prezentului articol.</p>			<p>modului și condițiilor de restituire a TVA în diferite cazuri nu lasă loc de interpretare diferită a condițiilor ce țin de termenii de restituire, beneficiarii restituirii. Contribuabilii mai ușor vor percepe și memoriza legislația fiscală vis-a-vis de Restituirea TVA.</p>	
<p>Articolul 101⁶. Restituirea sumei TVA aferente procurărilor de mărfuri și servicii (3) Modul de restituire a TVA și consecutivitatea stingerii sumelor TVA aferente livrărilor din contul sumelor TVA deduse se aprobă de Guvern. Restituirea TVA se efectuează într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii de restituire, iar în cazul contribuabililor care au depus dezacord împotriva actului de control – într-un termen ce nu depășește 60 de zile de la data depunerii cererii.</p>		<p>CCFM</p>	<p>textul „Restituirea TVA se efectuează într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii de restituire, iar în cazul contribuabililor care au depus dezacord împotriva actului de control – într-un termen ce nu depășește 60 de zile de la data depunerii cererii.” se exclude Argumentare: Intervenim cu propunerea de operarea unor modificări, deoarece în așa mod considerăm că se vor simplifica unele prevederi ale Codului fiscal, fiind ridicat nivelul de transparență a legislației fiscale. Prin descrierea într-un singur articol a modului și condițiilor de restituire a TVA în diferite cazuri nu lasă loc de interpretare diferită a condițiilor ce țin de termenii de restituire, beneficiarii restituirii. Contribuabilii mai ușor vor percepe și memoriza legislația fiscală vis-a-vis de Restituirea TVA.</p>	<p>Nu se acceptă. Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar</p>
<p>Articolul 101⁶. Restituirea sumei TVA aferente procurărilor de mărfuri și servicii (4) Restituirea TVA conform prezentului articol se efectuează subiectului impozabil în contul stingerii restanțelor față de bugetul public național, iar în lipsa restanțelor, la cererea subiectului impozabil, în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar și/sau contul de plăți al subiectului impozabil respectiv.</p>		<p>CCFM</p>	<p>alineatul (4) se abrogă Argumentare: Intervenim cu propunerea de operarea unor modificări, deoarece în așa mod considerăm că se vor simplifica unele prevederi ale Codului fiscal, fiind ridicat nivelul de transparență a legislației fiscale. Prin descrierea într-un singur articol a modului și condițiilor de restituire a TVA în diferite cazuri nu lasă loc de interpretare diferită a condițiilor ce țin de termenii de restituire, beneficiarii restituirii. Contribuabilii mai ușor vor percepe și memoriza legislația fiscală vis-a-vis de Restituirea TVA.</p>	<p>Nu se acceptă. Se propune menținerea redacției actuale a Codului fiscal, or propunerile respective urmează a fi analizate în cadrul procesului de armonizare a prevederilor Codului fiscal la aquis-ul comunitar</p>
<p>Articolul 102. Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate (7) Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de</p>	<p>Articolul 102: alineatul (7) va avea următorul cuprins: „(7) Sumele TVA raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor, imobilizărilor corporale și necorporale în procesul desfășurării activității de întreprinzător</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>(7) Sumele TVA raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor, în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de TVA fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul</p>	<p>Notă. Expresia ”alte active,, ar putea crea ambiguități de aplicare a normei</p>

<p>deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</p> <p>Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru mijloacele fixe și imobilizările necorporale supuse amortizării – în mărimea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată.</p> <p>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă.</p> <p>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau mijloc fix pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</p>	<p>din scutit de TVA fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere.</p> <p>Se deduc sumele TVA în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru imobilizările corporale (inclusiv în curs de execuție) și imobilizările necorporale – în mărimea sumei TVA aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată.</p> <p>Deducerea sumelor TVA în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă.</p> <p>Deducerea sumelor TVA în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau imobilizările corporale și imobilizări necorporale pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere.”.</p>		<p>livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere. Se deduc sumele TVA în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru imobilizările corporale (inclusiv în curs de execuție) și imobilizările necorporale, precum și alte active – în mărimea sumei TVA aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată. Deducerea sumelor TVA în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de TVA fără drept de deducere în livrare impozabilă. Deducerea sumelor TVA în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau imobilizările corporale și imobilizări necorporale pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de TVA fără drept de deducere.</p> <p>Argumentare: În contextul în care se urmărește impunerea cu TVA a tuturor activelor, propunem de a modifica noțiunea de marfă din art. 93 în așa mod ca ea să acopere expres și imobilizările, alte active etc.</p>	
<p>Articolul 102. Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate (8¹) Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pentru mărfurile procurate, precum și pentru mărfurile, serviciile procurate care au fost utilizate la fabricarea mărfurilor care în procesul activității de întreprinzător au fost distruse ca urmare a calamităților naturale se deduce în condițiile în care aceste situații sunt demonstrate și confirmate.</p>	<p>la alineatul (8¹), cuvintele „a calamităților naturale” se substituie cu textul „a situațiilor excepționale, definite conform Regulamentului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1076/2010”.</p>	<p>CNPM</p>	<p>Propunem introducerea noțiunii de situații excepționale. Totuși, Regulamentul indicat face referire la situații excepționale la nivel de țară, nu presupune și careva situații excepționale la nivelul agentului economic (spre exemplu furt, accident rutier, pierderea proprietății din cauza cererii unor acțiuni/inacțiuni ale autorităților și alte situații, în care agentul economic poate suporta pierderi din cauza unor circumstanțe, care nu depinde de el). Noțiunea ar putea să se regăsească în titlul I al CF. Totodată, considerăm că ar fi oportun ca norme analogice să fie incluse și în art.24 al CF, prin care se va permite deducerea unor astfel de pierderi.</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea spectrului reglementat de HG.1076/2010. Orice situație excepțională documentată și justificată corespunzător va fi recunoscută drept deductibilă.</p>
<p>Articolul 102. Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate</p>		<p>MDED</p>	<p>Se propune excluderea alin.(18) din art.102</p> <p>Argumentare: Articolul 102 alin.(18) prevede, că în cazul procurării de pe teritoriul</p>	<p>Nu se acceptă Măsura este necesară în vederea asigurării procesului de administrare fiscală</p>

<p>(18) În cazul procurării de pe teritoriul țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), --subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat.</p>			<p>țării a valorilor materiale, serviciilor de la un furnizor inclus în lista contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice (e-factura), -subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, dacă dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor. Considerăm că penalizarea pentru neutilizarea facturilor fiscale electronice trebuie să fie pe seama emitentului și nicidecum lipsirea de deducerea TVA a cumpărătorului.</p> <p>Astfel, excluderea prevederilor alin.(18) al art.102 din Codul fiscal va facilita dreptul la deducerea sumei TVA fără a dispune de factura fiscală electronică, eliberată de furnizor, prin care se vor micșora cheltuielile pentru cumpărător.</p> <p>Impact asupra bugetului nu este</p>	
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 1) locuința, pământul, locațiunea locuinței și arenda pământului, dreptul de livrare și arendare a acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;</p>	<p>Articolul 103: alineatul (1): punctul 1) va avea următorul cuprins: „1) locuința, locațiunea locuinței, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;”.</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>Punctul 1) va avea următorul cuprins: „1) locuința și terenurile aferente acesteia, locațiunea locuinței, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;” Argumentare: Rugăm să fie prevăzute normele care vor reglementa statutul livrărilor ulterioare de terenuri pentru care nu a fost dedusă TVA la procurare.</p>	<p>Propunerea a fost revizuită.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p>		<p>CNPM CCFM</p>	<p>Nu susținem</p> <p>La articolul 103, alin.(1) punctul 1) cuvintele „locațiunea locuinței” se exclud. Argumentare: S-a acceptat parțial ceea ce nu s-a propus de către CCFM. CCFM a propus excluderea sintagmei – locațiunea locuinței. În cazul acceptării lista activităților scutite de TVA va fi redusă, ceea ce va favoriza venituri suplimentare la buget.</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată suplimentar în procesul de rescriere a Titlului III.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 4) instituțiile preșcolare, sanatoriile și alte obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurile, rețelele și stațiile electrice, rețelele de gaz, sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiile pentru extragerea apelor subterane și alte obiecte similare transferate gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor</p>		<p>CCFM</p>	<p>La art.103 alin.(1) pct.4) după cuvintele „instituțiile preșcolare, ,, se completează cu cuvântul „școlare”.</p> <p>Argumentare: În cazul în care livrările cu destinația social-culturală a copiilor din instituțiile preșcolare sunt scutite de TVA, în scopul asigurării unei poziții obiective și asigurării principiului egalității dintre copiii preșcolari și cei școlari, considerăm că copiii din instituțiile școlare să fie în poziții egale cu copiii din instituțiile preșcolare la compartimentul livrărilor ce țin de cultură. Propunerea se înaintează cu scopul asigurării principiului stabilit la lit.c) alin. (8) art. 6 din</p>	<p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>

<p>specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), precum și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice; proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale; lucrările de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, la obiectele incluse în lista aprobată de Parlament;</p>			<p><u>Codul Fiscal - echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.</u></p>	
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 5) mărfurile, serviciile instituțiilor de învățământ publice și private, legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației; serviciile de instruire a copiilor și adolescenților în cercuri, secții, studiouri; serviciile prestate copiilor și adolescenților cu folosirea instalațiilor sportive; serviciile legate de întreținerea copiilor în instituții preșcolare; serviciile de pregătire și perfecționare a cadrelor;</p>		<p>CCFM</p>	<p>Articolul. 103, alin.(1) punctul 5) : 5) mărfurile, serviciile instituțiilor de învățământ publice și private, legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației; serviciile de instruire a copiilor și adolescenților în cercuri, secții, grupe, studiouri; serviciile prestate copiilor și adolescenților cu folosirea instalațiilor sportive; serviciile legate de întreținerea copiilor în instituții preșcolare și școlare; serviciile de pregătire și perfecționare a cadrelor; <u>Argumentare: În cazul în care livrările serviciilor legate de întreținerea copiilor în instituții preșcolare sunt scutite de TVA, în scopul asigurării unei poziții obiective dintre copiii preșcolari și cei școlari, se propune eliminarea discriminării copiilor după vîrstă și nivelul sistemului educațional. Propunerea se înaintează cu scopul asigurării principiului stabilit la lit.c) alin. (8) art. 6 din Codul Fiscal - echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale</u></p>	<p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luînd în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p>		<p>CCFM</p>	<p>Articolul 103 alin.(1) <u>de completat cu punctul 5¹ cu următorul conținut:</u> 5¹) serviciile de educație financiară, fiscală, juridică, consultanță în domeniul fiscal, servicii juridice, de evidență contabilă și audit financiar.</p>	<p>Notă Politicele fiscale și vamale promovate de către Ministerul Finanțelor sunt bazate pe aplicarea unui sistem general de impozitare. Această abordare include revizuirea sistemului de facilități fiscale și, respectiv, consolidarea veniturilor</p>

			<p>Argumentare: Genurile de activitate propuse la art. 103, contribuie nemijlocit la conformarea antreprenorilor la cadrul normativ fiscal, contribuie la acumulările la bugete, astfel acestea contribuie indirect la o administrare fiscală eficientă și productivă. Din aceste considerente, genurile de activitate care au impact pozitiv la formare veniturilor publice ar putea avea anumite înlesniri fiscale.</p>	<p>bugetare necesare finanțării cheltuielilor bugetare.</p> <p>Aceste menționate, luând în calcul deficitul bugetar, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi acceptată.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 11) produsele de fabricație proprie ale cantinelor studențești, școlare și ale cantinelor altor instituții de învățământ, ale spitalelor și instituțiilor preșcolare, ale cantinelor care aparțin altor instituții și organizații din sfera social-culturală finanțate, parțial sau în întregime, de la buget, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrânilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere;</p>	<p>punctul 11) va avea următorul cuprins: „11) produsele de fabricație proprie ale cantinelor studențești, școlare și ale cantinelor altor instituții de învățământ, ale spitalelor și instituțiilor preșcolare, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrânilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere;”</p>	<p>CCFM</p>	<p>punctul 11) va avea următorul cuprins: „11) produsele de fabricație proprie ale cantinelor instituțiilor preșcolare, școlare, gimnaziale și colegiale, ale spitalelor și cantinelor care aparțin altor instituții și organizații din sfera social-culturală finanțate, parțial sau în întregime, de la buget, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrânilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere”</p> <p>Argumentare: <u>În cazul în care livrările cu destinația social-culturală a copiilor din instituțiile preșcolare sunt scutite de TVA,</u> în scopul asigurării unei poziții obiective și asigurării principiului egalității dintre copiii preșcolari și cei școlari, considerăm că copiii din instituțiile școlare să fie în poziții egale cu copiii din instituțiile preșcolare la compartimentul livrărilor ce țin de cultură. Propunerea se înaintează cu scopul asigurării principiului stabilit la lit.c) alin. (8) art. 6 din Codul Fiscal - echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.</p>	<p>Se acceptă parțial, în redacția propusă de MF</p> <p>„11) produsele de fabricație proprie ale cantinelor studențești, școlare și ale cantinelor altor instituții de învățământ, ale spitalelor și instituțiilor preșcolare, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrânilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere;”.</p> <p>Este de menționat că redacția propusă corespunde conceptului ajutorului de stat agreat prin prisma Legii nr.139/2012.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 13) serviciile poștale, inclusiv distribuirea pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor;</p>		<p>CCI</p>	<p>punctul 13) va avea următorul cuprins : „13) serviciile poștale; serviciile de tipărire a mărcilor poștale; serviciile de distribuire a pensiilor, subvențiilor și indemnizațiilor;”.</p> <p>Argumentare: Reiterăm că propunerea în cauză de scutire de TVA a Serviciilor poștale din sfera serviciului poștal universal, reiese din angajamentele Republicii Moldova din Acordul de asociere RM-UE de a transpune în legislația națională prevederile Directivei poștale a UE nr 97/67/CE din 15 decembrie 1997, prin care Statele membre adoptă măsuri pentru a asigura că tarifele pentru fiecare dintre serviciile care fac parte din prestarea serviciului universal sunt conforme cu principiul: prețurile din prestarea serviciului</p>	<p>Notă.</p> <p>Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, în cadrul politicii fiscale și vamale pentru anul 2025, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>

			<p>poștal universal trebuie să fie accesibile și trebuie să fie la un nivel la care toți utilizatorii au acces la serviciile furnizate. Serviciile poștale sunt servicii de interes economic general și sunt îndreptate către toți cetățenii Republicii Moldova.</p> <p>Mai mult, mărcile poștale, fiind însemne ale statului utilizate pentru plata serviciilor poștale, constituie imprimare de valoare emisă exclusiv sub autoritatea statului. Serviciile de tipărire a mărcilor poștale urmează a fi scutite de T.V.A., în caz contrar, tarifele de furnizare a serviciilor poștale vor fi majorate cu 20% din suma serviciilor de tipărire. Această majorare va fi în discordanță cu angajamentele asumate de RM prin Acordului de asociere, dar și cu prevederile Legii comunicațiilor poștale nr.36/2016.</p> <p>Serviciile de distribuire a pensiilor, subvențiilor și indemnizațiilor sunt servicii de plată și trebuie să fie evidențiate aparte.</p> <p>Prin urmare, considerăm necesară reanalizarea luării în considerare a acestei propuneri, ținând cont de urgența dictată.</p>	
		MDED	<p>Articolul 103, alin.(1), punctul 13) va avea următorul cuprins:</p> <p>„13) serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal; serviciile de tipărire a mărcilor poștale; serviciile de distribuire a pensiilor, subvențiilor și indemnizațiilor;”.</p> <p>Argumentare: Propunerea în cauză de scutire de TVA a serviciilor poștale din sfera serviciului poștal universal, reiese din angajamentele Republicii Moldova din Acordul de Asociere RM-UE de a transpune în legislația națională prevederile Directivei poștale a UE nr 97/67/CE din 15 decembrie 1997, prin care Statele membre adoptă măsuri pentru a asigura că tarifele pentru fiecare dintre serviciile care fac parte din prestarea serviciului universal sunt conforme cu principiul: prețurile din prestarea serviciului poștal universal trebuie să fie accesibile și trebuie să fie la un nivel la care toți utilizatorii au acces la serviciile furnizate. Aceste servicii sunt servicii de interes economic general și sunt îndreptate către toți cetățenii Republicii Moldova. Prin această propunere, scutirea de TVA va fi aplicabilă doar pentru 01.01.2025 serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal: serviciile de scrisori, pachete mici</p>	<p>Notă.</p> <p>Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, în cadrul politicii fiscale și vamale pentru anul 2025, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>

			și colete poștale până la 10 kg. Celelalte servicii poștale: colete poștale mai mari de 10 kg, trimiteri EMS și altele nu vor cădea sub incidența scutirilor de TVA. Mai menționăm și faptul că țările membre ale Uniunii Europene la fel stabilesc scutire de TVA pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal. De exemplu, în România scrisorile și coletele poștale până la 10 kg sunt scutite de TVA, pentru celelalte servicii poștale se aplică TVA. Mărcile poștale, fiind însemne ale statului utilizate pentru plata serviciilor poștale, constituie imprimare de valoare emise exclusiv sub autoritatea statului. Serviciile de tipărire a mărcilor poștale urmează a fi scutite de T.V.A., în caz contrar, tarifele de furnizare a serviciilor poștale vor fi majorate cu 20% din suma serviciilor de tipărire. Aceasta majorare va fi în discordanță cu angajamentele asumate de Republica Moldova prin Acordului de Asociere, dar și cu prevederile Legii comunicațiilor poștale nr.36/2016.	
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A.</p> <p>(1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p> <p>14) serviciile legate de jocurile de noroc prestate de către subiecții care desfășoară activitate de întreprinzător în sfera jocurilor de noroc (inclusiv cu folosirea jocurilor automate), cu excepția serviciilor a căror valoare, în totalitate sau parțial, a fost inclusă în miză sau în plata pentru intrare și a altor servicii prestate spectatorilor sau participanților; loteriile;</p>		CCFM	<p>Se propune abrogarea pct.14)</p> <p><u>Argumentare: Scutirile acordate de către legiuitor urmează să fie bazate pe principiul echității fiscale în raport cu genul de activitatea și menirea socială a acestuia.</u></p> <p>În cazul acordării unor scutiri, statul urmează să promoveze prin anumite înlesniri genurile de activitate care contribuie la dezvoltarea anumitor ramuri care sunt mai puțin productive, dar contribuie la dezvoltarea social-culturală sau economică a unor categorii de furnizori și consumatori. Scutirea jocurilor de noroc nu contribuie la dezvoltarea socială, culturală sau economică a țării. Acest gen de activitate nu ar trebui fi scutit, susținut sau promovat prin înlesnire. Din aceste considerente, autorul urmează să acorde scutiri anume genurilor de activitate care au un impact pozitiv în dezvoltarea socială, culturală, științifică sau economică, dar nu celor care pot genera un impact negativ asupra populației.</p>	<p>Notă</p> <p>În urma analizei comparative efectuate asupra prevederilor Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, s-a constatat că scutirea respectivă este compatibilă cu prevederile Directivei.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A.</p> <p>(1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p>		CCFM	<p>Se propune următoarea redacție:</p> <p>16) cazarea în cămine; serviciile comunale acordate populației: deservirea tehnică a bunurilor din condominiu, salubritatea,</p>	<p>Notă.</p> <p>Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, în cadrul</p>

<p>16) cazarea în cămine; serviciile comunale acordate populației: închirierea spațiului locativ, deservirea tehnică a blocurilor de locuințe, salubritatea, folosirea ascensoarelor;</p>			<p>reparația, reconstruirea, folosirea ascensoarelor. <u>Argumentare: Urmare aprobării, publicării și intrării în vigoare la data de 29.01.2023 a noii Legi cu privire la condominiu.</u> condominiul cuprinde toate tipurile de proprietăți cum ar fi locuință, încăpere izolată cu altă destinație decât cea locativă sau loc de parcare din cadrul clădirii dacă întrunește condițiile prevăzute de legislație, construite sau care urmează a fi construite, care sunt înregistrate cu numere cadastrale distincte în registrul bunurilor imobile și care fac obiectul dreptului de proprietate exclusivă al proprietarului din condominiu. Prin urmare, serviciile comunale acordate în cadrul unui condominiu nu sunt specifice doar spațiilor locative, dar cuprinde și alte tipuri de încăperi – parcări, garaje subterane, spațiile comune din bloc, scări etc. Întru asigurarea unei administrări eficiente se propune completarea art. 103 alin. 1 cu sintagma deservirea tehnică a bunurilor din condominiu.</p>	<p>politicii fiscale și vamale pentru anul 2025, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la nivelul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 27) serviciile organizațiilor din sfera științei și inovării acreditate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Scutirea va fi acordată începând cu perioada fiscală în care organizația din sfera științei și inovării a fost acreditată de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. În cazul retragerii certificatului de acreditare, organizația va fi privată de dreptul la scutire începând cu perioada fiscală în care i se retrage certificatul de acreditare;</p>	<p>punctul 27) se abrogă;</p>	<p>CCFM</p>	<p>Se propune următoarea redacție: 27) serviciile organizațiilor din sfera științei și inovării acreditate sau autorizate provizoriu de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Scutirea va fi acordată începând cu perioada fiscală în care organizația din sfera științei și inovării a fost acreditată sau autorizată provizoriu de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. În cazul retragerii certificatului de acreditare, organizația va fi privată de dreptul la scutire începând cu perioada fiscală în care i se retrage certificatul de acreditare sau autorizarea provizorie; <u>Argumentare: Camera Consultantilor Fiscali a venit cu inițiativă de a completa prevederile art. 103 alin 1 Cod Fiscal.</u> Autorul propune abrogarea punct. 27, astfel se propune anularea scutirii pentru un domeniu de importanță majoră ce trebuie susținut și scutit de TVA. Știința și cercetarea constituie un element important în dezvoltarea socială și economică a mai multor ramuri ale economiei naționale. Anularea acestei scutiri nu a fost supusă examinării ministerului de resort și instituțiilor de învățământ din domeniul</p>	<p>Nu se acceptă. Conform Deciziei Consiliului Concurenței ASO-63 din 18.11.2021, scutirea de TVA pentru serviciile organizațiilor din sfera științei și inovării acreditate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Scutirea va fi acordată începând cu perioada fiscală în care organizația din sfera științei și inovării a fost acreditată de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. În cazul retragerii certificatului de acreditare, organizația va fi privată de dreptul la scutire începând cu perioada fiscală în care i se retrage certificatul de acreditare, se consideră drept ajutor de stat. Respectiv abrogarea respectivei norme vine întru exectarea Deciziei Consiliului Concurenței.</p>

			cercetării, științei și inovării. CCFM propune de scutit acest gen de activitate doar vine cu propunerea de a completa cu organizații autorizate provizoriu, care la fel ca și cele acreditate desfășoară activități științifice și cercetare.	
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A.</p> <p>(1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p> <p>27¹) tractoarele agricole de la pozițiile tarifare 870191100, 870192100, 870193100, 870194100, 870195101, 870195109 și tehnica agricolă de la pozițiile tarifare 842449100, 842482100, 8432, 843320, 843330000, 843340000, 843351000, 843352000, 843353, 843359, 8436, 8437 și părți ale acesteia de la pozițiile tarifare 8432, 8436 și 8437;</p>		MAIA	<p>Se propune completarea art.103, alin.(1), pct.27¹ din Codul fiscal cu Codul NC 84 33 90 000 cu sintagma „hedere, dispozitiv de tocare și împrăștiere a masei tocate pentru combina pentru recoltat și treierat” și 8701 30 000 „tractoare cu șenile din cauciuc” cu titlul de excepție.</p> <p><u>Argumentare:</u> Intervenim cu solicitarea de modificare a prevederilor pct. 27¹ privitor la scutirea de TVA fără drept de deducere tractoarele cu șenile din cauciuc (poziția tarifară 8701 30 000).</p> <p>În cadrul acestei categorii de mașini agricole, nu există o clasificare tarifară stabilită. Specificul și funcționalitatea acestor utilaje tractoarelor cu șenile din cauciuc sunt similare celor cu roți, însă nu sunt supuse acelorași prevederi.</p> <p>Impactul pozitiv al acestei decizii asupra agriculturii Republicii Moldova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tracțiune și stabilitate îmbunătățite. Datorită tracțiunii superioare și stabilității pe terenuri cu suprafețe neregulate și noroi, tractoarele cu șenile pot traversa cu eficiență zone dificile, contribuind astfel la reducerea costurilor de carburanți și uzurii, aceasta reprezentând o preocupare majoră pentru minister. 2. Tasare redusă a solului. Un obiectiv important al ministerului este să prevină tasarea excesivă a solului prin utilizarea șenilelor pentru a distribui uniform greutatea tractorului pe o suprafață mai mare decât roțile, contribuind astfel la menținerea fertilității solului. 3. Tractare puternică. Tractoarele cu șenile, datorită motoarelor puternice cu care sunt echipate, au capacitatea de a tracta echipamente agricole masive, cum ar fi pluguri sau combine, fără a întâmpina probleme semnificative. 4. Șenilele se disting prin rezistență deosebită la uzură și la condiții dificile, ceea ce le conferă o durabilitate sporită în comparație cu tractoarele cu roți. 	<p>Notă</p> <p>Politicile fiscale și vamale promovate de către Ministerul Finanțelor sunt bazate pe aplicarea unui sistem general de impozitare. Această abordare include revizuirea sistemului de facilități fiscale și, respectiv, consolidarea veniturilor bugetare necesare finanțării cheltuielilor bugetare.</p> <p>Aceste menționate, luând în calcul deficitul bugetar, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi acceptată.</p>

		<p>În rezultatul examinării importul hederelor s-a constatat că, în mare parte din hedere sunt importate în țării separat de combine. Prin urmare, ținem să menționăm că, hederul este o parte a combinei ce asigură secerarea și acumularea culturii agricole recoltate și treierate, fapt fără care combina nu poate funcționa. Totodată, se constată că, se importă separat și o altă parte a combinei pentru recoltat și treierat și anume dispozitivul de tocare și împrăștiere a masei tocate, care se instalează în buncărul combinei, dispozitiv necesar de important pentru implementarea tehnologiilor de adaptare la Reziliența Climatică.</p> <p>Conform informației comunicate de Serviciul Vamal, hederele sunt importate pe pozițiile ce conțin Codul NC: 84 33 20 900, 84 33 52 000, 84 33 59 850, 84 33 90 000 din Nomenclatorul Combinat a mărfurilor, aprobat prin Legea nr. 172/2014, fapt ce contravine explicației expuse de Organizația Mondială a Vămilelor (OMV), care prin demersul nr. 23NL182TY din 30.10.23, informează că hederele pentru combina pentru recoltat și treierat este parte componentă și se clasifică la Codul NC: 84 33 90 000.</p> <p>Potrivit SI Registrului Utilajului Agricol, pe teritoriul țării au fost înregistrate și puse în exploatare în anul 2023 circa 350 hedere pentru combina pentru recoltat și treierat cu destinația de secerat și colectat păioase, rapiță, floarea-soarelui și porumb.</p> <p>Prin urmare, constatăm că, conform art. 103, alin. (1), pct.27¹ din Codul fiscal poziția tarifară 84 33 90 000 nu este scutită de TVA.</p> <p>Referitor la platformele de recoltare a fructelor din livezi, Birourile Vamale impun companiile agricole, care importă tehnică agricolă, predestinată mecanizării și eficientizării procesului de creștere și recoltare a fructelor (codul mărfii declarat de producător și companii agricole la importul tehnicii agricole pe teritoriul RM este – 8433 59 850) să achite TVA. Birourile Vamale pretind că această tehnică/marfă la importul pe teritoriul RM trebuie să fie declarată cu codul – 8428 90 900), ceea ce este inadmisibil fiindcă tehnica este cu destinație agricolă. Tehnica agricolă respectivă are un șir de</p>	
--	--	--	--

			funcții altele de cât cele pe care le indică biroul vamal, or aceasta este cumpărată de către producătorii agricoli din considerentul că este predestinată lucrărilor agricole, scopul principal fiind de a mecaniza și eficientiza procesul de creștere și recoltare a fructelor.	
		MAIA	Referitor la materialul semincer, se propune completarea art.103 alin.(1) cu pct.27 ⁴) cu următorul conținut: „27 ⁴) semințe de muștar (poziția tarifară 1207 50 100) și semințele de in (poziția tarifară 1204 00 100);”. Argumentare: În ultimii ani suprafețele cu muștar sunt în creștere, fermierii folosind această cultură în calitate de cultură de acoperire (siderat), cât și pentru comercializarea semințelor de muștar, totodată diversificând potențialul cultural al sistemului de asolament. În anul curent, conform raportărilor eventuale, sunt însămânțate circa 2,5 mii ha cu muștar, având un ritm de creștere anuală de circa 5-6%. Materialul semincer pentru muștar și in se importă, astfel necesitatea acestei inițiative fiind în ajutorul mediului de afaceri agricol.	Notă. Pe platforma Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a fost creat un grup de lucru, cu participarea reprezentanților Consiliului economic de pe lângă Prim – Ministru și Ministerului Finanțelor, pentru efectuarea unei analize ample asupra problematicii stabilirii cotei unice a TVA pe tot lanțul de producere. Decizia privind stabilirea cotei unice TVA, precum și mărirea cotei TVA urmează a fi luată urmare efectuării analizei respective.
		MAIA	Se propune completarea la art. 103 alin. (1) cu pct. 27 ⁵) cu următorul conținut: „27 ⁵) Altele, cu referință la mașinile de stropit cu autoproulsie (poziția tarifară 8424 49 900).”. Argumentare: În ultimii ani, odată cu orientarea fermierilor către un sistem eficient de fertilizare și protecție a plantelor, o mare necesitate a apărut în procurarea stropitorilor autoproulsate de eficiență înaltă prin control al aspersiunii și randament înalt în raport cu timpul de lucru. Asemenea utilaje sunt destul scumpe în raport cu rezultatele economice ale fermierilor.	Notă Politicile fiscale și vamale promovate de către Ministerul Finanțelor sunt bazate pe aplicarea unui sistem general de impozitare. Această abordare include revizuirea sistemului de facilități fiscale și, respectiv, consolidarea veniturilor bugetare necesare finanțării cheltuielilor bugetare. Aceste menționate, luând în calcul deficitul bugetar, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi acceptată.
29) mijloacele fixe utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social) în modul și în termenele prevăzute de legislație. Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern. La mijloacele fixe utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor se	la punctul 29), în primul enunț, cuvintele „mijloacele fixe” se substituie cu textul „mijloacele fixe clasificate la Capitolele 84-90 din Nomenclatura combinată a mărfurilor (în continuare – mijloace fixe)”;	CNPM	CNPM nu susține detalizarea exactă a tipurilor de mijloace fixe importate- facilitatea trebuie să se răspândească asupra tuturor mijloacelor fixe și tuturor genurilor de activitate. Considerăm că ar fi binevenit de revăzut necesitatea condițiilor legate de includerea acestor active în capitalul social - nu în toate cazurile este argumentată, mai ales că întreprinderea la scurt timp poate și să le excludă din capitalul social. În aceste situații câștigă doar companiile de evaluare și ASP,	Nu se acceptă , se consideră necesar limitarea spectrului de mărfuri.

<p>atribuie mijloacele fixe a căror amortizare se raportează la costul produselor fabricate, serviciilor prestate și/sau lucrărilor executate.</p> <p>Mijloacele fixe care au beneficiat de facilitatea fiscală respectivă nu pot fi înstrăinate, transmise în folosință sau posesie (exceptând locațiunea bunurilor imobile), atât integral, cât și părțile componente ale acestora, pe parcursul a 3 ani de la data validării declarației vamale respective sau eliberării facturii fiscale, cu excepția cazului în care aceste mijloace fixe sînt exportate, dacă anterior au fost importate și nu au suferit modificări în afara amortizării normale. În cazul în care aceste mijloace fixe se înstrăinează, se transmit în folosință sau posesie, atât integral, cât și părțile componente ale acestora, pînă la expirarea a 3 ani, T.V.A. se calculează și se achită de către persoana juridică în al cărei capital statutar (social) a fost introdus mijlocul fix, pornind de la valoarea indicată în factura fiscală eliberată în momentul beneficierii de facilitatea fiscală respectivă, în cazul livrării de mijloace fixe, sau de la valoarea în vamă la momentul depunerii declarației vamale, în cazul importului acestora. Persoana juridică în al cărei capital statutar (social) a fost introdus mijlocul fix nu are dreptul la deducerea sumei T.V.A., achitată pentru mijlocul fix înstrăinat, și este obligată să prezinte declarația privind TVA;</p>			<p>nu și agentul economic. În situația în care agentul economic nu are un acces direct la restituirea TVA achitat în avans în acest mod, în conformitate cu directivele europene, facilitatea dată urmează a fi lărgită, dar nu restricționată.</p>	
<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p>		<p>CCFM</p>	<p>Articolul 103, alin.(1) <u>de completat cu punctul 34 cu următorul conținut:</u> 34) ambalajele de toate tipurile produse din material biodegradabil pe teritoriul Republicii Moldova. <u>Argumentare: Luând în considerare ultimele modificări la Legea Nr.1540 din 25-02-1998 privind plata pentru poluarea mediului precum și art.7 (4) din Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994</u> privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 365 din 31 decembrie 1994, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE)</p>	<p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luînd în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>

			<p>2018/852 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, în scopul diminuării deșeurilor ce poluează mediul și promovării investițiilor în formarea ambalajelor biocombustibile ce nu pot influența negativ asupra mediului înconjurător, se propune acordarea scutirii ambalajelor din toate tipurile de material biodegradabil. Astfel, va scădea povara fiscală a producătorilor de ambalaje care se vor alinia la politica de protecție a mediului susținut de UE.</p>	
		Ministerul Mediului	<p>alineatul (1) se completează cu un subpunct nou 34) după cum urmează: „34) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere serviciile de împădurire/reîmpădurire și reabilitare a pădurilor din cadrul Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru anii 2023-2032”.</p> <p>Argumentare: Se solicită includerea prevederilor de scutire de TVA a serviciilor de împădurire/reîmpădurire și reabilitare a pădurilor din cadrul Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor (PNERP) pentru anii 2023-2032”, ținând cont de faptul că, în cadrul acestui program se execută lucrări de împădurire/reîmpădurire, extindere și reabilitare a pădurilor pe terenurile ce aparțin APL precum și altor deținători, din diferite surse de finanțare, astfel finanțarea de la donatorii externi este deja scutită de plata TVA, ori urmează a fi scutită, aplicându-se art.104, ulterior incluse în HG nr. 246/2010, pe când investițiile finanțate din bugetul de stat se acumulează integral la active biologice imobilizate în curs de execuție și până la atingerea stării de masiv a sectoarelor parcurse cu lucrări de creare a noi păduri (3-5 ani, în dependență de specia de bază). Totodată, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1186/2010, entitățile silvice, în calitate de operatori economici restituie terenurile cu culturi silvice proprietarilor, cu perfectarea actelor bilaterale de primire-predare, inclusiv cu emiterea facturii fiscale. Astfel entitățile silvice la facturarea serviciilor de extindere și reabilitare a pădurilor, vor fi supuse taxei pe valoare adăugată cu achitarea acestea în</p>	Nu se acceptă, propunerea urmează a fi examinată suplimentar.

			bugetul de stat în cuantum de 20 % din valoarea serviciilor prestate, chiar dacă acestea au fost finanțate din bugetul de stat. Totodată, este de menționat faptul că, preponderent sectoarele alocate spre împădurire sunt terenuri degradate ale APL care nu sunt plătitori de TVA.	
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (8) Se scutește de T.V.A. fără drept de deducere producția atelierelor curative de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie ale Ministerului Sănătății, în care muncesc persoane cu dizabilități.	alineatul (8) se abrogă	Ministerul Sănătății	Se propune abrogarea alin.(8) din art.103 <u>Argumentare:</u> Având în vedere faptul că în subordinea Ministerului Sănătății nu mai activează nici un atelier curativ de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie, solicităm respectuos de a lua în considerare propunerile de abrogare.	Propunerea respectivă se regăsește în proiectul de lege
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (9 ²) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile necomerciale care corespund cerințelor art.52, în scop de construire a instituțiilor de asistență socială, precum și mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către aceste organizații necomerciale pentru necesitățile instituțiilor menționate.		CCI	Se propune completarea la art. Art.103, alin. (9 ²) după cuvintele „în scop de construire a instituțiilor de asistență socială” se completează cu cuvintele „sportului, educației fizice și turismului social, protecției mediului”. <u>Argumentare:</u> Deși Ministerul Finanțelor a menționat că alin. (9 ²) se propune spre abrogare, acest punct lipsește în proiectul propus spre avizare. Respectiv, reiterăm propunerea înaintată. În acest fel va fi stimulată dezvoltarea protecției mediului înconjurător în Republica Moldova, prin intermediul organizațiilor necomerciale. Totodată, încurajarea acestor activități prin scutirea de TVA va atrage mai multe investiții în sport, educație fizică și turism social, promovând sănătatea și bunăstarea populației din Republica Moldova.	Notă Politicele fiscale și vamale promovate de către Ministerul Finanțelor sunt bazate pe aplicarea unui sistem general de impozitare. Această abordare include revizuirea sistemului de facilități fiscale și, respectiv, consolidarea veniturilor bugetare necesare finanțării cheltuielilor bugetare. Aceste menționate, luând în calcul deficitul bugetar, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi acceptată.
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (9 ³) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere mărfurile importate de către persoane juridice în scopuri necomerciale dacă valoarea intrinsecă a acestor mărfuri nu depășește suma de 100 de euro. În cazul în care valoarea în vamă a mărfurilor depășește limita neimpozabilă indicată, T.V.A. se calculează pornind de la valoarea mărfurilor în vamă, iar limita neimpozabilă menționată nu micșorează valoarea impozabilă a acestora.		CCFM	La articolul 103 alin.(9 ³), textul „100 de euro” se substituie cu textul „150 de euro” <u>Argumentare:</u> CCFM a venit cu propunerea de majorare a sumei reglementate, însă autorul propune abrogarea scutirii, ceea ce nu o susținem și nu a fost prezentată argumentarea.	Notă Politicele fiscale și vamale promovate de către Ministerul Finanțelor sunt bazate pe aplicarea unui sistem general de impozitare. Această abordare include revizuirea sistemului de facilități fiscale și, respectiv, consolidarea veniturilor bugetare necesare finanțării cheltuielilor bugetare. Aceste menționate, luând în calcul deficitul bugetar, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi acceptată.
Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (9 ⁶) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere mijloacele de transport		MAI	Se reiterează propunerea privind completarea art.103 alin.(9 ⁶) cu litera e) cu următorul cuprins:	Notă Politicele fiscale și vamale promovate de către Ministerul Finanțelor sunt bazate pe

<p>importate și livrate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare, destinate:</p> <p>a) pentru scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703;</p> <p>c) pentru stingerea incendiilor, clasificate la poziția tarifară 8705 30000;</p> <p>d) pentru curățarea străzilor, pentru împrăștiat materiale, pentru colectarea deșeurilor, clasificate la poziția tarifară 8705.</p>			<p>„e) menținerea ordinii și securității publice, precum și combaterea criminalității clasificate la pozițiile tarifare 8711 și 8703.”.</p> <p>Argumentare: În condițiile, când există conflicte militare în afara hotarelor Republicii Moldova, care pun în pericol ordinea și securitatea publică, împrejurări în care Poliția trebuie să dispună de dotarea tehnică necesară, pentru a face față provocărilor imprevizibile și iminente, și având în vedere bugetul auster existent, procurarea unor vehicule dotate corespunzător, aplicând taxele vamale și fiscale, ar constitui un impact financiar major și irealizabil în timpul apropiat. Prin urmare, modificările propuse vor contribui semnificativ la desfășurarea eficientă și promptă a activității Poliției, întrucât pentru oferirea unui randament eficace este iminentă o dotare cu tehnică necesară.</p>	<p>aplicarea unui sistem general de impozitare. Această abordare include revizuirea sistemului de facilități fiscale și, respectiv, consolidarea veniturilor bugetare necesare finanțării cheltuielilor bugetare.</p> <p>Aceste menționate, luând în calcul deficitul bugetar, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi acceptată.</p>
<p>Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere:</p> <p>c¹) importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limita tratatelor la care aceasta este parte; – proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul granturilor acordate Guvernului, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget. <p>Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista proiectelor de asistență tehnică, lista granturilor acordate Guvernului și instituțiilor finanțate de la buget, precum și modul de aplicare a scutirii de T.V.A. cu drept de deducere la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor respective se stabilesc de Guvern;</p>		<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>la litera c¹):</p> <ul style="list-style-type: none"> - la prima liniuță după textul „la care aceasta este parte” se completează cu textul „și a contractelor de stat încheiate”; - la ultimul enunț după textul „Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte,” se completează cu textul „lista contractelor de stat.”. <p>Argumentare: În contextul modificărilor operate la Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, prin introducerea unor prevederi noi prin Legea nr.118/2024 pentru modificarea unor acte normative (cu privire la contractele de stat) cu referire la contractul de stat, potrivit cărora o mare parte din acordurile de grant vor fi încheiate conform unei proceduri speciale stabilite de Guvern și nu vor fi calificate drept tratate internaționale, se impune necesar efectuarea unor modificări</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere:</p>		<p>MDED</p>	<p>Articolul 104. la litera g) sintagma „iar lista agenților economici se aprobă de Ministerul Economiei,, se exclude.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>g) serviciile prestate de întreprinderile industriei ușoare pe teritoriul Republicii Moldova agenților economici care plasează mărfurile sub regimul vamal de perfecționare activă, în cadrul contractelor de prelucrare în regimul vamal de perfecționare activă. Tipul serviciilor care cad sub incidența prezentului punct, precum și modul de administrare a acestor servicii se stabilesc de Guvern, iar lista agenților economici se aprobă de Ministerul Economiei;</p>			<p>Argumentare: Lit.g), art.104 prevede clar că, tipul serviciilor care cad sub incidența prezentului punct, precum și modul de administrare a acestor servicii se stabilesc de Guvern (Hotărârea Guvernului nr. 93/2013). În acest context, considerăm inoportună menținerea prevederii în cauză la lit. g), care vine ca un impediment în activitatea operațională a agenților economici, deoarece este, mai mult, una tehnică.</p> <p>Notă: Procedura de aprobare a listei agenților economici de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării tergiversează considerabil termenul (de la depunerea cererii și până la publicarea Ordinului) de beneficiere a agenților economici de deducerea fiscală, dat fiind faptul că, procesul de avizare a Listei de către Ministerul Finanțelor durează peste 30 zile.</p> <p>Cu intrarea în vigoare de la 01.01.2025</p>	
<p>Articolul 111. Locul livrării serviciilor (1) Locul livrării serviciilor se consideră: e) sediul sau, în cazul în care acesta lipsește, domiciliul ori reședința beneficiarului următoarelor servicii: – servicii în tehnologia informației, informatice, acordate prin intermediul echipamentelor de comunicații electronice;</p>		<p>MDED</p>	<p>După cuvintele “servicii în tehnologia informației, informatice, acordate prin intermediul echipamentelor de comunicații electronice” se completează cu cuvintele “, cu excepția serviciilor platformelor online specializate în plasarea spre comercializare a mărfurilor, produselor și serviciilor (comisiunile platformelor de tip marketplace), pentru care locul livrării se consideră sediul sau, în cazul în care acesta lipsește, domiciliul ori reședința persoanei care prestează serviciile respective.”</p> <p>Argumentare: Se propune clarificarea ”locului livrării” pentru eliminarea interpretărilor la aplicarea TVA în cazul comisiunelor pentru operațiunile de eComerț pe platformele internaționale (agenții economici neplătitori de TVA achită această taxă la importul de servicii, cu toate că serviciul este acordat peste hotare, ce contravine esenței TVA).</p> <p>În scopul eficientizării activității de comercializare a producției, mărfurilor, agenții economici apelează la serviciile platformelor on-line specializate în plasarea spre comercializare a mărfurilor (marketplace). Pentru serviciile prestate, nerezidentul (care gestionează marketplace-ul) percepe de la entitatea rezidentă (din RM) un comision. Esența comisionului constă în plata pentru anumite acțiuni/servicii efectuate</p>	<p>Nu se acceptă extinderea spectrului de subiecți neimpozabili cu TVA.</p>

			<p>de către nerezident: preluarea comenzilor, transmiterea informației către cumpărător, gestiunea paginii web ș.a.</p> <p>Conform art. 93 pct.15) din Codul fiscal, locul livrării serviciilor se determină conform regulilor stabilite în art.111 al CF – „Locul livrării serviciilor”.</p> <p>Potrivit prevederilor art. 111 alin. (1) lit. e) din Codul fiscal locul prestării serviciilor [...] acordate prin intermediul echipamentelor de comunicații electronice este sediul, iar în cazul în care acesta lipsește – domiciliul sau reședința beneficiarului acestor servicii.</p> <p>Prin urmare, ținând cont de faptul că serviciile acordate de gestionarul platformei marketplace se prestează prin intermediul echipamentelor de comunicații electronice, acestea se califică drept import de servicii, aferent cărora rezidentul RM este obligat să calculeze TVA de la valoarea comisionului perceput de nerezident.</p> <p>Modificarea în cauză ar exclude obligația de achitare a TVA și pentru serviciile intermediarilor aflați peste hotarele RM - adică a marketplace-ului, care nu este rezident al RM, dar percepe comisioanele sale pentru servicii acordate în afara țării.</p> <p>Propunerea are impact bugetar, presupune eliminarea unei erori în relația cu agenții economici locali, ce operează pe platforme internaționale de comerț electronic. Comercianții și agenții economici neplătitori de TVA, care spre deosebire de cei plătitori de TVA, nu doar calculează, dar și efectiv achită TVA-ul la import de servicii. Nu este corect să impunem agenții economici să se înregistreze ca plătitori de TVA, doar ca să evite această presiune fiscală nejustificată.</p>	
<p>Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil</p> <p>(1) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția autorităților publice, instituțiilor publice, specificate la art.51, exceptând instituțiile de învățământ publice, este obligat să se înregistreze ca contribuabil al T.V.A. dacă el, într-o oricare perioadă de 12 luni consecutive, a efectuat livrări de mărfuri, servicii în sumă ce depășește 1,2 milioane de lei, cu excepția livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere</p>		<p>CCFM</p>	<p>La articolul 112 alin.(1), textul „1,2 milioane” se substituie cu textul „1,8 milioane”.</p> <p>Argumentare: În urma inflației din ultimii ani și majorării enorme a prețurilor la bunuri mobile, imobile, produse alimentare și de altă categorie cu mai mult de 25%, valoarea de 1,2 mln lei nu mai este actuală. Faptul dat se confirmă și prin modificările art. 287³ intrate în vigoare la 01.01.2023 în urma cărora valoarea estimată a bunurilor imobiliare pentru determinarea impozitului pe avere a fost majorat cu peste 30%. Pragul obligatoriu urmează a fi majorat atât în urma inflației din</p>	<p>Notă.</p> <p>În cadrul procesului de examinare s-a constatat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene.</p>

<p>și a celor care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art.95 alin.(2). Subiectul este obligat să înștiințeze oficial Serviciul Fiscal de Stat, completînd formularul respectiv, și să se înregistreze nu mai tîrziu de ultima zi a lunii în care a avut loc depășirea. Subiectul se consideră înregistrat din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc depășirea.</p>			<p>2022, creșterii enorme a prețurilor cît și pentru diminuarea fenomenului de evaziune fiscală. În cazul majorării pragului susmenționat, o parte enormă de contribuabili vor contabiliza toate veniturile întreprinderilor, dar nu vor diminua artificial veniturile cu scopul de a nu deveni plătitor al TVA. În asemenea caz, se vor majora enorm veniturile declarate și impozite raportate și achitate.</p>	
		<p>Business Club Timpul</p>	<p>Данная статья не потерпела изменения с 2018 года, так как цены за данный период увеличились в несколько раз, требуется изменения данной статьи до 3 000 000 леев, т.к. уменьшится число предприятия скрывающихся от регистрации плательщика НДС, и в бюджет поступления увеличатся за счет налога от операционной деятельности</p>	<p>Notă. În cadrul procesului de examinare s-a constatat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene.</p>
<p>Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil (4) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător și care beneficiază de import de servicii, cu excepția celor scutite de T.V.A., fără drept de deducere a căror valoare, fiind adăugată la valoarea livrărilor de mărfuri, servicii, efectuate pe parcursul oricărui 12 luni consecutive, cu excepția livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere și a celor care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art.95 alin.(2), depășește 1,2 milioane de lei este obligat să se înregistreze ca contribuabil al T.V.A. în modul stabilit la alin.(1) din prezentul articol.</p>		<p>CCFM</p>	<p>La articolul 112 alin.(4), textul „1,2 milioane” se substituie cu textul „1,8 milioane”. Argumentare: În urma inflației din ultimii ani și majorării enorme a prețurilor la bunuri mobile, imobile, produse alimentare și de altă categorie cu mai mult de 25%, valoarea de 1,2 mln lei nu mai este actuală. Faptul dat se confirmă și prin modificările art. 287³ intrate în vigoare la 01.01.2023 în urma cărora valoarea estimată a bunurilor imobiliare pentru determinarea impozitului pe avere a fost majorat cu peste 30%. Pragul obligatoriu urmează a fi majorat atât în urma inflației din 2022, creșterii enorme a prețurilor cît și pentru diminuarea fenomenului de evaziune fiscală. În cazul majorării pragului susmenționat, o parte enormă de contribuabili vor contabiliza toate veniturile întreprinderilor, dar nu vor diminua artificial veniturile cu scopul de a nu deveni plătitor al TVA. În asemenea caz, se vor majora enorm veniturile declarate și impozite raportate și achitate.</p>	<p>Notă. În cadrul procesului de examinare s-a constatat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene.</p>
<p>Articolul 113. Anularea înregistrării (2) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să anuleze de sine stătător înregistrarea contribuabilului T.V.A. în cazul în care: b) subiectul impunerii nu a prezentat declarație privind T.V.A. pentru fiecare perioadă fiscală;</p>		<p>MDED</p>	<p>Articolul 113, alin.(2) se completează cu litera e) cu următorul cuprins: „e) subiectul a depus cerere prin care solicită anularea benevolă a înregistrării ca contribuabil al T.V.A.” Argumentare: Se propune completarea cu o normă care oferă posibilitatea anulării statutului de plătitor de T.V.A. la solicitarea întreprinderii. De evidențiat că actualmente</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea creează riscuri de asigurare eficientă a administrării fiscale</p>

<p>c) informația prezentată despre sediul subiectului și sediul subdiviziunilor acestuia este neveridică;</p> <p>d) subiectul impunerii aflat în proces de lichidare nu a depus cererea privind anularea înregistrării ca contribuabil al T.V.A în legătură cu lichidarea pînă la începerea controlului fiscal.</p>			<p>nu există nici un mod legal potrivit căruia contribuabilul ar putea să ceară anularea înregistrării ca plătitor de T.V.A. și acesta este nevoit în absența livrărilor să prezinte declarații pe zero.</p> <p>Cu intrarea în vigoare de la 01.01.2025</p>	
<p>Articolul 117. Factura fiscală</p>	<p>Articolul 117 se completează cu alineatele (1⁴) și (1⁵) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1⁴) Subiectul impozabil la efectuarea livrărilor de mărfuri/servicii către agentul economic care se află pe teritoriul Republicii Moldova și care nu are relații fiscale cu sistemul ei bugetar, este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrări de mărfuri/servicii factura fiscală electronică (e-factura). Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale.</p> <p>(1⁵) Subiectul impozabil ce efectuează livrări de mărfuri și servicii destinate realizării proiectelor prevăzute la art.104 lit.c¹), este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) pentru livrări de mărfuri/servicii factura fiscală electronică (e-factura). Prevederile prezentului alineat nu se aplică pentru livrările de energie electrică, de energie termică, de gaz natural, pentru serviciile de comunicații electronice și serviciile comunale.”.</p>	<p>AITA</p>	<p>Nu se susțin propunerile autorilor, deoarece în conformitate cu art.5 din Regulamentul cu privire la Sistemul informațional automatizat de creare și circulație a facturilor fiscale electronice "e-Factura" Anexă aprobat conform Ordinului Servciului Fiscal de Stat nr.317 din 26 iunie 2020:</p> <p>"5. Odată cu exprimarea acordului de utilizare a SIA "e-Factura", contribuabilii se obligă să respecte următoarele condiții:</p> <p>- utilizarea doar a unei singure forme a documentului pentru unul și același fapt economic, fie cea generată în Sistemul "e-Factura", fie cea cu utilizarea formularului facturii fiscale imprimate tipografic procurată de la organul fiscal sau imprimată de sine stătător cu utilizarea seriei și diapazonului în modul stabilit de legislație ;"</p> <p>Respectiv, pentru agenții economici care vor livra marfuri/presta servicii agenților economici, care se află pe teritoriul Republicii Moldova și care nu are relații fiscale cu sistemul ei bugetar, ar trebuie sa existe echitate în raport cu toti agentii economici. Astfel, pentru agentii economici care utilizează e-facturi este un drept și nu o obligație.</p>	<p>În vederea aducerii clarității normei articolul se completează cu alineatul (1⁶).</p>
<p>Articolul 117. Factura fiscală</p> <p>(3) Pentru vânzarea cu amănuntul și prestările de servicii în locurile special amenajate și în cadrul comerțului electronic, cu plata în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar, eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie (cu excepția cazurilor cînd este solicitată de cumpărător, dar nu mai târziu de ultima zi a lunii în care a avut loc livrarea), dacă sînt respectate următoarele condiții:</p>		<p>MDED</p>	<p>După cuvintele “Poșta Moldovei”, se completează cu cuvintele “sau altor furnizori de servicii poștale, inclusiv prin intermediul furnizorilor de servicii de livrare de colete poștale și curierilor entități terțe,”</p> <p>Argumentare: Prin propunerea dată, se elimină excepțiile discriminatorii privind emiterea facturilor fiscale în comerțul electronic pentru toți operatorii poștali.</p> <p>La moment, art. 117, alin. (3) din CF prevede că pentru vânzarea cu amănuntul și prestările de servicii în cadrul comerțului electronic, cu plata în numerar și/sau prin intermediul</p>	<p>Subiectul propunerii va fi explicat prin prisma BGPF.</p>

<p>a) subiectul impozabil ține evidența sumei primite și achitate în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar la fiecare punct comercial și de prestări servicii cu utilizarea echipamentelor de casă și de control, prin intermediul serviciilor băncilor, ale Întreprinderii de Stat "Poșta Moldovei", prin intermediul altor prestatori de servicii de plată. Înregistrarea prin echipamentul de casă și de control se efectuează în momentul primirii sumei în numerar și/sau achitării sumei cu instrument de plată fără numerar, cu excepția sumelor achitate cu instrument de plată fără numerar în cadrul comerțului electronic;</p>			<p>instrumentelor de plată fără numerar, eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie, dacă subiectul impozabil ține evidența sumei primite și achitate în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar la fiecare punct comercial și de prestări servicii cu utilizarea echipamentelor de casă și de control, prin intermediul serviciilor băncilor, ale Întreprinderii de Stat "Poșta Moldovei", prin intermediul altor prestatori de servicii de plată.</p> <p>Această listă este exhaustivă și, prin urmare, dacă livrarea mărfurilor de la furnizor către cumpărător este efectuată în alt mod, dar la fel - subiectul impozabil ține evidența sumei primite și achitate în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar la fiecare punct comercial și de prestări servicii cu utilizarea echipamentelor de casă și de control (de exemplu, de către furnizori de servicii poștale precum Nova Posta, DHL etc.), vânzătorul trebuie să emită factura fiscală pentru fiecare livrare.</p> <p>Astfel, se urmărește eliminarea obligativității emiterii facturii fiscale în cadrul livrărilor la domiciliu prin alți furnizori de servicii poștale/intermediari (curieri). La moment, de excepția emiterii facturii fiscale beneficiază doar agenții economici care livrează prin ÎS Poșta Moldovei.</p> <p>Această măsură va elimina documentarea excesivă a operațiunilor de livrare a mărfurilor la domiciliu, în cadrul comerțului electronic, pentru comercianții care livrează prin intermediul altor furnizori de servicii poștale, nu doar prin intermediul ÎS Poșta Moldovei. Efectul economic al acestei măsuri va afecta benefic toți agenții economici care activează în eComerț (număr permanent în creștere), precum și va impacta pozitiv piața furnizorilor de servicii poștale/intermediari/curieri și va crește implicit și baza fiscală.</p> <p>Propunerea nu are impact bugetar și va elimina evidența dublă pentru operatorii poștali alternativi</p>	
<p>Articolul 117. Factura fiscală (5) La livrarea energiei electrice, energiei termice, apei, gazului și serviciilor către populație cu plată în numerar, inclusiv prin intermediul serviciilor băncilor, ale Întreprinderii de</p>		<p>MDED</p>	<p>Se propune completarea alin.(5) art.117, după cum urmează: „(5) La efectuarea livrărilor regulate de servicii (energie electrică, termică, apă, gaz, comunicații electronice etc.), în cazul utilizării efacturii prin ciclul scurt, furnizorul</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar, prin asigurarea unui exercițiu complex de avizare cu toate părțile interesate.</p>

<p>Stat "Poșta Moldovei", ale altor prestatori de servicii de plată, eliberarea facturilor fiscale de către furnizorii mărfurilor, serviciilor nu se efectuează.</p>			<p>nu este obligat să imprime factura fiscală pe suport de hârtie, să o semneze olograf și să o transmită Cumpărătorului, dacă contractul nu prevede altfel.”</p> <p>Argumentare: Se propune să fie exclusă obligativitatea expedierii pe suport de hârtie a facturii fiscale, pentru anumite servicii, emise prin ciclul scurt, prin intermediul SIA „e-Factura”, în cazul în care Cumpărătorul este înregistrat în SIA „e-Factura” și are acces la aceasta factură. Necesitatea prezentării facturii fiscale electronice emise prin SIA „e-Factura” pe suport de hârtie și semnarea olografă a acesteia poate fi stipulată în contract. La necesitate Cumpărătorul, de sine stătător, v-a imprima factura fiscală semnată electronic de către Furnizor, cu dreptul de a deduce cheltuielile și TVA.</p>	
<p>Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscal</p> <p>(9) La primirea plății înainte de efectuarea livrării, factura fiscală se eliberează, după caz, la primirea plății sau la efectuarea livrării în următoarele situații:</p> <p>a) comercializarea de către întreprinderile de alimentație publică a produselor alimentare de fabricație proprie și a mărfurilor către cumpărătorul (beneficiarul) care este subiect al activității de întreprinzător și care plătește în prealabil deservirea la întreprinderea de alimentație publică pentru o anumită perioadă, factura fiscală eliberându-se în momentul efectuării prelabile a plății;</p> <p>b) abonarea la publicațiile periodice impozabile cu T.V.A., factura fiscală eliberându-se la primirea plății în prealabil;</p> <p>c) livrarea serviciilor de telefonie mobilă prin achitare în prealabil, eliberându-se factura fiscală în momentul, stabilit prin contract, al efectuării plății pentru serviciile acordate.</p>		<p>CCI</p>	<p>Se propune completarea Articolul 117¹-alineatul (9) cu clauză în baza căreia să se emită facturi fiscale pentru toate avansurile, nu doar pentru situațiile descrise în articol. În baza acestei facturi, beneficiarul va avea dreptul sa treacă în cont TVA aferent avansului.</p> <p>Argumentare: Dorim să subliniem câteva argumente suplimentare celor adresate în scr. CCI a RM nr.263-03/17 din 15.03.2024, pentru a susține propunerea noastră de emitere a facturilor fiscale pentru toate avansurile și acordarea dreptului beneficiarului de a trece în cont TVA aferent acestora și anume:</p> <p>Permițând beneficiarilor să treacă în cont TVA aferent avansului la momentul plății, se îmbunătățește fluxul de numerar al companiilor. Aceasta le oferă resursele necesare pentru a-și desfășura activitățile fără a aștepta livrarea bunurilor sau serviciilor, ceea ce este crucial pentru întreprinderile mici și mijlocii.</p> <p>Totodată, emiterea facturilor fiscale pentru avansuri și dreptul de a trece în cont TVA aferent acestora contribuie la reducerea riscului de neplată, deoarece beneficiarii sunt mai motivați să finalizeze tranzacția. Aceasta asigură o mai mare stabilitate și predictibilitate în relațiile comerciale.</p> <p>Multe țări din UE permit deducerea TVA la momentul plății avansurilor, ceea ce contribuie la un mediu de afaceri mai favorabil și la simplificarea administrării</p>	<p>Notă.</p> <p>Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>

			<p>fiscale. Adoptarea acestei practici în Republica Moldova ar facilita integrarea companiilor locale în lanțurile valorice internaționale și ar atrage investiții străine.</p> <p>Mai mult, simplificarea procedurilor contabile și fiscale va economisi timp și resurse atât pentru companii, cât și pentru autoritățile fiscale.</p> <p>Prin urmare, solicităm reconsiderarea termenilor de soluționare a acestei propuneri pentru a asigura un mediu de afaceri mai competitiv și alinierea rapidă la practicile europene.</p>	
<p>Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale</p> <p>(10) Refacturarea cheltuielilor compensate se efectuează prin înscrierea lor într-un rînd separat în factura fiscală eliberată pentru livrarea de mărfuri, servicii. În cazul în care livrarea de mărfuri, servicii lipsește, refacturarea cheltuielilor compensate se efectuează prin eliberarea facturii fiscale în care se vor înscrie doar aceste cheltuieli. În cazul refacturării cheltuielilor compensate în favoarea persoanelor fizice, emiterea facturii fiscale nu este obligatorie, aceasta fiind emisă doar la solicitarea persoanei fizice.</p>		ACAP	<p>În această normă se vorbește de „Refacturarea cheltuielilor compensate”, însă în Codul fiscal nu este dată definiția acestei noțiuni (termen). Propunem ca în Codul fiscal să fie prezentată definiția acestei noțiuni (termen).</p> <p>Argumentare: Din conținutul actual al legislației fiscale nu este clar care servicii pot fi refacturate clientului? Acestea pot fi doar serviciile comunale aferente unui contract de locațiune sau oricare serviciu? Care sunt criteriile de refacturare? Normele Codului fiscal urmează să prezinte răspunsuri (explicații) la aceste întrebări</p>	<p>Notă.</p> <p>Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luînd în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>
<p>Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale</p> <p>(11) În cazul în care valoarea impozabilă a livrării impozabile de mărfuri se formează în momentul primirii acestora de către cumpărător ca rezultat al determinării calității, masei și calităților de consum ale mărfurilor, la expedierea acestora se eliberează factura fiscală/avizul de însoțire a mărfurilor fără completarea indicatorilor obligatorii care, la momentul expedierii mărfurilor, nu sînt indicați.</p> <p>După stabilirea valorii impozabile a livrării respective, în baza facturii fiscale/avizului de însoțire a mărfurilor, furnizorul prezintă cumpărătorului factura fiscală, în care se reflectă numerele și seriile avizelor de însoțire a mărfurilor, și informația despre livrările efectuate. La efectuarea multiplă a unor</p>	<p>Articolul 117¹: la alineatul (11), textul „factura fiscală/avizul de însoțire a mărfurilor” în orice forma gramaticală se substituie cu cuvintele „factura fiscală” la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	P.P. Contabilitate și Audit SRL	<p>Propunem reformularea alineatului după cum urmează:</p> <p>„(11) În cazul în care valoarea impozabilă a livrării impozabile de mărfuri se formează în momentul primirii acestora de către cumpărător ca rezultat al determinării calității, masei și calităților de consum ale mărfurilor, la expedierea acestora se eliberează factura fiscală fără completarea indicatorilor obligatorii care, la momentul expedierii mărfurilor, nu sunt indicați.</p> <p>După stabilirea valorii impozabile a livrării respective, în baza facturii fiscale emise fără completarea indicatorilor obligatorii, furnizorul prezintă cumpărătorului factura fiscală în care se reflectă numerele și seriile facturilor fiscale emise fără completarea indicatorilor obligatorii și informația despre livrările efectuate. La efectuarea multiplă a unor astfel de livrări în decursul unei luni, furnizorul, în baza facturilor fiscale emise</p>	<p>Norma a fost exclusă din proiect.</p>

astfel de livrări în decursul unei luni, furnizorul, în baza facturilor fiscale/avizelor de însoțire a mărfurilor, eliberează cel puțin o dată pe lună factura fiscală pe valoarea livrărilor efectuate.			fără completarea indicatorilor obligatorii , eliberează cel puțin o dată pe lună factura fiscală pe valoarea livrărilor efectuate”. Argumentare: Modificarea propusă de autorii proiectului nu este suficientă și corectă.	
Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale (13) La transportarea mărfurilor, furnizorul are dreptul să emită avize de însoțire a mărfurilor. În cazul în care furnizorul emite avize de însoțire a mărfurilor, acesta eliberează factura fiscală în baza avizelor emise, pînă la sfîrșitul perioadei fiscale în care au fost emise avizele respective. În cazul utilizării facturii fiscale electronice (e-factura), furnizorul eliberează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice ale lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin avizele respective.	alineatul (13) se abrogă.	P.P. Contabilitate și Audit SRL	De exclus modificarea propusă Argumentare: Solicităm legiuitorului oferirea altei posibilități de documentare a livrărilor regulate de mărfuri pe parcursul unei perioade de timp, în special în cazul în care în momentul livrării nu se cunosc prețurile de livrare care pot să difere în funcție de statutul cumpărătorului, calitatea mărfii, condițiile de livrare etc. Excluderea avizului de însoțire a mărfurilor din categoria formularelor cu regim special nu trebuie să genereze impedimente business-ului în practicarea activității de întreprinzător.	Norma a fost exclusă din proiect.
Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale		Ministerul Energiei	Art.117 ¹ se va completa cu alin.(16) după cum urmează: „ <i>La livrarea energiei electrice de echilibrare, semnătura și aplicarea ștampilei beneficiarului pe exemplarul facturii fiscale a furnizorului, în baza cărora sunt înregistrate veniturile, nu este obligatorie</i> ”. Argumentare: Modificarea este necesară în contextul în care din cauza necesității aplicării semnăturii și ștampilei de către beneficiarul facturii fiscale este tergiversată încasarea plăților de către ÎS „Moldelectrica” pentru prestarea serviciului de echilibrare, ceea ce în lanț creează dificultăți în onorarea angajamentelor financiare de către ÎS „Moldelectrica” către prestatorii de servicii de echilibrare.	Nu se acceptă. Potrivit prevederilor art.18 alin.(1) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017, entitatea are obligația de a ține contabilitatea și de a întocmi situațiile financiare în modul de prevăzut de lege, de standardele de contabilitate și de alte acte normative aprobate în conformitate cu art.8 alin.(1) lit.b) din Lege. Elementele obligatorii ale documentelor primare sunt enumerate în art.11 alin.(7) din lege, unele dintre care sunt – funcțiile, numele, prenumele și semnăturile persoanelor responsabile de efectuarea (producerea) faptelor economice. Astfel, luând în considerare dispozițiile normelor citate supra, considerăm inoportun completarea Instrucțiunii cu prevederile expuse în adresare. Totodată, în lipsa semnăturii pe factura fiscală nu s-ar putea certifica faptul acceptării valorilor indicate în factura fiscală respectivă, iar pe de altă parte ar putea crea dificultăți în cadrul procesului de administrare fiscală.
Articolul 119. Noțiuni În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni:	La articolul 119: punctul 7) litera a ¹) va avea următorul cuprins:	Ministerul Justiției	Dispoziția de completare a art.119 pct.7) cu lit. a ¹), se va expune după cum urmează: „punctul 7) se completează cu litera a ¹) cu următorul cuprins: ”urmată de redacția	Nu se acceptă Actualmente, art.119 pct.7) prevede lit.a ¹), respectiv se propune expunerea literei într-o redacție nouă.

<p>7) <i>Tutun prelucrat</i> – tutunul care reprezintă: a¹) rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului;</p>	<p>„a¹) rezerve din tutun, rezerve din tutun reconstituit sau rezerve din înlocuitori de tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului.”</p>		<p>indicată în proiect. În cazul operațiunii de completare cu un element structural nou se va utiliza sintagma „... se completează cu ... cu următorul cuprins:” Suplimentar în vederea utilizării unui limbaj constant, uniform și corespunzător terminologiei folosite în cuprinsul Codului fiscal (art. 119 sbp.7)) se va revedea termenul „tutun reconstituit”.</p>	
<p>Articolul 123. Modul de calculare a accizelor (10) Pentru autoturismele de lux, accizele se calculează ca sumă a accizei determinate conform cotei accizei stabilite în funcție de termenul de exploatare și capacitatea cilindrică și a accizei suplimentare aplicate la valoarea în vamă a autoturismului importat. Prin autoturism de lux se înțelege autoturismul a cărui valoare în vamă constituie 600 de mii de lei și mai mult.</p>		<p>CCFM</p>	<p>La articolul 123 alin.(10), cifra „600” se substituie cu cifra „900” Argumentare: În urma inflației din ultimii ani și majorării enorme a prețurilor la autoturisme, valoarea de 600 de mii lei nu mai constituie lux. Costul automobilelor a crescut aproximativ cu 25%, fapt ce conform cadrului actual clasifică o parte majoră a autoturismelor în categoria de lux. Prin urmare susținem în continuare propunerea de substituie a 600 mii lei cu sintagma 900 mii lei.</p>	<p>Nu se acceptă. Prin Legea nr.212/2023 pentru modificarea unor acte normative a fost majorat cu 100 mii lei plafonul valorii în vamă a autoturismelor ce sunt supuse accizei suplimentare în vederea racordării valorilor reglementate, la majorările de prețuri a mijloacelor de transport ca urmare a inflației, cu intrarea în vigoare din 1 ianuarie 2026.</p>
<p>Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor (3) Se scutesc de acciză mărfurile supuse accizelor: a) destinate proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limitele tratatelor la care aceasta este parte; b) finanțate din contul granturilor acordate Guvernului, destinate realizării proiectelor respective, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget. Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista proiectelor de asistență tehnică, lista granturilor acordate Guvernului și instituțiilor finanțate de la buget, precum și modul de aplicare a scutirii de accize se stabilesc de Guvern.</p>		<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>la alin. (3) - lit. a) după textul „la care aceasta este parte” se completează cu textul „și a contractelor de stat încheiate”; - ultimul enunț după textul „Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte,” se completează cu textul „lista contractelor de stat.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor (11) Mărfurile supuse accizelor scoase din zona economică liberă pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova se supun accizelor.</p>		<p>Ministerul Energiei</p>	<p>Art.124 se completează cu alin.(11³) cu următorul cuprins: „se scutesc de accize amestecurile de alcool etilic utilizate ca materii prime la producerea de biocarburanți pentru autovehicule (sub poziția tarifară 2207 20 din Nomenclatura combinată a mărfurilor).”</p>	<p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului IV al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, exercițiu</p>

												<p>Argumentare: Necesitatea acestei intervenții rezultă inclusiv din prevederile art.6 alin.(1) lit.c) din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Această lege stabilește ca obiectiv al politicii statului creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în transporturi până în anul 2030. În conformitate cu proiectul Planului național integrat privind energia și clima, această țintă este de 9%. Suplimentar, informăm că, în conformitate cu art.27 alin.(1) lit.b) din Directiva 92/83/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice (Directivă obligatorie de transpus conform Acordului de Asociere RM - UE), statele membre scutesc de accize alcoolul etilic dacă este denaturat, în conformitate cu cerințele oricărui stat membru, și utilizat în prelucrarea oricărui produs, cu excepția celor destinate consumului uman. Menționăm că această scutire va contribui la stimularea apariției unei piețe noi și la asigurarea unei concurențe reale între combustibilii fosili și energia din surse regenerabile.</p>			<p>planificat a fi demarat în anul 2024 și finalizat în anul 2026.</p>					
„Anexa nr.1 Mărfurile supuse accizelor						„Anexa nr.1 Mărfurile supuse accizelor						<p>Ministerul Sănătății</p>			<p>Ministerul Sănătății nu susține modificările propuse la art. II, pct.40 din proiect, prin care au fost micșorate cotele accizelor cu 72,52 lei pentru anul 2025 și cu 79,78 lei pentru anul 2026, pentru 1000 rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului. Astfel, poziția tarifară ex.2404 Rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului se va exclude din proiect.</p> <p>Argumentare: Conform Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) orice produs din tutun dăunează sănătății și nu există niciun produs din tutun cu nivel de risc redus pentru sănătate. Directiva Delegată (UE) 2022/2100 a Comisiei din 29 iunie 2022 de modificare a Directivei 2014/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește retragerea anumitor exceptări care vizează produsele din tutun încălzit a inclus produsele din tutun încălzit (rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului) în reglementările pentru produsele din tutun convenționale, ca urmare a modificării substanțiale a circumstanțelor în ceea ce privește produsele din tutun încălzit (Raportul</p>			<p>Nu se acceptă Propunerea urmărește raacordarea la practicile UE</p>		
Poziția tarifară	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	Cota accizelor			Poziția tarifară	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	Cota accizelor											
			Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026				Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026									
ex. 2404	Rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului	100 bucăți	1318,62 lei	1450,48 lei	1595,53 lei	ex. 2404	Rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului	100 bucăți	1318,62 lei	1377,96 lei	1515,75 lei									
						ex. 2404	Cartușe și rezerve pentru țigărele electronice, inclusiv țigărele electronice de unică folosință	litru	2690,87 lei	3107,96 lei	3418,76 lei									
						240412000	Flacoane de reumplere care conțin nicotină destinate	litru	2690,87 lei	3107,96 lei	3418,76 lei									

	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="510 50 569 1455"></td> <td data-bbox="569 50 724 1455">cartușelor și țigaretelor electronice</td> <td data-bbox="724 50 770 1455"></td> <td data-bbox="770 50 819 1455"></td> <td data-bbox="819 50 867 1455"></td> <td data-bbox="867 50 919 1455"></td> </tr> </table>		cartușelor și țigaretelor electronice					<p>Comisei privind stabilirea unei modificări substanțiale a circumstanțelor în ceea ce privește produsele din tutun încălzit în conformitate cu Directiva 2014/40/UE [COM(2022) 279 final).</p> <p>Conform art.6.1 și art.6.2 din Convenția-cadru a OMS privind controlul tutunului, ratificată prin Legea nr.124/2007, Republica Moldova și-a luat angajamentul de a stabili propriile politici de impozitare a produselor din tutun, în considerare cu obiectivele de sănătate publică, cu scopul de a reduce consumul de tutun. Majorarea impozitelor la produsele din tutun este metoda cea mai eficientă pentru reducerea consumului de tutun și salvarea de vieți omenești. Măsura de majorare a impozitelor la produsele din tutun este orientată mai mult la păturile vulnerabile, împiedicând inițierea fumatului de către tineri și ajutând persoanele cu venituri mici să renunțe la fumat. Impozitele majorate la tutun contribuie la creșterea veniturilor în bugetul de stat, chiar dacă se reduce consumul de tutun. Veniturile în creștere din impozitarea produselor din tutun pot asigura Guvernului fonduri pentru controlul tutunului, provocând reducerea în continuare a consumului de tutun și salvarea unui număr mai mare de vieți omenești.</p> <p>La Dialogul Internațional de nivel înalt despre o finanțare sustenabilă pentru maladiile noncomunicabile și sănătății mintale, care s-a desfășurat recent, 20-21 iunie 2024 în Washington, SUA organizat de Banca Mondială și OMS pentru ministerele finanțelor și sănătății din lume, au fost discutate subiectele legate de povara bolilor noncomunicabile asupra bugetelor, unul din subiecte fiind finanțarea sistemului de sănătate, dar și aplicării accizelor. În multe țări resursele acumulate de buget din aplicarea accizelor pe alcool și tutun se duc în sistemul de sănătate pentru a acoperi costurile serviciilor medicale crescute în urma poverii bolilor cronice, inclusiv consecințele ale fumatului.</p> <p>Investițiile în sănătate pot crea beneficii majore, de exemplu investiția de 18 miliarde USD pe an în toate țările cu venituri mici și medii pentru bolile netransmisibile ar genera beneficii economice nete egale cu 2,7 trilioane</p>	
	cartușelor și țigaretelor electronice								

		<p>de USD și ar preveni sau întârzia 39 milioane de decese în următorii 7 ani. Multe din aceste investiții pot fi realizate din creșterea accizelor la tutun și alcool.</p> <p>Majoritatea țărilor nu fac progrese suficiente în ceea ce privește abordarea principalilor factori de risc comportamentali și de mediu pentru bolile netransmisibile, iar mediu de risc pare să se înrăutățească în general. Colaborarea intersectorială între Ministerul Finanțelor și Ministerul Sănătății în multe țări este de obicei limitată, și în unele cazuri, este chiar contradictorie, se spune într-un raport al Băncii Mondiale, deoarece aceste ministere susțin industria tutunului și alcoolului, finanțând în același timp tratamentul bolilor legate de alcool și tutun. Chiar și atunci când accizele pe tutun, alcool și băuturi îndulcite cu zahăr au devenit lege, punerea lor în aplicare este împiedicată de mulți factori.</p> <p>Astfel, în contextul celor subliniate mai sus, micșorarea cotei accizelor pentru rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului subminează eforturile Guvernului atât pentru reducerea cererii de tutun, cât și pentru scăderea prevalenței fumatului. De asemenea, diferențierea cotelor accizelor pentru produsele din tutun convenționale (țigăretele) și pentru produsele din tutun încălzit (rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului) creează falsa impresie că produsele din tutun la care se stabilesc cote mai mici a accizelor ar putea fi mai puțin dăunătoare, ceea ce este un fals. Exemplul cel mai flagrant de înșelăciune a consumatorilor a fost promovarea țigaretelor „light” și "cu conținut redus de gudron". Timp de decenii, industria tutunului în mod intenționat a înșelat guvernele, profesioniștii din sănătate și consumatorii produselor sale. Companiile de tutun au propagat cu succes mitul că țigările „light” emană mai puțin gudron și nicotină și din acest motiv ele sunt mai puțin nocive decât țigările obișnuite.</p> <p>În prezent, după decenii de la apariția acestui tip de țigări, a devenit evident că țigările „ușoare” („cu conținut redus de gudron”) nu sunt mai puțin nocive decât țigările obișnuite și nu reduc riscurile pentru sănătatea fumătorilor. Menționăm că, produsele din tutun încălzit, chiar dacă în procesul de</p>	
--	--	--	--

			<p>utilizare nu implică un proces de combustie, emană atât nicotină cât și gudron, monoxid de carbon și alte substanțe chimice care dăunează sănătății.</p> <p>Industria tutunului împiedică, la orice pas, încercările de majorare a accizelor, în interesul comercial al acesteia, pentru a face produsele din tutun mai accesibile, în special tinerilor, care să devină „clienți pe viață”, inclusiv pentru a seduce ex-fumătorii să înceapă să fumeze din nou.</p> <p>În același timp, în Sinteza rezultatelor examinării propunerilor și obiecțiilor organelor centrale de specialitate ale administrației publice, partenerilor sociali și asociațiilor obștești la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2025, se constată că propunerea de micșorare a cotei accizelor pentru rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului a venit de la Philip Morris Sales & Marketing SRL (pagina 132 din Sinteza). În acest sens, semnalăm despre încălcarea art.28 din Legea nr.278/2007 privind controlul tutunului, care interzice acceptarea de către autoritățile administrației publice centrale locale a propunerilor pentru elaborarea politicilor publice de control al tutunului.</p> <p>Menționăm că, în conformitate cu art. 6 din Convenția-cadru a OMS privind controlul tutunului, măsurile legate de preț și taxe pentru reducerea cererii de tutun, sunt cele mai eficiente politici publice de control al tutunului pentru atingerea obiectivelor de sănătate publică menite să reducă consumul de tutun.</p>	
		Ministerul Justiției	<p>Dispoziția de modificare se recomandă a fi expusă după cum urmează: „40. La Anexa nr. 1 din Titlul IV:” Nemijlocit amendamentele la anexă se vor reda după următoarea formulă: „la poziția tarifară „ex. 2404” coloana a cincea și a șasea, textul „1450,48 lei” și textul „1595,53 lei” se substituie cu textul „1377,96 lei”, respectiv „1515,75”. Recomandarea este valabilă și în cazul modificării pozițiilor tarifare „ex. 2404” și „240412000”.</p>	Nu se acceptă , pentru claritatea normelor se consideră oportun menținerea redacției.

		Ministerul Sănătății	<p>Totodată, propunem majorarea cotei accizelor pentru anul 2025 și 2026, pentru toate pozițiile tarifare din Anexa nr.1 „Mărfurile supuse accizelor”, titlul IV „ACCIZELE” (240210000, 240220, 240290000, 2403, ex. 240319, ex. 2404, ex. 2404, 240412000), în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în art.55 din Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și comunitatea europeană a energiei atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, care prevede apropierea treptată a ratelor accizelor la produse din tutun, în măsura posibilului, ținând seama de constrângerile contextului regional, inclusiv printr-un dialog la nivel regional și în conformitate cu Convenția-cadru a OMS privind controlul tutunului, încheiată la Geneva la 21 mai 2003.</p> <p>În același timp, în contextul politicilor mondiale, care confirmă că, investiția în sănătate aduc beneficii mari economiei țărilor, Ministerul Sănătății propune redirecționarea surselor din aplicarea accizelor în bugetul sistemului de sănătate.</p>	Nu se acceptă , în vederea asigurării previzibilității fiscale stabilite prin calendar
		MDED	<p>Sugerăm modificarea modului actual de aplicare a accizelor pentru rezervele din tutun destinate dispozitivelor de încălzire a tutunului, prin schimbarea bazei de impozitare de la unitatea de măsură de 1000 de unități la unitatea de măsură kilogram. Această modificare va contribui semnificativ la armonizarea politicilor fiscale ale Republicii Moldova cu cele 27 state ale Uniunii Europene, inclusiv prin alinierea la cerințele Directivei 2011/64/UE referitoare la structura și nivelurile accizelor aplicate tutunului prelucrat. În plus, dorim să vă informăm că, în urma analizei practicilor din statele membre ale Uniunii Europene (cum ar fi România, Spania, Italia, Polonia, Cehia etc.) și ale statelor candidate (Macedonia de Nord, Albania, Muntenegru, Bosnia și Herțegovina), privind aplicarea accizelor pentru rezervele din tutun destinate dispozitivelor de încălzire a tutunului, s-a concluzionat că acciza se aplică la nivelul de kilogram.</p>	Nu se acceptă , în contextul în care măsura creează risc pentru asigurarea sustenabilității parametrilor bugetari aprobați.

<p>Articolul 129. Noțiuni</p> <p>În scopul exercitării administrării fiscale, se definesc următoarele noțiuni:</p> <p>2) <i>Serviciul Fiscal de Stat</i> – autoritate publică, împuternicită să administreze impozitele, taxele și alte plăți în interesul statului.</p> <p>3) <i>Conducerea Serviciului Fiscal de Stat</i> – director (director adjunct) al Serviciului Fiscal de Stat; șef (șef adjunct) al subdiviziunii Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>4) <i>Funcționar fiscal</i> – funcționar public, conform prevederilor Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care este persoană cu funcție de răspundere remunerată în Serviciul Fiscal de Stat. Noțiunea "funcționar fiscal" este identică cu noțiunile "funcționar public", și "persoană cu funcție de răspundere a Serviciului Fiscal de Stat", prevăzute de prezentul cod și de Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.</p> <p>5) <i>Reprezentant al contribuabilului (al persoanei)</i> – persoană care acționează în baza unei procuri, eliberate în conformitate cu legislația; avocat investit cu împuterniciri conform legislației; părinte, înfiector, tutore sau curator în cazul persoanei fizice lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă; alte persoane care, conform legislației, pot avea calitatea de reprezentant.</p> <p>5¹) <i>Martor</i> – persoană cu capacitatea de exercițiu deplină, care nu este interesată de săvârșirea actelor de executare și care nu se află cu participanții la procedura de executare în legături de rudenie pînă la al patrulea grad sau în relații de subordonare și nu este supus controlului din partea lor.</p> <p>6) <i>Obligație fiscală</i> – obligație a contribuabilului de a plăti la buget o anumită sumă ca impozit, taxă, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală, majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă.</p>	<p>la punctul 9¹), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.</p>	<p>CNAS</p>	<p>la punctul 6) textul „și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală” se substituie cu textul „stabilite în cotă procentuală și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii”.</p> <p>Argumentare: Modificarea propusă propusă la art.129 și la art.231 din Codul Fiscal nr.1163/1997 are drept scop de concretizare, dat fiind faptul că potrivit art.30 și art.35 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Serviciul Fiscal de Stat procedează la aplicarea măsurilor de executare silită și asigură colectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, controlul corectitudinii calculării și virării lor în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat în conformitate cu drepturile atribuite acestuia și în modul stabilit de legislația fiscală. Astfel, indiferent de tariful contribuțiilor de asigurări sociale atribuțiile menționate țin de competența Serviciului Fiscal de Stat.</p>	<p>Se acceptă parțial, prin substituirea „și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite în cotă procentuală” cu cuvintele „contribuțiile de asigurare socială de stat”</p>
--	---	--------------------	--	--

<p>6¹) <i>Conformare fiscală voluntară</i> – calculare corectă, raportare și achitare deplină și la timp la buget a obligației fiscale de către contribuabil în mod benevol.</p> <p>7) <i>Perioadă fiscală</i> – timp, stabilit conform legislației fiscale, pentru care se execută obligația fiscală.</p> <p>8) <i>Termen de stingere a obligației fiscale</i> – perioadă, stabilită conform legislației fiscale, în care trebuie să fie executată obligația fiscală, incluzând și ultima zi în orele de program ale Serviciului Fiscal de Stat. Dacă ultima zi a perioadei este una de odihnă, se va considera o ultimă zi prima zi lucrătoare care urmează după ziua de odihnă. În cazul prezentării dărilor de seamă în format electronic, ultima zi se consideră ziua deplină. În mod analogic se determină și termenele de executare a altor acțiuni prevăzute de legislația fiscală.</p> <p>9) <i>Dare de seamă fiscală</i> – orice declarație, informație, calcul, notă informativă, alt document, care sînt prezentate sau trebuie să fie prezentate Serviciului Fiscal de Stat, privind calcularea, achitarea, reținerea impozitelor, taxelor, primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor ori privind alte fapte ce țin de nașterea, modificarea sau stingerea obligației fiscale.</p> <p>9¹) <i>Dare de seamă fiscală unificată</i> – declarație, prezentată sau care trebuie să fie prezentată Serviciului Fiscal de Stat, privind calcularea impozitelor, taxelor, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor de către întreprinzătorul individual, gospodăria țărănească (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.</p> <p>10) <i>Documente de evidență</i> – documente privitoare la operațiuni, la efectuarea plăților aferente acestor operațiuni, inclusiv documente confirmative, orice</p>				
--	--	--	--	--

<p>alte documente prevăzute, conform actelor normative, pentru activitatea contribuabilului. În categoria documentelor de evidență intră documentele de contabilitate (prevăzute în legislația privind contabilitatea), situațiile financiare, informațiile, registrele contabile, titlurile de creanță, datele contabile (sub orice formă, inclusiv computerizată) etc.</p> <p>11) <i>Control fiscal</i> – verificare a corectitudinii cu care contribuabilul execută obligația fiscală și alte obligații prevăzute de legislația fiscală și alte acte normative, inclusiv verificare a altor persoane sub aspectul legăturii lor cu activitatea contribuabilului prin metode, forme și operațiuni prevăzute de prezentul cod.</p> <p>11¹) <i>Vizită fiscală</i> – instrument de administrare fiscală cu scop de asigurare a conformării voluntare prin acordarea consultațiilor, analiza activității, acumularea unor date despre activitatea contribuabilului.</p> <p>12) <i>Încălcare fiscală</i> – acțiune sau inacțiune, exprimată prin neîndeplinire sau îndeplinire neadecvată a prevederilor legislației fiscale, prin încălcare a drepturilor și intereselor legitime ale participanților la raporturile fiscale.</p> <p>[...]</p>				
<p>Articolul 129. Noțiuni</p> <p>13) <i>Restanță</i> – sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii. Obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform art.180 devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul respectiv.</p> <p>Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de până la 500 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național în scopul:</p> <p>a) beneficierii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală;</p>	<p>la punctul 13) litera g) se abrogă.</p>	<p>MDED</p>	<p>Articolul 129, la pct. 13) a doua propoziție de la noțiunea „restanță” va avea următorul cuprins:</p> <p>„Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de până la 1000 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național.”</p> <p>Argumentare: Propunerea are ca scop, excluderea cazurilor când sumele până la 1000 lei sunt considerate restanțe în toate cazurile prevăzute la lit. a)-e), deoarece costurile de urmărire a acestor neconformități sunt mai mari decât însăși restanța.</p> <p>Cu intrarea în vigoare de la 01.01.2025</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Măsura creează riscuri pentru asigurarea sustenabilității procesului de administrare</p>

<p>b) neprezentării și/sau anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar și/sau contul de plăți al contribuabilului, emisă pentru asigurarea încasării restanțelor;</p> <p>c) atestării lipsei restanțelor față de bugetul public național ale contribuabililor;</p> <p>d) asigurării executării art.13 pct.8) din Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;</p> <p>e) asigurării executării art.131 alin.(7) din prezentul cod;</p> <p>f) luării în evidență fiscală a conturilor bancare și/sau a conturilor de plăți în condițiile prevăzute la art.167;</p> <p>g) asigurării executării art.I alin.(2) lit.f) din Legea nr.51/2022 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității gospodăriilor țărănești (de fermier) și modificarea Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.</p> <p>Obligațiile fiscale luate la evidență fiscală specială conform art.206 din prezentul cod nu se consideră restante pe perioada aflării la evidența fiscală specială, cu excepția obligațiilor fiscale aferente contribuabililor aflați în procedură de insolvență, procedura falimentului sau procedura simplificată a falimentului.</p>				
<p>Articolul 131. Organele cu atribuții de administrare fiscală</p> <p>(5) Organele cu atribuții de administrare fiscală sînt în drept să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret:</p> <p>k) contribuabilului și/sau asociatului/acționarului acestuia – informația cu caracter personal despre acesta privind obligațiile fiscale și alte plăți la bugetul public național, a căror evidență este ținută de Serviciul Fiscal de Stat;</p>		<p>CCFM</p>	<p>Articolul 131 alin.(5) lit.k) va avea următorul cuprins:</p> <p>„k) Organele cu atribuții de administrare fiscală sînt în drept să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret: contribuabilului și/sau asociatului/acționarului acestuia – informația cu caracter personal despre acesta privind obligațiile fiscale și alte plăți la bugetul public național, a căror evidență este ținută de Serviciul Fiscal de Stat, precum și actele administrative emise de către Serviciul Fiscal de Stat în privința acestuia.</p> <p><u>Argumentare:</u> Dat fiind faptul că actele administrative adoptate de către organele administrării fiscale pot fi defavorabile și/sau emise contrar cadrului legal, acestea produc efecte juridice nu doar asupra activității entității, dar și asupra proprietății private a asociațiilor și/sau fondatorilor.</p>	<p>Se acceptă, prin completarea lit.k) cu textul „precum și actele administrative emise de către Serviciul Fiscal de Stat în privința acestuia în rezultatul controalelor fiscale.”</p>

			Ca urmare pot fi defavorabile prin faptul că obligațiile fiscale calculate eronat pot influența negativ asupra îndreptării veniturilor la plata dividendelor destinate asociaților sau pot atrage la răspunderea penală sau contravențională persoanele fizice care la moment nu au posibilitatea de apărare a drepturilor și intereselor sale legitime. Din aceste considerente, se înaintează completarea propusă.	
<p>Articolul 131. Organele cu atribuții de administrare fiscal</p> <p>(5) Organele cu atribuții de administrare fiscală sînt în drept să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret:</p> <p>n) fondatorilor și/sau acționarilor întreprinderii – informația privind lipsa sau existența restanțelor (eliberarea certificatelor privind lipsa sau existența restanțelor);</p>		CCFM	<p>Articolul 131 alin.(5) lit.n) va avea următorul cuprins:</p> <p>„n) Organele cu atribuții de administrare fiscală sînt în drept să prezinte informațiile de care dispun referitor la un contribuabil concret: fondatorilor și/sau acționarilor întreprinderii – informația privind lipsa sau existența restanțelor (eliberarea certificatelor privind lipsa sau existența restanțelor) precum și actele administrative emise de către Serviciul Fiscal de Stat în privința acestuia.</p> <p><u>Argumentare:</u> Dat fiind faptul că actele administrative adoptate de către organele administrării fiscale pot fi defavorabile și/sau emise contrar cadrului legal, acestea produc efecte juridice nu doar asupra activității entității, dar și asupra proprietății private a asociaților și/sau fondatorilor.</p> <p>Ca urmare pot fi defavorabile prin faptul că obligațiile fiscale calculate eronat pot influența negativ asupra îndreptării veniturilor la plata dividendelor destinate asociaților sau pot atrage la răspunderea penală sau contravențională persoanele fizice care la moment nu au posibilitatea de apărare a drepturilor și intereselor sale legitime. Din aceste considerente, se înaintează completarea propusă.</p>	<p>Se acceptă, prin completarea lit.n) cu textul „precum și actele administrative emise de către Serviciul Fiscal de Stat în privința acestuia în rezultatul controalelor fiscale.”</p>
<p>Articolul 131. Organele cu atribuții de administrare fiscal</p>		MDED	<p>Art.131 de a se completa cu alin.(12), cu următorul cuprins:</p> <p>„(12) Organele de administrare fiscală activează cu scopul atingerii obiectivelor trasate de documentele de politici în domeniu și, anual, de Ministerul Finanțelor. Nivelul de atingere a obiectivelor se măsoară în baza indicatorilor de performanță prestabiliți pentru fiecare organ în parte. Obiectivele se identifică în scopul creșterii conformării cu legislația fiscală, dar nu pot fi formulate ca și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Valorile țintă stabilite la indicatorii individuali de performanță B.5.2 și B.5.3 din anexa la Hotărârii de Guvern nr.355/2020 urmăresc atingerea ratei de controale rezultative și a ratei dintre sumele încasate față de cele calculate în rezultatul controalelor fiscale planificate, cu scopul de a optimiza și</p>

		<p>sume ce urmează a fi colectate. Indicatorii se identifică pentru a ilustra nivelul de eficiență și eficacitate a organului în atingerea obiectivelor trasate. Se interzice măsurarea performanței Serviciul Fiscal de Stat și organelor vamale în baza indicatorilor ce reflectă creșterea sumelor colectate de la contribuabili.”</p> <p>Argumentare: Serviciul Fiscal de Stat este ghidat în mare parte de indicatori de performanță ce se bazează pe „controale rezultative”, adică controale care generează venituri. În principiu acești indicatori se încadrează în politica constantă promovată de autoritățile publice centrale de sporire a veniturilor la buget prin orice metode posibile, în special atunci când an de an sunt setate limite minime de venituri care trebuie să fie colectate în baza de amenzi și sancțiuni, inclusiv printr-un capitol dedicat în legea privind bugetul de stat pe acel an. Într-un final această abordare este contraproductivă pentru dezvoltarea economică pe termen mediu și lung, odată ce motivează organele de control să se concentreze pe surse de venit sigure, adică să țintească în practică încălcările mai puțin riscante/nocive însă care pot fi ușor și rapid sancționate, și nu motivează să se depună mai mult efort în raport cu riscuri sistemice, pentru a ridica conformarea voluntară și lucra cu entitățile cu risc înalt, chiar dacă nu vor aplica sancțiuni și colecta bani din amenzi. Revizuirea indicatorilor individuali de performanță pentru SFS, stabiliți în Hotărîrea de Guvern nr.355/2020 cu privire la aprobarea Metodologiei de stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător, în particular indicatorii B.5.2. și B.5.3. – „Rata controalelor rezultative” (soldate cu obligații fiscale calculate suplimentar la buget) față de controalele efectuate din totalul celor planificate și „Rata dintre sumele încasate față de cele calculate”, care într-o măsură prea mică urmăresc atingerea unui nivel de conformare mai înalt și într-un mod evident tind doar spre motivarea creșterii colectărilor de bani.</p> <p>Cu intrarea în vigoare de la 01.01.2025</p>	<p>a crește eficiența planificării controalelor fiscale care vor duce la posibilele încălcări cu impact, corelate cu minimizarea costului efectuării acestora.</p> <p>Autoritatea fiscală utilizează ca măsură de intervenție – controlul fiscal, în cazul stabilirii riscurilor majore de neconformare fiscală. Astfel, revizuirea indicatorilor de performanță este inoportună.</p>
--	--	--	---

<p>Articolul 136. Obligațiile Serviciului Fiscal de Stat și ale funcționarilor fiscali Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au următoarele obligații:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) să acționeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezentul cod, cu alte acte normative, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; 2) să trateze cu respect și corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alți participanți la raporturile fiscale; 3) să popularizeze legislația fiscală; 4) să informeze contribuabilul, în cazurile prevăzute de legislația fiscală sau la solicitarea acestuia, despre drepturile și obligațiile lui; 5) să informeze contribuabilul, la cerere, despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele lor de achitare și despre actele normative corespunzătoare; 6) să primească și să examineze cererile persoanelor fizice și ale persoanelor juridice care practică activitate de întreprinzător privind emiterea soluțiilor fiscale individuale anticipate, în modul stabilit de lege; 7) să asigure gratuit contribuabilul cu formulare tipizate de dare de seamă fiscală; 8) să efectueze, la cererea contribuabilului, compensarea sau perfectarea materialelor pentru restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite; 9) la cererea scrisă a contribuabilului, în care se indică destinația certificatului, în cazurile reglementate de legislație sau la solicitarea organelor și autorităților publice abilitate legal, să elibereze certificate privind lipsa sau existența restanțelor față de buget și certificate care confirmă înregistrarea în calitate de plătitor de T.V.A. și accize. Formularul-tip al certificatelor menționate se aprobă de către Serviciul Fiscal de Stat; 10) la solicitarea nerezidentului sau a persoanei împuternicite de el (plătitorul 	<p>Articolul 136 se completează cu punctul 14¹) cu următorul cuprins: „14¹) să acționeze în vederea îndeplinirii însărcinărilor și dispozițiilor, date în formă scrisă de către ofițerul de urmărire penală din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, privind realizarea acțiunilor de urmărire penală, în cadrul cauzelor penale aflate în gestiunea organului de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat;”.</p>	<p>CCFM</p>	<p>NU poate fi acceptabil (contravine unor norme din prevederile legislației în vigoare). Argumentare: CCFM atrage atenția aferent lipsei a careva argumente și criterii clare care ar fi stat la baza unei astfel de propuneri, inclusiv ne fiind indicată nici careva acoperire legală, în acest sens propunerea SFS contravine flagrant unor prevederi imperative ale Legii nr.333 din 10.11.2006 „privind statutul ofițerului de urmărire penală”, Legii nr.122 din 14.03.2003 „Codului de procedură penală”, Codului fiscal, etc. Astfel, propunerea de a include în Codul fiscal norme prin care oricare funcționar fiscal să fie obligat să acționeze în vederea îndeplinirii însărcinărilor și dispozițiilor, date în formă scrisă de către ofițerul de urmărire penală din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, privind realizarea acțiunilor de urmărire penală (!!!), în cadrul cauzelor penale aflate în gestiunea organului de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat; încalcă prevederile art.1, alin.(1), art.3, alin.(2), art.4 alin.(1)și alin.(4), art.5 alin.(4), art.13 alin.(1), lit.b) din Legii nr.333 din 10.11.2006 „privind statutul ofițerului de urmărire penală”, care expres prevede faptul că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ofițerul de urmărire penală este persoana care, în numele statului și în limitele competenței sale, efectuează nemijlocit urmărirea penală în cauze penale și exercită alte activități prevăzute expres de lege; - Urmărirea penală în cauze penale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, ale Codului penal și ale Codului de procedură penală, ale altor legi, cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional; - Ofițerii de urmărire penală din cadrul Serviciului Fiscal de Stat sînt desemnați și își desfășoară activitatea în organele de urmărire penală constituite, în conformitate cu legea; - Angajații Serviciului Fiscal de Stat pot avea atribuții de ofițer de urmărire penală numai în cazul desemnării lor prin ordonanța procurorului, la propunerea ofițerului de urmărire penală; - La desfășurarea urmăririi penale, ofițerul de urmărire penală dispune asupra acțiunilor sau 	<p>Se acceptă, norma a fost exclusă din proiect.</p>
--	--	--------------------	---	---

<p>venitului), să elibereze certificatul despre sumele veniturilor obținute în Republica Moldova și impozitele achitate (reținute). Formularul-tip al certificatului menționat se aprobă de către Ministerul Finanțelor;</p> <p>11) să țină evidența contribuabililor și a obligațiilor fiscale;</p> <p>12) să examineze petițiile, cererile și reclamațiile contribuabililor în modul stabilit de lege;</p> <p>13) să primească și să înregistreze cereri, comunicări și alte informații despre încălcări fiscale și să le verifice, după caz;</p> <p>14) să acționeze în scopul investigării, constatării și urmăririi penale a infracțiunilor date în competența sa, conform Codului de procedură penală, a acțiunilor ilicite ale contribuabililor;</p>			<p>măsurilor procesuale, în condițiile Codului de procedură penală, prin ordonanță, rezoluție sau proces -verbal (!!!) . Ordonanțele ofițerului de urmărire penală emise, în condițiile legii, în cauzele penale în care efectuează urmărirea penală sînt executorii pentru toate autoritățile publice, persoanele juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoanele fizice; - Ofițerul de urmărire penală este obligat să pornească urmărirea penală după înregistrarea sesizării despre comiterea infracțiunii și verificarea informației, în cazul prezenței indicilor infracțiunii, și, potrivit dispozițiilor din Codul de procedură penală, să efectueze acțiuni de urmărire penală în vederea descoperirii infracțiunii și fixării probelor care confirmă sau infirmă săvîrșirea ei, să ia măsuri de asigurare a acțiunii civile sau a unei eventuale confiscări de bunuri dobîndite ilicit.</p> <p>încalcă prevederile art.2 alin.(4), alin.(5), art.57 alin.(1), art.57 alin.(2), pct.6)-pct.8), art.57² și art.251 alin.(1) din Legea nr.122 din 14.03.2003 „Codul de procedură penală”, ce expres prevede faptul că:</p> <p><u>- Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Codul de procedură penală:</u></p> <p><u>- În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;</u></p> <p><u>- Ofițerul de urmărire penală este persoana care, în numele statului, în limitele competenței sale, efectuează urmărirea penală în cauze penale și exercită alte acțiuni prevăzute expres de lege;</u></p> <p><u>- Ofițerul de urmărire penală are atribuții de a: cerceta și fixa, în modul stabilit, locul săvîrșirii infracțiunii, efectua percheziții, ridica obiecte și documente, fiind realizate, conform legii și alte acțiuni procesuale; cere documente și materiale care conțin date relevante pentru cauza penală;</u></p>	
---	--	--	--	--

		<p>- <u>Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale</u> ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelu act, <u>fie au</u> fost afectate caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților;</p> <p>- <u>Ofiterul de investigații</u>, în sensul Codului de procedură penală, <u>este persoana împuternicită care, în numele legii și în limitele competenței sale, efectuează măsuri speciale de investigații în cadrul procesului penal;</u></p> <p>- În cadrul procesului penal <u>pot efectua măsuri speciale de investigații doar ofiterii de investigații care activează</u> în cadrul procuraturilor specializate, al <u>Serviciului Fiscal de Stat</u>, etc.;</p> <p>- La efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal, <u>ofiterul de investigații se supune numai legii și indicațiilor legale scrise ale ofiterului de urmărire penală</u> sau ale procurorului;</p> <p>- <u>Ofiterul de investigații are atribuții să execute indicațiile scrise ale ofiterului de urmărire penală</u> sau ale procurorului (!!!).</p> <p><u>încalcă prevederile art.133 alin.(4), alin.(5), art.136 pct.14) și art.137¹ alin.(1) din Codul fiscal</u>, ce expres prevede că:</p> <p>- În domeniul constatării infracțiunilor Serviciul Fiscal de Stat are atribuții să: <u>efectuează orice alte acțiuni care nu suferă amânare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se consemnează acțiunile efectuate și circumstanțele elucidate în vederea constatării infracțiunilor, în limitele normelor de procedură penală;</u></p> <p>- În realizarea funcțiilor sale, <u>Serviciul Fiscal de Stat efectuează urmărirea penală în conformitate cu normele stabilite de Codul de procedură penală;</u></p> <p>- <u>Să acționeze în scopul investigării, constatării și urmăririi penale a infracțiunilor date în competența sa, conform Codului de procedură penală</u>, a acțiunilor ilicite ale contribuabililor;</p> <p>- Numai <u>funcționarul fiscal cu statut special (ofiterul de investigații)</u> este funcționarul fiscal care <u>exercită atribuțiile Serviciului</u></p>	
--	--	--	--

			<p><u>Fiscal de Stat în domeniul constatării infracțiunilor, urmăririi penale și activității speciale de investigații (!!!).</u></p> <p>În astfel de circumstanțe, reieșind din prevederile expuse mai sus, se constată faptul că, <u>ofiterul de urmărire penală din cadrul organului de urmărire penală a Serviciului Fiscal de Stat</u>, în cadrul gestionării unui caz de urmărire penală, <u>în scopul realizării acțiunilor de urmărire penală, este în drept să dea însărcinări și dispoziții în scris, numai ofiterilor de investigații</u> (funcționarilor fiscali cu statut special) din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, <u>or nicidecum oricărui funcționar fiscal.</u></p> <p>În partea ce ține de <u>oricare funcționari fiscali</u> din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, aceștia <u>din urmă sunt obligați să execute în mod neîntârziat ordonanțele emise de către ofiterului de urmărire penală</u>, în condițiile prevederilor Codului de procedură penală și Legii cu privire la statutul ofiterului de urmărire penală, în cauzele penale în care se efectuează urmărirea penală.</p>	
<p>Articolul 145. Ridicarea documentelor și/sau a echipamentelor de casă și de control</p> <p>(1) Documentele și/sau echipamentele de casă și de control se ridică în cazurile:</p> <p>a) necesității de a proba prin documente încălcarea fiscală;</p> <p>b) probabilității dispariției acestora;</p> <p>c) în alte cazuri expres prevăzute de legislația fiscală.</p>		<p>MDED</p>	<p>Titlul art.145 de a completa cu sintagma „tehnicii de calcul sau dispozitivelor de stocare a datelor”</p> <p>La alineatul (1) după cuvintele „de control,” de a completa cu sintagma „tehnicii de calcul sau dispozitivelor de stocare a datelor”;</p> <p>la lit a) de a completa la sfârșit cu cuvintele „semnificativă sau infracțiuni”;</p> <p>la lit. b), de a completa la sfârșit cu sintagma „în cazul unei încălcări semnificative sau infracțiuni”;</p> <p>la lit. c) cuvântul „legislația” se substituie cu cuvântul „legea”.</p> <p>Se completează cu alineatul (2¹) se completează cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Nu se permite ridicarea documentele și/sau echipamentele de casă și de control, tehnicii de calcul sau dispozitivelor de stocare a datelor dacă ridicarea acestora stopează sau face imposibilă activitatea economică a persoanei și dacă acestea pot fi examinate, măsurate, copiate sau prelevate mostre la locul unde acestea se află. În cazul în care este imposibilă examinarea, efectuarea copiilor, prelevarea mostrelor ce vor constitui mijloc de</p>	<p>Se acceptă parțial, prin acceptarea completării articolului cu textul „tehnicii de calcul sau dispozitivelor de stocare a datelor”</p>

			<p>probă la locul unde acestea se află, ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, documentele și/sau echipamentele de casă și de control, tehnica de calcul sau dispozitivelor de stocare a datelor relevante, pot fi ridicate în limita strict necesară, fiind restituite în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la momentul ridicării acestora.”</p> <p>La alineatele (3) – (7) se completează, unde este cazul, cu sintagma „tehnicii de calcul sau dispozitivelor de stocare a datelor”</p> <p>Argumentare: Sunt atestate numeroase situații în care, prin ridicarea sau sigilarea echipamentelor sau tehnicii de calcul, se suspendă în totalitate sau în parte activitatea agentului economic. În special în cazul întreprinderilor mici. Astfel, de facto, inspectorul deja aplică o măsură restrictivă dură, chiar dacă încă nu a fost constatată nici o încălcare. În legea cu privire la controlul de stat astfel de drepturi (de a ridica documente, echipamente etc.) au fost excluse în genere, totodată în Codul contravențional aceste drepturi pot fi realizate limitat, în circumstanțe specifice.</p>	
<p>Articolul 146. Postul fiscal</p> <p>(4) Serviciul Fiscal de Stat hotărăște asupra instituirii posturilor fiscale, stabilește tipul și locul de amplasare, iar în cazul postului fiscal electronic – și tehnologia de comunicare electronică, aprobă Regulamentul privind funcționarea posturilor fiscale. În cazul creării de posturi fiscale în locuri publice proprietate publică, decizia se aduce la cunoștință organului executiv al administrației publice locale. În cazul creării de posturi fiscale pe teritoriul unui agent economic, acesta este obligat să asigure personalului și accesul și condițiile necesare exercitării atribuțiilor, precum și condițiile tehnice de instalare a echipamentelor electronice de comunicare (în cazul instalării postului fiscal electronic).</p>		<p>MDED</p>	<p>alin.(4) – poate fi constituit post fiscal pe teritoriul unui agent economic sau subdiviziunii acestuia doar în calitate de măsură specială de investigație, în corespundere cu temeiurile și procedura prevăzută de Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații.</p> <p>După caz, poate fi completată lista de măsuri din Legea nr. 59/2012 cu măsura de „constituire a postului fiscal pe teritoriul agentului economic,,</p> <p>Argumentare: Una din cele mai mari scăpări sistemice în legislația fiscală ține de faptul că nu este prevăzută o proporționalitate a duratei, frecvenței controlului și metodei aplicate de control în raport cu riscuri și prejudiciul potențial (sau chiar cel atestat). În acest sens, legea fiscală nu limitează intervenția organului fiscal la categoriile de riscuri sau valoarea prejudiciului potențial. Spre exemplu admiterea unor durate mai lungi de control și chiar instaurarea posturilor fiscale trebuie să fie clar și previzibil proporționale cu riscurile, categoria de încălcări examinate și prejudiciile depistate, fiind raționale pentru</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Norma respectivă prevede măsura de ordin de administrare fiscală, dar nu de investigație.</p> <p>Totodată, principiile de instituire și activitate a posturilor fiscale fac ca acestea din urmă să nu se încadreze în noțiunea de măsură specială de investigație. În esența sa, postul fiscal nu poate activa ca măsură specială de investigație.</p> <p>Mai mult, esența măsurilor speciale de investigație constă în faptul efectuării acestora fără cunoștința persoanei în privința căreia se desfășoară, ceea ce nu este specific postului fiscal, în cadrul căruia contribuabilul cunoaște despre desfășurarea acestui procedeu de administrare fiscală, în mod special când postul fiscal se instituie cu prezența funcționarului fiscal la locul desfășurării activității de către contribuabil.</p>

			situațiile în care în procesul controlului se depistează indici de infrațiune sau prejudicii considerabile.	
		MDED	<p>Codul se completează cu art.146¹ :</p> <p>Articolul 146¹. Vizita fiscală</p> <p>„(1) Vizita fiscală este o măsură de promovare a conformării voluntare a contribuabilului la respectarea legislației în vigoare și nu constituie un element al controlului fiscal. În cadrul și ca urmare a vizitei fiscale nu se calculează obligații fiscale și nu se aplică sancțiuni/majorări de întârziere, nu se ridică documente, nu se aplică măsuri de constrângere sau alte măsuri de conformare, cu excepția situațiilor în care se constată comiterea unor infrațiuni. În cazul stabilirii unor abateri de la prevederile legislației în vigoare, contribuabilului i se recomandă înlăturarea neajunsurilor, prin prezentarea Declarației/dării de seamă corectate, și/sau reflectarea corectă în documentele de evidență contabilă a faptelor economice, care să asigure raportarea conformă a obligațiilor fiscale.</p> <p>(2) Vizita fiscală poate fi începută numai dacă contribuabilul a fost notificat cu cel puțin 5 zile lucrătoare până la ziua vizitei, cu excepția situației în care contribuabilul solicită vizita fiscală. Vizita fiscală nu poate fi începută fără acordul contribuabilului și fără prezența conducătorului sau persoanei împuternicite.</p> <p>(3) Durata vizitei fiscale este de până la o singură zi și se efectuează în orele programului de lucru al contribuabilului. Durata vizitei fiscale poate fi prelungită sau suspendată numai la solicitarea scrisă a contribuabilului.”</p> <p>Argumentare: Vizitele fiscale sunt reglementate în Ordinul SFS cu o serie de excepții de la noțiunea de vizite fiscale din Cod, așa încât o vizită fiscală, în practică poate duce la diverse măsuri și sancțiuni. Ceea ce de facto face ca vizita fiscală să fie încă o formă de control fiscal.</p>	Nu se acceptă Actualmente, art.129 pct.11 ¹) din CF reglementează noțiunea de vizită fiscală care reprezintă un instrument de administrare fiscală cu scop de asigurare a conformării voluntare prin acordarea consultațiilor, analiza activității, acumularea unor date despre activitatea contribuabilului.
Articolul 156. Atribuțiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale (2) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită, corespunzător domeniului de activitate, atribuțiile de popularizare a legislației fiscale și de		Primăria Chișinău	<p>Alin.(2) la articolul 156 se propune în următoarea redacție:</p> <p>(2) Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită, corespunzător domeniului de activitate, atribuțiile de popularizare a legislației fiscale și de</p>	Nu se acceptă. În proiectul de politică fiscală pentru anul 2025, au fost incluse propuneri de modificare a prevederilor Codului de procedură civilă aferent procedurii în ordonanță, care vor spori eficiența și

<p>examinare a petițiilor, cererilor și reclamațiilor contribuabililor, de asigurare a evidenței integrale și conforme a contribuabililor ale căror obligații fiscale sînt calculate de serviciul respectiv și a evidenței acestor obligații, alte atribuții prevăzute expres de legislația fiscală. Atribuțiile privind compensarea sau restituirea sumelor plătite în plus, privind efectuarea controlului fiscal sînt exercitate, conform prezentului cod, în comun cu Serviciul Fiscal de Stat. Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale efectuează executarea silită a obligației fiscale restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați, în modul stabilit de Codul de procedură civilă și Codul de executare.</p>		<p>examinare a petițiilor, cererilor și reclamațiilor contribuabililor, de asigurare a evidenței integrale și conforme a contribuabililor ale căror obligații fiscale sînt calculate de serviciul respectiv și a evidenței acestor obligații, alte atribuții prevăzute expres de legislația fiscală. Atribuțiile privind compensarea sau restituirea sumelor plătite în plus, privind efectuarea controlului fiscal sînt exercitate, conform prezentului cod, în comun cu Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>Argumentare: Prin Legea nr.204/2021 pentru modificarea unor acte normative, la art.156 din Codul fiscal, au fost operate modificări prin completarea alin.(2) cu următorul enunț: „Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale efectuează executarea silită a obligației fiscale restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați, în modul stabilit de Codul de procedură civilă și Codul de executare”, inclusiv art.158 din Codul fiscal „Obligațiile Serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale” a fost completat cu un nou punct k¹, care obligă Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale să efectueze executarea silită a obligației fiscale restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați, în modul stabilit de Codul de procedură civilă și Codul de executare.</p> <p>Iar conform pct.4 din Regulamentul tip, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.998/2003 privind activitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, SCITL administrează următoarele taxe și impozite:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) impozitul funciar de la persoanele fizice (cetățeni) și gospodăriile țărănești (de fermier); b) impozitul pe bunurile imobiliare de la persoanele fizice (cetățeni) din valoarea estimată (de piață); c) taxa de la posesorii de câini; e) taxa pentru salubritate. <p>Conform art.156-158 din Codul fiscal, atribuțiile SCITL-urilor din cadrul DCITL sunt cele de popularizare a legislației fiscale și de examinare a petițiilor, cererilor și reclamațiilor, asigurarea evidenței integrale și conforme a contribuabililor ale căror obligații sunt calculate de SCITL-ul respectiv și a evidenței acestor obligații. Atribuțiile</p>	<p>atribuțiile AAPL în vederea realizării acțiunilor ce țin de recuperarea restanțelor prin executare silită și va simplifica procesul de încasare silită a restanțelor.</p>
--	--	---	--

		<p>privind compensarea sau restituirea sumelor plătite în plus sunt exercitate în comun cu Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>În același timp, capitolul II „Executarea creanțelor bănești” din Titlul VII „Executarea actelor administrative individuale și a contractelor administrative”, alin. (1) din art. 175 din Codul administrativ, stabilește că prevederile acestui capitol se aplică creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public, cu excepția creanțelor bănești bazate pe dreptul statului de a percepe impozite, taxe și alte plăți, cărora li se aplică prevederile Codului fiscal.</p> <p>Această prevedere corespunde spiritului legii până la operarea modificărilor la Codul fiscal, or executarea creanțelor respective era efectuată de către Serviciul Fiscal de Stat conform unor norme de drept public (Codul fiscal). Totodată, procedura de executare silită a creanțelor care este în competența Serviciului Fiscal de Stat se realizează în continuare conform procedurii reglementate de Codul fiscal.</p> <p>Mai mult ca atât, atragem atenția asupra art. 2 din Codul administrativ, potrivit căruia (2) Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.</p> <p>La caz, prezintă relevanță și Regulamentul de executare a creanțelor bănești bazate pe dispoziții de drept public, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 618/2019, prin care autoritatea publică este îndreptățită să revendice dreptul supus executării, prin emiterea unui mandat de executare pentru autoritatea de executare (Serviciul Fiscal de Stat). Conform pct. 11 din Regulamentul menționat supra, executarea creanțelor bănești se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu titlul V capitolul 9 din Codul fiscal, care se aplică suplimentar prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018.</p> <p>Astfel, nu este clară aplicarea normelor menționate supra.</p>	
--	--	--	--

			<p>Serviciul Fiscal de Stat și-a „despovărat” atribuțiile prin delegarea acestei atribuții APL-urilor, care nu dispun de capacitatea necesară de a întreprinde acțiuni de executare silită prin înaintarea cererilor de chemare în judecată conform Codului de procedură civilă, or costul resurselor implicate în acest proces depășește cu mult creanțele respective.</p> <p>În acest sens, solicităm să fie luate în considerare cele menționate pentru a fi ajustate prevederile Codului fiscal și Codului administrativ în vederea aplicării normelor corespunzător scopului și interesului general/public protejat și pentru a asigura respectarea principiului unității între litera și spiritul legii, care are ca efect evitarea soluțiilor dogmatice, abuzul sau arbitrariul. În sinteză, textul evidențiază provocările întâmpinate în aplicarea normelor privind executarea creanțelor bănești, precizând ambiguitățile create de modificările legislative. Ajustarea Codului fiscal și Codului administrativ este solicitată pentru a asigura o aplicare coerentă, evitând presiunea excesivă asupra instanțelor de judecată.</p> <p>Suplimentar, atragem atenția asupra art. 189 din Codul administrativ, potrivit căruia (3) În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.</p> <p>Norma respectivă creează incertitudini în aplicare, or autoritățile publice nu pot fi limitate la înaintarea acțiunilor în contenciosul administrativ, iar potrivit art. 204 din Codul administrativ, părți în procedura de contencios administrativ pot fi persoanele fizice sau juridice și autoritățile publice în sensul art. 7 din Codul administrativ.</p> <p>În plus, incertitudinile generate de acțiunile în contenciosul administrativ și aspectele legate de revendicarea drepturilor sunt punctate, exprimându-se preocuparea că limitările impuse autorităților publice pot crea dificultăți în protejarea intereselor acestora.</p>	
<p>Articolul 161. Dispoziții generale (8) La adoptarea deciziei despre schimbarea sediului și/sau despre constituirea subdiviziunii,</p>	<p>La articolul 161 alineatul (8), cuvintele „sistarea temporară a” se substituie cu textul „suspendarea/încetarea”.</p>	<p>CCFM</p>	<p>Propunem următoarea redacție: „(8) La adoptarea deciziei despre constituirea sau desființarea unei subdiviziuni și/sau schimbarea sediului, contribuabilul</p>	<p>Nu se acceptă, conceptul propus în proiect corespunde ideii propunerii.</p>

<p>contribuabilul, în termen de 60 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate (posesie, locațiune), informează Serviciul Fiscal de Stat despre schimbarea sediului său și/sau prezintă informațiile inițiale, iar ulterior informează despre modificările cu privire la sediul subdiviziunii sale, precum și despre sistarea temporară a activității subdiviziunii.</p>			<p>informează Serviciul Fiscal de Stat despre aceasta, în termen de 60 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate (posesie, locațiune), și prezintă informațiile inițiale. Ulterior, contribuabilul informează despre modificările referitoare la sediul subdiviziunilor sale, precum și despre sistarea sau suspendarea activității acestora.</p> <p>Argumentare: Se propune în așa redacție pentru a face claritate despre obligațiunea contribuabilului de a declara înființarea subdiviziunilor, modificarea/sistarea Serviciului Fiscal de Stat.</p>	
<p>Articolul 164. Registrul fiscal de stat (4) În Registrul fiscal de stat sînt consemnate următoarele date privind persoanele cărora li se atribuie codurile fiscale de către Serviciul Fiscal de Stat, dacă datele respective sînt prevăzute în legislație: g) datele fondatorului (fondatorilor) sau ale persoanelor care au obținut dreptul de a practica un anumit gen de activitate, ale administratorului (numele, prenumele, data nașterii, adresa, informația de contact, datele actului de identitate);</p>	<p>Articolul 164: alineatul (4): litera g) se completează cu textul „, , alte date”</p>	<p>CNA</p>	<p>Obiecții: Operarea completărilor propuse, poate determina caracterul ambiguu al normei, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017, după cum urmează:”a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație”. Carența în speță, poate determina incertitudine la etapa implementării normei și multiple riscuri de corupție aferente delimitării categoriilor vizate de autor.</p> <p>Recomandări: Concretizarea categoriilor vizate de autor/ completarea cu expresia "prevăzute de legislație".</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de autor</p>
<p>Articolul 166. Aportul autorităților publice la evidența contribuabililor (2) Autoritatea publică abilitată cu înregistrarea persoanelor prevăzute la art.162 alin.(1) lit.a) este obligată să prezinte, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării respective, Serviciului Fiscal de Stat informații despre lichidarea sau reorganizarea persoanei, despre modificările operate în documentele ei de constituire.</p>	<p>Articolul 166: la alineatul (2), textul „art. 162 alin. (1) lit. a)” se substituie cu textul „art. 162 alin. (1) lit. a) – c)”, iar textul „, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării respective” se exclude;</p>	<p>CNA</p>	<p>Obiecții: Conform prevederilor art.166 alin.(2) Cod Fiscal (supus modificării de către autor) Autoritatea publică abilitată cu înregistrarea persoanelor prevăzute la art.162 alin.(1) lit.a) este obligată să prezinte, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării respective, Serviciului Fiscal de Stat informații despre lichidarea sau reorganizarea persoanei, despre modificările operate în documentele ei de constituire. Operarea amendamentului propus, va determina reglementarea lacunară sau confuză a termenelor administrative, fapt care întotdeauna lasă loc pentru interpretări abuzive din partea agenților publici. Astfel, apare discreția excesivă a agentului public de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru</p>	<p>Notă Norma urmărește asigurarea procesului de administrare, prin intermediul sistemului interoperabilitate</p>

			<p>propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări: Reconsiderarea operării amendamentului propus.</p>	
<p>Articolul 166¹. Aportul Băncii Naționale a Moldovei în evidența băncilor licențiate</p> <p>Banca Națională a Moldovei prezintă Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 3 zile lucrătoare de la data eliberării licenței, a modificării sau retragerii acesteia, informația inițială și, ulterior, informația actualizată referitor la băncile și filialele acestora, participante la sistemul automatizat de plăți interbancare.</p>	<p>Articolul 166¹: în denumirea articolului, cuvintele „băncilor licențiate” se substituie cu cuvintele „prestatorilor de servicii de plată”;</p> <p>textul „băncile și filialele acestora, participante” se substituie cu „prestatorii de servicii de plată, participanți”.</p>	BNM	<p>La propunerile de modificare a art.166¹ din Codul fiscal, semnalăm că sistemul automatizat de plăți interbancare a fost redenumit în „sistemul automatizat de plăți interne”, prin modificările operate la 24.01.2024 în Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.179 din 27.06.2019.</p>	Se acceptă
<p>Articolul 167. Obligațiile în cazul deschiderii, modificării sau închiderii conturilor bancare și/sau conturilor de plăți</p> <p>(1) Banca (sucursala), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale deschide conturi bancare și/sau conturi de plăți persoanelor indicate la art.162 alin.(1) lit. a) și c), iar Banca Națională deschide conturi bancare și/sau conturi de plăți în conformitate cu Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei numai dacă acestea prezintă certificatul de atribuire a codului fiscal sau documentul recunoscut ca atare. Despre deschiderea conturilor bancare și/sau conturilor de plăți (cu excepția conturilor tranzitorii de executare a bugetelor, conturilor de credit și împrumut, de depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social)), Banca Națională a Moldovei, banca (sucursala), societatea de plată, societatea emitentă de monedă electronică și/sau furnizorul de servicii poștale sunt obligați să informeze în aceeași zi Serviciul Fiscal de Stat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul</p>		BNM	<p>La art. 167 alin.(1) și alin.(4) din Codul fiscal (redacția în vigoare), în scopul asigurării unei interpretări corecte, sugerăm corelarea denumirii sistemului informațional referit în acest articol cu denumirea utilizată în „Instrucțiunea privind modul de expediere și recepționare a documentelor prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice”, aprobată prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.582 din 24.11.2020, fără o referință expresă la participanții între care se efectuează expedierea și recepționarea documentelor electronice.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin asigurarea avizării complexe cu toate părțile interesate</p>

<p>Fiscal de Stat și băncile și/sau societățile de plată.</p> <p>(4) Banca Națională a Moldovei, băncile (sucursalele), societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și/sau furnizorii de servicii poștale vor informa în aceeași zi Serviciul Fiscal de Stat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și bănci și/sau societățile de plată despre modificarea sau închiderea contului bancar și/sau contului de plăți (cu excepția conturilor tranzitorii de executare a bugetelor, conturilor de credit și împrumut, de depozite la termen și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social)).</p>				
<p>Articolul 188. Darea de seamă fiscală corectată</p> <p>(2) Contribuabilul care descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conține o greșeală sau o omisiune are dreptul să prezinte o dare de seamă fiscală corectată, conform formularului și modului de întocmire în vigoare pentru darea de seamă fiscală care se corectează.</p>	<p>Articolul 188:</p> <p>alineatul (2), se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferent contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, contribuabilul este în drept să prezinte darea de seamă fiscală corectată nu mai târziu de 6 ani de la data depunerii dării de seamă fiscale care se corectează”;</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>Alineatul (2), se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferent contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, contribuabilul este în drept să prezinte darea de seamă fiscală corectată nu mai târziu de 6 ani de la data depunerii dării de seamă fiscale care se corectează sau de la data până la care trebuia să fie prezentată darea de seamă în conformitate cu prezentul Cod, în dependență de ce a avut loc mai târziu”.</p> <p>Argumentare: Pentru fiecare dare de seamă, informație etc. pe care contribuabilul este obligat să o prezinte, este stabilit un termen de prezentare. De asemenea, contribuabilul poate prezenta darea de seamă anticipat, până la expirarea termenului respectiv. Totodată, darea de seamă poate fi prezentată cu depășirea termenului de prezentare stabilit sau pot fi prezentate dări de seamă corectate (amintim că, potrivit art. 188 alin. (1), „darea de seamă fiscală corectată este versiunea dării de seamă fiscale precedente”). Prin urmare, considerăm că ar fi echitabil de stabilit „termenul de prescripție” pentru corectarea dărilor de seamă, pornind de la termenul-limită de prezentare, și nu de la data prezentării efective.</p>	<p>Se acceptă, în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 188:</p> <p>alineatul (2), se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferent contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, contribuabilul este în drept să prezinte darea de seamă fiscală corectată nu mai târziu de 6 ani de la termenul-limită de prezentare a dării de seamă fiscale care se corectează”;</p>

<p>Articolul 188. Darea de seamă fiscală corectată</p> <p>(4) Darea de seamă fiscală corectată nu va fi luată în considerare și, prin urmare, nu va fi modificată darea de seamă precedentă dacă cea corectată a fost prezentată:</p> <p>b) după emiterea de către conducerea organului care exercită controlul a unei decizii scrise cu privire la inițierea efectuării unui control fiscal, al cărui obiect va fi și darea de seamă prezentată greșit sau cu omisiuni;</p> <p>c) pe o perioadă supusă unei verificări documentare sau după ea.</p>	<p>Articolul 188:</p> <p>alineatul (4), se completează cu litera d) cu următorul cuprins:</p> <p>„d) mai târziu de 6 ani de la data depunerii dării de seamă fiscale care se corectează, cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferent contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.”</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>Alineatul (4), se completează cu litera d) cu următorul cuprins: „d) mai târziu de 6 ani de la data depunerii dării de seamă fiscale care se corectează sau de la data până la care trebuia să fie prezentată darea de seamă în conformitate cu prezentul Cod, în dependență de ce a avut loc mai târziu, cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.”</p> <p>Argumentare: Pentru fiecare dare de seamă, informație etc. pe care contribuabilul este obligat să o prezinte, este stabilit un termen de prezentare. De asemenea, contribuabilul poate prezenta darea de seamă anticipat, până la expirarea termenului respectiv. Totodată, darea de seamă poate fi prezentată cu depășirea termenului de prezentare stabilit sau pot fi prezentate dări de seamă corectate (amintim că, potrivit art. 188 alin. (1), „darea de seamă fiscală corectată este versiunea dării de seamă fiscale precedente”). Prin urmare, considerăm că ar fi echitabil de stabilit „termenul de prescripție” pentru corectarea dărilor de seamă, pornind de la termenul-limită de prezentare, și nu de la data prezentării efective.</p>	<p>Se acceptă, în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 188:</p> <p>alineatul (4), se completează cu litera d) cu următorul cuprins:</p> <p>„d) mai târziu de 6 ani de la termenul-limită de prezentare a dării de seamă fiscale care se corectează, cu excepția dărilor de seamă fiscale prin care se efectuează corectări aferent contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.”</p>
	<p>Codul se completează cu articolul 215¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 215¹. Controlul fiscal simplificat la oficiul Serviciului Fiscal de Stat</p> <p>(1) Dacă în cadrul controlului fiscal cameral se constată nerespectarea modului de prezentare a dării de seamă fiscale de către contribuabilii specificați la art. 232 lit. b), prin derogare de la prevederile art. 216 alin. (5), (6) și (8), se va adopta decizia asupra cazului de încălcare a legislației, fără întocmirea actului de control doar în cazul în care se întrunesc concomitent următoarele condiții:</p> <p>a) suma impozitului indicat în darea de seamă fiscală coincide cu datele din Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat;</p> <p>b) acesta nu a avut înstrăinări cu active de capital în perioada supusă verificării. Descrierea încălcării fiscale se va efectua în partea constatatoare a</p>	<p>CCFM</p>	<p>Acceptabil PARTIAL, fiind propus ca până la textul “ Dacă în cadrul controlului fiscal cameral.....”, să fie inclus textul „ În cazul aplicării prevederilor art.231 alin.(4) din Codul fiscal. ”.</p> <p>Argumentare: Reieșind din faptul că proiectul articolului reglementează o procedură a unui control fiscal cameral (în incinta Serviciului Fiscal de Stat) simplificat, fiind omisă obligația organului de administrare fiscală să emită careva decizie privind inițierea controlului fiscal, cât și întocmirea unui act de control fiscal, considerăm că astfel de acțiuni/drepturi ale funcționarilor fiscali se pot regăsi numai în condițiile în care se elucidează o încălcare nesemnificativă admisă de către contribuabili (persoanele fizice care nu practică activitate de întreprinzător), conform normelor prevăzute la art.231 alin.(4) din Codul fiscal, ce exhaustiv prevede faptul că:</p>	<p>Nu se acceptă, logica normei propuse de control simplificat a fost ca acesta să se aplice doar pentru cazurile de încălcare sub formă de încălcare a termenului de prezentare a dării de seamă (nu în raport cu suma diminuată). În acest sens, la proiect sau propus concretizari ale normei, prin substituirea cuvântului ”modului” cu cuvântul ”termenului”.</p>

	<p>deciziei asupra cazului de încălcare a legislației.</p> <p>(2) Controlul fiscal menționat la alin. (1) se efectuează fără emiterea deciziei privind inițierea controlului.”.</p>	<p>- <u>Se consideră nesemnificativă încălcarea fiscală</u> dacă suma impozitului, a taxei, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală, <u>constituie până la 500 de lei pentru contribuabilii specificați la art.232 lit.b)</u> și până la 5000 de lei pentru contribuabilii specificați la art.232 lit.a) și c), inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală în parte – în cazul nerespectării modului de declarare sau diminuării impozitului, a taxei și/sau a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală.</p> <p>Astfel, în lipsa unor argumentări și unei poziții transparente pe marginea propunerilor indicate de către SFS, prin implementarea unei astfel de norme, contribuabilii sunt pasibili a fi lipsiți de contestarea acțiunilor funcționarilor fiscali în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația fiscală, fiindu-le în așa mod îngrădite drepturile acestora la apărare.</p> <p>În redacția propusă de către SFS, exercitarea unui control fiscal cameral simplificat (fără emiterea unei decizii privind inițierea controlului fiscal, fără întocmirea actului de control, <u>fără dreptul contribuabilului de a-și expune dezacordul pe marginea controlului</u>) va fi pasibil a fi exercitat de către funcționarii fiscali și în circumstanțele în care suma impozitului indicat în darea de seamă este destul de esențială <i>((în condițiile indicate la lit.a) și lit.b) din proiectul normei propuse)),</i> fapt ce <u>ar putea genera acțiuni netransparente și defavorabile pentru contribuabili (persoanele fizice care nu practică activitate de întreprinzător).</u></p> <p>În astfel de circumstanțe, sunt riscuri majore că se <u>vor afecta grav drepturile contribuabililor la apărare și participarea acestora la o procedură administrativă echitabilă.</u></p> <p>În contextul dat, CCFM mai menționează și despre faptul că, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) lit. f) , h) din Codul Fiscal, <u>contribuabilul are dreptul:</u></p> <p>f) să prezinte organelor cu atribuții de administrare fiscală și persoanelor cu funcții</p>	
--	---	--	--

			<p>de răspundere ale acestora <u>explicații referitoare la calcularea și achitarea impozitelor și taxelor:</u> h) să beneficieze de alte drepturi stabilite de <u>legislația fiscală;</u> Mai mult ca atât, <u>conform Carta drepturilor fundamentale a UNIUNII EUROPENE (2010/C 83/02), Codului de conduită al contribuabililor Uniunii Europene, este clar stipulat despre dreptul contribuabililor de a beneficia de o administrare fiscală eficientă și la o certitudine cu privire la obligațiile sale fiscale.</u></p>	
<p>Articolul 214. Principiile generale de efectuare a controlului fiscal (8) Se interzice efectuarea repetată a controalelor fiscale la fața locului asupra unora și aceluiași impozite și taxe pentru o perioadă fiscală care anterior a fost supusă controlului, cu excepția cazurilor când efectuarea controlului fiscal repetat se impune de reorganizarea sau lichidarea contribuabilului, ține de auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, de activitatea posturilor fiscale sau de depistarea, după efectuarea controlului, a unor semne de încălcări fiscale, când aceasta este o verificare prin contrapunere, când necesitatea a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea legislației fiscale sau în urma examinării contestației. Drept temei pentru efectuarea controlului fiscal repetat la fața locului, în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior, poate servi numai decizia acestuia din urmă, cu respectarea cerințelor prezentului articol.</p>		<p>MDED</p>	<p>Art.214 Alin.(8) de a exclude sintagma "asupra unora și aceluiași impozite și taxe pentru o perioadă fiscală care anterior a fost supusă controlului, , a unor semne de încălcări fiscale", iar după cuvintele „, a unor semne de încălcări fiscale” de a completa cu cuvântul "semnificative, ..."</p> <p>Articolul se completează cu un alineat cu următorul cuprins: „(10) Activitatea de control al SFS este planificată în temeiul analizei în baza criteriilor de risc, aprobată în baza unui plan anual care reflectă lista contribuabililor care vor fi supuși controlului și care se publică pînă la începutul anului calendaristic. Controalele planificate la fața locului, cu excepția controalelor solicitate de contribuabilii ce vor fi supuși controlului, se vor realiza doar în limita Planului anual de control, aprobat și publicat în prealabil.”</p> <p>Argumentare: Serviciul Fiscal de Stat (SFS) în practică elaborează și publică planuri anuale. În același timp, pentru fiecare lună complementar vine cu planuri suplimentare, cu toate că această practică nu are un temei legal cert. Planurile se publică primordial pe pagina SFS, aceste planuri nu sunt integrate în RSC. Modul de elaborare a planului nu pare a fi cel mai transparent.</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea perturbază procesul de administrare fiscală Totodată, abordarea pe bază de analiză de risc în ceea ce privește planificarea acțiunilor de control este o metodă cu eficiență practică dovedită. Dat fiind faptul că pe parcursul anului, pot fi identificate cazuri în care există riscuri sporite de evaziune fiscală, întru obținerea rezultatelor scontate este necesară o reacție promptă, astfel încât să fie maximizat rezultatul acțiunilor de control. Analiza de risc efectuată de SFS este o activitate cu caracter permanent, prin care sunt prelucrate și analizate date și informații despre contribuabili, deținute sau la care are acces SFS, în vederea identificării, monitorizării și asigurării conformării fiscale și efectuării controalelor fiscale cu precădere la contribuabilii cu risc sporit de neconformare. Acțiunile de control aferent controalelor inopinate sunt determinate de reacția promptă la orice modificare a comportamentului fiscal a agentului economic, astfel încât cazurile de încălcare a legislației să fie preîntâmpinate sau constatate în cel mai scurt timp, respectiv la identificarea agenților economici cu riscuri majore în baza unei analize individuale se porcede la efectuarea unor controale fiscale inopinate. La inițierea acestor tipuri de controale sunt respectate aceleași reguli ca și în cazul controalelor planificate anual - emiterea</p>

				deciziei de inițiere a controlului cu cel puțin 5 zile înainte de inițierea controlului, întocmirea notei de motivare prin care este argumentată necesitatea efectuării controlului fiscal. Totodată, impunerea acestei prevederi în Codul fiscal, va reduce capacitatea de intervenție a autorității fiscale în cazul admiterii riscurilor vădite în activitatea unor contribuabili.
		MDED	<p>Codul se completează cu art.214¹, cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 214¹. Listele de verificare în controlul fiscal</p> <p>(1) Controlul fiscal se desfășoară doar în baza și în limitele listei de verificare aplicabile pentru domeniul, tipul, obiectul de control și categoria contribuabilului supusă controlului. În dependență de tipul controlului și categoria contribuabilului, în cadrul controlului pot fi utilizate una sau mai multe liste de verificare. Toate listele ce urmează a fi aplicate se indică în decizia de control și, în cazul controlului la fața locului, se anexează la decizie. Ulterior, în actul de control se indică ce liste de verificare au fost utilizate în control.</p> <p>(2) Listă de verificare este un document procedural, în care se indică, în ordine prestabilită, faptele, bunurile, sursele informaționale, procedurile și acțiunile care urmează a fi verificate și/sau executate în limitele rigorilor procedurale pentru tipul și metoda de control aferentă. În listă sunt expuse exhaustiv toate cerințele și obligațiile prevăzute de legislația fiscală, cu trimitere directă la normele corespunzătoare, care urmează a fi controlate.</p> <p>(3) Lista de verificare poate fi aplicată doar în cazul în care este aprobată, conform rigorilor stabilite de Guvern, în urma consultărilor publice, prin actul normativ al Ministerului Finanțelor, la propunerea Serviciului Fiscal de Stat. Lista de verificare aprobată este publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina electronică a organului de control.”</p> <p>Argumentare: Modul practic de desfășurare a controlului nu totdeauna este unul clar, acțiunile inspectorului în mare parte nu sunt previzibile, în lipsa unor limitări certe procesuale, inclusiv în lipsa unor liste de</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin asigurarea procesului de consultare cu toate părțile interesate</p>

			verificări calitative. Cu toate aceste, din practica altor organe de control, un set amplu de liste de verificări (raportate la categoria de activitate economică, tipul întreprinderii etc.) pot avea o contribuție enormă în promovarea conformării voluntare.	
	<p>Codul se completează cu articolul 215¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 215¹. Controlul fiscal simplificat la oficiul Serviciului Fiscal de Stat</p> <p>(1) Dacă în cadrul controlului fiscal cameral se constată nerespectarea termenului de prezentare a dării de seamă fiscale de către contribuabilii specificați la art.232 lit.b), prin derogare de la prevederile art.216 alin.(5), (6) și (8), se va adopta decizia asupra cazului de încălcare a legislației, fără întocmirea actului de control doar în cazul în care se întrunesc concomitent următoarele condiții:</p> <p>a) suma impozitului indicat în darea de seamă fiscală coincide cu datele din Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat;</p> <p>b) acesta nu a avut înstrăinări cu active de capital în perioada supusă verificării. Descrierea încălcării fiscale se va efectua în partea constatatoare a deciziei asupra cazului de încălcare a legislației.</p> <p>(2) Controlul fiscal menționat la alin.(1) se efectuează fără emiterea deciziei privind inițierea controlului.”.</p>	Ministerul Justiției	<p>La pct. 57, cuvântul „Codul” se va exclude ca fiind inutil (obiecție valabilă în toate cazurile similare). Totodată, în contextul în care pct. 1 din proiect prevede substituirea cuvintelor „încălcare fiscală” cu cuvintele „încălcare a legislației”, se va revedea sintagma „încălcării fiscal” din cuprinsul alin. (1) al art. 215¹.</p>	Se acceptă
Articolul 216. Controlul fiscal la fața locului	(3) Controlul fiscal la fața locului referitor la un contribuabil poate cuprinde atât unul, cât și mai multe tipuri de impozite și taxe. În cursul unui an calendaristic se admite efectuarea unui singur control fiscal la fața locului pe unele și aceleași tipuri de impozite și taxe pentru una și aceeași perioadă fiscală. Această restricție nu se extinde asupra cazurilor când controlul fiscal la fața locului se efectuează în legătură cu reorganizarea sau lichidarea contribuabilului; când după efectuarea	MDED	<p>Art. 216 Asigurarea frecvenței de un control fiscal la fața locului pe an:</p> <p>- la alin. (3) de a exclude din al doilea enunț cuvintele ”pe unele și aceleași tipuri de impozite și taxe”</p> <p>La al doilea enunț după sintagma „când după efectuarea controlului se depistează semne de încălcări fiscale” se completează cu cuvântul ”semnificative...”</p> <p>Se propune de completat art.216 cu următoarele alineate:</p> <p>„(*) Termenul stabilit pentru desfășurarea controlului poate fi suspendat pe durata desfășurării unor expertize suplimentare sau pentru obținerea unor informații/documente</p>	Nu se acceptă

<p>controlului se depistează semne de încălcări fiscale; când acesta este o verificare prin contrapunere; când controlul ține de activitatea posturilor fiscale; când controlul se efectuează în legătură cu auditul activității Serviciului Fiscal de Stat de către organul ierarhic superior; când necesitatea controlului a apărut în urma examinării cazului cu privire la încălcarea fiscală sau în urma examinării contestației.</p>			<p>de la persoane terțe, în baza deciziei motivate a conducerii organului de control.</p> <p>(*) Suspendarea termenului pentru desfășurarea controlului poate fi dispusă dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) expertizele suplimentare, informațiile/documentele de la terți sunt indispensabile pentru a da răspuns la întrebările din lista de verificare aplicată în control; b) durata pentru obținerea rezultatelor expertizelor sau informațiilor/documentelor de la terți este mai mare decât termenul rămas până la finalizarea controlului</p> <p>(*) Suspendarea termenului încetează din ziua obținerii rezultatului expertizei sau documentelor/informațiilor solicitate de la persoane terțe. Termenul pentru desfășurarea controlului va fi reluat din următoarea zi lucrătoare și va expira în limita zilelor rămase din perioada stabilită inițial pentru control. Pe durata suspendării, în contextul controlului a cărui termen a fost suspendat, vor înceta și nu se vor desfășura suplimentar vizite sau cercetări la persoana controlată.”</p> <p>De a stabili limite mai clare pentru durata controlului la fața locului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Până la 10 zile lucrătoare pentru persoane fizice, întreprinderi mici și micro - Până la 20 zile lucrătoare pentru întreprinderi mijlocii și mari. - Poate fi prelungit cu până la 10 zile lucrătoare dacă în cadrul controlului se depistează indicii de infracțiune economico-financiară sau de încălcare fiscală semnificativă și este necesar timp suplimentar pentru colectarea și analiza informațiilor suplimentare pentru constatarea încălcărilor depistate <p>De a completa cu un enunț.</p> <p>Actele întocmite în temeiul informațiilor și probelor colectate în afara termenului stabilit pentru desfășurarea controlului la fața locului sunt nule.”</p> <p>Argumentare: Una din cele mai mari scăpări sistemice în legislația fiscală ține de faptul că nu este prevăzută o proporționalitate a duratei, frecvenței controlului și metodei aplicate de control în raport cu riscuri și prejudiciul potențial (sau chiar cel atestat). În acest sens, legea fiscală nu limitează intervenția organului fiscal la categoriile de riscuri sau</p>	<p>conducerea SFS în funcție de tipul verificării, perioada de activitate supusă controlului, volumul de tranzacții economico-financiare a contribuabilului, specificul activității acestuia, precum și în funcție de alte criterii care ar permite determinarea duratei de efectuare a controlului fiscal, inclusiv criteriile de risc. Iar, limitarea termenului controlului fără a ține cont de criteriile menționate poate afecta calitatea controalelor efectuate.</p> <p>Aferent propunerii de asigurare a frecvenței de un control fiscal la fața locului pe an, nu susținem limitarea propusă de efectuare pe parcursul anului calendaristic a unui singur control fiscal la fața locului, or controlul fiscal poate fi efectuat, în dependență de situație, prin diferite metode (faptică, documentară, totală, operativă, prin contrapunere). Respectiv, norma propusă, ar limita SFS în competența și dreptul de a efectua control fiscal în caz de necesitate, spre exemplu un control operativ când sunt anumite plingeri și riscuri de neconformare fiscală sau un control de contrapunere care este necesar pentru o altă procedură de administrare fiscală.</p> <p>Nu în ultimul rând, în asemenea caz, contribuabilii vor fi limitați în drepturi în cazul în care aceștia solicită restituirea impozitelor și/sau a taxelor. Or, în acest caz, controlul fiscal se califică ca fiind un control fiscal la fața locului.</p> <p>Aferent suspendării și posibilității prelungirii termenului controlului, nu susținem propunerea menționată, or, suspendarea și prelungirea termenului controlului este condiționată de apariția unor situații care împiedică finalizarea controlului și care necesită a fi confirmate/probate de către persoanele terțe, durată de timp ce nu poate fi planificată.</p> <p>Totodată, pot interveni unele situații care nu au putut fi prevăzute.</p>
--	--	--	--	---

			<p>valoarea prejudiciului potențial. Spre exemplu admiterea unor durate mai lungi de control și chiar instaurarea posturilor fiscale trebuie să fie clar și previzibil proporționale cu riscurile, categoria de încălcări examinate și prejudiciile depistate, fiind raționale pentru situațiile în care în procesul controlului se depistează indici de infracțiune sau prejudicii considerabile. La fel, durata reală a controlului este de multe ori determinată și de posibilitățile disproporționate de largi de a efectua controale repetate și de lipsa unor limite certe la suspendarea controlului. Suspendarea și posibilitatea de prelungire a termenului controlului: Necesitar de revizuit posibilitatea și temeiurile de suspendare a termenului controlului, în prezent art.226/15 și art.216 se referă la suspendarea în cazuri specifice dar nu ține de toate cazurile de control la fața locului.</p>	
<p>Articolul 216. Controlul fiscal la fața locului (8) Contribuabilul, inclusiv prin intermediul conducătorului sau altui reprezentant al său, este obligat, după caz, să asigure condiții adecvate pentru efectuarea controlului, să participe la efectuarea lui și să semneze actul de control fiscal, chiar și în cazul dezacordului. În caz de dezacord, el este obligat să prezinte în scris, în termen de până la 15 zile calendaristice, argumentarea dezacordului, anexând documentele de rigoare.</p>	<p>La articolul 216: alineatul (8) va avea următorul cuprins: „(8) Contribuabilul, inclusiv prin intermediul conducătorului sau altui reprezentant al său, este obligat, după caz, să asigure condiții adecvate pentru efectuarea controlului și să participe la efectuarea lui. În caz de dezacord, el este obligat să prezinte în scris, în termen de până la 15 zile calendaristice, din data comunicării lui, argumentarea dezacordului, anexând documentele de rigoare.”.</p>	<p>CCFM</p>	<p>NU poate fi acceptabil (riscuri majore a creării unui impact major defavorabil activității de antreprenoriat). , în partea ce ține de proiectul aliniatului (8) din articolul 216, propus de către SFS. În prin plan CCFM ar dori să atragă atenția asupra faptului că, proiectul normei propuse de autoritatea fiscală diferă de norma actuală, numai prin faptul excluderii sintagmei “ și să semneze actul de control fiscal, chiar și în cazul dezacordului.” În astfel de circumstanțe, în lipsa unor argumentări coerente din partea autorității fiscale naționale, aferent necesității implementării unor astfel de norme (<i>prin excluderea unor obligații ale contribuabilului în cadrul exercitării controlului fiscal față de el</i>), nu este clar de ce se propune modificarea în totalitate a aliniatului (8) art.216 din Codul fiscal. Cu atât mai mult, că la situația zilei de azi, în cazul în care contribuabilul (conducătorul sau reprezentantul acestuia) refuză să semneze actul de control, acest fapt se consemnează de către funcționarul fiscal în actul de control, fiind adus spre cunoștința contribuabilului prin metodele prevăzute de art.129¹ “Expedierea și înmânarea actelor Serviciului Fiscal de Stat”, fapt ce la momentul de față se aplică cu succes și transparent de către autoritatea fiscală națională.</p>	<p>Se acceptă, propunerea a fost exclusă din proiect.</p>

		<p>Argumentare: Excluderea noxei din Codul fiscal aferente obligației contribuabilului (conducătorului sau reprezentantului acestuia) de a semna actul de control, chiar și în caz de dezacord, în mod ireversibil va genera anularea unor norme benefice pentru apărarea drepturilor contribuabilului, care la rândul său generează inclusiv și transparență în acțiunile de control ale funcționarilor fiscali, fiind regăsite în unele prevederi ale unor acte normative departamentale ale Serviciului Fiscal de Stat, cum ar fi prevederile pct.213, pct.6 din Regulamentul cu privire la efectuarea controlului de către SFS, aprobat prin Ordinul SFS nr.265 din 25.07.2023, ce exhaustiv prevăd faptul că: <i>“Controlul fiscal se consideră finalizat la momentul întocmirii și semnării actului de control fiscal de către toți participanții la control.”</i> și că <i>“Actul de control se consideră un document întocmit de funcționarii fiscali împuterniciți de a efectua controlul fiscal, în care se consemnează rezultatele controlului fiscal, fiind semnat atât de funcționarul fiscal, atât și de contribuabil.”</i></p> <p>Mai mult ca atât, la situația actuală, conform prevederilor pct.209 din Regulamentul cu privire la efectuarea controlului de către SFS, aprobat prin Ordinul SFS nr.265 din 25.07.2023, cât și în conformitate cu prevederile art.129¹ din Codul fiscal, în cazul în care totuși apare situația că contribuabilul refuză să semneze actul de control, legislația fiscală prevede faptul că: Actele Serviciului Fiscal de Stat se trimit destinatarului prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care să asigure confirmarea primirii lor (telegramă, fax, e-mail etc.) ori se înmânează personal destinatarului sau altor persoane indicate la alin.(2) de către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>În cazul absenței destinatarului persoană fizică, documentele menționate mai sus, se înmânează unui membru adult al familiei lui, rudelor, afinilor acestuia sau unei persoane care locuiește cu destinatarul, pentru a fi transmise acestuia. Persoana care a primit documentele este responsabilă de transmiterea sau de comunicarea lor neîntârziată destinatarului și răspunde pentru</p>	
--	--	---	--

			<p>prejudiciile cauzate prin necomunicarea sau prin comunicarea tardivă a actelor. Documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire.</p> <p>În cazul persoanei juridice, documentele se expediază pe adresa ei juridică, cu excepția situațiilor de comunicare prevăzute la art. 131 alin. (11), și se consideră recepționate la data intrării lor în sediu sau la data înmânării lor unui angajat din administrația, din oficiul sau din secretariatul destinatarului, pentru a fi transmise acestuia.</p> <p>În cazul în care înmânarea actului Serviciului Fiscal de Stat către persoanele indicate mai sus nu a fost posibilă, actul va fi comunicat prin publicitate.</p> <p>Comunicarea prin publicitate se efectuează prin afișarea concomitentă, la sediul organului fiscal emitent și pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat, a anunțului în care se menționează că a fost emis actul Serviciului Fiscal de Stat pe numele destinatarului.</p> <p>Actul Serviciului Fiscal de Stat menționat mai sus, se consideră comunicat după expirarea a 15 zile de la data afișării anunțului.</p> <p>Destinatarul și persoana care a primit documentele pentru a le transmite semnează și restituie avizul de primire.</p> <p>În aceste circumstanțe este necesar de atras atenția și asupra faptului că, refuzul de a primi actele Serviciului Fiscal de Stat nu împiedică efectuarea de către Serviciul Fiscal de Stat a acțiunilor ulterioare ce se impun conform cadrului legal (!!!).</p> <p>În această ordine de idei, ne cătând la tot instrumentarul legal divers și eficient pe care îl are autoritatea fiscală națională la ziua de azi în partea ce ține de aducerea spre cunoștință a actelor sale, aprobarea unor astfel de norme indicate de mai sus (proapse de către autoritatea fiscală națională), cu ușurință ar putea genera situații în care, acțiunile organului fiscal în partea ce ține de perioada finisării controlului fiscal, ar pute fi constatate într-un mod netransparent, la discreția proprie a funcționarilor fiscali responsabili de exercitarea controlului, fiind în așa mod lezate drepturile contribuabilului la apărare.</p>	
--	--	--	---	--

		CNPM	Nu este clar ce se are în vedere prin "condiții adecvate". Considerăm că trebuie de concretizat.	Propunerea a fost exclusă din proiect.
Articolul 216. Controlul fiscal la fața locului (12) Înregistrarea deciziei de inițiere a controlului fiscal, a delegației de control, a actului de control fiscal și a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală în Registrul de stat al controalelor se efectuează on-line, prin interconexiunea dintre sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat și Registrul de stat al controalelor.	la alineatul (12), textul „deciziei de inițiere a controlului fiscal, a delegației de control” se substituie cu cuvintele „deciziei privind inițierea controlului”.	CCFM	<p><u>Acceptabil PARTIAL</u>, în partea ce ține de proiectul alinatului (12) din articolul 216, propus de către SFS, fiind necesară și completarea stringentă după cuvintele “deciziei privind inițierea controlului” cu textul „punctajului curent de risc atribuit.”</p> <p>(12) Înregistrarea deciziei de inițiere a controlului fiscal, a delegației de control, deciziei privind inițierea controlului, punctajului curent de risc atribuit, a actului de control fiscal și a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală în Registrul de stat al controalelor se efectuează on-line, prin interconexiunea dintre sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat și Registrul de stat al controalelor.</p> <p>Obligația stringentă a autorității fiscale de a include și textul “punctajului curent de risc atribuit.” se fondează pe prevederile art.1 alin.(4), lit.e), art.8 alin.(1), lit.a), art.8 alin.(2), lit.a) și lit.b) și art.9 alin.(3) din Legea nr.131 din 08.06.2012 “privind controlul de stat”, ce prevede imperativ faptul că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Serviciul Fiscal de Stat este obligat să respecte</u> Legea nr.131 din 08.06.2012 “privind controlul de stat”, în partea ce ține de <u>înregistrarea și raportarea controalelor fiscale exercitate</u>, în Registrul de stat al controalelor (controale.gov.md); - în Registrul de stat al controalelor, <u>autoritatea fiscală națională este obligată să înregistreze informația despre:</u> denumirea (numele) persoanei și obiectului supuse controlului și <u>punctajul curent de risc atribuit (!!!)</u>. <p>În contextul dat, CCFM atrage atenția asupra faptului că, în cazul nerespectării normelor indicate supra, funcționarii Serviciului Fiscal de Stat sunt pasibili a fi atrași la răspundere contravențională în conformitate cu prevederile art.350² alin.(2) din Codul contravențional.</p> <p><u>Argumentare:</u> Lipsa informării contribuabilului despre punctajul de risc atribuit în cazul inițierii față de acesta a controlului fiscal, <u>în mod evident poate genera situații de inițiere față de contribuabili a unor</u></p>	<p>Nu se acceptă deoarece art.1 alin.(4) lit.e) din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat prevede că, (4) Dispozițiile prezentei legi nu se extind asupra: controalelor efectuate de către Serviciul Fiscal de Stat, cu excepția înregistrării, supravegherii și raportării controalelor în Registrul de stat al controalelor.</p> <p>Astfel, SFS acționează în limitele legii nr.131/2012.</p> <p>Respectiv, nu este clară necesitatea de a completa Codul fiscal doar cu o sintagma din art.8 alin.(1) din legea nr.131/2012, în contextul în care aceasta conține mai multe elemente care urmează a fi înregistrate.</p>

			<p>controale fiscale nejustificate sau abuzive din partea functionarilor fiscali (când contribuabilul înregistrează „0” puncte de risc), fiind în așa mod ignorat totalmente elementul de transparență a activității Serviciului Fiscal de Stat în partea ce ține de declanșarea și inițierea măsurilor de conformare forțată, inclusiv și a controlului fiscal.</p> <p>În această ordine de idei, ținem să atragem atenția și asupra faptului că <u>există tipuri de verificări</u> când contribuabilul este pasibil să fie supus unui control fiscal și în condițiile înregistrării unui punctaj de risc “0” (cum ar fi: controalele fiscale prin metoda verificării de contrapunere, controalele fiscale prin metoda verificării tematice în cazul cererilor de restituire a TVA, etc.).</p> <p>La rândul său, în partea ce ține de declanșarea unor controale fiscale (cum ar fi: metoda verificării totale, etc.) în cazul în care contribuabilul înregistrează un punctaj “0”, aceste acțiuni ar urma să fie contracarate indiscutabil, sau exercitate cu maximă transparență a motivelor inițierii unor astfel de acțiuni, pe care contribuabilul urmează să le cunoască pentru a-și apăra drepturile.</p> <p>În speța dată, în contextul faptelor descrise supra, revenind la <u>obligatia autorității fiscale de a publica punctajul de risc identificat la agenții economici supuși controlului fiscal (fie el planificat și/sau neplanificat lunar)</u>, ținem să atragem atenția și asupra prevederilor practicii naționale de elaborare și implementare a Programului de conformare fiscală și Ghidul Uniunii Europene privind managementul riscurilor pentru administrațiile fiscale (<i>Risk Management Guide for Tax Administrations</i>), de altfel de care se conduce autoritatea fiscală națională în activitatea sa de control, în care se indică exhaustiv despre faptul că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>În realizarea funcțiilor sale, autoritatea fiscală națională are atribuții de gestionarea riscurilor de neconformare fiscală și selectarea contribuabililor cu RISC SPORT de neconformare fiscală;</u> - Autoritatea fiscală națională urmează să asigure examinarea periodică a tuturor surselor de informații, fiind <u>evaluate criteriile de risc întrunite de fiecare contribuabil</u> 	
--	--	--	---	--

			<u>stabilind tratamentele de conformare în FUNCȚIE de NIVELUL RISCURILOR. În dependentă de aceasta (!!!) autoritatea fiscală națională stabilește lista contribuabililor pentru a fi incluși în planurile de control aprobate lunar/trimestrial/anual.</u>	
Articolul 216. Controlul fiscal la fața locului (13) Decizia de inițiere a controlului fiscal se echivalează cu delegația de control prevăzută de Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar actul de control fiscal se echivalează cu procesul-verbal de control prevăzut de aceeași lege.	la alineatul (13), cuvintele „actul de control fiscal” se substituie cu cuvintele „actul de control fiscal și decizia asupra cazului de încălcare a legislației”.	CCFM	Acceptabil PARȚIAL, în partea ce ține de proiectul aliniatului (13) din articolul 216, propus de către SFS, fiind necesară și substituirea textului „Decizia de inițiere a controlului fiscal” cu textul „Decizia privind inițierea controlului”, în condițiile în care astfel de modificări similare sau propus a fi operate de către Serviciul Fiscal de Stat și în alin.(12) al art.216 din codul fiscal. „13. ~~Decizia de inițiere a controlului fiscal~~ <i>Decizia privind inițierea controlului</i> se echivalează cu delegația de control prevăzută de Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar ~~actul de control fiscal~~ <i>actul de control fiscal și decizia asupra cazului de încălcare a legislației</i> se echivalează cu procesul-verbal de control prevăzut de aceeași lege.”	Se acceptă. la alineatul (13), cuvintele “Decizia de inițiere” se substituie cu cuvintele “Decizia privind inițierea”, cuvintele „actul de control fiscal” se substituie cu cuvintele „actul de control fiscal și decizia asupra cazului de încălcare a legislației”.
Articolul 226². Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat al persoanei fizice nu va depăși termenul stabilit la art.264.	Articolul 226 ² va avea următorul cuprins: „ Articolul 226². Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat (1) Termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat al persoanei fizice nu va depăși termenul stabilit la art.264 alin. (1). (2) În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale sau la solicitarea scrisă a contribuabilului supus controlului, Serviciul Fiscal de Stat poate extinde perioada supusă controlului, care nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit.”.	CCFM	Acceptabil PARTIAL , fiind propus ca în aliniatul (2) din articolul 226 ² , propus de către SFS, în textul “...cu alte perioade fiscal sau la solicitarea..... ” să fie exclusă conjuncția “sau” . În contextul în care conjucția “sau” va fi lăsată, prevederile aliniatului (2), contravin prevederilor aliniatului (1) din proiectul propus și prevederilor art.264 alin.(1) din Codul fiscal. Astfel, în aliniatul (1) este clar indicat că, termenul de prescripție pentru determinarea venitului impozabil estimat este de 4 ani ((conform prevederilor art.264 alin.(1) din Codul fiscal)). Pe când în aliniatul (2) deja acest termen poate fi extins de către Serviciul Fiscal de Stat până la 6 ani în cazul în care perioadele fiscale au legături cauzale între ele. În acest context, este necesar de atras atenția că în cazul estimării venitului impozabil la persoanele fizice, <u>toate perioadele fiscale au legături cauzale între ele, fapt ce conform normei propuse de organul fiscal din aliniatul</u>	Nu se acceptă , conjucția sau are menirea de a delimita 2 situații distincte când termenul poate fi extins. Propunerea este formulată cu respectarea constatărilor Curții Constituționale.

			<p>(2), <u>va permite Serviciului Fiscal de Stat să exercite o estimare a venitului în toate cazurile pe o perioadă de 6 ani, în încălcarea prevederilor art.264 alin.(1) din Codul fiscal,</u> afectând drepturile contribuabilului de-a nu fi supus unui control fiscal de o perioadă ce depășește 4 ani.</p> <p>La rândul său, <u>fiind exclusă conjuncția “sau”</u> fapt propus de către CCFM, <u>acest termen de 4 ani va fi pasibil de-a fi extins până la 6 ani, numai la cererea contribuabilului</u> supus controlului, fapt ce nu va îngrădi drepturile contribuabilului la o procedură fiscală echitabilă.</p> <p>(2) <i>În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale ~~sau~~ la solicitarea scrisă a contribuabilului supus controlului, Serviciul Fiscal de Stat poate extinde perioada supusă controlului, care nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit.</i></p> <p><u>Argumentare:</u> În acest context, Serviciul Fiscal de Stat urmează să ia în considerația și cele indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr.10 din 04.04.2024 “privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 226⁴, 226⁶ alin. (6²) și 264 din Codul fiscal”, prin care <u>s-au declarat neconstituționale prevederile art.264 alin.(2) din Codul fiscal, ce permiteau Serviciului Fiscal de Stat să extindă termenul de prescripție privind estimarea venitului cu mai mult de 4 ani, fără solicitarea scrisă a contribuabilului.</u></p>	
		CNPM	Nu este clară expresia "legaturi cauzale". Se recomandă detalierea acesteia. Ar fi posibil prin HG.	Rămânem deschiși pentru examinarea propunerilor concrete.
Articolul 226⁶. Metodele indirecte de estimare (8) Calcularea suplimentară a impozitului pe venit la buget se va efectua în baza diferenței pozitive dintre impozitul pe venit determinat din venitul impozabil estimat și impozitul pe venit declarat de subiectul estimării. În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă	La articolul 226 ⁶ alineatul (8), textul „În cazul în care în procesul aplicării metodelor indirecte de estimare pentru o perioadă fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale, Serviciul Fiscal de Stat va examina fiecare perioadă fiscală necesară care începe cu data de 1 ianuarie 2012, în funcție de fiecare caz concret.” se exclude.	P.P. Contabilitate și Audit SRL	De exclus modificarea propusă <u>Argumentare:</u> Insistăm asupra păstrării posibilității de utilizare a informațiilor privind veniturile și disponibilul de numerar începând cu 1 ianuarie 2012, când tuturor persoanelor fizice li s-a oferit posibilitatea să declare disponibilul bănesc pentru confirmarea cheltuielilor și investițiilor non-livrare.	Nu se acceptă. Modificarea se impune în contextul propunerilor înaintate de modificare a art. 226 ² din Codul fiscal.

fiscală concretă se vor stabili legături cauzale cu alte perioade fiscale, Serviciul Fiscal de Stat va examina fiecare perioadă fiscală necesară care începe cu data de 1 ianuarie 2012, în funcție de fiecare caz concret.				
Articolul 226¹¹ . Surse indirecte de informații	Articolul 226 ¹¹ : alineatul (2): punctul 2) se completează cu textul „și tranzacțiilor efectuate prin sisteme de remitere de bani”; punctul 12) se completează cu textul „precum și informația privind înregistrarea/stingerea datoriilor față de personal pe parcursul unui an fiscal, cu excepția datoriilor privind retribuirea muncii”. la punctele 13) și 14), cuvintele „în numerar” se exclud. alineatul (5): la litera a), cuvintele „conturile de plăți ale unei persoane fizice” se completează cu cuvintele „precum și tranzacțiile efectuate prin sisteme de remitere de bani”, iar cuvintele „al conturilor respective” se completează cu cuvintele „și tranzacțiilor efectuate prin sisteme de remitere de bani”; litera i ¹) va avea următorul cuprins:	ABM	Băncile sunt în imposibilitate să cumuleze informația privind rulajele pe conturi și tranzacțiilor efectuate prin sisteme de remitere de bani, fiind necesar un efort considerabil pe dezvoltările IT. În acest sens propunem ca informația privind remiterile de bani să fie furnizată separat, respectiv inclusă la o literă separată din alineatul dat. În cazul dat SFS va generaliza informația despre contribuabil în baza Codului fiscal, nefiind afectat obiectivul SFS de obținere a informațiilor.	Se acceptă parțial , mecanismul de prezentare a informației privind remiterile de bani urmează a fi descrisă în Ordinul SFS.
		Ministerul Justiției	La pct.61, aferent completării art.226 ¹¹ alin.(5) cu o nouă literă, se va revizui numerotarea ei, deoarece este indicată greșit.	Se acceptă
	punctul 12) se completează cu textul „precum și informația privind înregistrarea/stingerea datoriilor față de personal pe parcursul unui an fiscal, cu excepția datoriilor privind retribuirea muncii”.	CNPM	Nu este clară necesitatea unei astfel de informații, care în majoritatea cazurilor nu va avea nici o legătură cu veniturile, care pot fi determinate conform surselor indirecte. Respectiv va genera o muncă enormă atât pentru întreprinderi, cât și pentru SFS.	Nu se acceptă , prevederea este necesară în vederea asigurării procesului de administrare fiscală.
Articolul 226¹⁸ . Dispoziții generale (2) Prezentul capitol se aplică tranzacțiilor locale și tranzacțiilor transfrontaliere între persoane afiliate.		AmCham	Este esențial ca prevederile aferent prețurilor de transfer să fie aplicate la etapa inițială asupra tranzacțiilor transfrontaliere, unde deja există o sursă de informații privind TP. După aceasta, va putea fi identificată o soluție privind analiza prețurilor de transfer și în interiorul țării. Alternativ, în cazul în care nu va fi acceptat, se propune următoarea redacție: „Prezentul capitol se aplică tranzacțiilor locale și tranzacțiilor transfrontaliere între persoane afiliate, cu excepția societăților cu	Se acceptă parțial , prin revizuirea noțiunii de tranzacție locală.

			capital integral sau majoritar de stat". Companiile din subordinea Agenției Proprietății Publice sunt calificate drept persoane afiliate, iar pregătirea dosarului va genera costuri pentru toate companiile din subordinea APP, fără a avea în final argumentare economică.	
Articolul 226¹⁹. Întocmirea și prezentarea informației privind prețurile de transfer și a dosarului privind prețurile de transfer (3) Informația privind prețurile de transfer se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune.	Articolul 226 ¹⁹ : se completează cu alineatul (3 ¹) cu următorul cuprins: „(3 ¹) Modul de formare a pragurilor prevăzute la alin.(1) și (2) se stabilesc de către Ministerul Finanțelor. Tranzacțiile controlate care fac obiectul unui acord de preț în avans, nu vor participa la stabilirea pragurilor prevăzute la alin. (1) și (2).”.	P.P. Contabilitate și Audit SRL	Se completează cu alineatul (3 ¹) cu următorul cuprins: „(3 ¹) Modul de calculare a sumei tranzacțiilor ce urmează a fi comparate cu pragurile prevăzute la alin. (1) și (2) se stabilesc de către Ministerul Finanțelor. Tranzacțiile controlate, care fac obiectul unui acord de preț în avans, nu vor participa la stabilirea pragurilor prevăzute la alin. (1) și (2).” Argumentare: Ministerul Finanțelor va stabili nu modul de formare a pragului (nivelul căruia este deja stabilit de Codul fiscal), ci modul de calculare a sumei tranzacțiilor ce urmează a fi comparate cu aceste praguri.	Norma a fost exclusă din proiect, ajustările aferente conceptului lungimii brațului vor fi parte a unui exercițiu separat.
Articolul 226¹⁹. Întocmirea și prezentarea informației privind prețurile de transfer și a dosarului privind prețurile de transfer (3) Informația privind prețurile de transfer se prezintă nu mai târziu de data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune. (6) Forma, conținutul și modul de prezentare a informației privind prețurile de transfer și a dosarului prețurilor de transfer se stabilesc de către Ministerul Finanțelor.		ABM	Solicităm concretizarea formei conținutului și modul de prezentare a dosarului prețului de transfer în cazul în care tranzacția respectă principiul lungimii brațului (operațiunea de convertire a valutei în cazul plății dividendelor).	Norma a fost exclusă din proiect, ajustările aferente conceptului lungimii brațului vor fi parte a unui exercițiu separat.
Articolul 229. Suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți (2) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți ale contribuabilului poate fi emisă în cazul comiterii oricărei încălcări din cele prevăzute la art.253 alin.(1), la art.255, la art.260 alin.(1), la art.263 alin.(1) și (2), precum și în cazurile nestingerii, în termenul stabilit, a obligației fiscale și urmării sumei debitoare a contribuabilului restanțier.		MDED	Art.229 alineatul (2) va avea următorul: „(2) Dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți ale contribuabilului poate fi emisă în cazul comiterii unei infracțiuni economico-financiare în cadrul urmării penale , precum și în cazurile nestingerii, în termenul stabilit, a obligației fiscale și urmării sumei debitoare a contribuabilului restanțier.” Argumentare: În Codul fiscal măsurile de asigurare a stingerii obligației fiscale și de executare silită a obligației fiscale sunt expuse cu suficiente detalii în ceea ce ține procedura	Nu se acceptă Comunicăm că la identificarea încălcărilor care condiționează suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți, SFS înaintează în adresa contribuabilului o scrisoare de conformare prin care îi acordă un termen rezonabil pentru înlăturarea încălcărilor admise. În situația în care contribuabilul nu înlătură încălcările în termenul stabilit de autoritatea fiscală, aceasta purcede la suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți.

			<p>de aplicare. Însă, cît pentru măsuri, atît și pentru sancțiuni, nu este implementat suficient principiul proporționalității și previzibilității intervenției, fiind admise măsuri destul de drastice (cum e suspendarea operațiunilor la conturi bancare) și sancțiuni comparabile cu cele penale pentru încălcări de ordin disciplinar (care nu totdeauna duc la prejudicii sau poartă pericol social), cum ar fi neprezentarea unor explicații în cadrul controlului sau neacordarea la timp a informației cu privire la schimbarea adresei. Astfel categoriile de măsuri și sancțiuni nu sunt raportate în mod cert la riscuri și magnitudinea potențială a prejudiciilor. La fel legea nu clarifică limitări în amploarea măsurii aplicate. Spre exemplu, chiar dacă în raport cu sancțiuni și aplicarea acestora se admite aplicarea avertizării pentru „încalcări nesemnificative”, în raport cu aceiași categorie de încălcări (nesemnificative) nu presupune că nu vor fi aplicate măsuri de asigurare a stingerii obligației fiscale (sau măsuri de înlăturare).</p>	<p>Astfel, menționăm că suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau conturile de plăți reprezintă ultima etapă de conformare a contribuabilului și de asigurare a unei bune administrări fiscale. Totodată, considerăm oportun a menține în art.229 alin.(2) din Codul fiscal tipurile de încălcări pentru săvîrșirea cărora de dispune blocarea conturilor bancare/de plăți, iar completarea cu temeiul comiterea unei infracțiuni economico-financiare în cadrul urmăririi penale, îl regăsim drept inaplicabil.</p>
<p>Articolul 231. Noțiunea și temeiurile tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală</p> <p>(1) În sensul prezentului cod, tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală înseamnă aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat, în condițiile prevăzute de legislația fiscală, a unor sancțiuni față de persoanele care au săvîrșit încălcări fiscale.</p> <p>(2) Temeiul tragerii la răspundere pentru încălcare fiscală este însăși încălcarea fiscală.</p> <p>(3) Încalcările fiscale se califică după cum urmează:</p> <p>a) încălcare fiscală nesemnificativă;</p> <p>b) încălcare fiscală semnificativă.</p> <p>(4) Se consideră nesemnificativă încălcarea fiscală dacă suma impozitului, a taxei, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală, constituie pînă la 500 de lei pentru contribuabilii specificați la art.232 lit.b) și pînă la 5000 de lei pentru contribuabilii specificați la art.232 lit.a)</p>		<p>CNAS</p>	<p>La articolul 231, în alineatul (4) textul „și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală” se substituie cu textul „ , stabilite în cotă procentuală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii”.</p> <p><u>Argumentare:</u> Modificarea propusă propusă la art.129 și la art.231 din Codul Fiscal nr.1163/1997 are drept scop de concretizare, dat fiind faptul că potrivit art.30 și art.35 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Serviciul Fiscal de Stat procedează la aplicarea măsurilor de executare silită și asigură colectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, controlul corectitudinii calculării și virării lor în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat în conformitate cu drepturile atribuite acestuia și în modul stabilit de legislația fiscală. Astfel, indiferent de tariful contribuțiilor de asigurări sociale atribuțiile menționate țin de competența Serviciului Fiscal de Stat.</p>	<p>Se acceptă parțial, în redacția autorului.</p>

<p>și c), inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală în parte – în cazul nerespectării modului de declarare sau diminuării impozitului, a taxei și/sau a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală. (5) Se consideră semnificativă încălcarea fiscală care nu cade sub incidența alin.(4).</p>				
<p>Articolul 233. Condiții generale de tragere la răspundere pentru încălcare fiscală (3) Tragerea la răspundere pentru încălcări fiscale conform prezentului titlu sau la o altă răspundere juridică pentru încălcarea legislației fiscale nu exonerează persoana sancționată de obligația plății impozitului, taxei și/sau majorării de întârziere (penalității), stabilite de legislație. Tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală a contribuabililor specificați la art.232 nu eliberează de răspundere contravențională, penală sau de altă răspundere prevăzută de legislație dacă există temeiurile respective.</p>	<p>La articolul 233 alineatul (3), după cuvântul „taxei” se completează cu textul „, altor plăți”.</p>	<p>CNA</p>	<p>Obiecții: Operarea completărilor propuse, poate determina caracterul ambiguu al normei, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017, după cum urmează:”a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație”. Carența în speță, poate determina incertitudine la etapa implementării normei și multiple riscuri de corupție aferente delimitării categoriilor vizate de autor. Recomandări: Concretizarea categoriilor vizate de autor/ completarea cu expresia "prevăzute de legislație".</p>	<p>Nu se acceptă Redacția actuală a articolului reglementează concretizarea propusă prin sintagma „stabilite de legislația”.</p>
<p>Articolul 235. Scopul și forma sancțiunilor fiscale (1¹) Avertizarea se aplică pentru încălcarea fiscală nesemnificativă.</p>		<p>MDED</p>	<p>Art.235 alin.(1¹) va avea următorul cuprins: „(1¹) Avertizarea se aplică pentru încălcarea fiscală nesemnificativă și pentru încălcările prevăzute la art.253 alin.(1), (6), (7), (8), (9), art.254, art.255, art.256 alin.(7) și (8), art.260 alin.(1), (2), (7), (9), (10), (12), art.261 alin.(5) și (6), art.262 alin.(2), art.262¹, art.263 alin.(1) și (2), art.263¹ pentru situațiile când acestea se comit prima dată într-o perioadă fiscală în parte și încălcarea în mod direct nu a cauzat cel puțin prejudicii în proporții mari pentru bugetul public național, în sensul art.126 din Codul Penal.”</p>	<p>Nu se acceptă Or, încălcarea prevederilor articolelor menționate pentru fiecare perioadă fiscală, cumulativ pentru un control efectuat conform termenului de prescripție pot avea un impact major și respectiv, nu poate fi aplicată sancțiune sub formă de avertizare, descurajând astfel contribuabilii onești. Totodată, sancțiunea sub formă de avertizare se aplică pentru încălcările fiscale nesemnificative în cazul în care obligația fiscală (impozite, taxe, ..) constituie pînă la 500 lei persoane fizice și pînă la 5000 lei persoane juridice, inclusiv pentru fiecare perioadă fiscală. Spre exemplu, aplicarea avertizării pentru încălcarea prevederilor art. 263 alin. (1) și (2), în cazul împiedicării funcționarului fiscal la sechestrarea bunurilor de la contribuabil, va spori riscurile de înstrăinare a bunurilor în vederea</p>

				eschivării de la stingerea obligațiilor fiscale restante față de Bugetul Public Național. Totodată, în cazul neacceptării spre păstrare de către contribuabil sau persoana lui cu funcție de răspundere a bunurilor sechestrate, încălcarea se constată în momentul sechestrării bunurilor și nu poate fi admisă în mod repetat.
<p>Articolul 243. Participarea persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală la examinarea cazului</p> <p>(1) Cazul de încălcare fiscală se examinează în prezența persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării. Serviciul Fiscal de Stat o anunță în scris (prin citație) despre locul, data și ora examinării cazului. Ședința de examinare a cazului de încălcare fiscală poate fi desfășurată fără întrunirea fizică a participanților, și anume prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare, dacă participanții și persoana trasă la răspundere asigură, la aceeași dată și oră, prezența prin intermediul mijloacelor de comunicare respective. Pentru desfășurarea ședinței pot fi utilizate doar mijloace electronice de comunicare și programe informatice corespunzătoare, care asigură percepția vizuală și auditivă a tuturor participanților în timp real și permit efectuarea înregistrărilor video și audio.</p> <p>(2) Cazul de încălcare fiscală poate fi examinat în lipsa persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării numai dacă există informații că a fost anunțată în modul stabilit despre locul, data și ora examinării cazului și dacă de la ea nu a parvenit un demers argumentat de a fi amînată examinarea.</p> <p>(3) Contribuabilul persoană fizică își exercită drepturile procedurale personal, printr-un reprezentant sau în comun cu reprezentantul, iar contribuabilul persoană juridică – prin intermediul conducătorului sau al reprezentantului său.</p>	<p>Articolul 243 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Prin derogare de la prevederile alineatelor (1) și (2), în cazul în care controlul fiscal a fost efectuat în conformitate cu prevederile art. 215¹, cazul de încălcare fiscală se examinează în lipsa persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării și fără expedierea în adresa acesteia a citației.”.</p>	<p>CCFM</p>	<p><u>Este ACCEPTABIL NUMAI</u> în condițiile în care se vor lua în considerație <u>cele propuse de către CCFM la pct.57 al proiectului de lege</u>, ce vizează operarea unor modificări prin includerea în Codul fiscal a unui art.215¹.</p> <p>Notă: Includerea unor astfel de norme, fără să se ia în considerație cele indicate mai sus de către CCFM (vezi pct.57, aferent Articolului 215¹ din Codul fiscal), <u>vor afecta grav drepturile contribuabililor la apărare și participarea acestora la o procedură administrativă echitabilă.</u></p> <p>Mai mult ca atât, prin aprobarea unei astfel de norme vor fi încălcate drepturile contribuabilului, stipulate în <u>art.8 lit.b) din Codul Fiscal</u>, ce exhaustiv prevăd faptul că, <u>contribuabilul are dreptul:</u></p> <p><u>b) să se bucure de o atitudine corectă din partea organelor cu atribuții de administrare fiscală și a persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora.</u></p> <p>În acest context, urmează de menționat despre faptul că, Carta drepturilor fundamentale a UNIUNII EUROPENE (2010/C 83/02), Codul de conduită al contribuabililor Uniunii Europene, expres stipulează <u>despre dreptul contribuabililor la:</u></p> <p><u>- informații clare, exacte și în timp util cu privire la obligațiile și drepturile lor fiscale;</u></p> <p><u>- dreptul de-a fi ascultat; contribuabilii au dreptul de a-și prezenta cazul și de a furniza dovezi înainte de a lua orice decizie care le afectează situația fiscală.</u></p>	<p>Nu se acceptă, conform argumentelor de la pct.57, expuse mai sus.</p>

<p>Articolul 243. Participarea persoanei trase la răspundere pentru încălcare fiscală la examinarea cazului</p>	<p>Articolul 243 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Prin derogare de la prevederile alineatelor (1) și (2), în cazul în care controlul fiscal a fost efectuat în conformitate cu prevederile art.215¹, cazul de încălcare fiscală se examinează în lipsa persoanei trase la răspundere pentru săvârșirea încălcării și fără expedierea în adresa acesteia a citației.”</p>	<p>CNA</p>	<p>Obiecții: Aprobarea completărilor propuse, poate periclita suficiența responsabilizării agentului public în contextul examinării cazului de încălcare fiscală și riscul exercitării unor atribuții excesive în raport cu persoana atrasă la răspundere. În context, se remarcă faptul că potrivit art.86 alin.(2) Cod administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018: Articolul 86. Citatea (2) În vederea asigurării eficienței procedurii, participanții sau alte persoane sînt citate la sediul autorității publice <u>doar în cazurile în care citarea lor este absolut necesară pentru derularea procedurii.</u> Dacă se solicită declarații, petiții sau alte documente scrise, acestea se vor expedia prin poștă electronică, poștă sau prin alte mijloace de comunicație. (3) Neprezentarea participantului citat legal nu împiedică autoritatea publică să emită actul administrativ individual. Recomandări: Completarea redacției propuse, prin prisma art.86 alin.(2) Cod administrativ.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 246. Termenele de examinare a cazului de încălcare fiscal (2¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), la solicitarea scrisă a contribuabilului cu mențiunea că este de acord cu rezultatele controlului, examinarea cazului de încălcare fiscală poate fi efectuată fără respectarea termenului de prezentare a dezacordului prevăzut la art.216 alin.(8).</p>	<p>La articolul 246 alineatul (2¹), după cuvintele „rezultatele controlului” se completează cu textul „precum și în cazul în care controlul fiscal a fost efectuat în conformitate cu prevederile art. 215¹”.</p>	<p>CCFM</p>	<p><u>Este ACCEPTABIL NUMAI</u> în condițiile în care <u>se vor lua în considerație cele propuse de către CCFM la pct.57 al proiectului de lege,</u> ce vizează operarea unor modificări prin includerea în Codul fiscal a unui art.215¹. Argumentare: Includerea unor astfel de norme, fără să se ia în considerație cele indicate mai sus de către CCFM (vezi pct.57, aferent Articolului 215¹ din Codul fiscal), <u>vor afecta grav drepturile contribuabililor la apărare și participarea acestora la o procedură administrativă echitabilă.</u> Prin aprobarea unei astfel de norme vor fi încălcate drepturile contribuabilului, stipulate în art.8 lit.b) din Codul Fiscal, ce exhaustiv prevăd faptul că, contribuabilul are dreptul: b) să se bucure de o atitudine corectă din partea organelor cu atribuții de administrare fiscală și a persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora. În acest context, urmează de menționat despre faptul că, Carta drepturilor fundamentale a UNIUNII EUROPENE (2010/C 83/02), Codul de conduită al contribuabililor Uniunii Europene, expres stipulează despre dreptul contribuabililor la:</p>	<p>Nu se acceptă, conform argumentelor de la pct.57, expuse mai sus</p>

			<p>- informații clare, exacte și în timp util cu privire la obligațiile sale fiscale;</p> <p>- dreptul de-a fi ascultat: contribuabilii au dreptul de a-și prezenta cazul și de a furniza dovezi înainte de a lua orice <u>decizie care le afectează situația fiscală.</u></p>	
<p>Articolul 249. Tipurile de decizii</p> <p>(1) Asupra cazului de încălcare fiscală poate fi pronunțată una din următoarele decizii privind:</p> <p>a) aplicarea de sancțiune fiscală și/sau încasarea de impozit, taxă, calculate suplimentar, de majorare de întârziere;</p> <p>b) clasarea cazului;</p> <p>c) suspendarea cazului și efectuarea unui control repetat.</p>	<p>Articolul 249:</p> <p>alineatul (1):</p> <p>litera a) cuvintele „sancțiune fiscală” se substituie cu cuvintele „sancțiune în conformitate cu prevederile legislației”, iar textul „taxă,” se substituie cu cuvintele „taxă sau alte plăți”;</p> <p>se completează cu literele d) și e) cu următorul cuprins:</p> <p>„d) modificarea/rectificarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale;</p> <p>e) recalcularea obligației fiscale estimate.”;</p>	CNPM	<p>CNPM consideră că abordarea este incorectă. Dacă SFS are motive de a revedea o decizie aprobată anterior, atunci aceasta urmează a fi făcută printr-o altă decizie, prin care se vor face modificări la decizia anterioară. În caz contrar ar putea avea loc abuzuri .</p>	<p>Nu se acceptă, potrivit prevederilor art. 134 alin. (3) din Codul fiscal Serviciul Fiscal este în drept să revoce, să modifice sau să suspende, actele sale cu caracter individual dacă ele contravin legislației. În cazul constatării în cadrul controlului fiscal repetat derogări de la prevederile legislației fiscale (s-au calculat suplimentar ori s-au micșorat careva sume, au fost depistate încălcări, altele decât cele depistate inițial), Serviciul Fiscal de Stat va adopta decizia de modificare/rectificare a deciziei anterioare.</p> <p>Totodată, pentru cazurile specificate la art. 189 alin. (2) din Codul fiscal se propune emiterea Deciziei privind recalcularea obligației fiscale estimate.</p>
		Ministerul Justiției	<p>La art.249 privind completarea alin.(1) cu lit. d) care prevede drept tip al deciziei ce poate fi pronunțată privind „modificarea/rectificarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale”. Deși proiectul vine să completeze cu respectivele tipuri de decizii asupra cazului de încălcare a legislației fiscale, apare incertitudinea asupra căror cazuri (temeiuri) se vor emite deciziile de modificare și decizii de rectificare, în lipsa unor norme regulatorii.</p>	<p>Notă</p> <p>Nu este clară obiecție</p>
<p>Articolul 250. Pronunțarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală și înmînarea unui exemplar al deciziei</p> <p>(2) În decursul a 3 zile după emiterea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, un exemplar al deciziei se înmînează sau se expediază recomandat persoanei vizate în ea.</p>	<p>La articolul 250 alineatul (2), cuvintele „se expediază recomandat” se substituie cu cuvintele „se comunică conform modalităților prevăzute de prezentul cod”.</p>	CCFM	<p><u>Este ACCEPTABIL dar CONDITIONAT</u> de unele prevederi ale legislației, fiind stringent de necesar ca în art.129¹ din Codul fiscal (care prevede modalitățile de comunicare), <u>să se completeze cu aliniatul (7)</u>, cu următorul cuprins:</p> <p>“(7) În cazul comunicării actelor Serviciului Fiscal de Stat prin mijloace electronice (e-mail, etc.), acestea din urmă se consideră a fi remise contribuabilului în condițiile în care au fost respectate prevederile legislației cu privire la documentul electronic și semnătura electronică.”</p> <p><u>Argumentare:</u> Reieșind din faptul că, autoritatea fiscală națională propune</p>	<p>Nu se acceptă, deoarece art.131 alin.(11) din Codul fiscal, comunicarea Serviciului Fiscal de Stat cu persoanele menționate la art.187 alin.(2¹), inclusiv aducerea la cunoștință a actelor administrative, a citațiilor, a altor acte sau răspunsuri la adresări, se face prin intermediul cutiei poștale din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat. Documentele menționate se consideră recepționate din momentul intrării în cutia poștală din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat.</p>

		<p>excluderea expedierii actelor sale (deciziilor asupra cazurilor de încălcare fiscală) prin modalitatea expedierii acestora recomand, axându-se în așa fel pe modalitatea comunicării actelor sale în format de document electronic (comunicat la rândul său prin intermediul e-mail, etc.), funcționarii fiscali au obligația să respecte legislația aferentă documentului electronic și semnăturii electronice.</p> <p>În acest context, conform prevederilor art.33, art.35, art.96 alin.(1), alin.(2), art.97 alin.(1), alin.(3), lit.d) și art.110¹ din Codul administrativ al RM, se indică exhaustiv că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicație; - Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate; - Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură; - Notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită; - Autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative; - Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, CU APLICAREA SEMNĂTURII ELECTRONICE de persoana responsabilă din cadrul autorității publice (!!!!!). - Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea 	
--	--	---	--

		<p>prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală;</p> <p>- Autoritățile publice și persoanele fizice care le reprezintă răspund (!!!), după caz, penal, contravențional, civil sau disciplinar pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a activității administrative, în condițiile menționate supra.</p> <p>Mai mult ca atât, ținem să atragem atenția că, în conformitate cu prevederile art.2, art.20 alin.(6), art.20 alin.(5), lit.c) din Legea nr.91 din 27.06.2014 “privind semnătura electronică”, este indicat exhaustivă că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - circulație electronică a documentelor reprezintă totalitatea proceselor de creare, prelucrare, expediere, recepționare, păstrare, modificare și/sau nimicire a documentelor electronice; - document electronic reprezintă informație în formă electronică, creată, structurată, prelucrată, păstrată și/sau transmisă prin intermediul computerului sau al altor dispozitive electronice, semnată cu semnătură electronică în conformitate cu Legea nr.91 din 27.06.2014 “privind semnătura electronică” (!!!); - autenticitatea documentului electronic reprezintă calitate a documentului electronic care constă în faptul că acesta este semnat de persoana care deține o semnătură electronică autentică (!!!) și este abilitată cu drept de semnătură. <p>Totodată, în conformitate cu prevederile art.131 alin.(11) din Codul fiscal, comunicarea Serviciului Fiscal de Stat cu persoanele menționate la art.187 alin.(2¹), inclusiv aducerea la cunoștință a actelor administrative, a citațiilor, a altor acte sau răspunsuri la adresări, se face prin intermediul cutiei poștale din cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>În această ordine de idei, urmează de menționat că, în conformitate cu prevederile art.20 alin.(5), lit.c) din Legea nr.91 din 27.06.2014 “privind semnătura electronică”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Documentul electronic SE CONSIDERĂ NEEEXPEDIAT (!!!) în cazul în care destinatarul știa sau trebuia să știe că documentul electronic este recepționat de 	
--	--	---	--

			<p>către destinatar cu modificări sau fără semnătură electronică (!!!).</p> <p>În final, urmează de atras atenția autorității fiscale naționale că, în cazul ignorării propunerii CCFM aferent necesității completării art.129¹ din Codul fiscal cu aliniatul (7) în redacția de mai sus, în condițiile în care se propune a fi exclusă modalitatea expedierii actelor sale recomandat din art.250 alin.(2) din Codul fiscal, axându-se în marea sa parte comunicarea actelor sale în formatul documentului electronic, pe viitor funcționarii fiscali sunt pasibili a fi atrași la răspundere contravențională conform rigorilor art.313⁷ alin.(2) “Excesul de putere în cazul documentelor în format electronic” din Codul contravențional, ce exhaustiv prevede faptul că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru omiterea utilizării sistemelor informaționale automatizate sau a mijloacelor electronice de comunicație dedicate, dacă acestea sunt disponibile și funcționale, în desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele/instituțiile vizate sau la prestarea serviciilor din competența autorității sau instituției publice respective, precum și nerespectarea obligației prevăzute de legislație de a emite acte în formă de document electronic, persoana cu funcții de răspundere se sancționează cu amendă de la 35 la 50 unități convenționale. 	
<p>Articolul 254. Neutilizarea echipamentelor de casă și de control</p> <p>(1) Încălcarea regulilor de utilizare a echipamentului de casă și de control (efectuarea încasărilor bănești în numerar în lipsa echipamentului de casă și de control în cazul în care actele normative în vigoare prevăd folosirea acestuia, efectuarea încasărilor bănești în numerar fără utilizarea echipamentului de casă și de control existent, neasigurarea emiterii la echipamentul de casă și de control a bonului de casă de valoarea sumei real încasate/primate, neasigurarea bilanțului numerarului în echipamentul de casă și de control, care constă în formarea unui excedent de numerar nejustificat documentar mai</p>	<p>La articolul 254 alineatul (1), textul „50 de lei” se substituie cu textul „150 de lei”.</p>	<p>MDED</p>	<p>Articolul 254 se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:</p> <p>„(9) Amenda pentru încălcarea fiscală, săvârșită de întreprinzătorii individuali care practică activitate independentă în sensul Capitolului 10², de întreprinderile micro și mici (definite conform Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii), se stabilește prin determinarea sumei conform alineatului respectiv din prezentul articol și înmulțirea sumei determinate cu coeficientul stabilit în modul următor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 1/2, în cazul desfășurării activității în municipiul Chișinău; b) 1/3, în cazul desfășurării activității în alte municipii și orașe; c) 1/5, în cazul desfășurării activității în sate (comune).”. 	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin asigurarea procesului de consultare</p>

<p>mare de 50 de lei, utilizarea echipamentului de casă și de control defectat, care constă în neactivarea memoriei fiscale sau imposibilitatea de identificare a softului instalat, utilizarea echipamentului de casă și de control care nu este sigilat de Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit, utilizarea echipamentului de casă și de control care nu este înregistrat la Serviciul Fiscal de Stat în modul stabilit), utilizarea echipamentului de casă și de control fără a emite bonul fiscal/documentul fiscal se sancționează cu amendă de la 5000 la 15000 de lei.</p>			<p>Argumentare: Propunerea are ca scop diferențierea determinării amenzii fiscale săvârșită de către întreprinzătorii individuali, în dependență de locul desfășurării afacerii.</p>	
<p>Articolul 260. Nerespectarea modului de întocmire, de prezentare a dării de seamă fiscale și a facturii fiscale (4) Neprezentarea facturii fiscale în termenele prevăzute la art.117 și 117¹ se sancționează cu o amendă de la 3000 la 3600 de lei pentru fiecare factură fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate în termenele stabilite.</p>	<p>La articolul 260, alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Se sancționează cu o amendă de la 3000 la 3600 de lei pentru fiecare factură fiscală neprezentată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate: 1) în termenele prevăzute la art.117 și 117¹ de către subiecții impunerii cu TVA; 2) de către subiecții impunerii cu TVA pentru livrările ce se scutesc de TVA fără drept de deducere; 3) de către agenții economici care nu sunt înregistrați în calitate de plătitori de TVA pentru faptele economice prevăzute la art. 12 alin.(1) lit.a) și b) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017.”</p>	<p>P.P. Contabilitate și Audit SRL</p>	<p>De exclus pct. 3) din modificarea propusă. Argumentare: Titlul III din Codul fiscal se răsfrânge exclusiv asupra subiecților impozabili cu TVA. Acest lucru rezultă clar din prevederile art. 94 din Cod. Considerăm inacceptabilă sancționarea conform Codului fiscal a agenților economici, activitatea cărora nu este reglementată de titlul III din Cod, iar neemiterea facturii fiscale nu generează obligații fiscale privind TVA. Mai mult decât atât, conform art. 295 din Codul contravențional, pentru asemenea încălcare este prevăzută o amendă.</p>	<p>Se acceptă, pct.3) a fost exclus din proiect.</p>
<p>Articolul 264. Termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale (1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2), obligațiile fiscale pot fi determinate de către contribuabil și Serviciul Fiscal de Stat sau alte organe cu atribuții de administrare fiscală în următoarele termene: a) impozitele, taxele, majorările de întârziere – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale respective sau pentru plata impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității), în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;</p>	<p>Articolul 264: alineatul (2) se abrogă. se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Serviciul Fiscal de Stat poate extinde perioada supusă controlului prevăzută la alin.(1), dar care nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale, în cazul în care contribuabilul nu a prezentat darea de seamă fiscală sau în cazul în care solicită restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite”.</p>	<p>CCFM</p>	<p>Acceptabil PARTIAL, fiind în corelație cu cele indicate de către CCFM la pct.59 din proiectul de lege prezentat (aferent completării cu art.226² din Codul fiscal). CCFM atrage atenția aferent lipsei a careva argumente și criterii clare care ar fi stat la baza unei astfel de propuneri de a extinde termenul de prescripție, ne cătând la faptul că, recent de către Curtea Constituțională prin emiterea Hotărârii nr.10 din 04.04.2024 “privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 226⁴, 226⁶ alin. (6²) și 264 din Codul fiscal”, s-au declarant neconstituționale unele prevederi ale acestui articol care de asemenea reglementau</p>	<p>Nu se acceptă, conform argumentelor expus emai sus la pct.59.</p>

<p>b) sancțiunile fiscale aferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale privind impozitul și taxa menționată sau pentru plata impozitului și taxei în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;</p> <p>c) sancțiunile fiscale neafereente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani din data săvârșirii încălcării fiscale.</p> <p>(2) Termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni ori nu a fost prezentată.</p>			<p>posibilitatea de extindere a perioadei de <u>prescripție</u>.</p> <p>Ca și în cazul pct.59 (vezi mai sus) din proiectul legii prezentat aferent completării Codului fiscal cu art.226², prin redacția propusă de către autoritatea fiscală națională, <u>se va crea situația în care Serviciul Fiscal de Stat, practic în toate cazurile ar putea să extindă termenul de exercitare a determinării obligației fiscale pe o perioadă de 6 ani, în încălcarea prevederilor art.264 alin.(1) din Codul fiscal (ce indică că termenul de prescripție este de 4 ani), afectând în așa mod drepturile contribuabilului supus unui control fiscal în partea ce ține de perioada verificării.</u></p> <p>Concluzia respectivă se bazează pe faptul că, în <i>proiectul propus</i> organul fiscal indică ca, perioada de prescripție <i>poate fi extinsă în cazul în care contribuabilul nu a prezentat darea de seamă</i>.</p> <p>În acest context, urmează de atras atenția asupra prevederilor art.187 alin.(5) și alin.(6) din Codul fiscal, ce prevede că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Darea de seamă fiscală se consideră prezentată</u> la data la care Serviciul Fiscal de Stat o primește, <u>dacă este întocmită în modul stabilit de legislația fiscală și dacă este perfectată în modul reglementat de Serviciul Fiscal de Stat.</u> - <u>Darea de seamă fiscală se consideră recepționată</u> de Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu alin.(5) <u>în cazul în care contribuabilul prezintă dovezi în acest sens: un exemplar de dare de seamă fiscală cu mențiunea Serviciului Fiscal de Stat că a primit-o, o recipisă, eliberată de Serviciul Fiscal de Stat, avizul postal, o recipisă electronică de confirmare a acceptării acesteia în sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat etc.</u> <p>În această ordine de idei, ținem să atragem atenția că, în conformitate cu prevederile art.129 pct.9) din Codul fiscal, se indică exhaustiv că, <u>se consideră Dare de seamă:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>ORICE (!!!) declarație, informație, calcul, notă informativă, alt document, care sînt prezentate sau trebuie să fie prezentate Serviciului Fiscal de Stat</u>, privind calcularea, achitarea, reținerea impozitelor, taxelor, primelor de asigurare obligatorie de asistență 	
--	--	--	--	--

		<p>medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor ori privind alte fapte ce țin de nașterea, modificarea sau stingerea obligației fiscale.</p> <p>Ținând cont că, <u>sub notiunea respectivă, sunt pasibile a fi încadrate sute (sau chiar mii) de acte ale contribuabilului (ORICE declarații, informații, calcule, note informative, alte documente)</u>, cât și de faptul că, <u>legislația fiscală se modifică în mod constant și la modul practic chiar zilnic (inclusiv actele normative departamentale ale Serviciului Fiscal de Stat)</u>, <u>pe care contribuabilii nici nu reusesc să le perceapă, până nu apare problema creată urmare a omisiunii de necunoaștere a modificărilor operate</u>, introducerea unor astfel de norme, va genera ignorarea permanentă de către organul fiscal a termenului legal de prescripție (4 ani) prevăzut de art.264 alin.(1) al Codului fiscal, fiind constant înlocuit cu termenul de 6 ani (conform modificărilor propuse).</p> <p>Ca urmare, reieșind din argumentările expuse supra, CCFM intervine cu propunerea ca în aliniatul (3), textul „ nu a prezentat darea de seamă fiscală sau în cazul în care” să fie exclus, iar după textul „.....în plus sau ”, să fie inclus textul „ la precăutarea de către organul fiscal ”</p> <p>„(3) Serviciul Fiscal de Stat poate extinde perioada supusă controlului prevăzută la alin.(1), dar care nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale, în cazul în care contribuabilul nu a prezentat darea de seamă fiscală sau în cazul în care solicită restituirea sumelor plătite în plus sau la precăutarea de către organului fiscal a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite”.</p> <p>În astfel de redacție, <u>termenul de prescripție de 4 ani va fi pasibil de-a fi extins până la 6 ani, numai la cererea contribuabilului</u>, în cazul în care acesta solicită restituirea unor sume platine în plus la BPN, <u>sau dimpotrivă la inițiativa organului fiscal în cazul în care, autoritatea fiscală națională urmează să precaute încasarea a careva sume ce urmează a fi restituite de către contribuabil la BPN</u>, fapt ce nu va îngreună nici drepturile</p>	
--	--	--	--

			contribuabilului la o procedură fiscală echitabilă și nici obligațiunile SFS de a exercita acțiuni întru returnarea de către contribuabil a unor obligații fiscale la buget, prevăzute de art.226 din Codul fiscal.	
	se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Serviciul Fiscal de Stat poate extinde perioada supusă controlului prevăzută la alin.(1), dar care nu va depăși 6 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale, în cazul în care contribuabilul nu a prezentat darea de seamă fiscală sau în cazul în care solicită restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite”.	CNPM	Propunem ca extinderea perioadei de control să nu fie legată doar de neprezentarea rapoartelor fiscale, dar și de admiterea unor eschivări de la calcularea și plata impozitelor.	Nu se acceptă , în vederea asigurării implementării prevederii Hotărârii Curții Constituționale.
Articolul 265. Termenul de prescripție pentru stingerea obligației fiscale (2) Termenul de prescripție se suspendă în cazul în care:	Articolul 265: alineatul (2): se completează cu litera j) cu următorul cuprins: „j) înaintarea în adresa executorului judecătoresc spre executare a documentului executoriu emis de către Serviciul Fiscal de Stat.”.	UNEJ	Cu referire la modificarea propusă la p.79 din proiect, care vizează completarea al.(2) ala art. 265 Cod fiscal cu o nouă litera j), menționăm că formularea respectivă nu este corectă și optimă pentru următoarea redacție a respective litere „j) intentarea de către executorul judecătoresc a procedurii de executare a documentului executoriu emis de către Serviciul Fiscal de Stat.” <u>Argumentare:</u> Motivele pentru această sugestie țin de temeiul general de întrerupere a termenului de prescripție prevăzut de lit. a) a al. (1) al art. 17 Cod de executare. Or, doar intentarea procedurii de executare ar fi temei de întrerupere a termenului de prescripție, nu simpla expediere - căci expedierea nu echivalează cu recepționarea acestuia, și nici cu acceptarea documentului executoriu în procedură de executare. Mai mult, punerea lui în executarea silită poate fi refuzată anume pe motivul expirării termenului de prescripție și atunci se ajunge la un non-sens dacă se acceptă redacția din proiect. Astfel, insistăm pe redactarea textului propus la p. 79 astfel, încât el să nu perturbeze instituțiile fundamentale ale procedurii de executare.	Se acceptă parțial , prin expunderea literi h) în următoarea redacție: „h) există încheierea executorului judecătoresc privind intentarea procedurii de executare, emisă în temeiul documentului executoriu înaintat de Serviciul Fiscal de Stat.”.
Articolul 267. Dreptul de a contesta decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal (1) Decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal poate fi		CCFM	Articolul. 267 alin. (1) (1) Decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal poate fi contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost	Nu se acceptă extinderea spectrului de beneficiari ai deciziei.

<p>contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea ori de reprezentantul ei, în modul stabilit de prezentul cod.</p>			<p>întreprinsă acțiunea, de reprezentantul ei și de asociatul/acționarul acestuia în modul stabilit de prezentul cod.</p> <p><u>Argumentare:</u> Dat fiind faptul că actele administrative adoptate de către organele administrării fiscale pot fi defavorabile și/sau emise contrar cadrului legal, acestea produc efecte juridice nu doar asupra activității entității, dar și asupra proprietății private a asociațiilor și/sau fondatorilor.</p> <p>Ca urmare pot fi defavorabile prin faptul că obligațiile fiscale calculate eronat pot influența negativ asupra îndreptării veniturilor la plata dividendelor destinate asociațiilor sau pot atrage la răspunderea penală sau contravențională persoanele fizice care la moment nu au posibilitatea de apărare a drepturilor și intereselor sale legitime. Din aceste considerente, se înaintează completarea propusă.</p>	
<p>Articolul 274¹. Examinarea contestațiilor în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor</p> <p>(2) Contestația se examinează:</p> <p>a) în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor (în continuare – <i>Consiliu</i>) – în cazul în care persoana supusă controlului a consemnat în cerere acordul cu privire la divulgarea datelor potrivit alin.(5) și contestă acte administrative prin care s-a stabilit o obligație fiscală în sumă de peste 250000 de lei – pentru persoane juridice și peste 125000 de lei – pentru persoane fizice; sau</p>	<p>La articolul 274¹ alineatul (2) litera a), textul „250000 de lei – pentru persoane juridice și peste 125000 de lei – pentru persoane fizice” se substituie cu textul „335000 de lei – pentru persoane juridice și peste 170000 de lei – pentru persoane fizice”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct.78 majorarea cuantumului obligației fiscale în sumă de peste 250000 de lei – pentru persoane juridice și peste 125000 de lei – pentru persoane fizice, condiție a posibilității contestării actelor administrative ale Serviciului fiscal în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor, la 335000 de lei – pentru persoane juridice și peste 170000 de lei – pentru persoane fizice, nu își găsește fundamentarea în nota informativă, respectiv, nu poate fi dedus raționamentul unui astfel amendament.</p>	<p>Se acceptă, nota informativă va fi completată cu argumente referitor la ajustarea cuantumului obligației fiscale</p>
<p>Articolul 277. Subiecții impunerii</p> <p>(1) Subiecți ai impunerii sînt persoanele juridice și persoanele fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova:</p> <p>a) proprietarii bunurilor imobiliare de pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>b) arendașii care arendează un bun imobiliar agricol proprietate privată, dacă contractul de arendă nu prevede altfel;</p> <p>c) deținătorii drepturilor patrimoniale (drepturilor de posesie, de gestiune și/sau de folosință) asupra bunurilor imobiliare proprietate publică de pe teritoriul Republicii Moldova;</p>		<p>MDED</p>	<p>Se propune completarea art.277 alin.(1) lit.c), după cum urmează: după cuvintele „Republicii Moldova” cu textul „cu excepția celor care dețin dreptul de acces, în conformitate cu Legea nr.28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”.</p> <p><u>Argumentare:</u> La 15.04.2016 a intrat în vigoare Legea nr.28/2016 cu privire la accesul la proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Art.9 alin.(3) și art.41 prevăd expres că furnizorul de servicii publice nu poate fi obligat să plătească</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Implementarea măsurii va contribui la diminuarea veniturilor la bugetele locale. La fel, poate crea impedimente privind administrarea fiscală, inclusiv majorarea costurilor de administrare a normei propuse.</p>

			impozite, taxe, tarife, chirii pentru locațiunea spațiilor interne și externe pentru construirea sau instalarea rețelelor. Până în prezent, furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice calculează impozitul pe bunuri imobiliare pentru spațiile / terenurile asupra cărora au drept la acces. Pentru a putea utiliza în practică prevederile Legii nr.28/2016, propunem de a stipula expres în legislația fiscală că contribuabilii sunt scutiți de calcularea impozitului pe bunurile imobiliare pentru suprafețele / terenurile ce fac obiectul unui contract de acces. Micșorarea costurilor pentru agenții economici.	
Articolul 281. Calcularea impozitului (1 ²) Persoanele juridice, persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător calculează de sine stătător suma anuală a impozitului pe bunurile imobiliare, pornindu-se de la baza impozabilă a acestora, conform situației de la 1 ianuarie a perioadei fiscale respective.	La articolul 281 alineatul (1 ²), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu cuvintele „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”.	MDED	Articolul 281, alin. (1 ²): după cuvântul „întreprinzător” se completează cu textul „cu excepția microîntreprinderilor”, la final se completează cu textul: „Suma impozitului pe bunurile imobiliare ale microîntreprinderilor se calculează de către autoritatea competentă”. Argumentare: Se propune ca calculul impozitului pe bunuri mobiliare, suportate de agenți economici, să fie efectuat de o autoritate competentă. Impact asupra bugetului nu este.	Nu se acceptă , în vederea asigurării procesului de administrare
Articolul 281. Calcularea impozitului (1 ²) Persoanele juridice, persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător calculează de sine stătător suma anuală a impozitului pe bunurile imobiliare, pornindu-se de la baza impozabilă a acestora, conform situației de la 1 ianuarie a perioadei fiscale respective.	La articolul 281 alineatul (1 ²), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu cuvintele „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”.	Uniunea Avocaților	Semnalăm că, impunerea unor astfel de obligații față de avocați, de exemplu, similar obligațiilor pe care le au persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător, nu ține cont de faptul că activitatea profesională de avocat nu este o activitate de întreprinzător, or alin.(2) art.1 al Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură stipulează în mod expres că: „Activitatea avocatului nu este activitate de întreprinzător.”. Mai mult, nu se ține cont de faptul că instituirea unor asemenea obligații pentru avocați riscă să creeze în mod artificial piedici în activitatea profesională de avocat și riscul de aplicare a sancțiunilor pentru nerespectarea noilor sarcini pune în seama avocaților. Specificul activității avocaților nu presupune întotdeauna angajarea unui contabil sau contractarea serviciilor unui contabil pentru respectarea noilor sarcini de administrare fiscală puse în seama avocaților. De asemenea, nu este clar	Nu se acceptă. Obligația, calculării și prezentării calculului impozitului pe bunurile imobiliare va survine, dar cazul în care persoanele cu referință preiau în posesie/folosință bunuri imobiliare – proprietăți ale autorităților publice sau instituțiilor finanțate de la bugetele de toate nivelurile, sau deținerii în proprietatea persoanei cu statut de persoană fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății. Serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor nu dețin informația aferentă bunurilor transmise în folosință categoriilor respective de persoane, respective în vederea asigurării plenitudinii achitării impozitului pe bunurile imobiliare la buget se consideră oportun ca calcularea impozitului, inclusiv declararea
Articolul 281¹. Termenele de prezentare a calculului impozitului (1) Persoanele juridice, persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător sunt obligate să prezinte calculul impozitului pe bunurile imobiliare până la 25 septembrie inclusiv a perioadei fiscale respective pentru bunurile imobiliare dobândite până la data de 31 august inclusiv. Pentru bunurile imobiliare dobândite după 31 august a perioadei fiscale respective, calculul impozitului pe bunurile imobiliare se	Articolul 281 ¹ : la alineatul (1), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu sintagma „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”; la alineatul (2), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.	Uniunea Avocaților		

<p>prezintă la Serviciul Fiscal de Stat nu mai târziu de 25 martie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune.</p> <p>(2) Întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A. prezintă, pînă la 25 martie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune, o dare de seamă unificată.</p>			<p>în baza cărui criteriu obiectiv se face distincția dintre avocații care trebuie să prezinte calculele pentru impozitul pe bunurile imobiliare și funciar și să achite aceste impozite pînă la 25 septembrie inclusiv a perioadei fiscale respective (anul fiscal în curs), pe cînd pentru persoanele fizice care nu sînt înregistrate în calitate de întreprinzător, la fel ca și avocații care nu desfășoară activitate de întreprinzător și nu sunt înregistrați în această calitate, impozitul se calculează de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor. Totodată, în lipsa unui criteriu obiectiv pentru justificarea unui tratament diferențiat, întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A. achită impozitul pe bunurile imobiliare pînă la 25 martie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune, pe cînd avocații, care nu dispun de salariați și întrunesc aceleași condiții sunt obligați prin acest proiect să achite impozitul pentru bunurile imobiliare pînă la data de 25 septembrie a anului fiscal în curs.</p> <p>Prin urmare, exprimăm dezacordul cu propunerile autorului proiectului ce vizează modificarea modului de calcul, raportare și achitare a impozitului pe bunurile imobiliare pentru avocați și alți liber profesioniști din sectorul justiției, în măsura în care nu există criterii obiective care să justifice o astfel de măsură drept una necesară și proporțională scopului urmărit.</p>	<p>obligațiilor fiscale să se realizeze nemijlocit de către contribuabili.</p> <p>Norma nu se extinde asupra bunurilor imobile deținute în proprietate privată a persoanei fizice cetățean.</p>
<p>Articolul 282. Termenele achitării impozitului</p> <p>(1) În cazul bunurilor imobiliare ale persoanelor juridice și ale persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător existente și/sau dobândite pînă la data de 31 august inclusiv a anului fiscal în curs, impozitul pe bunurile imobiliare se achită de către subiectul impunerii la bugetele locale, conform amplasării obiectelor impunerii, nu mai târziu de data de 25 septembrie a anului curent.</p> <p>(3) Prin derogare de la prevederile alin.(1), întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A. achită impozitul pe bunurile imobiliare pînă la 25 martie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune.</p> <p>(4) Prin derogare de la prevederile alin.(1), persoanele juridice și persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care dobîndesc bunurile imobiliare după 31 august a perioadei fiscale respective achită impozitul pe bunurile imobiliare nu mai târziu de 25 martie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune.</p>	<p>Articolul 282:</p> <p>la alineatul (1), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu cuvintele „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”;</p> <p>la alineatul (3), textul „nu depășește 3 unități” se substituie cu textul „nu depășește 5 unități”.</p> <p>la alineatul (4), după cuvintele „persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător” se completează cu cuvintele „și persoanele fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății”.</p>	<p>Uniunea Avocaților</p>		
<p>Articolul 288. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni:</p>		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>Art.288 se completează cu un alineat nou, care va avea următorul cuprins:</p> <p>„18) <i>Post-terminal poștal</i> – unitate, sistem integrat automatizat de auto-deservire pentru recepționarea și distribuirea trimiterilor poștale.”</p>	<p>Notă.</p> <p>Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu Legea serviciilor poștale.</p>

			<p>Argumentare: În prezent se constată un proces de diversificare a expedierii libere și tranzitului trimiterilor poștale, inclusiv prin folosirea sistemelor integrate automatizate de auto-deservire pentru recepționarea și distribuirea trimiterilor poștale (post-terminale poștale).</p> <p>La momentul actual, Codul fiscal (Titlul VII) nu reglementează și nu prevede dreptul autorității deliberative a APL de a aplica taxe locale pentru activitatea post-terminalelor poștale, în funcție de posibilitățile și necesitățile unității administrativ-teritoriale. Serviciile respective sunt prestate de furnizorii de servicii poștale pe tot teritoriul Republicii Moldova, utilizând infrastructura publică a APL, inclusiv prin amplasarea de post-terminale poștale pe terenurile publice.</p> <p>Urmare a examinării informațiilor disponibile în resursele informaționale, inclusiv pe paginile web ale furnizorilor de servicii poștale (Nova Poshta, Poșta Moldovei), constatăm amplasarea a peste 250 de post-terminale poștale pe teritoriul țării, dintre care circa 200 sunt amplasate pe teritoriul municipiului Chișinău, dintre care 80 unități - pe străzile orașului Chișinău (pe teren municipal), fără achitarea taxelor locale în bugetul local.</p> <p>Pornind de la cele expuse, precum și având în vedere atribuțiile autorității administrației publice locale în domeniul administrării taxelor locale, considerăm oportună modificarea respectivă.</p>	
<p>Articolul 289. Relațiile reglementate de prezentul titlu (2) Sistemul taxelor locale reglementate de prezentul titlu include:</p>		Primăria Chișinău	<p>Art.289 alin.(2), se completează cu o prevedere nouă cu următorul cuprins: „r) taxa pentru post-terminale poștale”.</p> <p>Argumentare: Vezi mai sus comentariul</p>	<p>Notă. Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii „post-terminale poștale” în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu Legea serviciilor poștale.</p>
<p>Articolul 290. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt pentru: c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează informații publicitare (cu excepția publicității exterioare) prin</p>	<p>Articolul 290: litera c) va avea următorul cuprins: „c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează publicitate prin intermediul mijloacelor</p>	CCI	<p>Se propune păstrarea excepției din lit.c) la Articolul 290, alineatul (1), în redacția propusă anterior (scr. CCI a RM nr. 263-03/17 din 15.03.2024), și anume: ”c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează</p>	<p>Nu se acceptă. Introducerea unor facilități fiscale ca afecta negativ veniturile autorităților publice locale. Totodată, ajustarea prevederilor Legii.62/2022, în vederea extinderii titpurilor de informații despre marca proprie a agentului economic care nu</p>

<p>intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>	<p>cinematografice, video, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, dispozitivelor de publicitate exterioară și a altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>		<p>informații publicitare (cu excepția publicității exterioare pentru promovarea propriilor produse și servicii, inclusiv a mărcii comerciale prin intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, prin dispozitivele difuzorului de publicitate exterioară, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor).”</p> <p>Argumentare: Apreciem acceptarea parțială a propunerii noastre, care clarifică și simplifică regimul de taxare, dar nu oferă aceleași stimulente pentru companii de a folosi publicitatea proprie fără costuri adiționale. Respectiv, dorim să subliniem importanța implementării complete a propunerii noastre inițiale, incluzând excepția pentru publicitatea exterioară destinată promovării propriilor produse și servicii.</p> <p>Excluderea publicității exterioare pentru propriile produse și servicii de la taxa de plasare și deținere va stimula companiile locale să investească mai mult în activități de marketing și promovare. Aceasta va contribui la creșterea vizibilității și dezvoltării brandurilor autohtone, având un efect pozitiv asupra economiei locale și a defalcărilor în buget.</p> <p>Solicităm reconsiderarea completă a propunerii noastre inițiale pentru Art. 290, alin. (92) din Codul Fiscal, în vederea excluderii publicității exterioare pentru promovarea propriilor produse și servicii de la taxa de plasare și deținere. Considerăm că această măsură va aduce beneficii semnificative economiei naționale și va susține dezvoltarea sustenabilă a mediului de afaceri din Republica Moldova.</p>	<p>constituie publicitate urmează a fi examinată și realizată pe platforma Ministerului dezvoltării economice și digitalizării.</p>
<p>Articolul 290. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt pentru: p) taxa pentru salubritate – persoanele fizice înregistrate în calitate de proprietar al bunului imobil cu destinație locativă (casă de locuit, apartament);</p>	<p>litera p) va avea următorul cuprins: „p) taxa pentru salubritate – persoanele fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu, conform situației din 1 martie a anului în curs.”;</p>	<p>CNA</p>	<p>Obiecții: Utilizarea cuvîntului „înscrise” atribuie caracter ambiguu normei sub aspectul delimitării cu certitudine a procedurii de înscris/subiectului responsabil de realizarea înscrisului prenotate/etc., fapt care denotă neînțelegerea exigențelor vizate de art.29 alin.(2), art.54 al Legii nr.100/2017. În context, se remarcă faptul că reglementarea lacunară sau confuză a</p>	<p>Notă Actualmente legislația fiscală reglementează obiectul impunerii la taxa pentru salubritate prin utilizarea sintagmei „înscrise la domiciliu”, astfel redacția propusă vine cu scopul de precizare a subiectului impunerii cu taxa respectivă.</p>

			<p>procedurilor administrative pe care le gestionează autoritățile publice, poate determina discreția periculoasă a agentului public responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p> <p>Recomandări: Revizuirea cuvîntului „înscrise” /completarea definiției cu aspectele deficitare evidențiate supra.</p>	
<p>Articolul 290. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt pentru:</p>		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>La articolul 290 se completează cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins: „r) <i>taxa pentru post-terminalele poștale</i> – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale prin intermediul post-terminalelor poștale”.</p> <p>Argumentare: În prezent se constată un proces de diversificare a expedierii libere și tranzitului trimiterilor poștale, inclusiv prin folosirea sistemelor integrate automatizate de auto-deservire pentru recepționarea și distribuirea trimiterilor poștale (post-terminale poștale).</p> <p>La momentul actual, Codul fiscal (Titlul VII) nu reglementează și nu prevede dreptul autorității deliberative a APL de a aplica taxe locale pentru activitatea post-terminalelor poștale, în funcție de posibilitățile și necesitățile unității administrativ-teritoriale. Serviciile respective sunt prestate de furnizorii de servicii poștale pe tot teritoriul Republicii Moldova, utilizând infrastructura publică a APL, inclusiv prin amplasarea de post-terminale poștale pe terenurile publice.</p> <p>Urmare a examinării informațiilor disponibile în resursele informaționale, inclusiv pe paginile web ale furnizorilor de servicii poștale (Nova Poshta, Poșta Moldovei), constatăm amplasarea a peste 250 de post-terminale poștale pe teritoriul țării, dintre care circa 200 sunt amplasate pe teritoriul municipiului Chișinău, dintre care 80 unități - pe străzile orașului Chișinău (pe teren municipal), fără achitarea taxelor locale în bugetul local.</p>	<p>Notă. Urmează a fi efectuată o analiză amplitudine comună cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii „post-terminale poștale” în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>

			Pornind de la cele expuse, precum și având în vedere atribuțiile autorității administrației publice locale în domeniul administrării taxelor locale, considerăm oportună modificarea respectivă.	
<p>Articolul 291. Obiectele impunerii și baza impozabilă</p> <p>(1) Obiectul impunerii îl constituie:</p> <p>p) la taxa pentru salubritate – numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu;</p>	<p>Articolul 291 alineatul (1): litera p) va avea următorul cuprins:</p> <p>„p) taxa pentru salubritate – numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu, conform situației din 1 martie a anului în curs;”</p>	<p>Primăria Botnărești (CALM)</p>	<p>Se propune completarea după sintagma „numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu” cu enunțul „sau persoanele fizice înregistrate în calitate de proprietar al bunului imobil, fiind stabilită la discreția Consiliul Local a APL ”.</p> <p>Argumentare: Se remarcă situația în care, am solicitat ca la modificarea art.291 aln. (1) lit. p) din Codul fiscal al RM nr.1163/1997, obiect al impunerii taxei de salubritate să îl constituie numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu sau persoanele fizice identificate drept proprietari al bunurilor imobile cu destinație locativă (casă de locuit, apartament), la discreția Consiliului Local al APL.</p> <p>În vederea asigurării principiului echității (proporționalității) în raporturile dintre contribuabili – autoritatea administrației publice locale Botnărești, consideră că proiectul de lege trebuie să prevadă că la discreția Consiliului Local obiect al impunerii taxei de salubritate prevăzută în art.291 aln. (1) lit. p) din Codul fiscal al RM nr.1163/1997 să îl constituie numărul de persoane fizice înscrise la adresa declarată ca domiciliu sau persoana fizică înregistrată în calitate de proprietar al bunului imobil, astfel ca taxa de salubritate să fie o taxă unică percepută pe gospodărie, taxa de salubritate fiind o taxă percepută în interesele colectivității locale și ale contribuabililor.</p> <p>Considerăm că impunerea taxei de salubritate în variantă actuală propusă în proiectul de lege nu ar duce la o echitate în societate, în situația în care gospodăriile din orice localitate beneficiază în mod egal de serviciile publice locale dar nu sunt afectate în mod egal de impunerea taxei de salubritate.</p>	<p>Nu se acceptă, în vederea asigurării funcționalității sistemului informațional SCITL</p>
		<p>CNA</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Utilizarea cuvântului „înscrise” atribuire caracter ambiguu normei sub aspectul delimitării cu certitudine a procedurii de înscriere/subiectului responsabil de</p>	<p>Notă</p> <p>Actualmente legislația fiscală reglementează obiectul impunerii la taxa pentru salubritate prin utilizarea sintagmei „înscrise la domiciliu”</p>

			realizarea <i>înscrierii</i> prenotate/etc., fapt care denotă neîntrunirea exigențelor vizate de art.29 alin.(2), art.54 al Legii nr.100/2017. În context, se remarcă faptul că reglementarea lacunară sau confuză a procedurilor administrative pe care le gestionează autoritățile publice, poate determina discreția periculoasă a agentului public responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public. Recomandări: Revizuirea cuvîntului „ <i>înscrise</i> ” /completarea definiției cu aspectele deficitare evidențiate supra.	
Articolul 291. Obiectele impunerii și baza impozabilă (1) Obiectul impunerii îl constituie:		Primăria Chișinău	Art. 291 alin. 1), se completează cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins: „r) la taxa pentru post-terminale poștale – unitățile-furnizori de servicii poștale, în conformitate cu prevederile Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016, care prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale prin intermediul post-terminalelor poștale”. Argumentare: Vezi mai sus.	Notă. Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii „post-terminale poștale” în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.
Articolul 293. Modul de calculare (5) În cazul obiectelor impunerii stipulate la art.291 lit.e), i), j) și q), taxele aferente acestora se calculează din ziua indicată de către autoritatea administrației publice locale în autorizațiile/notificările/coordonările corespunzătoare, eliberate de către aceasta, și pînă în ziua în care termenul de valabilitate a autorizațiilor/notificărilor/coordonărilor a expirat sau acestea au fost suspendate, anulate, retrase în modul stabilit de legislația în vigoare. În scopul verificării termenelor de valabilitate a autorizațiilor/notificărilor/coordonărilor, autoritățile administrației publice locale le asigură organelor cu funcții de control acces la resursele informaționale în domeniul respectiv.		Primăria Chișinău	Art.293 alin.(5), după sintagma „În cazul obiectelor impunerii stipulate la art. 291 lit. e), i), j) și q)”, se completează cu sintagma „r)”, mai departe după text.	Notă. Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii „post-terminale poștale” în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.
Articolul 295. Scutirea de taxe Se scutesc de plata:	La articolul 295 litera k) va avea următorul cuprins:	AmCham	La art.295, lit.k) se propune următorul cuprins:	Nu se acceptă , scutirea este prevăzută la art.295 lit.e)

<p>k) taxei pentru dispozitivele publicitare – persoanele juridice care dețin în posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare, producătorii și difuzorii de mesaje de interes public, pentru perioada afișării mesajului de interes public.</p>	<p>„k) taxei pentru dispozitivele publicitare – persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător și persoanele juridice care dețin în posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare, pentru perioada afișării mesajului de interes public.”.</p>		<p>„k) taxei pentru dispozitivele publicitare și taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător și persoanele juridice care dețin în posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare, pentru perioada afișării mesajului de interes public.</p> <p><u>Argumentare:</u> Ajustarea prevederii legale este necesară pentru includerea persoanelor fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care dețin în posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare.</p>	
<p>Articolul 297. Atribuțiile autorității administrației publice locale (6) Prin derogare de la prevederile alin.(5), cotele impunerii se vor stabili: a) în cazul taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii – în funcție de genul de activitate desfășurat, tipul de obiecte ale impunerii, locul amplasării, suprafața ocupată de unitățile de comerț și/sau de prestare a serviciilor, categoria mărfurilor comercializate și a serviciilor prestate, regimul de activitate; b) în cazul taxei de piață – în funcție de tipul pieței, locul amplasării și regimul de activitate; c) în cazul taxei pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor) – în funcție de numărul de locuri în unitățile de transport, itinerarul parcurs, periodicitatea circulației pe itinerar, fluxul de călători pe itinerar; d) în cazul taxei pentru dispozitivele publicitare – în funcție de suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar și locul amplasării.</p>		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>Art.297 alin.(6), se completează cu o prevedere nouă cu următorul cuprins: „e) în cazul taxei pentru post-terminale poștale – în funcție de suprafața post-terminalului poștal, locul amplasării”.</p> <p><u>Argumentare:</u> vezi la art.290 argumentul</p>	<p>Notă. Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii „post-terminale poștale” în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>
<p>TITLUL VII Anexă Taxele locale, termenele lor de plată și de prezentare a dărilor de seamă fiscale</p>		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>Anexa la Titlul VII al Codului fiscal se completează: - Coloana „Denumirea taxei” - cu sintagma „Taxa pentru post-terminale poștale”; - Coloana „Baza impozabilă a obiectului impunerii” - cu sintagma „Post-terminalele poștale, prin intermediul cărora se prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale”;</p>	<p>Notă. Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii „post-terminale poștale” în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>

			<p>- Coloana „Unitatea de măsură a cotei” - cu sintagma „Lei anual pentru fiecare post-terminal”;</p> <p>- Coloana „Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii și organele împuternicite” - cu sintagma „Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar”.</p> <p>Argumentare: vezi la art.290 argumentul</p>	
	<p>Anexa la titlul VII: la pozițiile a), b), c), d), e), f), g), h), i) și j), coloana a patra, textul „Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar” se substituie cu textul „Semestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare semestrului gestionar”;</p> <p>poziția k) se abrogă;</p>	Ministerul Justiției	<p>La pct. 93, conform uzanțelor, textul „a), b), c), d), e), f), g), h) i) și j)” se va substitui cu textul „a)-j)”. De asemenea, se va ține cont că poziția nu se abrogă, ci se exclude.</p>	Se acceptă
	<p>Anexa nr.3 la titlul IX va avea următorul cuprins:</p> <p style="text-align: center;">„Anexa nr.3 Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate și neînmatriculate în Republica Moldova a căror masă totală, sarcină masică pe osie sau ale căror dimensiuni depășesc dimensiunile admise</p>	AITA	<p>Nu se susține propunerea autorilor de majora taxele pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate și neînmatriculate în Republica Moldova a căror masă totală, sarcină masică pe osie sau ale căror dimensiuni depășesc dimensiunile admise.</p> <p>Astfel, majorarea considerabilă propusă, va aduce nemijlocit la cheltuieli majore pentru operatorii de transport rutieri. Mai mult ca atât, cuantumul sumelor propuse de autori, depășesc cu mult chiar și taxele stabilite în țările Uniunii Europene (spre exemplu România).</p> <p>Se propune excluderea propunerii date și menținerea taxelor existente.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Efectuarea operațiunii de transport cu depășirea sarcinii masice pe osie și a masei totale admise conduce la deterioarea masivă a infrastructurii drumurilor, iar taxa colectată la moment este net inferioară prejudiciului cauzat.</p> <p>Totodată, majorarea are drept scop prevenirea cazurilor nejustificate de efectuare a operațiunii de transport cu depășirea sarcinii masice pe osie și a masei totale admise.</p>
<p>Articolul 301. Termenele de achitare și prezentare a dărilor de seamă</p> <p>(1) Plătitorii de taxe pentru resursele naturale prezintă Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă respectivă și achită taxele până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune, după cum urmează:</p> <p>a) 50% din cuantumul taxei se varsă la bugetul local de nivelul întâi;</p> <p>b) 50% din cuantumul taxei se varsă la bugetul de stat.</p>	<p>Articolul 301: la alineatul (1), cuvântul „trimestrului” se substituie cu cuvântul „semestrului”;</p>	MDED	<p>Articolul 301, la alin.(1) după cuvântul „gestiune” se completează cu textul: „cu excepția microîntreprinderilor care prezintă darea de seamă și achită această taxă anual până la data de 25 a lunii imediat următoare anului gestionar”.</p> <p>Argumentare: Propunerea are ca scop majorarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă fiscale privind plata taxei pentru resursele naturale de la trimestrial la anual.</p>	Nu se acceptă , în vederea sigurării procesului de administrare
Articolul 336. Noțiuni generale	<p>La articolul 336 punctul 7), cuvântul „axă” se substituie cu cuvântul „osie”;</p>	Ministerul Justiției	<p>La pct.98, pentru precizie, dispoziția de modificare se va reda după cum urmează:</p>	Notă

<p>În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni generale: 7) <i>Autovehicul a cărui masă totală, sarcină masică pe axă sau ale cărui dimensiuni depășesc limitele admise</i> – autovehicul a cărui masă totală, sarcină masică pe axă sau ale cărui dimensiuni depășesc limitele admise pentru efectuarea pe drumuri a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni stabilite de normativele în vigoare.</p>	<p>iar cuvântul „limitele” se substituie cu cuvântul „dimensiunile”.</p>		<p>„97. La articolul 336 punctul 7), cuvântul „axă”, în ambele cazuri, se substituie cu cuvântul „osie”, iar cuvântul „limitele”, în ambele cazuri, se substituie cu cuvântul „dimensiunile.”. Obiecția este valabilă pentru toate cazurile similare.</p>	<p>Referința la modificarea a punctului 7) presupune ajustarea cuvintelor „osie” și „limitele” în tot cuprinsul textului punctului respectiv.</p>
<p>Articolul 371. Perioada fiscală (1) Perioadă fiscală pentru impozitul unic se consideră luna calendaristică. (2) Impozitul unic se determină lunar, reieșind din mărimea obiectului impunerii, înregistrat în evidența contabilă pe parcursul lunii de gestiune, fără a lua în considerare datele cumulative înregistrate de la începutul anului calendaristic.</p>		<p>MDED</p>	<p>Articolul 371 se completează cu următoarele alineate: (3) Prin excepție de la prevederile alineatului (2), impozitul unic datorat pentru luna decembrie va fi calculat luând în considerare datele cumulativ înregistrate pe parcursul perioadei de aplicare a regimului special de impozitare pe parcursul anului respectiv și va constitui diferența dintre: valoarea impozitului unic calculat pentru toată perioada de aplicare a regimului special de impozitare pe parcursul anului respectiv (determinată potrivit alineatului (4)) și valoarea impozitului unic calculat pentru lunile anterioare lunii decembrie a anului calendaristic respectiv, luni în care a fost aplicat regimul special de impozitare. (4) Valoarea impozitului unic calculat pentru toată perioada de aplicare a regimului special de impozitare pe parcursul anului calendaristic se determină ca valoarea maximă dintre: 7% din obiectul impunerii pentru toată perioada de aplicare a regimului special de impozitare pe parcursul anului respectiv și suma minimă a impozitului unic stabilită la art.370 alin.(2), luând în considerare datele cumulative pentru toate lunile în care a fost aplicat regimul special de impozitare în anul calendaristic respectiv. (5) În cazul pierderii titlului de rezident pe parcursul anului calendaristic, prin excepție de la prevederile alineatului (2), impozitul unic datorat pentru ultima lună de aplicare a regimului special de impozitare va fi calculat luând în considerare datele cumulative înregistrate pe parcursul perioadei de aplicare a regimului special de impozitare pe parcursul anului respectiv și va constitui diferența dintre: valoarea impozitului unic calculat pentru toată</p>	<p>Nu se acceptă extinderea facilității fiscale</p>

		<p>perioada de aplicare a regimului special de impozitare pe parcursul anului respectiv (determinată potrivit alineatului (4)) și valoarea impozitului unic calculat pentru lunile anterioare lunii în care a fost pierdut titlul de rezident, luni în care a fost aplicat regimul special de impozitare în anul respectiv.</p> <p><u>Argumentare:</u> Parcul pentru tehnologia informației, conform prevederilor art.1, alin.(2) al Legii nr.77/2016 a fost creat pentru impulsivarea dezvoltării industriei tehnologiei informației, cercetării și inovării, bazată pe tehnologia informației în diverse domenii, activității didactice în domeniul tehnologiei informației, precum și crearea locurilor de muncă cu valoare adăugată înaltă și atragerea investițiilor autohtone și străine. Un element important, printre acestea este impulsivarea cercetării și dezvoltării, sporirea numărului de companii noi de tip start-up, cultivarea produselor informaționale create de companii din Republica Moldova. Potrivit art.15 din Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației și Titlului X al Codului fiscal, impozitul unic perceput la rezidenții parcurilor IT este stabilit în mărime de 7% din venitul din vânzări, însă nu mai puțin de suma minimă per angajat (3,510 lei în 2023). Conform statisticilor prezentate de MITP, majoritatea rezidenților parcului sunt întreprinderi cu până la 9 angajați și companii locale. Considerând specificul industriei IT în generarea anumitor produse / prestarea anumitor servicii, companiile din acest sector își pot recunoaște veniturile din vânzări doar la întrunirea cumulativă a criteriilor prevăzute de Standardele Naționale de Contabilitate – adică, uneori abia la finalizarea dezvoltării unui produs / prestării unui serviciu integral. Acest fapt generează situații în care pe parcursul anului rezidentul nu a avut venituri din vânzări, fiind focusată pe dezvoltarea unui produs, și respectiv achită suma minimă per fiecare angajat, iar în ultima lună a anului (când întrunește criteriile prevăzute de SNC) aceasta își recunoaște venitul din vânzări și achită 7% din acesta. Astfel, povara fiscală</p>	
--	--	--	--

			<p>totală asociată impozitului unic depășește 7% din venitul din vânzări. În rezultat, această livrare de produs sau serviciu este impozitată o dată la etapa de dezvoltare – la cota minimă a impozitului, și o dată – în luna vânzării acestuia. În acest moment este încălcat principiul de bază al impozitării menționat în Codul Fiscal al Republicii Moldova (art. 6, alin (7)) și anume – echitatea fiscală, povara impunerii fiind mai mare pentru companii care se ocupă de activități ce implică dezvoltarea produselor proprii. Mai jos prezentăm ilustrate câteva cazuri concrete care descriu situația de mai sus:</p> <p>Cazul 1. Compania are 2 angajați permanenți pe parcursul întregului an; Veniturile totale înregistrate de către aceasta sunt de 1,700,000 lei, obținute astfel: a) Câte 0 lei – în perioada ianuarie – martie 2023, b) Cate 150 mii lei în perioada aprilie – noiembrie 2023, și c) 500 mii lei în luna decembrie 2023. Suma minimă lunară datorată per angajat în 2023 este de 3,510 lei. Impozit unic datorat conform formulei actuale de calcul, reflectate în art.370 și 371 ale Codului fiscal, este de: a) 7,020 lei lunar – în perioada ianuarie – martie 2023, b) Cate 10,500 lei lunar în perioada aprilie – noiembrie 2023, și c) 35,000 lei în luna decembrie 2023. Total impozit unic = 140,060 lei Povara fiscală efectivă asociată impozitului unic = 140,060 lei : 1,700,000 lei = 8.23%</p> <p>Cazul 2. Compania are 2 angajați permanenți pe parcursul întregului an; Veniturile totale înregistrate de către aceasta sunt de 1,000,000 lei, obținute astfel: a) Câte 0 lei – în perioada ianuarie – noiembrie 2023, și b) 1,000,000 lei în luna decembrie 2023. Suma minimă lunară datorată per angajat în 2023 este de 3,510 lei. Impozit unic datorat conform formulei actuale de calcul reflectate în art.370 și 371 ale Codului fiscal este de: a) Cate 7,020 lei lunar – în perioada ianuarie – noiembrie 2023, și b) 70 mii lei în luna decembrie 2023. Total impozit unic = 147,220 lei Povara fiscală efectivă asociată</p>	
--	--	--	--	--

			<p>impozitului unic = 147,220 lei : 1,000,000 lei = 14.72%.</p> <p>În funcție de valorile concrete ale numărului de angajați, valoarea veniturilor din vânzări și momentul posibil de recunoaștere a acestora, povara fiscală efectivă asociată impozitului unic poate depăși cu mult cota de 7% din venitul din vânzări. Având în vedere cele expuse mai sus, se propune completarea art.371 cu un nou alineat (3), care ar permite regularizarea impozitului unic datorat în luna decembrie a fiecărui an sau în ultima lună de rezidență în parcul IT. În acest fel, povara fiscală a rezidenților parcului IT va fi în limita celor 7% din venitul din vânzări realizate de aceștia, însă nu mai puțin de suma minimă per angajat care acoperă asigurarea medicală și socială limitată a acestora. Modelare exemplu: a) până la implementarea modificărilor: Total impozit unic = 574,900 lei Povara fiscală efectivă asociată impozitului unic = 574,900 lei : 6,600,000 lei = 8,71%. b) după implementarea modificărilor: Total impozit unic = 487,890 lei Povara fiscală efectivă asociată impozitului unic = 487,890 lei : 6,600,000 lei = 7.39%.</p>	
Legea nr.1164/1997 de punere în aplicare a a titlurilor I și II ale Codului fiscal				
<p>Articolul 24. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(15) Se scutesc de plata impozitului:</p> <p>a) atelierele curative de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în care muncesc persoane handicapate;</p>		Ministerul Sănătății	<p>Se propune abrogarea lit.a) alin.(15) din art.24</p> <p>Argumentare: Având în vedere faptul că în subordinea Ministerului Sănătății nu mai activează nici un atelier curativ de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie, solicităm respectuos de a lua în considerare propunerile de abrogare.</p>	Se acceptă.
Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale				
<p>Articolul 35. Colectarea și evidența contribuțiilor de asigurări sociale</p> <p>(1¹) În cazul încălcării de către plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat a regulilor de calculare a contribuțiilor de asigurări sociale, Serviciul Fiscal de Stat aplică măsuri după cum urmează:</p> <p>e) sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, calculate în rezultatul controlului fiscal, se distribuie pe conturile individuale ale persoanelor</p>		CNAS	<p>La articolul 35 alin. (1¹) lit. e) după textul „pe conturile individuale ale persoanelor asigurate” se completează cu textul „ , , cu excepția cazurilor când sumele sunt calculate prin metode și surse indirecte și nu sunt încheiate raporturi de muncă”.</p> <p>Argumentare: În cadrul controlului fiscal, pentru a determina corectitudinea calculării sumei obligației fiscale, autoritatea care efectuează controlul fiscal poate folosi, metode și surse indirecte, în conformitate cu prevederile Codului fiscal nr.1163/1997. În aceste cazuri se constată situații că unitatea economică supusă controlului fiscal nu are</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.

<p>asigurate. Informația cu privire la descifrarea sumelor recalculate se declară de către plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat, luând în calcul și contribuțiile declarate anterior, pentru perioada la care se referă recalculul, în termen de 30 de zile calendaristice de la data emiterii deciziei asupra cazului de încălcare a legislației, în modul stabilit de Ministerul Finanțelor.</p>			<p>încheiate raporturi de muncă pentru unele posturi la momentul efectuării controlului. Astfel, sumele contribuțiilor de asigurări sociale calculate la venitul estimat prin metode și surse indirecte pentru funcțiile/posturile la care nu sunt persoane angajate nu se distribuie pe conturile persoanelor asigurate.</p>	
<p>Anexa nr.1</p> <p>Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>1.1 Tarifele și baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>29% la suma salariilor și recompenselor calculate lunar pentru toți angajații – pentru angajatorii autorităților/instituțiilor bugetare și autorităților/ instituțiilor publice la autogestiune, cu excepția instituțiilor de învățământ superior și a instituțiilor medico-sanitare</p> <p>24% la suma salariilor și recompenselor calculate lunar pentru toți angajații – pentru angajatorii sectorului privat, instituțiilor de învățământ superior și ai instituțiilor medico-sanitare</p>		<p>MEC</p>	<p>În Anexa nr.1, punctul 1.1., coloana a doua „Tarifele și baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii”, la ambele aliniate, după cuvintele „învățământ superior” de introdus cuvintele „și profesional tehnic”.</p> <p><u>Argumentare:</u> Propunerea de mai sus este ca urmare a asigurării echității activității instituțiilor de învățământ profesional tehnic care funcționează în regim de autogestiune financiar-economică.</p> <p>Cu atât mai mult, instituțiile de învățământ profesional tehnic asigură pregătirea necesarului de forță de muncă pentru economia națională și contribuie la dezvoltarea economică a țării.</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>
<p>1.6. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.5, care se regăsesc în una dintre situațiile:</p> <p>– fondatori ai întreprinderilor individuale, inclusiv fondatori ai gospodăriilor țărănești (de fermier);</p>		<p>CNAS</p>	<p>În Anexa nr. 1, la punctele 1.6 și 1.7 cuvintele ”pensionarilor, persoanelor cu dizabilități” se substituie cu cuvintele ”persoanelor care beneficiază de pensie / alocație pentru persoane vîrstnice, în conformitate cu legislația națională”, iar cuvintele „se încadrează” se substituie cu cuvintele „înregistrează venit asigurat”.</p> <p>la punctul 1.6¹ cuvintele ”pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a” se exclud, iar cuvintele „se încadrează” se</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>

<p>– persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor;</p> <p>– persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal</p> <p>1.6¹. Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6</p> <p>1.7. Titularii patentei de întreprinzător, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.6¹</p>			<p>substituie cu cuvintele „înregistrează venit asigurat”.</p> <p>Argumentare: Modificările în Anexa nr.1 din Legea nr. 489/1999 vor permite persoanelor cu dizabilități din categoria de fondator al Întreprinderilor individuale, fondator al Gospodăriilor țărănești, cât și persoanelor fizice care desfășoară activități independente și titularilor patentei de întreprinzător, să se asigure pentru pensie pentru limită de vârstă, achitând contribuții de asigurări sociale de stat.</p> <p>La fel se propun unele modificări de concretizare și uniformizare și anume, ca persoanele care beneficiază de pensie / alocație pentru persoane vârstnice, în conformitate cu legislația națională, specificați la pct. 1.6 și pct. 1.7 se exceptează de la achitarea taxei fixe.</p> <p>În partea ce ține de substituirea cuvintelor „se încadrează” cu „înregistrează venit asigurat”, deasemeni este o concretizare și anume se exceptează în cazurile în care înregistrează venit asigurat în categoriile de plătitori specificate în punctele modificate.</p> <p>Totodată, persoanele cu dizabilități din categoria liber – profesioniștilor în domeniul justiției vor avea aceleași criterii de asigurare cu persoanele angajate prin contract individual de muncă, fiind asigurați de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat. Or, modificarea propusă va acorda dreptul și la reexaminarea pensiei după stabilire.</p>	
<p>Anexa nr.3</p> <p>Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii nu se calculează aferent următoarelor drepturi și venituri:</p> <p>4) indemnizațiile plătite conform art.24 alin.(3) din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local;</p> <p>8) indemnizația de eliberare din serviciu în mărimile indicate la art.186 din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 și la art.42 alin.(6) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția</p>		<p>CNAS</p>	<p>În Anexa nr. 3 punctele 4) și 8) se exclud.</p> <p>Argumentare: Indemnizațiile plătite conform art.24 alin.(3) din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local se acordă alesului local pentru participarea la ședințele consiliului. și a executării însărcinărilor consiliului sau comisiei. Respectiv, pentru activitatea desfășurată acesta este remunerat cu indemnizația menționată. Astfel, la această indemnizație se propune să se calculeze contribuții de asigurări sociale.</p> <p>Potrivit art.186 din Codul Muncii, indemnizațiile de eliberare din serviciu se plătesc salariatilor conform legii până la data angajării acestora. Respectiv, perioada pentru care aceasta se plătește persoana nu este asigurată în sistemul public de asigurări</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>

publică și statutul funcționarului public, plătită conform legislației;			sociale. Astfel, pentru ca persoana în perioada în care i se plătește indemnizația de eliberare să fie asigurat în sistemul public de asigurări sociale se propune de exclus pct.8) din Anexa nr.3.	
<p style="text-align: right;">Anexa nr.3</p> <p>Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p>		AmCham	<p>Se propune modificare pct.39 din Anexa 3 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale în următoarea redacție:</p> <p>„(39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă;”.</p> <p>Argumentare: Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic. Studiul efectuat la comanda AmCham a confirmat faptul că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizarea tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale. Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior. În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă au fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de stat care a dus la combaterea fenomenului „piețelor centrale” cu utilizarea la scară largă a deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.

			de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine. Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune; pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din motiv simplu – insuficiența resurselor financiare. Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate financiară în virtutea stagnării activității economice.	
Anexa nr.3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii		CNSM	Pornind de la aplicarea regimului de impozitare a indemnizației de concediere, propunem examinarea posibilității calculării contribuțiilor de asigurări sociale de stat aferente acesteia, astfel încât sumele respective să fie luate în calculul prestațiilor de asigurări sociale și pensiilor. În acest sens, propunem excluderea indemnizației de eliberare achitată în conformitate cu prevederile art.186 din Codul muncii din categoria tipurilor de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prevăzute de anexa nr. 3 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
		Business Club Timpul	Изменение законодательства по введению регрессионной шкалы отчислений в Социальный фонд позволит увеличить поступление доходов в бюджет НКСС на 200-300% за 3-4 года, при условии программного и системного подхода. Реформирование заработной платы и системы социальных отчислений может принести значительные выгоды для экономики страны и положительно повлиять на конкурентоспособность страны на международном рынке в следующих аспектах: 1. Увеличение налоговых поступлений: - Предполагается ежегодный рост	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.

		<p>заработных плат на 20%, что приведет к увеличению средней месячной зарплаты.</p> <p>- Более высокие доходы населения обеспечат больший объем подоходного налога ФЛ, поступающий в бюджет.</p> <p>- Оптимизация социальных отчислений высвободит средства для компаний, которые они смогут направить на модернизацию, повышение эффективности и расширение производства, что приведет к росту прибыльности предприятий и обусловит увеличение поступлений налога на прибыль в бюджет.</p> <p>- Повышение покупательной способности населения вследствие роста заработных плат приведет к росту потребления товаров и услуг, что обеспечит дополнительные поступления в виде налога на добавленную стоимость (НДС) и акцизов.</p> <p>2. Укрепление финансовой устойчивости социальных программ: Несмотря на снижение ставки отчислений, их общая сумма возрастает за счет роста фонда оплаты труда. Это обеспечит более надежное финансирование пенсионной системы, здравоохранения и других социальных гарантий. Таким образом, комплексная реформа социальных отчислений может создать дополнительные налоговые и страховые поступления в государственный бюджет, усилив его финансовую устойчивость в долгосрочной перспективе.</p> <p>3. Улучшение инвестиционного климата и повышение инвестиционной привлекательности страны:</p> <p>- Реформы, демонстрирующие гибкость рынка труда и системы социальных отчислений, могут сигнализировать зарубежным инвесторам о благоприятных условиях для ведения бизнеса в стране.</p> <p>- Приток иностранных инвестиций усилит конкурентные позиции страны.</p> <p>- Снижение налоговой нагрузки на бизнес сделает страну более привлекательной для иностранных и отечественных инвесторов.</p> <p>- Рост инвестиций в экономику будет</p>	
--	--	--	--

			<p>способствовать экономическому развитию и созданию новых рабочих мест.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Реформа социальных отчислений сделает национальные товары и услуги более конкурентоспособными на внешних рынках. - Рост экспорта отечественной продукции увеличит приток иностранной валюты в страну, укрепляя ее финансово-экономическое положение. - Рост заработных плат сделает оплату труда в стране более конкурентоспособной по сравнению с другими странами. - Это может привлечь больше квалифицированных специалистов и талантов в страну, повышая общий уровень человеческого капитала. В целом, комплексное реформирование трудовой сферы может значительно повысить международную конкурентоспособность экономики страны. <p>4. Снижение теневой занятости:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Оптимизация социальных отчислений может сделать официальное трудоустройство более привлекательным для работодателей и работников. - Это сократит объем скрытой, неофициальной занятости, увеличивая число застрахованных граждан и пополняя социальные фонды. <p>Таким образом, реформа социальных отчислений способна принести государству целый ряд долгосрочных выгод, выходящих за рамки простого роста налоговых поступлений.</p> <p>Преимущества для бизнеса:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Оптимизация социальных отчислений позволит снизить налоговую нагрузку на предприятия, особенно на малые и средние предприятия. - Это улучшит финансовое положение компаний и их способность инвестировать в развитие, повышение производительности и конкурентоспособности продукции. - Это поддержит развитие предпринимательства и создание новых компаний, которые в свою очередь обеспечат дополнительные налоговые поступления. 	
--	--	--	--	--

			<p>- Рост заработных плат может мотивировать сотрудников к более эффективной работе и повышению производительности.</p> <p>- Это укрепит позиции национальных компаний на глобальном рынке.</p>	
Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale				
<p>Articolul 5. Repartizarea veniturilor între bugetele locale</p> <p>(5) Veniturile bugetului municipal Bălți și bugetului municipal Chișinău se formează din:</p> <p>1) venituri generale:</p> <p>b) (i) defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor fizice:</p> <p>– pentru bugetul municipal Chișinău – 50% din volumul total colectat pe teritoriul municipiului Chișinău (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului);</p>		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>alin.(5), pct.1), lit.b), (i) defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, liniuța 2:</p> <p>– pentru bugetul municipal Chișinău - 100% din volumul total colectat pe teritoriul municipiului Chișinău (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului).</p> <p><u>Argumentare:</u> În conformitate cu art.3 alin.(1) din Legea nr.397/2003, bugetele locale sunt autonome, urmând să asigure efectuarea măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice ale populației și dezvoltarea teritoriului în condițiile legilor nr.436/2006 privind administrația publică locală și nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă.</p> <p>În condițiile legislației existente, pe când ritmul creșterii ratei inflației în țară în anii 2022-2023 a influențat majorarea considerabilă a costurilor de întreținere și reparație a infrastructurii capitalei cu o populație de circa 780,0 mii de locuitori și ținându-se cont de faptul că dezvoltarea infrastructurii municipiului necesită investiții mari pentru a asigura funcționalitatea acesteia, executarea competențelor delegate APL din municipiul Chișinău în temeiul art. 4 din Legea nr. 435/2006, este foarte dificilă.</p> <p>E de menționat că veniturile care se generează pe teritoriul municipiului Chișinău în anul 2023 au constituit (au fost preconizate) în sumă de 23 440 929,11 mii lei. Din această sumă, bugetului municipiului Chișinău îi revin doar 3 356 232,01 mii lei sau 14,32 la sută. Suma de 20 084 697,10 mii lei sau 86,29 la sută revine Bugetului de Stat, resurse financiare din care sunt acoperite transferuri de la Bugetul de Stat pentru toată republica, inclusiv municipiul Chișinău, având în vedere că volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2023 a constituit 19 363 537,8 mii lei.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noul sistem de formare a bugetelor locale, pus în aplicare începând cu 1 ianuarie 2015, este bazat pe principiile descentralizării financiare, unul din aceste principii fiind principiul echității, care presupune garantarea unor condiții și oportunități egale tuturor autorităților publice locale.</p> <p>Un alt principiu este principiul solidarității financiare, prevăzut la art.3 al Legii nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, care presupune susținerea financiară a celor mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale prin mecanisme de repartizare financiară echitabilă. Astfel, bugetele locale cu o bază de venituri mai puternică în ce privește impozitul pe venitul persoanelor fizice (se referă la municipiile și orașele reședință de raion) contribuie la constituirea Fondului de susținere financiară a UAT, care se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale, pentru ca statul să intervină și să susțină financiar cele mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale.</p> <p>Totodată, orice majorare a cotei defalcărilor de la IVPF la bugetele locale are impact negativ asupra volumului Fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale (FSF), deoarece acesta se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale. Ulterior, acest fapt se răsfrânge negativ asupra volumelor TDG calculate din FSF, prin diminuarea lor către bugetele locale de ambele nivele beneficiare de astfel de transferuri.</p>

		<p>Din suma care se generează pe teritoriul municipiului Chișinău, direct în bugetul municipal Chișinău (APL II) sub formă de taxe locale, impozite pe proprietate, venituri colectate și alte tipuri de venituri se livrează în sumă totală de 961 759,7 mii lei. Totodată, suma de 2 018 415,0 mii lei, zilnic se transferă din bugetul de stat sub formă de defalcări și anume, defalcări din venituri de la persoane fizice în sumă de 2 015 415,0 mii lei sau 50 la sută și 3 000,0 mii lei din contul impozitului unic perceput de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației sau 0,4 la sută din totalul acumulărilor de pe teritoriul municipiului Chișinău. Respectiv, bugetul municipal de nivelul II constituie 2 980 174,70 mii lei sau 12,71 la sută.</p> <p>Transferurile de la Bugetul de Stat, calculate în baza formulelor, au fost precizate în sumă totală de 3 921 301,9 mii lei.</p> <p>Ținem să informăm că, până la reforma finanțelor publice locale, adoptată prin Legea nr.267/2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, cu intrarea în vigoare din 01.01.2015, întreținerea infrastructurii drumurilor, instituțiilor de învățământ, domeniul asistenței sociale și altele cheltuieli care sunt la moment finanțate din contul transferurilor de stat, erau asigurate din contul bugetului municipal Chișinău, având în vedere că impozitul pe venit de la persoane fizice era parte componentă a veniturilor bugetului municipal Chișinău în cuantum de 100%. Totodată în bugetul municipal se virau defalcări în cuantum de 50% din impozitul pe venitul persoanelor juridic și 50% din taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova.</p> <p>Totodată, în anul 2019, prin Legea nr. 178/2019, au fost operate modificări la Legea nr. 397/2003, începând cu 01.01.2020, privind majorarea pentru APL de ambele niveluri (cu excepția bugetului municipal Chișinău) a cotelor defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice cu 15-30 % din volumul colectat pe teritoriul UAT, în pofida contribuției municipiului Chișinău la formarea BNP.</p> <p>Luând în considerare cele expuse, pentru consolidarea bazei fiscale și asigurarea</p>	<p>În cazul majorării procentului de partajare a IVPF sau partajarea altor impozite și taxe de stat, cum ar fi impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător (IVPJ), prin suplimentarea bugetului municipal Chișinău, ar distorsiona considerabil anvelopa financiară existentă, crescînd astfel și disparitățile dintre municipiul Chișinău și restul UAT-urilor din Republica Moldova.</p>
--	--	---	---

			<p>întreinerii și dezvoltării capitalei, propunem repetat revizuirea prevederilor art. 5 din Legea nr.397/2003 „Privind finanțele publice locale”, prin stabilirea cotelor procentuale ale defalcărilor de la impozitele generale de stat pentru bugetul municipal Chișinău:</p> <ul style="list-style-type: none"> - impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 100 % din volumul colectat în teritoriu; - impozitul pe venitul persoanelor juridice în mărime de 50 % din volumul colectat în teritoriu. 	
		Primăria Chișinău	<p>se completează cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins:</p> <p>iii - impozitul pe venit al persoanelor juridice:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pentru bugetul municipal Chișinău – 50% din volumul total colectat pe teritoriul municipiului Chișinău (cu excepția unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi din componența municipiului). <p><u>Argumentare:</u> vezi mai sus.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noul sistem de formare a bugetelor locale, pus în aplicare începînd cu 1 ianuarie 2015, este bazat pe principiile descentralizării financiare, unul din aceste principii fiind principiul echității, care presupune garantarea unor condiții și oportunități egale tuturor autorităților publice locale.</p> <p>Un alt principiu este principiul solidarității financiare, prevăzut la art.3 al Legii nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, care presupune susținerea financiară a celor mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale prin mecanisme de repartizare financiară echitabilă. Astfel, bugetele locale cu o bază de venituri mai puternică în ce privește impozitul pe venitul persoanelor fizice (se referă la municipii și orașele reședință de raion) contribuie la constituirea Fondului de susținere financiară a UAT, care se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale, pentru ca statul să intervină și să susțină financiar cele mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale.</p> <p>Totodată, orice majorare a cotei defalcărilor de la IVPF la bugetele locale are impact negativ asupra volumului Fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale (FSF), deoarece acesta se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale. Ulterior, acest fapt se răsfrînge negativ asupra volumelor TDG calculate din FSF,</p>

				<p>prin diminuarea lor către bugetele locale de ambele nivele beneficiare de astfel de transferuri.</p> <p>În cazul majorării procentului de partajare a IVPF sau partajarea altor impozite și taxe de stat, cum ar fi impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător (IVPJ), prin suplimentarea bugetului municipal Chișinău, ar distorsiona considerabil anvelopa financiară existentă, crescând astfel și disparitățile dintre municipiul Chișinău și restul UAT-urilor din Republica Moldova.</p>
<p>Articolul 12. Transferuri cu destinație specială</p> <p>(1) Transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat se alocă bugetelor locale pentru finanțarea:</p> <p>a) învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar);</p> <p>b) infrastructurii drumurilor de interes raional (municipal);</p> <p>c) competențelor delegate autorităților administrației publice locale de către Parlament la propunerea Guvernului;</p> <p>d) investițiilor capitale;</p> <p>e) altor măsuri speciale.</p> <p>(2) Pentru bugetele locale de nivelul al doilea și bugetul unității teritoriale autonome cu statut juridic special, transferurile cu destinație specială pentru finanțarea infrastructurii drumurilor publice locale sunt calculate și distribuite în funcție de numărul de kilometri echivalenți administrați, conform legislației privind fondul rutier.</p> <p>Suplimentar, pentru bugetele municipale Bălți și Chișinău sunt calculate și distribuite transferuri cu destinație specială similar mecanismului prevăzut la art.11 alin.(9), care se vor utiliza exclusiv pentru infrastructura drumurilor publice locale.</p> <p>(3) Transferurile cu destinație specială, stipulate la alin.(1), utilizate contrar</p>		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>Propunem modificarea art.12 prin introducerea prevederilor privind compensarea veniturilor ratate în cazul adoptării actelor legislative în urma cărora se afectează veniturile bugetelor UAT (compensarea pierderilor prin mecanismul relațiilor interbugetare între bugetul de stat și bugetele UAT).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noul sistem de formare a bugetelor locale, pus în aplicare începând cu 1 ianuarie 2015, este bazat pe principiile descentralizării financiare, unul din aceste principii fiind principiul echității, care presupune garantarea unor condiții și oportunități egale tuturor autorităților publice locale.</p> <p>Un alt principiu este principiul solidarității financiare, prevăzut la art.3 al Legii nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, care presupune susținerea financiară a celor mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale prin mecanisme de repartizare financiară echitabilă. Astfel, bugetele locale cu o bază de venituri mai puternică în ce privește impozitul pe venitul persoanelor fizice (se referă la municipii și orașele reședință de raion) contribuie la constituirea Fondului de susținere financiară a UAT, care se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale, pentru ca statul să intervină și să susțină financiar cele mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale.</p> <p>Totodată, orice majorare a cotei defalcărilor de la IVPF la bugetele locale are impact negativ asupra volumului Fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale (FSF), deoarece acesta se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale. Ulterior, acest fapt se răsfrânge negativ</p>

<p>destinației, fapt constatat în urma controalelor efectuate de către organele abilitate, se restabilesc la bugetul de stat. În cazul în care suma utilizată contrar destinației nu este virată benevol la bugetul de stat, Ministerul Finanțelor va reduce cu suma respectivă volumul transferurilor cu destinație specială aprobat în legea bugetară anuală.</p> <p>(4) Transferurile cu destinație specială de la bugetul unei unități administrativ-teritoriale la bugetul altei unități administrativ-teritoriale se alocă pentru finanțarea măsurilor și activităților de interes comun.</p>				<p>asupra volumelor TDG calculate din FSF, prin diminuarea lor către bugetele locale de ambele nivele beneficiare de astfel de transferuri.</p> <p>În cazul majorării procentului de partajare a IVPF sau partajarea altor impozite și taxe de stat, cum ar fi impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător (IVPJ), prin suplimentarea bugetului municipal Chișinău, ar distorsiona considerabil anvelopa financiară existentă, crescând astfel și disparitățile dintre municipiul Chișinău și restul UAT-urilor din Republica Moldova.</p>
<p>Articolul 15. Contractarea împrumuturilor pe termen lung</p> <p>(1) Autoritățile executive, în baza deciziilor autorităților reprezentative și deliberative respective, au dreptul:</p> <p>a) să contracteze împrumuturi interne pe termen lung de la instituțiile financiare și de la alți creditori din țară și împrumuturi externe pe termen lung de la instituțiile financiare internaționale în următoarele scopuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pentru investiții capitale (construcția, reconstrucția, extinderea și restaurarea mijloacelor fixe existente), prevăzute în programele de dezvoltare anuale și multianuale ale unităților administrativ-teritoriale; – pentru reparații capitale, procurări de utilaje de producție și întreținere și de mijloace de transport (transport public și autospeciale), prevăzute în programele de dezvoltare anuale și multianuale ale unităților administrativ-teritoriale; 		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>Propunem după cuvintele „pentru investiții capitale” de introdus în paranteze cuvintele „(construirea, renovarea, reconstruirea sau extinderea mijloacelor fixe existente)”, în conformitate cu specificările investițiilor capitale din ordinul ministrului finanțelor nr. 216/2015 cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, și totodată, HG nr. 684/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice.</p> <p>Analogic, aceleași completări și la art. 45 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, în modul următor: după cuvintele „investiții capitale” de adăugat în paranteze cuvintele „(construirea, renovarea, reconstruirea sau extinderea mijloacelor fixe existente)”.</p>	<p>Propunerea nu face obiectul politicii fiscale și vamale.</p> <p>Subiectul urmează a fi examinat de comun cu toate părțile interesate într-un exercițiu distinct, cu efectuarea unei analize comprehensive.</p>
		<p>Primăria Chișinău</p>	<p>În conformitate cu art. 3 alin. (1) din Legea nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, bugetele locale sunt autonome, urmând să asigure efectuarea măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice ale populației și dezvoltarea teritoriului în condițiile legilor nr. 436/2006 „Privind</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Modificările la Legea privind finanțele publice locale nr.397/2003 consolidează conformitatea legislației naționale la prevederile Cartei Europene a Autonomiei Locale și au drept scop realizarea prevederilor Strategiei</p>

			<p>administrația publică locală” și nr. 435/2006 „Privind descentralizarea administrativă”.</p> <p>În condițiile legislației existente, pe când ritmul creșterii ratei inflației în țară în anii 2022-2023 a influențat majorarea considerabilă a costurilor de întreținere și reparație a infrastructurii capitalei cu o populație de circa 780,0 mii de locuitori și ținându-se cont de faptul că dezvoltarea infrastructurii municipiului necesită investiții mari pentru a asigura funcționalitatea acesteia, executarea competențelor delegate APL din municipiul Chișinău în temeiul art. 4 din Legea nr. 435/2006, este foarte dificilă.</p> <p>Menționăm că ponderea veniturilor colectate în teritoriul Chișinăului în veniturile republicii, planificate pentru anul 2023 în sumă de 30,9 mlrd. lei, constituie 22,0 mlrd. lei sau 71,2 %, dintre care bugetului municipal pentru anul 2023 îi revin 6,8 mlrd. lei sau 22,0 % din veniturile încasate în teritoriu.</p> <p>În anul 2019, prin Legea nr. 178/2019, au fost operate modificări la Legea nr. 397/2003, începând cu 01.01.2020, privind majorarea pentru APL de ambele niveluri (cu excepția bugetului municipal Chișinău) a cotelor defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice cu 15-30 % din volumul colectat pe teritoriul UAT, în pofida contribuției municipiului Chișinău la formarea BNP.</p> <p>Luând în considerare cele expuse, pentru consolidarea bazei fiscale și asigurarea întreținerii și dezvoltării capitalei, propunem repetat revizuirea prevederilor art. 5 din Legea nr. 397/2003, prin stabilirea cotelor procentuale ale defalcărilor de la impozitele generale de stat pentru bugetul municipal Chișinău:</p> <ul style="list-style-type: none"> - impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 70 % din volumul colectat în teritoriu; - impozitul pe venitul persoanelor juridice în mărime de 20 % din volumul colectat în teritoriu. 	<p>naționale de descentralizare, aprobată prin Legea nr.68/2012, și a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare pentru anii 2012-2018, având ca obiectiv perfecționarea sistemului de finanțe publice locale, astfel încât să se asigure autonomia financiară a autorităților publice locale, cu menținerea disciplinei financiare, maximizarea eficienței și asigurarea echității în alocarea resurselor. Noul sistem de formare a bugetelor locale, pus în aplicare începând cu 1 ianuarie 2015, este bazat pe principiile descentralizării financiare, unul din aceste principii fiind principiul echității, care presupune garantarea unor condiții și oportunități egale tuturor autorităților publice locale.</p> <p>Un alt principiu este principiul solidarității financiare, prevăzut la art.3 al Legii nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, care presupune susținerea financiară a celor mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale prin mecanisme de repartizare financiară echitabilă. Astfel, bugetele locale cu o bază de venituri mai puternică în ce privește impozitul pe venitul persoanelor fizice (se referă la municipii și orașele reședință de raion) contribuie la constituirea Fondului de susținere financiară a UAT, care se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale, pentru ca statul să intervină și să susțină financiar cele mai slab dezvoltate unități administrativ-teritoriale.</p> <p>Totodată, orice majorare a cotei defalcărilor de la IVPP la bugetele locale are impact negativ asupra volumului Fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale (FSF), deoarece acesta se formează din impozitul pe venitul persoanelor fizice nealocat sub formă de defalcări la bugetele locale. Ulterior, acest fapt se răsfrânge negativ asupra volumelor TDG calculate din FSF, prin diminuarea lor către bugetele locale</p>
--	--	--	--	---

				de ambele nivele beneficiare de astfel de transferuri. În cazul majorării procentului de partajare a IVPF sau partajarea altor impozite și taxe de stat, cum ar fi impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător (IVPJ), prin suplimentarea bugetului municipal Chișinău, ar distorsiona considerabil anvelopa financiară existentă, crescând astfel și disparitățile dintre municipiul Chișinău și restul UAT-urilor din Republica Moldova.
Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004				
<p>Articolul 296. Obligarea de a nu părăsi localitatea sau țara</p> <p>(2) Ordonanța sau hotărârea privind aplicarea măsurii preventive de obligare de a nu părăsi țara se trimite spre executare organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul prevenitul, care asigură ridicarea provizorie a pașaportului, și Serviciului Vamal.</p>	<p>La articolul 296 alineatul (2) cuvintele „Serviciului Vamal” se substituie cu cuvintele „Inspectoratului General al Poliției de Frontieră”.</p>	MAI	<p>În textul amendamentului propus la articolul 296 alineatul (2) sintagma „Inspectoratului General al Poliției de Frontieră” se va substitui cu textul „Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, cu instituirea consemnului la frontieră.”.</p> <p>Argumentare: Propunere, va oferi deplină claritate normei, în partea ce reglementează acțiunile întreprinse de către Poliția de Frontieră aferent executării ordonanței sau hotărârii privind măsura preventivă de obligare de a nu părăsi țara. Or, în varianta propusă de autor, aceasta trezește echivocuri, fiind nedefinitivat în totalitate procesul de implicare a Poliției de Frontieră.</p> <p>Astfel, actul de dispoziție de interdicere a ieșirii din țară expediat Poliției de Frontieră va constitui temeiul de instituire a consemnului la frontieră, fapt ce va asigura nepermiterea ieșirii din Republica Moldova a prevenitului de către autoritatea competentă.</p>	Se acceptă.
<p>Articolul 296. Obligarea de a nu părăsi localitatea sau țara</p> <p>(3) Dacă, în legătură cu circumstanțe personale excepționale, prevenitul are nevoie să părăsească localitatea sau țara, el este obligat să depună la autoritatea care a dispus aplicarea măsurii preventive o cerere privind obținerea consimțământului de a părăsi localitatea sau țara. Dacă cererea a fost acceptată, autoritatea menționată imediat încunoștințează despre aceasta organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul prevenitul,</p>		MAI	<p>La alin.(3), textul „care, în cazul obligării de a nu părăsi țara, asigură în cel mai scurt timp posibil restituirea pașaportului ridicat provizoriu și informarea organelor de frontieră. După revenirea la domiciliu, prevenitul este obligat să anunțe imediat autoritatea care a acceptat cererea.” se substituie cu textul „în cazul măsurii preventive obligarea de a nu părăsi localitatea, sau Polița de Frontieră, în cazul măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara”.</p> <p>Argumentare: În sensul celor expuse, menționăm că, amendamentele înaintate în cuprinsul art.296 din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004, urmează să evidențieze diferența între măsurile</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.

<p>care, în cazul obligării de a nu părăsi țara, asigură în cel mai scurt timp posibil restituirea pașaportului ridicat provizoriu și informarea organelor de frontieră. După revenirea la domiciliu, prevenitul este obligat să anunțe imediat autoritatea care a acceptat cererea.</p>			<p>preventive privind obligarea de a nu părăsi localitatea și obligarea de a nu părăsi țara, or, mecanismele de executare precum și atribuțiile instituționale ale entităților implicate în procesul de asigurare a executării acestora, sunt distincte.</p> <p>Necesitatea introducerii modificărilor de referință în modalitatea prezentată supra, rezidă din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - problematica executării măsurii preventive de către persoanele care nu au un loc de domiciliu permanent în Republica Moldova (cazul Procuraturilor specializate și Secției asistență juridică și cooperare internațională a Procuraturii Generale); - necesitatea excluderii paralelismului execuțional; - asigurarea evidenței stricte a cazurilor de eludare a preveniților de la executarea măsurilor preventive impuse; - asigurarea executării conforme a măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara, de către persoanele cu cetățenie multiplă; - excluderea necesității predării actului de călătorie spre păstrare, către autoritatea ce a dispus aplicarea măsurii preventive, or, adesea această procedură nu are loc de fapt, iar Poliția de Frontieră a implementat mecanismul de ridicare provizorie a pașapoartelor în punctele de trecere a frontierei de stat, în cazul identificării persoanelor în privința cărora este declanșat un consemn restrictiv în legătură cu valabilitatea măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara. <p>Prin urmare, propunerile înaintate, raportate la scopul proiectului de act normativ, vor contribui la asigurarea conexiunii prevederilor Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 și Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003. În același timp, va fi asigurată o precizie în conduita ce urmează a fi adoptată de persoanele în privința cărora a fost instituită o măsură preventivă, precum și vor exclude probabilitatea interpretării extensiv defavorabile a prevederilor actelor normative de către organele de drept, fapt inadmisibil în materia procedural penală și de executare.</p>	
--	--	--	--	--

<p>Articolul 296. Obligarea de a nu părăsi localitatea sau țara</p> <p>(4) În cazul depistării tentativei de trecere a frontierei de stat fără încuviințarea autorității care a dispus aplicarea măsurii preventive, organul de frontieră reține prevenitul și informează imediat organul afacerilor interne.</p>		<p>MAI</p>	<p>Alin.(4) se va expune în redacție nouă, cu următorul cuprins:</p> <p>„În cazul depistării tentativei de trecere a frontierei de stat fără încuviințarea autorității care a dispus aplicarea măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara, organul de frontieră asigură ridicarea provizorie a actului de călătorie cu transmiterea acestuia, în termen de 24 ore, către organul ce a instituit măsura preventivă, pentru a proceda conform art.195 din Codul de procedură penală.”.</p> <p>Argumentare: În sensul celor expuse, menționăm că, amendamentele înaintate în cuprinsul art.296 din Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004, urmează să evidențieze diferența între măsurile preventive privind obligarea de a nu părăsi localitatea și obligarea de a nu părăsi țara, or, mecanismele de executare precum și atribuțiile instituționale ale entităților implicate în procesul de asigurare a executării acestora, sunt distincte.</p> <p>Necesitatea introducerii modificărilor de referință în modalitatea prezentată supra, rezidă din:</p> <ul style="list-style-type: none"> - problematica executării măsurii preventive de către persoanele care nu au un loc de domiciliu permanent în Republica Moldova (cazul Procuraturilor specializate și Secției asistență juridică și cooperare internațională a Procuraturii Generale); - necesitatea excluderii paralelismului execuțional; - asigurarea evidenței stricte a cazurilor de eludare a prevenițiilor de la executarea măsurilor preventive impuse; - asigurarea executării conforme a măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara, de către persoanele cu cetățenie multiplă; - excluderea necesității predării actului de călătorie spre păstrare, către autoritatea ce a dispus aplicarea măsurii preventive, or, adesea această procedură nu are loc de fapt, iar Poliția de Frontieră a implementat mecanismul de ridicare provizorie a pașapoartelor în punctele de trecere a frontierei de stat, în cazul identificării persoanelor în privința cărora este declanșat un consemn restrictiv în legătură cu valabilitatea măsurii preventive obligarea de a nu părăsi țara. 	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>
--	--	-------------------	--	---

			<p>Suplimentar, menționăm că utilizarea în contextul art.296 alin.(4) a sintagmei „reține” este abuzivă, generează neclarități la nivel de aplicare și executare a prevederii legale specificate, fapt ce contravine standardului de calitate al legii (procedural penale).</p> <p>Prin urmare, propunerile înaintate, raportate la scopul proiectului de act normativ, vor contribui la asigurarea conexiunii prevederilor Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 și Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003. În același timp, va fi asigurată o precizie în conduita ce urmează a fi adoptată de persoanele în privința cărora a fost instituită o măsură preventivă, precum și vor exclude probabilitatea interpretării extensiv defavorabile a prevederilor actelor normative de către organele de drept, fapt inadmisibil în materia procedural penală și de executare.</p>	
<p>Articolul 296. Obligarea de a nu părăsi localitatea sau țara</p> <p>(5) În cazul în care prevenitul a încălcat obligațiile impuse de măsura preventivă aplicată, organul afacerilor interne adresează un demers, cu anexarea materialelor ce confirmă faptul încălcării interdicției, autorității care a dispus această măsură preventivă pentru a proceda conform art.195 din Codul de procedură penală.</p>		MAI	<p>Alin.(5) se va expune în redacție nouă, cu următorul cuprins:</p> <p>„În cazul în care prevenitul a încălcat obligațiile impuse de măsura preventivă obligarea de a nu părăsi localitatea, organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul prevenitul, adresează un demers autorității care a dispus această măsură preventivă, cu anexarea materialelor ce confirmă faptul încălcării măsurii, pentru a proceda conform art. 195 din Codul de procedură penală.”.</p> <p><u>Argumentare:</u> Vezi comentariul mai sus art.296 alin.(3)</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală				
<p>Articolul 40. Primăria și statutul personalului primăriei</p> <p>(5) Personalul primăriei, inclusiv personalul primăriei și preturilor din municipiul Chișinău și al primăriei municipiului Bălți, încadrat în conformitate cu statul de personal avizat de Cancelaria de Stat, inclusiv persoanele cu funcții de demnitate publică, poate beneficia de o indemnizație lunară calculată proporțional timpului efectiv lucrat în luna respectivă.</p>		Primăria Chișinău	<p>În art. 40 alin. (5), după cuvintele „primăriei municipiului Bălți,” se adaugă cuvintele „personalul subdiviziunilor consiliilor locale”, în continuare după text.</p> <p><u>Argumentare:</u> Prin art. II al Legii nr. 370/2023 „Privind modificarea actelor legislative”, au fost modificate prevederile art. 14 și art. 40 din Legea nr. 436/2006 în vederea acordării personalului primăriei a unei indemnizații. Drept scop al modificărilor a fost menționată motivarea personalului din cadrul APL întru realizarea eficiență a politicilor fiscale locale în vederea atingerii indicatorilor de colectare a taxelor și impozitelor locale din anii precedenți.</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.

			În municipiul Chișinău, în baza regulamentelor de funcționare aprobate de Consiliul municipal Chișinău, atribuțiile de administrare a activităților supuse taxelor locale și plăților – veniturilor proprii ale bugetului (plățile pentru locațiunea patrimoniului municipal și pentru arenda terenurilor municipale, plățile pentru certificatele de urbanism și autorizările de construire) sunt delegate subdiviziunilor Consiliului, care contribuie la încasarea deplină a plăților bugetare calculate.	
Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată				
<p>Articolul 31¹. Capitalul de stimulare</p> <p>(1) Societatea poate, prin decizie unanimă a asociaților, să formeze un capital de stimulare a beneficiarilor (personalului angajat) pentru a-i stimula și cointeresa în activități eficiente, participări active, inițiative de creație în favoarea societății.</p> <p>(2) Capitalul de stimulare se formează din contul profitului net al societății și poate fi folosit la acordarea drepturilor la o plată la un moment stabilit sau la un moment în viitor în asociere cu un eveniment desemnat în viitor.</p> <p>(3) Modul de creare și utilizare a capitalului de stimulare, de desemnare a beneficiarilor, precum și condițiile de acordare a plăților de stimulare se stabilesc în regulamentul aprobat de societate.</p> <p>(4) Beneficiarii plăților de stimulare nu obțin drepturi și obligații prevăzute pentru asociați, dar pot avea acces la situațiile financiare ale societății și la altă informație, în modul stabilit de organele societății.</p> <p>(5) Plățile din capitalul de stimulare se asimilează dividendelor, dar se achită o dată pe an.</p>	Articolul 31 ¹ din Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată se abrogă.	AmCham	<p>Asociația nu susține abrogarea articolului 31¹ din Legea nr.135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, or această normă a fost introdusă recent prin Legea nr.229/2023 pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor dintre asociații/fondatorii societăților comerciale) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 325-327 art. 577) în vigoare din 22.10.2023, fiind elaborată de grupul de lucru creat prin ordinul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării nr.02 din 06.01.2023, în componența reprezentanților Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Camerei de Comerț Americane din Moldova, Asociației Businessului European, Asociației Investitorilor Străini, Alianței Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, iar scopul acesteia fiind implementarea în cadrul legal național a unor elemente conceptuale de stimulare a personalului angajat, aplicat pe larg pe piața internațională.</p> <p>Astfel, angajații unei societăți, care s-au manifestat în cel mai bun mod și pe care societatea dorește să-i promoveze, pot beneficia de următoarele drepturi exclusive: - să participe la repartizarea beneficiilor financiare ale societății, fără a deveni asociați: asociații, după impozitarea venitului, alocă o parte din fondul său de dividende în fondul de stimulare, destinat exclusiv acestor angajați; - să obțină acces la situațiile financiare ale societății și la altă informație, în modul stabilit de organele societății, dar fără a obține</p>	Nu se acceptă , menținerea prevederilor creează riscuri pentru asigurarea sustenabilității sistemului bugetar.

			<p>drepturi și obligații prevăzute pentru asociați. Această măsură este un important element de susținere a talentelor și a forței de muncă, care sunt interesate în ridicarea performanței întreprinderii în care muncesc. Aceasta consolidează angajații și ca efect – piața muncii, cointeresând persoanele cu abilități și interes sporit în activități inovatorii și de antreprenariat, să contribuie la creșterea productivității muncii. Or, însuși scopul adoptării Legii nr.229/2023 (prin care a fost introdus Articolul 31¹) a fost implementarea unor măsuri din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr.315/2022 în vederea susținerii dezvoltării antreprenoriatului. Contrar celor expuse supra, prin actualul proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală și vama pentru anul 2025) se propune abrogarea articolului 31¹, la nici un an după intrarea în vigoare a prevederilor normei respective, motivându-se că prin prisma proiectului de lege respectiv Codul fiscal va fi completat cu un alt instrument de stimulare a angajării și menținerii salariaților – „Stock-option plan” – pretext pe care îl considerăm neîntemeiat, în lipsa unei rațiuni fundamentate și argumentate corespunzător privind imposibilitatea existenței concomitente a celor două instrumente – capitalul de stimulare și „Stock-option plan”. Astfel, nu a fost realizată o evaluare aprofundată a impactului capitalului de stimulare pe o perioadă mai îndelungată înainte de a decide abrogarea acestuia. O asemenea evaluare ar putea furniza date concrete și relevante cu privire la beneficiile reale pe care acest mecanism le aduce, comparativ cu alte forme de recompensare. Mai mult, introducerea precipitată a unor modificări legislative contradictorii poate genera instabilitate și incertitudine pentru companii și angajați. Menținerea capitalului de stimulare contribuie la stabilitatea și predictibilitatea reglementărilor privind recompensarea angajaților, esențială pentru un mediu de afaceri sănătos. De asemenea, diversitatea mecanismelor de recompensare sporește atractivitatea companiilor pe piața muncii, permițând angajatorilor să atragă și să</p>	
--	--	--	--	--

			<p>rețină talente valoroase prin oferirea unor pachete competitive și adaptate nevoilor individuale ale angajaților.</p> <p>În acest context, considerăm justă păstrarea Articolului 31¹, or abrogarea lui ar limita flexibilitatea și eficiența companiilor în stimularea și recompensarea angajaților performanți. Capitalul de stimulare oferă beneficii distincte și imediate, care nu sunt acoperite de „Stock-option plan”, și contribuie la creșterea productivității și stabilității forței de muncă. Prin urmare, păstrarea acestui articol este justificată pentru asigurarea unui cadru legal coerent și adaptabil la nevoile pieței muncii și economiei naționale.</p> <p>Nota informativă la proiectul de lege ce vizează politica bugetar-fiscală și vamală pentru anul 2025, nu conține o argumentare suficientă privind necesitatea abrogării prevederilor art.31¹, iar simpla mențiune a faptului că Codul fiscal va fi completat cu un al instrument de stimulare a angajării și menținerii salariaților – „Stock-option plan” nu poate fi reținută, întrucât acestea reprezintă instrumente conceptual și procedural diferite. Mai mult, considerăm faptul că modificarea frecventă a legislației naționale contravine principiilor previzibilității legii și stabilității mediului de afaceri în ansamblu. Tot aici, susținem aducerea în concordanță a prevederilor Codului fiscal cu Legea nr.135/2007 (art.31¹).</p>	
		CNA	<p>Obiecții:</p> <p>Exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). În acest context, Curtea Constituțională reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. În Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a reținut faptul că: textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele</p>	<p>Se acceptă parțial, fiind exclusă sintagma „asimilarea dividendului” în vederea excluderii interpretilor duale în raport cu regimul fiscal aplicat plăților de stimulare.</p>

			<p>regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile Legislația bugetar-fiscală trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii. În context, se remarcă faptul că Art.31¹ din Legea nr.135/2007 a fost introdus prin Legea nr.229 din 31.07.2023, în vigoare 22.10.2023. În context, suplimentar, mențiunilor din compartimentul <i>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă</i> al prezentului raport de expertiză anticorupție, ce vizează motivația amendamentului înaintat de către autor, reținem faptul că abrogarea prevederilor în speță, poate condiționa incertitudine la capitolul delimitării cu certitudine și fără echivoc a normelor procedurale aplicabile contribuabililor care au aplicat pe parcurs instrumentul prenotat și multiple riscuri (inclusiv de corupție) aferente.</p> <p>Recomandări: Reglementarea normelor procedurale tranzitorii contribuabililor care au aplicat pe parcurs instrumental supus abrogării (Articolul 31¹ din Legea nr.135/2007).</p>	
		MDED	<p>Abrogarea articolului 31¹ din Legea privind societățile cu răspundere limitată nu se susține.</p> <p>Capitalul de stimulare ca instrument de atragere și reținere a angajaților în câmpul muncii și economia formală - este în vigoare din luna octombrie 2023. Ca urmare autoritățile publice (atât MF cât și MDED) nu dispun de date statistice privind acest instrument, ce nu permite o analiză ex ante, obligatorie conform Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, care să constate existența problemelor, să justifice și să fundamenteze necesitatea renunțării la o reformă recent aprobată. Dacă vor fi identificate abuzuri, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării va propune și va susține în politica bugetar-fiscală pentru anul 2026 stabilirea în articolul 31¹ din Legea nr.135/2007 unui plafon maxim care să</p>	<p>Se acceptă parțial, fiind exclusă sintagma „asimilarea dividendului” în vederea excluderii interpretărilor duale în raport cu regimul fiscal aplicat plăților de stimulare.</p>

			limiteze partea de profit net ce poate fi atribuită la capitalul de stimulare.	
Legii nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică				
<p>Articolul 5. Prestatorii de servicii de plată</p> <p>(1) Prezenta lege distinge următoarele categorii de prestatori de servicii de plată:</p> <p>a) băncile și sucursalele înființate în Republica Moldova de băncile din alte state, care activează în conformitate cu Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor;</p> <p>b) societățile de plată și sucursalele înființate în Republica Moldova de societățile de plată din alte state;</p> <p>c) societățile emitente de monedă electronică și sucursalele înființate în Republica Moldova de societățile emitente de monedă electronică din alte state;</p> <p>d) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016;</p> <p>e) Banca Națională a Moldovei (în continuare – Banca Națională) – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate a politicii monetare sau în calitate de altă autoritate publică;</p> <p>f) Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor (în continuare – Trezoreria de Stat).</p>		MDED	<p>articolul 5 alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:</p> <p>„g) Posesorul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay), desemnat de către Guvern (în continuare – posesorul serviciului MPay).”</p>	<p>Nu face obiectul politicii fiscale și vamale, propunerea urmează a fi examinată prin prisma unui proiect de lege separat cu asigurarea procesului amplu de consultări publice.</p>
<p>Articolul 7. Serviciile de plată permise prestatorilor de servicii de plată</p> <p>(1) Băncile și Banca Națională au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art.4 alin.(1).</p> <p>(2) Emitenții de monedă electronică (alții decât cei indicați la alin.(1) din prezentul articol) au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art.4 alin.(1).</p> <p>(3) Trezoreria de Stat are dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art.4 alin.(1) pct.1)-3).</p>			<p>articolul 7 se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:</p> <p>„(9) Posesorul serviciului MPay, are dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art.4 alin.(1) pct.8):</p> <p>1) pentru încasarea plăților în favoarea:</p> <p>a) autorităților publice, instituțiilor publice și întreprinderilor municipale;</p> <p>b) persoanelor juridice de drept privat care, în conformitate cu prevederile Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice și în limita competențelor delegate în conformitate cu actele normative, prestează servicii publice;</p>	

<p>(4) Societățile de plată au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art.4 alin.(1).</p> <p>(5) Furnizorii de servicii poștale au dreptul de a presta serviciile de plată prevăzute la art.4 alin.(1).</p> <p>(6) În cazul în care furnizorul de servicii poștale prestează sau are intenția de a presta servicii de plată în conformitate cu alin.(5) din prezentul articol, prevederile capitolului III, cu excepția cerințelor de constituire specificate la art.9 alin. (1), se aplică în mod corespunzător și furnizorului de servicii poștale.</p> <p>(7) Prestatorii de servicii de plată indicați la art.5 alin.(1) au dreptul să presteze serviciile de plată conform alin.(1)–(5) din prezentul articol prin toate mijloacele de comunicație legal disponibile, ținând cont de legislația din domeniul serviciilor de plată, de legislația aferentă mijlocului de comunicație ales și de alte acte normative aplicabile.</p> <p>(8) În scopul supravegherii respectării cerințelor minime de securitate și al gestiunii riscurilor aferente sistemelor informatice prin intermediul cărora sunt prestate serviciile de plată, Banca Națională avizează prealabil, conform cerințelor și procedurii stabilite în actele normative ale acesteia, lansarea activității de prestare a serviciilor de plată de către prestatorii de servicii de plată prin intermediul sistemelor informatice respective.</p>			<p>c) furnizorilor de servicii poștale pentru serviciile prestate prin intermediul serviciului guvernamental de livrare (MDelivery);</p> <p>d) reprezentanților profesiiilor juridice licențiați de Ministerul Justiției;</p> <p>e) organizatorului jocurilor de noroc care constituie monopol de stat;</p> <p>2) pentru restituirea plăților încasate în conformitate cu lit. a);</p> <p>3) pentru distribuirea plăților de către autoritățile publice și structurile organizaționale din sfera lor de competență în care acestea exercită calitatea de fondator.”;</p>	
<p>Articolul 93. Autorități de supraveghere</p> <p>(4) Ministerul Finanțelor, în calitate de autoritate de supraveghere, efectuează supravegherea respectării de către Trezoreria de Stat a prezentei legi și a actelor normative în vederea executării legii, emise de către Ministerul Finanțelor, și informează anual Banca</p>			<p>la articolul 93 alineatul (4) după cuvintele „Trezoreria de Stat” se introduc cuvintele „și posesorul serviciului MPay”</p>	

Națională cu privire la rezultatele supravegherii efectuate.				
			<p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la 01 februarie 2025.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>Argumentare: În scopul transunerii Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.209/2022 pentru modificarea unor acte normative, care vizează o serie de modificări a legislației din domeniul financiar-bancar, inclusiv a Legii nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică. Printre modificările operate este și suplinirea listei activităților ce intră sub incidența Legii nr.114/2012 cu serviciile de inițiere a plății, precum și necesitatea de notificare a Băncii Naționale a Moldovei cu privire la inițierea/desfășurarea activităților de prestare a serviciilor de plată ce cad sub incidența legii. Astfel, ținând cont de faptul că la momentul actual serviciile de inițiere a plăților nu cad sub incidența legii și implicit prestatorii unor asemenea servicii nu sunt reglementați de Legea nr.114/2012, nu există obligația de obținere a licenței pentru prestarea serviciilor respective. Unul dintre prestatorii de servicii de inițiere a plăților este și Instituția publică „Agenția de Governare Electronică” (în continuare - AGE) care este posesorul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay) (în continuare – serviciul MPay). Totuși, după intrarea în vigoare a modificărilor menționate, AGE nu va putea continua prestarea serviciilor respective și ținând cont de statutul său, de instituție publică, va fi în imposibilitatea de a obține licența pentru prestarea serviciilor de plată. Conform art.9 alin.(1) din Legea nr.114/2012, „societatea de plată poate fi constituită sub formă de organizare juridică de societate pe acțiuni sau de societate cu răspundere limitată”. În acest sens este de menționat că în interacțiunea cu cetățenii și agenții economici, Guvernul are drept obiectiv de bază oferirea</p>	

			<p>unui mecanism eficient de achitare a plăților (obligațiilor) față de bugetul public național, precum și de distribuire de plăți de la bugetul public național. În vederea realizării acestui obiectiv, în anul 2013 a fost implementat serviciul MPay în cadrul programului de e-Transformare a guvernării, finanțat de Banca Mondială. Totodată, prin aprobarea Hotărârii Guvernului nr.712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) a început o nouă etapă în dezvoltarea mecanismului de încasare a plăților precum și implementat pentru prima oară mecanismul de distribuire a plăților. Serviciul MPay este destinat pentru a oferi persoanelor fizice și persoanelor juridice de drept public și de drept privat un mecanism de efectuare a plăților în contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor, precum și de distribuire a plăților de la bugetele componente ale bugetului public național și de restituire a plăților din CUT și din conturile instituțiilor publice la autogestiune către persoanele fizice. Suplimentar, mecanismul implementat în cadrul serviciului MPay oferă comoditate și eficacitate în partea ce ține de stabilirea raporturilor juridice. Astfel, cetățeanul având acces la multitudinea opțiunilor de plată oferite de prestatorii de servicii de plată, iar prestatorii de servicii cu plată la rândul său nu au necesitatea de a semna numeroase contracte, acest lucru fiind realizat de către AGE. Astfel, din perspectiva încasării plăților la bugetul public național, în prezent serviciul MPay este utilizat în calitate de mecanism unic de achitare a serviciilor publice, impozitelor, taxelor, amenzilor, majorărilor de întârziere (penalităților) și altor plăți la bugetul public național și permite cetățenilor și agenților economici să efectueze plăți prin orice metodă de plată legal disponibilă. Conform statisticii înregistrate pentru anul 2022, prin serviciul MPay s-au încasat 6,4 milioane de plăți în valoare de 4 miliarde lei. În anul 2020 serviciul MPay a fost dezvoltat pentru a asigura distribuirea plăților de la bugetul public național către cetățeni. În acest sens, beneficiarii plăților de la bugetul public național au astăzi libertatea și comoditatea de a alege serviciile oricărui prestator de servicii de plată conectat la serviciul MPay, precum și</p>	
--	--	--	---	--

		<p>de a utiliza orice instrumente de plată legal disponibile. AGE în calitate de posesor al serviciului MPay a preluat funcția tehnică de distribuire a prestațiilor sociale de la Casa Națională de Asigurări Sociale începând cu luna ianuarie 2021. Astfel, în prezent, AGE distribuie prin intermediul serviciului MPay 26 de tipuri de prestații sociale din numele Casei Naționale de Asigurări Sociale și 4 tipuri de prestații sociale din numele Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă prin diferite metode de plată. Distribuirea prestațiilor sociale la conturi de plăți se asigură prin intermediul a 11 bănci comerciale (toate băncile licențiate: B.C. Eximbank S.A., B.C. Comertbank S.A., B.C. Eurocreditbank S.A., B.C. Energbank S.A., B.C. OTP Group S. A., B.C. Banca Comerciala Romana Chisinau S.A., B.C. Moldindconbank S.A., B.C. Fincombank S.A., B.C. Victoriabank S.A., B.C. Moldova-Agroindbank S.A., B.C. ProCredit Bank S.A.) și 5 prestatori nebancari (Î.S. Poșta Moldovei, Paymaster S.R.L., Î.M. Moldcell S.A., Bpay S.R.L., Paynet Services S.R.L.). Conform statisticii înregistrate pentru anul 2022, prin serviciul MPay s-au distribuit 32.6 milioane de prestații sociale în valoare de 59 miliarde de lei. Suplimentar menționăm că, la data de 17 noiembrie 2022 a fost lansat programul național Voucher Cultural de către Ministerul Culturii, pentru care serviciul MPay asigură procesul de finanțare a tinerilor, integrarea cu furnizorii de produse culturale, procurarea produselor culturale și decontarea soldurilor tinerilor. Iar acest instrument poate fi reutilizat pentru alte programe de acest gen, funcționalul fiind deja dezvoltat și utilizat de către 2,5 mii tineri pentru procurarea a 7 mii de produse culturale. Totodată, serviciul MPay este implicat activ în proiectele de compensare din partea Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, asigurând transferul compensărilor către persoane fizice și juridice. În acest scop, serviciul MPay pe perioada a 3 luni a anului 2023 a asigurat transferul către 1000 de IMM cu o sumă totală de compensări de 13 milioane de lei, și 25 de milioane de lei ca compensarea unor cheltuieli suportate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente reducând semnificativ</p>	
--	--	--	--

			<p>efortul operațional a angajaților ODA. La fel, în anul 2023 Serviciul MPay a început distribuția plăților salariale pentru instituțiile bugetare și la autogestiune ce se deservește în CUT și a distribuit 2 milioane de lei. În acest sens, ținem să evidențiem că serviciul MPay este o soluție eficientă și indispensabilă pentru segmentul de plăți conexe sectorului public și care poate fi adaptată la necesitățile autorităților publice în privința încasării plăților, precum și distribuirii plăților, în dependență de noile direcții de dezvoltare și politici implementate de către Guvern. Reieșind din cele menționate și ținând cont de locul și rolul serviciului MPay pe segmentul de încasare și distribuție a plăților în și de la sectorul public se consideră oportun atribuirea posesorului serviciului MPay prin efectul legii a statutului de prestator de servicii de plată cu un spectru restrâns de servicii de plată, strict limitate la încasarea plăților în favoarea autorităților publice, instituțiilor publice și a unor prestatori de servicii care desfășoară activitate reglementată (persoane juridice de drept privat care prestează servicii publice, reprezentanții profesiilor juridice etc.), precum și pentru distribuția de către autoritățile și instituțiile publice a prestațiilor sociale și a altor plăți. Calitatea de autoritate de supraveghere a activității posesorului serviciului MPay și a respectării de către acesta a prevederilor Legii nr.114/2012 și a altor prevederi conexe urmând a fi exercitată de către Ministerul Finanțelor. Este de menționat că o abordare similară este deja reglementată și aplicată în privința activității Trezoreriei de Stat, care prin prevederile art. 5-7 din Legea nr. 114/2012 este desemnată în calitate de prestator de servicii de plată cu dreptul de a presta un spectru redus de servicii de plată. Având în vedere că prin intermediul serviciului MPay la moment sunt încasate plăți și în favoarea persoanelor juridice de drept privat și ținând cont de prevederile propuse prin proiectul de lege, după adoptarea acestuia urmează a fi revizuite prevederile Hotărârii Guvernului nr.712/2020 și asigurată încetarea contractelor de prestare a serviciilor de încasare prin intermediul serviciului MPay a plăților în favoarea persoanelor juridice de drept privat.</p>	
--	--	--	--	--

Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014				
Articolul 43. Veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare (2) Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară.		MAI	Art.43, alin.(2) sintagma „și mărimea tarifelor la servicii” se propune de exclus.	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
		Ministerul Suănatății	La articolul 43, alineatul (2) după textul „autoritățile administrației publice locale” se introduce textul „/autoritățile administrației publice centrale” ”. Argumentare: Propunerea înaintată la proiect are ca scop acordarea posibilităților autorităților administrației publice centrale de a stabili mărimea tarifelor la servicii și Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare, fiind în așa mod diminuate reglementările atribuite Guvernului, conform indicațiilor din cadrul ședinței de lucru a membrilor Guvernului din 09.01.2024 (proces verbal nr.1).	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Articolul 43. Veniturile colectate de autoritățile/instituțiile bugetare		MAI	Totodată, art.43, se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins: „(7) Mijloacele bănești prevăzute la alin.(1) lit. c) neutilizate până la data încheierii anului bugetar sunt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor fiind aprobate de către administratorul de buget în bugetele corespunzătoare.”;	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Articolul 44. Resursele aferente proiectelor finanțate din surse externe (2) Mijloacele bănești prevăzute la alin.(1) neutilizate pînă la data încheierii anului bugetar sînt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor doar dacă acestea sînt prevăzute în bugetele corespunzătoare.		MAI	La art.44, alin (2) sintagma „doar dacă acestea sunt prevăzute în bugetele corespunzătoare” se substituie cu sintagma „fiind aprobate de către administratorul de buget în bugetele corespunzătoare”;	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Articolul 60. Redistribuirea alocațiilor bugetare (1) Pe parcursul anului bugetar, redistribuirea alocațiilor aprobate prin		MAI	La art.60: alin.(1) lit. b) și c) se va expune în următoarea redacție: „b) cu acordul Ministerului Finanțelor – între subprogramele unei programe de cheltuieli	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.

<p>legea anuală a bugetului de stat se permite:</p> <p>b) cu acordul Ministerului Finanțelor – între categoriile economice în cadrul unei autorități publice centrale, fără majorarea cheltuielilor de personal și fără modificarea cheltuielilor pentru investiții capitale și a transferurilor interbugetare;</p> <p>c) autorităților publice centrale și, după caz, instituțiilor bugetare subordonate – în cazul altor redistribuiri decât cele prevăzute la lit.a) și b) care nu afectează limitele de alocații bugetare stabilite.</p>			<p>fără majorarea cheltuielilor totale de personal și modificarea cheltuielilor pentru investiții capitale și a transferurilor inter bugetare;</p> <p>c) autorităților publice centrale - între categoriile economice în cadrul unei subprograme de cheltuieli, fără majorarea cheltuielilor de personal totale pe autoritatea publică centrală și fără modificarea cheltuielilor pentru investiții capitale și a transferurilor inter bugetare;”</p>	
		MAI	<p>se completează cu lit. d) cu următorul cuprins: „d) instituțiilor bugetare subordonate - în cazul altor redistribuiri altele decât cele prevăzute la lit. a), b) și c), care nu afectează limitele de alocații stabilite.”</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>
<p>(4) Redistribuirea alocațiilor bugetare conform alin.(1)–(3) se efectuează pînă la 30 noiembrie a anului bugetar.</p>		MAI	<p>alin.4 sintagma „30 noiembrie” se substituie cu sintagma „20 decembrie”.</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>
<p>Articolul 66. Gestionarea angajamentelor</p> <p>(3) Se permite asumarea angajamentelor multianuale pe o perioadă de pînă la trei ani bugetari pentru obiectele de investiții capitale, în limitele cheltuielilor prognozate în acest scop pe anii respectivi. Valoarea angajamentelor multianuale se ajustează anual în corespundere cu alocațiile bugetare aprobate în acest scop pe anul bugetar respectiv</p>		MAI	<p>La art. 66 alin.(3) după sintagma „de investiții capitale” se completează cu sintagma „și reparații capitale”.</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>
<p>Articolul 70. Încheierea anului bugetar</p> <p>(2) La data încheierii anului bugetar alocațiile bugetare nevalorificate, precum și soldurile de mijloace bănești din conturile trezoreriale ale autorităților/instituțiilor bugetare se închid, cu excepția soldurilor proiectelor finanțate din surse externe.</p>		MAI	<p>La art.70 alin. (2) se completează cu sintagma „și a granturilor/donațiilor intrate cu titlu gratuit în posesia autorităților/instituțiilor bugetare.</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>
Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației				

<p>Articolul 16. Asigurarea socială și medicală a salariaților angajați de rezidenții parcului</p> <p>(1) Salariații rezidenților parcului beneficiază de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din bugetul asigurărilor sociale de stat, conform legislației în vigoare. Venitul lunar asigurat al acestor salariați va constitui 68% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul respectiv.</p>		<p>MDED</p>	<p>La art.16, alin.(1), propoziția a doua se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Venitul lunar asigurat al acestor salariați va constitui 90% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul respectiv.”</p> <p>Argumentare: Urmare a unei analize detaliate privind contribuția rezidenților parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT Park” (în continuare – MITP) la bugetul de asigurări sociale de stat (în continuare - BASS) și prestațiile de asigurări sociale achitate angajaților acestora din contul BASS în perioada 2018-2022, în condiții generale de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale, venitul asigurat al angajaților rezidenților MITP ar fi fost în cuantum de 90% din salariul mediu prognozat în anul 2022. Potrivit datelor obținute din calcule menționate cel mai mare cuantum a venitului asigurat ar fi fost de 92% în anul 2019. În acest context, 5 ani consecutivi, venitul asigurat per angajat nu atinge nivelul care corespunde contribuției efective a rezidenților MITP la BASS, astfel părăstrând o discrepanță dintre contribuția rezidenților MITP la BASS și venitul lunar asigurat al angajaților lor observați și în anii precedenți. Condițiile de asigurare socială a angajaților rezidenților MITP nu pot fi nicicând considerate a fi preferențiale întrucât contribuția acestora excede substanțial atât valoarea venitului asigurat, cât și a prestațiilor de asigurări sociale achitate din contul BASS. Astfel, în 2022 doar 3.396 angajați au beneficiat de prestații de asigurări sociale achitate din contul BASS în valoare totală de 43.981 mii lei comparativ cu 417.608 mii lei contribuție totală a acestora la BASS (i.e. doar 10.5%), iar în 2021 – 3.341 beneficiari de prestații în valoare de doar 39.918 mii lei comparativ cu 300.163 mii lei contribuție la BASS (i.e. 13.3%). Este important de notat că, majorarea cuantumului venitului asigurat al angajaților din parcul IT nu este sub nicio formă o facilitate suplimentară acordată acestora, dar derivă din contribuția efectivă a acestora la BASS și angajamentul incontestabil al statului de a respecta principiile organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale.</p>	<p>Nu face obiectul politicii fiscale și vamale, propunerea urmează a fi examinată prin prisma unui proiect de lege separat cu asigurarea procesului amplu de consultări publice.</p>
---	--	--------------------	--	---

<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p>		<p>AmCham</p>	<p>Se propune modificarea art.7, alin. (2) a Legii nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă în următoarea redacție:</p> <p>„(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.”</p> <p>Argumentare: Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților anume pentru evitarea riscului social de boală, diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova. De asemenea, se propune completarea art. 3, alin. (1) cu propoziția: „În cazul refuzului salariatului de a primi tichete de masă, valoarea neacordată a acestora nu constituie și nu se acordă ca și salariu”. Redacția actuală a Legii nu prevede cum trebuie să acționeze angajatorul dacă salariatul refuză să primească tichete de masă, deși prevede că salariatul nu poate fi obligat să primească tichete de masă. Astfel, în situația în care câțiva salariați din unitate refuză să primească tichete de masă și solicită majorarea salariului cu această sumă, angajatorul nu poate să majoreze salariul doar la câțiva salariați pentru că tichetul de masă este prevăzut ca și alocație pentru hrană.</p>	<p>Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale. Totodată, urmărește necesitatea ajustării Legii respective în vederea ajustării acesteia, respectiv propunerile respective se vor examina într-un exercițiu separat.</p>
<p>Legea 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal</p>				
<p>Articolul 15. Restricții și incompatibilități</p> <p>(3) Funcția de funcționar vamal este incompatibilă cu:</p> <p>b) activitatea de întreprinzător desfășurată personal sau prin intermediul unui terț;</p>	<p>La alineatul (3): litera b) va avea următorul cuprins: „b) activitatea de întreprinzător, cu excepția deținerii calității de fondator al unei societăți comerciale;</p> <p>Alineatul (7) se abrogă.</p>	<p>CNA</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Primo, apreciind prin prisma rigorilor vizate de prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, reținem lipsa convergenței amendamentului propus cu obiectul de reglementare al proiectului (denumit generic politica bugetar-fiscală). Amendamentele citate supra, vizează revizuirea Restricțiilor și incompatibilitățile aplicabile funcționarilor vamali (atât la angajare, cât și aflarea în exercițiul funcțiunii).</p> <p>În context, se remarcă faptul că potrivit prevederilor art.13 alin.(1) al Legii securității</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Ajustarea Legii cadru a unei instituții aflate în subordinea Ministerului Finanțelor se încadrează în conceptul exercițiului respectiv.</p>

		<p>statului nr. 618-XIII din 31 octombrie 1995, Serviciul Vamal, de rind cu Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, face parte din Sistemul organelor securității statului.</p> <p>Apreciind prin prisma standardelor internaționale anticorupție vizate de prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată potrivit Legii nr. 158-XVI din 06 iulie 2007, reținem faptul că respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate și respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, constituie măsuri de asigurare a integrității instituționale, nerealizarea cărora compromite climatul de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, poate determina apariția manifestărilor de corupție și afectarea interesului public.</p> <p>Sub aspect comparativ se remarcă prevederile art.16 alin.(1) lit.b) al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție* nr. 1104-XV din 06 iunie 2002:</p> <p>(1) Activitatea în cadrul Centrului este incompatibilă cu:</p> <p>b) activitatea de întreprinzător, desfășurată personal sau prin intermediul unui terț, inclusiv calitatea de fondator, acționar, membru al unui agent economic sau al unei organizații necomerciale;</p> <p>Similar, reținem exigențele vizate de prevederile art.40 alin.(2) lit.b)-c) al Legii privind statutul ofițerului de informații și Securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007</p> <p>Articolul 40. Restricții, incompatibilități și interdicții</p> <p>(2) Funcția de ofițer de informații este incompatibilă cu:</p> <p>b) desfășurarea sau implicarea în orice fel în activitate de întreprinzător, acordarea sprijinului altor persoane în astfel de activități;</p> <p>c) calitatea de fondator al societății comerciale, cooperativei sau organizației necomerciale, orice activitate ce presupune administrarea acestora. Ofițerul de informații poate îndeplini funcția de membru al</p>	
--	--	--	--

			<p>consiliului de administrație din întreprinderile de stat, funcția de fondator al cărora o exercită Serviciul.</p> <p>În cele din urmă, se remarcă exigențele aplicate în raport cu Ofițerul de protecție, conform prevederilor art. 23 alin.(3) lit.d) al Legii cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat nr.134-XVI din 13.06.2008: (3) Ofițerului de protecție îi este interzis: d) să desfășoare sau să fie implicat în activitate de întreprinzător, să acorde sprijin altor persoane în astfel de activități, să fondeze societăți comerciale și cooperative sau să fie asociat, să participe la administrarea acestora;</p> <p>Recomandări: Reconsiderarea operării amendamentelor propuse pentru Art.15 din Legea 302/2017 alin.(3) lit.b) și alin.(7).</p>	
		Ministerul Justiției	<p>La pct. 1, cu referire la modificarea lit. a) și b) al alin.(3) din art.15, se vor aduce în concordanță cu art.25 alin.(2) lit.a), conform căruia „Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități în cadrul autorităților publice” și cu alin. (2¹) al aceluiași articol, care prevede că „Funcționarul public nu este în drept să desfășoare activitate de întreprinzător, cu excepția deținerii calității de fondator al societății comerciale, <u>cu condiția că domeniile de activitate ale acesteia nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate în calitate de funcționar public potrivit fișei postului.”.</u></p>	Se acceptă
Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar				
<p>Articolul 4. Noțiuni de bază</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:</p> <p><i>salariu lunar</i> – retribuție bănească care include salariul de bază și toate sporurile, premiile și alte drepturi salariale acordate suplimentar la salariul de bază corespunzător fiecărei categorii de personal din sectorul bugetar;</p>		MAI	<p>La art.4 se propune revizuirea noțiunii „salariu lunar” și a componentelor acestuia.</p> <p>Totodată, de completat cu noțiunea „Unitate bugetară”;</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
<p>Articolul 17. Sporuri cu caracter specific</p> <p>(2) Suma anuală a sporurilor cu caracter specific incluse în partea variabilă a salariului lunar nu va depăși:</p> <p>b¹) prin derogare de la prevederile lit.b), pentru personalul din domeniul apărării</p>		MAI	<p><i>La art.17 alin 2 litera b¹)</i> după sintagma „combatere a terorismului” se completează cu sintagma „și pentru activitatea în punctele comune de trecere aflate pe teritoriul statului limitrof al Republicii Moldova în care este instituită stare de asediu și de război”.</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.

naționale, securității statului și ordinii publice implicat în activități speciale de combatere a terorismului – 120% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific;				
Articolul 17. Sporuri cu caracter specific (3) Pentru autoritățile responsabile de administrarea veniturilor fiscale și vamale și responsabile de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile, limitele sporurilor cu caracter specific se aprobă de Guvern.		MAI	La art. 17 alin. (3), după sintagma: „în domeniul aviației civile” se completează cu sintagma: „precum și cu competențe în domeniul securității aeronautice.”.	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Articolul 21. Premii unice (1) Personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.		MAI	La art. 21 alin.(1) se propune excluderea mărimii de „5%”.	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Anexa nr.6 Grupul ocupațional "Ordine publică și securitate a statului (D)" Note:		MAI	În anexa nr. 6, compartimentul Note se completează cu un punct 9 cu următorul cuprins: „9. Clasa de salarizare pentru funcțiile de experți criminaliști din cadrul subdiviziunilor de expertiză judiciară, care sunt calificați ca experți, se stabilește cu o majorare de 10 clase succesive față de cea stabilită în tabel. Clasa de salarizare pentru funcțiile de experți criminaliști stagiați, din cadrul subdiviziunilor de expertiză judiciară, se stabilește cu o majorare de 8 clase succesive față de cea stabilită în tabel.”	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Anexa nr.10 Grupul ocupațional "Funcții complexe (H)" Note:		MAI	În Anexa nr.10 în Note se va completa cu un punct nou cu următorul cuprins „14. Clasele de salarizare pentru funcțiile din cadrul instituțiilor medicale se majorează față de cele stabilite în tabel cu 10 clase succesive.”	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
		MAI	Se propune elaborarea unei anexe separate pentru angajații cu funcții din domeniul IT.	Nu face obiectul prezentului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.
Codul vamal nr.95/2021				

	În cuprins: la Titlul IV, în denumirea Capitolului I cuvântul „NOTIFICAREA” se substituie cu cuvântul „DECLARAȚIA”, iar în denumirea articolului 140 cuvântul „notificării” se substituie cu cuvântul „declarației”. la Titlul VIII, în denumirea Capitolului III cuvântul „NOTIFICAREA” se substituie cu cuvântul „DECLARAȚIA”, iar în denumirea articolelor 336 și 337 cuvântul „notificării” se substituie cu cuvântul „declarației”.	Ministerul Justiției	Pct. 1 se va exclude din proiect, luând în considerare faptul că amendamentele respective se regăsesc la pct. 17, 18, 37-39.	Se acceptă
Articolul 1. Domeniul de aplicare a legislației vamale (4 ¹) Activitatea vamală se constituie din implementarea politicii vamale, asigurarea respectării reglementărilor vamale la trecerea mărfurilor, a mijloacelor de transport și a persoanelor peste frontiera vamală a Republicii Moldova, perceperea drepturilor de import și a drepturilor de export, vămuirea, controlul și supravegherea vamală.	Articolul 1 se completează cu alineatul (4 ¹) cu următorul cuprins: „(4 ¹) Activitatea vamală se constituie din implementarea politicii vamale, asigurarea respectării reglementărilor vamale la trecerea mărfurilor, mijloacelor de transport și persoanelor peste frontiera vamală a Republicii Moldova, perceperea drepturilor de import și drepturilor de export, vămuirea, controlul și supravegherea vamală.”;	CCI	Se propune excluderea alineatului (4 ¹) Codul vamal actual deja conține acest articol în redacția respectivă (sursa legis.md)	Se acceptă. Norma a fost exclusă din proiect.
Articolul 5. Noțiuni principale În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică:	Articolul 5: se completează cu punctele 6 ¹), 16 ¹), 63 ¹) și 65 ¹) cu următorul cuprins: „6 ¹) „ <i>contract la distanță</i> ” - orice contract încheiat între comerciant și consumator în cadrul unui sistem de vânzări sau de prestare de servicii la distanță organizat, fără prezența fizică simultană a comerciantului și a consumatorului, cu utilizarea exclusivă a unui sau a mai multor mijloace de comunicare la distanță, până la și inclusiv în momentul în care este încheiat contractul; 16 ¹) <i>declarație de tranzit</i> - act prin care o persoană manifestă, sub forma și în modalitatea prevăzută, voința de a plasa o marfă sub regimul de tranzit; 63 ¹) „ <i>schimb electronic de date</i> ” - transmitere pe cale electronică a datelor structurate conform mesajelor standardizate stabilite de comun acord, între două sisteme informatice;	CCI	Se propune revizuirea oportunității introducerii unor noțiuni precum Declarație de tranzit, Tehnici de prelucrare electronică a datelor. Argumentare: Mai multe noțiuni propuse nu sunt utilizate în textul codului sau se menționează doar o singură dată. Respectiv se propune revizuirea oportunității introducerii noțiunilor respective.	Nu se acceptă. Introducerea noțiunilor respective urmărește alinierea legislației naționale la prevederile Convenției privind regimul de tranzit comun precum și la Codul vamal unional.

	65 ¹) <i>tehnici de prelucrare electronică a datelor</i> - schimb de informații pe cale electronică între operatorii economici și Serviciul Vamal, între Serviciul Vamal și autoritățile vamale din alte state, precum și între Serviciul Vamal și alte agenții sau instituții guvernamentale, realizat într-un format agreat și definit, în scopul prelucrării și stocării automate a datelor primite, utilizându-se oricare dintre următoarele mijloace: (a) schimb electronic de date; (b) schimb de date de la computer la computer; (c) transfer electronic de date structurate prin mesaje sau servicii standardizate de la un mediu de prelucrare electronică la altul fără intervenție umană; (d) introducerea online a datelor în sistemele informatice vamale de stocare și prelucrare care generează răspunsuri online.”.			
		Ministerul Justiției	La pct. 2, cu privire la completarea cu pct.63 ¹) și 65 ¹), modificările se vor expune separat.	Se acceptă
	Articolul 5: se completează cu punctele 63 ¹) cu următorul cuprins: 63 ¹) „ <i>schimb electronic de date</i> ” - transmitere pe cale electronică a datelor structurate conform mesajelor standardizate stabilite de comun acord, între două sisteme informatice;	ASP	Considerăm oportună reformularea semnificației noțiunii de „schimb electronic de date”, în sensul coroborării cu prevederile actelor normative în domeniul schimbului de date și interoperabilitate (Legea nr. 142/2017 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect)).	Nu se acceptă. Introducerea noțiunilor respective urmărește alinierea legislației naționale la prevederile Convenției privind regimul de tranzit comun precum și la Codul vamal unional.
Articolul 11. Furnizarea de informații Serviciului Vamal (4) În cazul în care depunerea declarației sau a notificării, prezentarea cererii sau furnizarea informațiilor se realizează de către un reprezentant vamal al persoanei în cauză, împuternicit în conformitate cu art.13, obligațiile prevăzute la alin.(2) din prezentul articol se extind și asupra acestuia, în funcție de tipul de reprezentare.	La articolul 11 alineatul (4), textul „, în funcție de tipul de reprezentare” se exclude.	CCI	Nu se susține modificarea propusă și propunem o redacție alternativă a alineatului (4) al articolului 11, după cum urmează: ”(4) În cazul în care depunerea declarației sau a notificării, prezentarea cererii sau furnizarea informațiilor se realizează de către un reprezentant vamal al persoanei în cauză, împuternicit în conformitate cu art. 12, obligațiile prevăzute la alin. (2) din prezentul articol se extind și asupra acestuia.” Argumentare: Propunerea autorilor denotă tendința de a exclude noțiunile de reprezentare directă și indirectă, transpuse din legislația UE, și revenirea la practicile anterioare când brokerii vamali au fost percepuți de autoritatea vamală că declaranți care asumă	Nu se acceptă. Modificarea <i>articolului 11 din Cod</i> are drept scop racordarea prevederilor respective la prevederile articolului 15 alineatului 20 din Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii.

			<p>toate responsabilitățile, ori anume divizare dintre reprezentare direct și indirectă asigură dreptul brokerului de acțiune fie ca declarant fie ca reprezentant direct care NU asuma responsabilitățile declarantului.</p> <p>Tendența autorilor vine în contradicție cu legislația UE și nu poate fi susținută. Autorii fac referința la art 15 din Cod Vamal UE, însă transpunerea este una viciată. Astfel, art.15 prevede expres că În cazul în care depunerea declarației sau a notificării, prezentarea cererii sau furnizarea informațiilor se realizează de către un reprezentant vamal al persoanei în cauză, în conformitate cu articolul 18, reprezentantul vamal se află și el sub incidența obligațiilor prevăzute la primul paragraf de la prezentul alineat.</p> <p>Art 18 prevede noțiuni de reprezentare de 2 tipuri directă și indirectă. Respectiv, se aplică principiile reprezentării, ori autorii propun să le excludă total.</p> <p>Pentru a asigura transpunerea corectă, urmează a fi făcută referința la art. 12 dar nu 13.</p> <p>Reiterăm că în caz de reprezentare directă, brokerul vamal nu este declarant, ori anume declarant răspunde integral pentru date din declarație vamală și plata drepturilor de import. În caz de reprezentare indirectă, brokerul este declarant, și agentul economic din contul căruia se depune declarație, de asemenea răspunde cu brokerul vamal pentru datorie vamală.</p>	
Articolul 12. Reprezentantul vamal	<p>Articolul 12: se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Serviciul Vamal verifică întrunirea condițiilor necesare pentru utilizarea sistemului informatic de către persoana care deține licență de broker vamal (eliberată de Agenția Servicii Publice) în cazul în care se solicită autorizare de broker vamal utilizator al sistemului informatic, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal.”;</p> <p>la alineatul (5), litera e) se abrogă. se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Condițiile pentru eliberarea licenței pentru activitatea de broker vamal prevăzute la alin.(5) lit a)-c) și</p>	CNA	<p>Obiecții: Reținem exigențele de ordin general ce vizează reglementarea prin autorizare a activității antreprenoriale vizate de prevederile art.2, art.4 alin.(13) al Legii privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr. 160 din 22 iulie 2011, după cum urmează: act permisiv – document sau înscris constatator prin care autoritatea emitentă constată unele fapte juridice și întrunirea condițiilor stabilite de lege, atestând investirea solicitantului cu o serie de drepturi și de obligații pentru inițierea, desfășurarea și/sau încetarea activității de întreprinzător sau a unor acțiuni aferente și indispensabile acestei activități. Actul permisiv poate avea denumirea de licență, autorizație, permis, certificat, aviz,</p>	Se acceptă

	lit.f) sunt verificate de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice.”.		<p>aprobare, brevet, de atestat de calificare (denumite în continuare acte permisive);</p> <p>Articolul 4. (1³) Apariția unor drepturi și/sau obligații confirmate de un act permisiv are loc doar în virtutea întrunirii de către solicitant a cerințelor și condițiilor stabilite expres și exhaustiv de lege. Voința autorității publice exprimată prin emiterea actului permisiv nu poate sta la baza apariției drepturilor și a obligațiilor, aceasta doar confirmă întrunirea cerințelor și condițiilor stabilite de lege, dacă legea acordă în mod expres atribuția dată autorității publice în cauză. Autoritatea emitentă poate refuza eliberarea actului permisiv și poate iniția procedura de suspendare și/sau retragere a actului permisiv numai dacă solicitantul nu întrunește și nu respectă cerințele și/sau condițiile expres stabilite de lege în privința actului permisiv în cauză.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Subsecvent recomandărilor privind fortificarea bazei argumentative vizate de compartimentul I.5.1.</p> <p>Suficiența argumentării al prezentului raport de expertiză anticorupție, se recomandă substituirea expresiei „condițiilor necesare” cu expresia „prevăzute de legislație” sau o altă formulă de reglementare care corespunde exigențelor vizate de art.2, art.4 alin.(1³) al Legii nr.160/2011. În aceeași ordine de idei, în redacția propusă la Art.12 alin.(5¹) se recomandă substituirea cuvântului "Condițiile" cu cuvintele "întrunirea condițiilor" iar cuvintele "sunt verificate" cu cuvintele "este verificată".</p>	
		Ministerul Justiției	Referitor la alin.(4 ¹) al art.12, textul „(eliberată de Agenția Servicii Publice)” se va exclude prin prisma alin. (4) al aceluiași articol, care prevede eliberarea licenței pentru activitatea de broker vamal de către Agenția Servicii Publice.	Se acceptă
Articolul 12. Reprezentantul vamal (5) Licența pentru activitatea de broker vamal se eliberează dacă persoana îndeplinește cumulativ următoarele condiții:	Articolul 12: la alineatul (5), litera e) se abrogă.	CCI	Se propune păstrarea literei e) la alineatul (5). Argumentare: Autorii propun excluderea condiției de licențiere și anume - e) dispune de o garanție pentru asigurarea responsabilității pentru datoria vamală calculată, în mărime de cel puțin 2000000 de lei;	Nu se acceptă , în contextul asigurării procesului de administrare vamală. Totodată, excluderea acestei prevederi va avea un impact pozitiv pe mai multe dimensiuni: - economic: Sistemul de brokeraj se va dezvolta mai rapid, iar competitivitatea

<p>e) dispune de o garanție pentru asigurarea responsabilității pentru datoria vamală calculată, în mărime de cel puțin 2000000 de lei;</p>			<p>Considerăm oportună menținerea garanției minime care oferă autorităților asigurări în caz de nerespectarea de către broker a obligațiilor precum și pentru încasarea datoriei vamale. Într-adevăr în legislația UE nu sunt așa cerințe, dat fiind în majoritatea țărilor activitatea de reprezentant- broker este liberalizată și oricine poate fi reprezentant și depune declarații vamale implicit cele de tranzit cu condiția constituirii unei garanții. În RM, având în vedere ca se menține licențierea brokerilor vamali, este oportun de a menține și garanția minimă. În nota informativă nu sunt careva argumente care justifică această excludere, și respectiv analiza impactului. Astfel, intenția autorilor nu este argumentată, iar în lipsa temeiului, propunerea nu poate fi susținută.</p>	<p>IMM-urilor din domeniu va crește, creând noi locuri de muncă; Republica Moldova va putea obține un scor mai bun în clasamentul Doing Business;</p> <ul style="list-style-type: none"> - financiar: reducerea costurilor pentru vămuirea mărfurilor prin prețuri mai mici la servicii de brokeraj vamal, datorită competiției dintre companiile deja lansate și noi create; - legislativ: alinierea legislației naționale la prevederile Acquis-ului Uniunii Europene.
	<p>Articolul 12 se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Condițiile pentru eliberarea licenței pentru activitatea de broker vamal prevăzute la alin. (5) lit. a)-c) și lit.f) sunt verificate de către Agenția Servicii Publice.”.</p>	<p>CCI</p>	<p>Nu se susține completarea cu alineatul (5¹). Argumentare: Modificarea contravine Legii 160 care prevede că ASP verifică condițiile de licențiere, ori se propune că una din condițiile să nu fie verificată de ASP și anume d) nu a comis încălcări sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat; Totodată se propune că și Serviciul Vamal să verifice unele din condiții de licențiere. Legea 160/ 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător art. 12: (4) În scopul realizării activităților în domeniul licențierii, atribuite conform prezentei legi în competența Agenției Servicii Publice, aceasta exercită următoarele atribuții: d) asigură, prin cooptarea organelor de control de stat pe domeniul aferent, verificarea corespunderii solicitantului condițiilor de licențiere în baza cererii (declarației) pentru eliberarea licenței și a documentelor anexate, dacă legile care reglementează activitatea pentru care se solicită licența nu stabilesc expres verificarea încadrării solicitantului în condițiile de licențiere la fața locului.</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea se va examina suplimentar, după consultarea cu toate părțile interesate.</p>
	<p>Articolul 12 se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Condițiile pentru eliberarea licenței pentru activitatea de broker vamal prevăzute la alin. (5) lit. a)-c) și</p>	<p>ASP</p>	<p>Propunerea de completare a art.12 cu alin. (5¹) contravine cadrului legal care reglementează atribuțiile ASP, prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.314/2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice, precum și, prevederilor Legii nr. 131/2012 privind</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea corespunde legislației UE.</p>

	lit.f) sunt verificate de către Agenția Servicii Publice.”.		<p>controlul de stat, aceasta întrucât, ASP nu face parte din organele de control abilitate cu dreptul de a efectua verificarea respectării condițiilor de licențiere.</p> <p>Trebuie menționat că, prevederile alin. (2) al art. 4¹ din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, stipulează că pentru eliberarea unei licențe, legea prevede expres lista exhaustivă a documentelor care se anexează la cerere (declarație), taxa și cuantumul plăților aferente, precum și lista exhaustivă a condițiilor a căror neîndeplinire poate conduce la retragerea licenței. La fel, reglementările art. 12⁶ alin. (3) ale legii menționate <i>supra</i>, accentuează că, la cererea (declarația) pentru eliberarea licenței se anexează documentele suplimentare în conformitate cu prevederile actelor legislative ce reglementează activitatea licențiată pentru care se solicită licența.</p> <p>Astfel, în contradicție cu normele legale menționate, prevederile alin. (5) ale art. 12 din Codul vamal nr. 95/2021 se limitează doar la obligativitatea brokerului vamal de a întruni și respecta unele condiții de licențiere, fără a indica expres lista exhaustivă a documentelor care urmează să fie anexate la cererea (declarația) privind eliberarea/prelungirea licenței.</p> <p>Prin urmare, considerăm oportună completarea art. 12 cu alin. (5¹), (5²) și (5³) cu următorul conținut:</p> <p>„(5¹) La declarația pentru obținerea licenței se anexează următoarele documente:</p> <p>a) extrasul din registrul bunurilor imobile sau copia contractului (contractelor) de locațiune a încăperii în care se va desfășura activitatea licențiată;</p> <p>b) documente ce confirmă dispunerea de o bază tehnico-materială care să permită desfășurarea activității de broker vamal precum și, dispunerea de echipamente informaționale și de comunicație necesare utilizării sistemului informațional vamal;</p> <p>c) documentele ce confirmă că are angajată cel puțin o persoană care a promovat examenul de finalizare a cursului de instruire în domeniul vamal.</p> <p>(5²) În ziua înregistrării declarației și documentelor stabilite de prezentul articol</p>	
--	---	--	--	--

			<p>pentru eliberarea licenței, autoritatea de licențiere va înștiința Serviciul Vamal, solicitând confirmarea corespunderii localului adresa respectivă potrivit condițiilor Codului Vamal (cu sau fără solicitarea unei vizite de control din partea organelor în cauză). În cazul în care, Serviciul Vamal nu a emis confirmarea corespunderii în urma notificării, și/sau nu a emis refuzul confirmării în decursul a 10 zile lucrătoare de la depunerea înștiințării, survine principiul aprobării tacite. În cazul constatării nerespectării criteriilor de amplasare, autoritatea de licențiere este în drept să refuze eliberarea licenței.</p> <p>(5³) Decizia asupra declarației pentru eliberarea/prelungirea licenței se adoptă de către autoritatea de licențiere în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data recepționării declarației.”</p>	
	<p>Articolul 12 se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Condițiile pentru eliberarea licenței pentru activitatea de broker vamal prevăzute la alin. (5) lit. a)-c) și lit.f) sunt verificate de către Agenția Servicii Publice.”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Impunerea Agenției Servicii Publice de a verifica, spre exemplu, întrunirea condiției prevăzută la lit. f) din art. 15, și anume dacă brokerul vamal are angajat cel puțin o persoană care va efectua formalitățile vamale nu își găsește fundamentarea juridică. Obiecția este valabilă și pentru lit. b) și c).</p> <p>Pentru eliberarea unei licențe, legea prevede expres lista exhaustivă a documentelor care se anexează la cerere (declarație), taxa și cuantumul plăților aferente, precum și lista exhaustivă a condițiilor a căror neîndeplinire poate conduce la retragerea licenței.</p> <p>Autoritatea emitentă formează un dosar de autorizare pentru fiecare persoană care a depus cererea pentru eliberarea actului permisiv, inclusiv prin intermediul serviciilor informatice dedicate sau portalului unic al serviciilor publice, în care se păstrează toate documentele primite de la solicitantul/titularul actului permisiv, precum și copiile de pe deciziile și prescripțiile autorității emitente și/sau ale organului de control respectiv, care se referă la solicitant/titular.</p> <p>Astfel, în baza actelor prezentate de către solicitantul actului permisiv, autoritatea emitentă constată întrunirea condițiilor stabilite de lege pentru eliberarea actului permisiv.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 126 din legea nr.160/2011</p> <p>(1) Licența se acordă, se prelungește, se suspendă și se retrage în conformitate cu procedurile și regulile stabilite de prezenta lege pentru actele permise, cu excepția prevederilor specifice stabilite de prezentul capitol sau de legile care reglementează activitatea licențiată corespunzătoare.</p> <p>(3) La cererea (declarația) pentru eliberarea licenței se anexează documentele suplimentare în conformitate cu prevederile actelor legislative ce reglementează activitatea licențiată pentru care se solicită licența.</p> <p>(5) Datele din documentele și informațiile depuse se verifică de către autoritatea de licențiere fără implicarea solicitantului.</p> <p>Astfel, constatam ca conform acestor prevederi autoritatea competenta pentru verificarea atat a actelor, cit si a indeplinirii conditiilor pentru eliberarea licentei este ASP. Totodata mentionam ca suplimentar la conditiile prevazute in Lg160/2011 pentru eliberarea licentei de broker vamal sunt si conditiile prevazute de art.12 alin. (5) din Codul vamal.</p> <p>Respectiv doar ASP este in drepr ca autoritate de licentiere sa verifice actele sin informatia din aceste acte daca</p>

<p>(13) În exercitarea activității, reprezentantul vamal are următoarele obligații:</p> <p>d) să prezinte, la cererea funcționarului vamal, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămuire, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>e) să verifice, conform actelor normative, documentele și datele primite de la persoana pe care o reprezintă, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>f) să constituie la Serviciul Vamal o garanție care să acopere cuantumul drepturilor de import și de export corespunzător mărfurilor supuse vămuirii și aflate în depozitele sau în gestiunea proprie, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>g) să prezinte, la cererea funcționarului vamal, mărfurile supuse declarării și/sau controlului vamal, în funcție de tipul de reprezentare;</p>	<p>la alineatul (13): la literele d), e), f) și g), textul „, , în funcție de tipul de reprezentare” se exclude.</p>	<p>CCI</p>	<p>Nu se susține excluderea de la literele d), e), f) și g), din alin (13) al articolului 12 a textului „, , în funcție de tipul de reprezentare” și se propune păstrarea acestuia.</p> <p>Argumentare: Propunerea denotă tendința de a exclude noțiunile de reprezentare directă și indirectă, transpuse din legislația UE, și revenirea la practicile anterioare când brokerii vamali au fost percepuți de autoritatea vamală că declaranți care asumă toate responsabilitățile, ori anume divizarea dintre reprezentare directă și indirectă asigură dreptul brokerului de acțiune fie ca declarant fie ca reprezentant direct care NU asuma responsabilitățile declarantului.</p> <p>Tendința autorilor vine în contradicție cu legislația UE și nu poate fi susținută.</p> <p>Reiterăm că în caz de reprezentare directă, brokerul vamal nu este declarant, ori anume declarant răspunde integral pentru date din declarație vamală și plata drepturilor de import. În caz de reprezentare indirectă, brokerul este declarant, și ag.ec din contul căruia se depune declarație, de asemenea răspunde cu brokerul vamal pentru datorie vamală.</p>	<p>corespund prevederilor atât Legii nr.160 cât și Codului vamal.</p> <p>Nu se acceptă. Modificarea are drept scop racordarea prevederilor respective la prevederile articolului 15 alineatului 20 din Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii.</p>
		<p>AmCham</p>	<p>Nu se susține propunerea modificării art. 12, alin. 13 la literele b), d), e), f) și g) cu excluderea textului „în funcție de tipul de reprezentare”. La adoptarea Codului vamal au fost transpuse un șir de Regulamente UE și Directive ale Parlamentului European și ale Consiliului, iar la elaborarea acestuia au participat inclusiv și experți în domeniul vamal din Uniunea Europeană.</p> <p>Totodată, conform art. 12 , alin. (1) și alin. (2) din Codul Vamal: „(1) Reprezentantul vamal poate fi desemnat de către orice persoană. (2) Această reprezentare poate fi directă, caz în care reprezentantul vamal acționează în numele și pe seama altei persoane, sau indirectă, caz în care reprezentantul vamal acționează în nume propriu, dar pe seama altei persoane.”.</p> <p>Iar conform art. 13, alin. (1): „În raporturile cu Serviciul Vamal, reprezentantul vamal</p>	<p>Nu se acceptă. Modificarea articolului 11 din Cod are drept scop racordarea prevederilor respective la prevederile articolului 15 alineatului 20 din Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii.</p>

			<p>declară că acționează pentru persoana reprezentată și precizează dacă este o reprezentare directă sau indirectă.”. Argumentele și motivarea invocate de autor în Nota Informativă la proiectul de lege, pentru modificarea art. 11 și art. 12 din Cod vamal se consideră inoportună deoarece în activitatea sa reprezentantul vamal își poate exercita numai atribuțiile care îi revin conform împuternicirilor emise de către persoana pe care o reprezintă. Reprezentantul vamal are obligația să declare că acționează pentru persoana care l-a împuternicit, să precizeze dacă reprezentarea este directă sau indirectă și să fie investit cu putere de reprezentare, iar în relațiile cu Serviciul Vamal este obligat să facă dovada împuternicirii sale de către persoana pe care o reprezintă. Aceste prevederi sunt menționate în Codurile vamale ale țărilor UE, inclusiv România. Astfel, acțiunile și responsabilitățile unui reprezentant vamal în relațiile cu Serviciul Vamal pot fi limitate de către persoana reprezentată în funcție de tipul de reprezentare, iar excluderea textului „în funcție de tipul de reprezentare”, îi impune reprezentantului vamal obligațiunii pe care el nu poate să le execute, din motivul că nu a fost împuternicit de către persoana pe care o reprezintă.</p> <p>În contextul celor expuse considerăm necesară menținerea în continuare a textului „în funcție de tipul de reprezentare” în Codul vamal la art. 12, alin. 13 la literele b), d), e), f) și g).</p>	
<p>Articolul 42. Standardele practice de competență și calificările profesionale</p> <p>(1) În ceea ce privește autorizația AEOC, solicitantul trebuie să respecte standardele practice de competență sau calificările profesionale care sunt în legătură directă cu activitatea desfășurată. Criteriul se consideră respectat dacă este îndeplinită oricare dintre următoarele condiții:</p> <p>3) solicitantul sau persoana responsabilă de domeniul vamal al solicitantului a absolvit un curs de formare în domeniul</p>	<p>La articolul 42 alineatul (1) punctul 3), litera c) va avea următorul cuprins: „c) o asociație profesională sau un operator economic recunoscut de către Serviciul Vamal.”</p>	<p>CCI</p>	<p>Se propune o redacție alternativă a literei c) din punctul 3), alineatul (1), articolul 42 și anume:</p> <p>”c) o asociație profesională sau un operator economic recunoscut de către Serviciul Vamal sau acreditat pentru a furniza astfel de calificări”</p> <p>Argumentare: În cazul în care asociația sau agentul economic va deține acreditare, cursul respectiv trebuie să fie recunoscut, ori în redacția actuală nu este clar în baza căror criterii Serviciul Vamal va recunoaște cursurile. Astfel, riscam ca asociația sau agentul economic care va investi în</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea urmărește simplificarea procedurii de obținere a calificărilor.</p>

<p>legislației vamale corespunzător implicării sale în activitățile din domeniul vamal, asigurat de oricare dintre următoarele entități:</p> <p>c) o asociație profesională recunoscută de Serviciul Vamal.</p>			<p>acreditarea cursului, va putea fi respins de către Serviciul Vamal.</p>	
<p>Articolul 48. Tarife și costuri</p> <p>(2) Serviciul Vamal încasează plăți pentru prestarea de servicii speciale, cum ar fi:</p> <p>g) modificarea declarației vamale după acordarea liberului de vamă, la solicitarea operatorului economic;</p>		<p>CCI</p>	<p>La Articolul 48, alineatul (2) se exclude litera g)”</p> <p><u>Argumentare:</u> Reiterăm propunerea anterioară (scr. CCI a RM nr. 263-03/17 din 15.03.2024), de excludere a acestei prevederi, care este în contradicție cu prevederile și principiile legislației EU și creează costuri suplimentare pentru agenții economici. pentru acțiuni de aplicare a legislației vamale de către Serviciul Vamal. Mai mult norma respectivă poate fi interpretată ca intenție de a introduce o sancționare dublă pentru greșeală în declarație vamală (suplimentar la sancțiune materială sau contravențională). De menționat că până în prezent astfel de taxe pentru această activitate NU au fost percepute, și nu presupun careva costuri suplimentare administrative. Astfel, se propune introducerea unor taxe noi, fără o argumentare și temei juridic.</p> <p>În argumentare autorii fac referința la articolul 52 alin. (1) din Codul vamal al uniunii care prevede expres că Autoritățile vamale nu solicită tarife pentru îndeplinirea controalelor vamale sau pentru orice alte acțiuni referitoare la aplicarea legislației vamale în cursul programului oficial de lucru al birourilor lor vamale competente.</p> <p>Lista serviciilor respective este prevăzută în articolul vizat din Codul uniunii și nu include modificarea declarațiilor.</p> <p>De menționat că din totalul declarațiilor vamale, circa 0,5% sunt supuse modificărilor după acordarea liberului de vamă. Procedura de modificare este în proces de elaborare de către Serviciul Vamal cu suportul proiectului MISRA USAID conform practicilor UE, unde astfel de taxe nu se percep.</p>	<p>Nu se acceptă, norma presupune perceperea unei taxe pentru un contraserviciu prestat.</p>
<p>Articolul 102. Alegerea garanției</p>	<p>La articolul 102, cuvântul „solicita” se substituie cu cuvintele „poate solicita”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct. 15 pentru o bună precizie, se va indica diviziunea articolului în care urmează a fi</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>(1) Persoana căreia i se solicită furnizarea garanției alege dintre formele de garanție prevăzute la art. 101 alin. (1).</p> <p>(2) Serviciul Vamal refuză acceptarea formei de garanție alese în cazul în care aceasta este incompatibilă cu buna funcționare a regimului vamal în cauză.</p> <p>(3) Serviciul Vamal solicită ca forma de garanție aleasă să fie menținută pe o perioadă determinată.</p>			<p>operată modificarea, or, cuvântul „solicită” se identifică atât la alin. (1), cât și la alin. (3) al art. 102.</p>	
<p>Articolul 118. Perceperea drepturilor de import și de export</p> <p>(9) Majorarea de întârziere (penalitatea) nu se calculează pentru datoria vamală constatată în cadrul controlului ulterior dacă, la momentul vămuirii, mărfurile au fost supuse controlului documentar și celui fizic și a fost acordat liberul de vamă.</p>		<p>AmCham</p>	<p>Se propune completarea art.118, alin.(9) din Codul vamal cu sintagma „numai controlului documentar sau”, și expunerea în următoarea redacție: „Majorarea de întârziere (penalitatea) nu se calculează pentru datoria vamală constatată în cadrul controlului ulterior dacă, la momentul vămuirii, mărfurile au fost supuse numai controlului documentar sau controlului documentar și celui fizic și a fost acordat liberul de vamă”.</p> <p>Argumentare: Modificarea este propusă în scopul previzibilității activității economice, conformării operatorilor economici la prevederile legislației vamale, credibilității operatorilor economici față de acțiunile organelor vamale, excluderii unor controale formale de către funcționarii Serviciului Vamal al declarațiilor vamale repartizate pe culoarele galben și roșu de control, excluderii cheltuielilor suplimentare a operatorilor economici la contestarea acțiunilor organelor vamale în judecată și conformării la prevederile art.20, art.181, art.184, art.341, art.343 a) b), art.345 din Codul vamal.</p>	<p>Nu se acceptă, totodată propunerea se consideră una oportună odată cu îmbunătățirea Sistemul Informațional Vamal.</p>
	<p>La articolul 140 pe tot textul articolului, cuvântul „notificarea” se substituie cu cuvântul „declarația”, cuvântul „notificare” se substituie cu cuvântul „declarație”, cuvintele „invalidează notificarea” se substituie cu cuvintele „invalidează declarația”, iar cuvântul „notificării” se substituie cu cuvântul „declarației”</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct. 18, recomandăm expunerea în redacție nouă a art. 140, deoarece se modifică semnificativ. Obiecția este valabilă inclusiv pentru pct. 19 din proiect.</p>	<p>Nu se acceptă, în vederea neîncărcării proiectului cu modificări tehnice</p>
<p>Articolul 277²⁵. Mărfurile și bunurile scutite de taxa vamală</p>	<p>Articolul 277²⁵: punctul 1) va avea următorul cuprins:</p>	<p>BNM</p>	<p>Remarcăm că autorul propune reformularea esențială a art.277²⁵ pct.1) din Codul vamal</p>	<p>Nu se acceptă</p>

<p>Sunt scutite de taxa vamală: 1) moneda națională, valuta străină de la pozițiile tarifare 490700300 și 7118 (cu excepția celei folosite în scopuri numismatice), precum și valorile mobiliare de la poziția tarifară 490700;</p>	<p>„1) importul de bancnote de la poziția tarifară 490700300 și monede metalice de la codul Nomenclaturii combinate 7118 (inclusiv de bancnote și monede jubiliare și comemorative) în monedă națională, de bancnote de la poziția tarifară 490700300 și monede metalice de la codul Nomenclaturii combinate 7118 în valută străină (inclusiv în scopuri numismatice) și alte operațiuni legate de circulația monedei naționale și valutei străine (inclusiv operațiunilor legate de folosirea acestora în scopuri numismatice), precum și importul de mărfuri de la codul Nomenclaturii combinate 7108 de către Banca Națională a Moldovei și alte livrări către/de către Banca Națională a Moldovei cu aceste mărfuri;”</p>		<p>nr.95/2021. Potrivit redacției actuale a art.277²⁵ pct.1) din Codul vamal, sunt scutite de taxe vamale orice operațiuni de import, export, tranzit a monedei naționale și valutei străine, cu excepția valutei străine cu scop numismatic.</p> <p>Având în vedere caracterul ambiguu al redacției propuse, în absența unor explicații clare în nota informativă la proiectul de lege, înțelegerea noastră este că proiectul urmărește scutirea de taxe vamale doar în cazul operațiunilor de import al acestor bancnote și monede.</p> <p>Modificările operate ar putea aduce atingere activității BNM și a băncilor licențiate, în situația în care atât BNM, cât și băncile, efectuează periodic operațiuni de export al bancnotelor, monedelor și metalelor prețioase (de exemplu, export de bancnote, monede în valută străină pentru alimentarea conturilor din străinătate; export temporar de bancnote, monede în scopul testării dispozitivelor automate de procesare a numerarului; export temporar monede metalice prețioase pentru ca producătorul să înlăture neajunsurile depistate sau să le înlocuiască cu alte valori noi).</p>	<p>Propunerea urmărește racordarea conținutului scutirii cu redacția prevăzută în Codul fiscal.</p>
<p>Articolul 277²⁵. Mărfurile și bunurile scutite de taxa vamală Sunt scutite de taxa vamală: 13) mijloacele de transport, indiferent de termenul de exploatare: b) importate și livrate cu titlu gratuit (donație), destinate pentru: – scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703; – stingerea incendiilor, clasificate la poziția tarifară 870530000; – curățarea străzilor, împrăștierea materialelor, colectarea deșeurilor, clasificate la poziția tarifară 8705.</p>		<p>MAI</p>	<p>Se propune completarea alin.13) art.277²⁵ din Codul vamal cu: -menținerea ordinii și securității publice, precum și combaterea criminalității clasificate la pozițiile tarifare 8711 și 8703.”.</p> <p>Argumentare: În condițiile, când există conflicte militare în afara hotarelor Republicii Moldova, care pun în pericol ordinea și securitatea publică, împrejurări în care Poliția trebuie să dispună de dotarea tehnică necesară, pentru a face față provocărilor imprevizibile și iminente, și având în vedere bugetul auster existent, procurarea unor vehicule dotate corespunzător, aplicând taxele vamale și fiscale, ar constitui un impact financiar major și irealizabil în timpul apropiat. Prin urmare, modificările propuse vor contribui semnificativ la desfășurarea eficientă și promptă a activității Poliției, întrucât pentru oferirea unui randament eficace este iminentă o dotare cu tehnică necesară.</p>	<p>Nu se acceptă extinderea spectrului de facilități vamale.</p>

<p>Articolul 277²⁵. Mărfurile și bunurile scutite de taxa vamală Sunt scutite de taxa vamală:</p>		<p>Ministerul Energiei</p>	<p>Propunem completarea cu pct.15) după cum urmează:</p> <p>„a)importul acumulatelelor electrice de la poziția tarifară 850730 -8507 80 (nichel-cadmium, nichel fier, ioni de litiu, etc)” destinate instalării de către consumatorii casnici pentru stocarea energiei produse din surse regenerabile;</p> <p>b) Importul instalațiilor de încărcare a acumulatelelor mașinilor electrice de la poziția tarifară nr. 8504 40.”</p> <p>Argumentare: O astfel de modificare ar contribui semnificativ la reducerea consumului de combustibil la nivel național. Reducerea numărului de mașini cu ardere internă în orașele mari ar avea un impact major asupra poluării sonore și a aerului, diminuând astfel efectele negative asupra mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. De asemenea, ar facilita îndeplinirea obiectivelor stabilite la nivel național conform Planului Național Integrat privind Energia și Clima 2025-2030, care prevede creșterea ponderii consumului de energie electrică în sectorul transporturilor cu 4%. Eliminarea taxelor vamale pentru importul echipamentelor destinate instalării de către consumatorii casnici pentru stocarea energiei produse din surse regenerabile, ar sprijini dezvoltarea infrastructurii necesare pentru adoptarea surselor de energie verde, în același timp dezvoltarea infrastructurii publice și private necesare pentru instalarea acestor echipamente , ar permite populației să instaleze acumulatele pentru stocarea energiei produse din surse regenerabile, reducând astfel considerabil costurile de încărcare a vehiculelor electrice.</p>	<p>Nu se acceptă acordarea facilităților vamale în contextul în care din punct de vedere a administrării vamale va fi dificil urmărirea destinației finale a mărfurilor importate. Totodată, se consideră fezabil înaintarea unei inițiative de susținere a consumatorilor casnici care optează pentru energia regenerabilă, prin implementarea unui mecanism de subvenționare sau restituire a targetată.</p>
<p>Articolul 295. Transportul printr-o instalație de transport fixă și operarea regimului de tranzit extern (1) În sensul prezentului articol, prin instalație de transport fixă se înțelege mijloacele tehnice utilizate pentru transportul continuu al unor mărfuri precum energia electrică, gazul și petrolul.</p>	<p>La articolul 295, cuvintele „extern” și „intern” se exclud.</p>	<p>MIDR</p>	<p>În partea ce ține de modificările operate la art.295 constatăm necesitatea completării (în final) a alin.(1), cu cuvintele „apă potabilă”.</p> <p>Argumentare: Acestui scop, menționăm faptul că, Guvernele Republicii Moldova și României prin Acordul privind reglementarea construirii unor apeeducte, semnat la Chișinău, la 20 mai 2021, modificat prin Protocolul de amendare, semnat la Iași, la 10 noiembrie 2022 (în continuare – Protocol de amendare),</p>	<p>Se acceptă.</p>

			<p>ratificate de către Parlamentul Republicii Moldova prin <i>Legea nr.326/2022</i>, au convenit construcția unor apeducte cu subtraversarea râului Prut.</p> <p>Amplasamentele a două apeducte: 1) între localitățile Măcărești (România) – Măcărești (Republica Moldova) și 2) între localitățile Sculeni (România) – Sculeni (Republica Moldova), au fost aprobate de către Comisia hidrotehnică interguvernamentală pentru aplicarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării, semnat la Chișinău la 28 iunie 2010, prin Protocolul celei de-a doua sesiuni extraordinare a Comisiei hidrotehnice interguvernamentale, convenit la 1 august 2023, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr.184/2024</i>. Respectiv, prin aceste două apeducte urmează a fi furnizată apă potabilă în două regiuni din Republica Moldova.</p> <p>Prin urmare, condițiile descrise <i>supra</i> determină necesitatea completării listei exhaustive a mărfurilor prevăzute la art.295 alin.(1) din Codul vamal (energia electrică, gazul și petrolul) care pot fi transportate prin instalație de transport fixă.</p>	
<p>Articolul 319. Perioada în care mărfurile pot rămâne sub regimul de admitere temporară</p> <p>(1) Serviciul Vamal stabilește perioada în care mărfurile plasate sub regimul de admitere temporară trebuie reexportate sau plasate sub un alt regim vamal. Această perioadă trebuie să fie suficientă pentru ca scopul utilizării autorizate să fie atins.</p> <p>(2) Cu excepția cazului în care se prevede altfel, perioada maximă de păstrare a mărfurilor sub regimul de admitere temporară pentru aceeași utilizare și sub responsabilitatea aceluiași titular de autorizație este de 24 de luni, chiar și în cazul în care regimul a fost încheiat prin plasarea mărfurilor sub un alt regim special, urmat, la rândul</p>	<p>Articolul 319 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Prin derogare de la prevederile alin.(4), Serviciul Vamal prelungeste termenul de aflare sub regim vamal de admitere temporară a mărfurilor și mijloacelor de transport din posesia misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și organizațiilor internaționale pe perioada solicitată de către acestea”.</p>	<p>Centrul de armonizare a legislației</p>	<p>Prin completarea art. 319 a Codului vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021 cu un nou alineat (5), autorul proiectului național stabilește derogarea de la prevederile alin. (4), prin care Serviciul Vamal prelungeste termenul de aflare sub regim vamal de admitere temporară a mărfurilor și mijloacelor de transport din posesia misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și organizațiilor internaționale pe perioada solicitată de către acestea. De menționat că, redacția actuală a art. 319 din Codul Vamal este în acord cu prevederile art. 251 a Regulamentului (UE) 952/2013, care fixează perioada în care mărfurile pot rămâne sub regimul de admitere temporară. Astfel, similar art. 251 (4) din actul UE, alin. (4) din art. 319 a Codului Vamal determină o perioadă totală pe durata căreia mărfurile pot rămâne sub regimul de admitere temporară ce nu depășește 10 ani, cu excepția cazului fortuit.</p>	<p>Nu se acceptă, extinderea termenului de admitere temporară pentru mijloacelor de transport din posesia misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și organizațiilor internaționale pe perioada solicitată de către acestea este una imperativă în contextul în care o astfel de abordare se aplică pe principii de reciprocitate și în raport cu misiunile diplomatice a Republicii Moldova.</p>

<p>său, de o nouă plasare sub regimul de admitere temporară.</p> <p>(3) În cazul în care, în împrejurări excepționale, perioada pentru utilizare autorizată menționată la alin.(1) și (2) nu este suficientă, Serviciul Vamal poate acorda o prelungire a acesteia pentru o durată rezonabilă, în baza unei cereri justificate depuse de titularul autorizației.</p> <p>În sensul prezentului articol, prin împrejurări excepționale se înțelege orice eveniment în urma căruia, în vederea îndeplinirii scopului pentru care s-a realizat regimul de admitere temporară, mărfurile trebuie utilizate pe o perioadă suplimentară.</p> <p>(4) Perioada totală pe durata căreia mărfurile pot rămâne sub regimul de admitere temporară nu depășește 10 ani, cu excepția cazului fortuit.</p>			<p>Astfel, actul UE nu stabilește alte derogări pentru depășirea termenul stabilit de maximum 10 ani pentru admiterea temporară a mărfurilor și mijloacelor de transport decât cazurile fortuite. În context, sugerăm păstrarea redacției actuale a art. 319 și excluderea completării acestuia cu alin. (5).</p>	
		<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Intervenția prin completarea alin. (3) al art. 319 cu lit. d) nu are tangență cu obiectul reglementat de articolul menționat care prevede termenele pentru încheierea regimului de admitere temporară în cazul mijloacelor de transport și al containerelor.</p>	<p>Nu se acceptă, propunerea respectivă urmărește modificarea art.319¹</p>
<p>Articolul 344. Controlul vamal la locul desemnat sau aprobat</p>		<p>EBA</p>	<p>Totodată, intervenim cu unele propuneri de completare a art.344 cu următoarea prevedere: “La solicitarea agentului economic, vămuirea poate fi efectuată la alte posturi vamale interne sau de frontiera decât locul de înregistrare a sediului juridic al agentului economic, cu acordul organului vamal”.</p> <p>Argumentare: Noul Cod Vamal prevede doar posibilitatea declarării bunurilor la posturile vamale din raza de activitate a adresei juridice a agentului economic și nu permite detașarea la alte posturi. Argumentele pentru această modificare sunt următoarele: a. Reducerea timpului și costurilor de transport pentru agenții economice care au mai multe puncte de lucru/de descărcare pe teritoriul țării; b. Modificarea este necesară pentru reducerea timpului de livrare a mărfurilor perisabile, în cazul vămuirii la frontieră; c. Posibilitatea</p>	<p>Nu se acceptă, deoarece, urmare a intrării în vigoare a noului Cod vamal nr.95/2021, a fost modificat mecanismul desemnării locurilor de vămuire a mărfurilor declarate Serviciului Vamal. În acest sens, a fost aprobat Ordinul Serviciului Vamal nr.558-O/2023 cu privire la desemnarea posturilor vamale pentru prezentarea și vămuirea mărfurilor. Respectiv, în conformitate cu pct.1 din Ordin, mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova se prezintă pentru vămuire, în orele de program a postului vamal responsabil din raza de activitate a destinatarului mărfii. În același timp, pct.4 din Ordin stabilește că, vămuirea mărfurilor la alte posturi vamale interne din cadrul altui Birou vamal decât locul de înregistrare a sediului juridic al operatorului economic</p>

			dată poate fi acordată ca un avantaj pentru agenții economici AEO;	(destinatarului mărfii) și altele decât cele menționate la pct.2, se permite la prezentarea de către acesta a Acordului de vămire a mărfurilor la alte posturi vamale (în continuare Acord), eliberat de către Biroul vamal în raza de activitate a căruia își are înregistrat sediul juridic operatorul economic solicitant. Modelul-tip a Cererii și a Acordului, cât și procedura de eliberare a acestuia este stabilit în Instrucțiune, conform anexei la prezentul Ordin.
Articolul 384. Depunerea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor cu date eronate		AmCham	Se propune completarea art.384 din Codul vamal cu alin.(4): „(4) În cazul constatării contravenției prevăzute la alin. 2, în rezultatul controlului ulterior al declarațiilor vamale care au fost controlate pe culoar galben sau roșu de control vamal, se aplică sancțiune sub formă de amendă în mărime de 4% din suma diminuată a drepturilor de import.”. Argumentare: Modificarea este propusă în scopul previzibilității activității economice, conformării operatorilor economici la prevederile legislației vamale, credibilității operatorilor economici față de acțiunile organelor vamale, excluderii unor controale formale de către funcționarii Serviciului Vamal al declarațiilor vamale repartizate pe culoarele galben și roșu de control, excluderii acțiunilor de abuz sau neglijență nejustificate întreprinse de către funcționarii vamali în procesul verificării declarațiilor vamale, controlului ulterior sau examinării cazurilor cu privire la contravenție vamală, excluderii cheltuielilor suplimentare a operatorilor economici la contestarea acțiunilor organelor vamale în judecată.	Se acceptă.
	Articolul 384 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) În cazul constatării contravenției prevăzute la alin.(2), în rezultatul controlului ulterior al declarațiilor vamale care au fost controlate pe culoar galben sau roșu de control vamal, se aplică sancțiune sub formă de amendă în mărime de 4% din suma diminuată a drepturilor de import.”.	CNA	Obiecții: Stabilirea sancțiunii într-o formă absolut determinată privează instanța de judecată de posibilitatea aplicării unor pedepse individualizate. În context, reținem concluziile Curții Constituționale vizate de HCC nr. 5 din 06 martie 2018; HCC nr. 10 din 14 aprilie 2022, după cum urmează: 53. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că prin individualizarea legală legislatorul trebuie să	Se acceptă prin stabilirea amendii în mărimea de la 2%-4%

		<p>ofere judecătorului competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate - minimul și maximul special al pedepsei, precum și să prevadă, pentru același judecător, instrumentele care să-i permită alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o contravenție sau o infracțiune (HCC nr.10 din 10 mai 2016).</p> <p>54. Astfel, individualizarea judiciară se poate realiza doar în baza unor mecanisme de apreciere reglementate de lege, fiind astfel o expresie a principiului legalității.</p> <p>55. De asemenea, în Hotărârea nr.10 din 10 mai 2016, Curtea a subliniat că în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale, inclusiv de o sancțiune echitabilă.</p> <p>Individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei.</p> <p>56. În acest sens, Curtea a statuat că lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica criteriile pentru individualizarea sancțiunii în cauza concretă și aplicarea unei sancțiuni absolut determinate nu asigură caracterul ei echitabil.</p> <p>În context, se remarcă prevederile art.384 alin.(4) Codul vamal nr.95/2021 Articolul 384. Depunerea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor cu date eronate (2) Depunerea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor cu date eronate privind regimul vamal, valoarea stabilită în documentele comerciale sau cu alte date eronate cu privire la valoarea în vamă, tipul, codul sau originea mărfurilor transportate, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import, se sancționează cu amendă în mărime de la 40 la 100% din suma diminuată a drepturilor de import.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Revizuirea sancțiunii reglementate (similar formulei de reglementare prevăzute la art.384</p>	
--	--	--	--

			alin.(4) redacția în vigoare a Codului vamal nr.95/2021).	
<p>Articolul 384¹. Încălcarea reglementărilor pentru obținerea deciziei referitoare la informația tarifară obligatorie</p> <p>Prezentarea către Serviciul Vamal a unor documente ce conțin date eronate în scopul obținerii informației tarifare obligatorii se sancționează cu amendă în mărime de la 5000 la 25000 de lei.</p>		CCI	<p>Articolul 384¹, se exclude.</p> <p><u>Argumentare:</u> Reiterăm propunerea prezentată anterior de excludere a acestui articol. Sensul deciziei tarifare obligatorii constă în obținerea opiniei organului vamal privind clasificarea mărfurilor în cazul în care agentul economic nu este sigur sau nu cunoaște codul corect. Cererea de solicitare a deciziei și documentele anexate la această nu au statut de declarație vamală și respectiv persoana care depune cerere nu este declarant (care asumă responsabilitate pentru autenticitatea datelor din declarație) și nu poate fi sancționată pentru informații anexate la o solicitare.</p>	Nu se acceptă, se consideră oportun menținerea măsurii materiale sancționare.
<p>Articolul 385. Încălcarea reglementărilor pentru obținerea certificatului de origine sau a informației obligatorii în materie de origine</p> <p>Prezentarea către Serviciul Vamal a unor documente care conțin date eronate în scopul obținerii unui certificat de origine sau a informației obligatorii în materie de origine se sancționează cu amendă în mărime de la 5000 la 25000 de lei.</p>	<p>Articolul 385 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 385. Nerespectarea obligațiilor și cerințelor prevăzute în acordurile care reglementează originea preferențială a mărfurilor</p> <p>Prezentarea de informații neautentice în documentele care confirmă originea preferențială a mărfurilor exportate, nerespectarea cerințelor de păstrare a documentelor care confirmă originea preferențială a mărfurilor sau nerespectarea altor obligații și cerințe prevăzute în acordurile care reglementează originea preferențială a mărfurilor și în legislația relevantă de punere în aplicare a acestor acorduri se sancționează cu amendă în mărime de la 2000 la 15000 de lei.”.</p>	CCI	<p>Nu se susține redacția propusă a articolului 385.</p> <p><u>Argumentare:</u> Redacția propusă a articolului 385 este una foarte generală, prevede sancțiuni pentru nerespectarea – “altor obligații și cerințe din acorduri și legislația”, frază care poate fi interpretată diferit, nu este clară pentru care anume încălcări se va aplica astfel de amendă. Articolul necesită a fi revizuit, ori redacția actuală nu este acceptabilă.</p>	Nu se acceptă, lipsește argumentarea plauzibilă.
		Ministerul Justiției	<p>La pct. 46, fiind supus analizei textul normei de la art. 385, propus în calitate de amendament de către autorii proiectului, se relevă faptul că acesta nu corespunde condițiilor de claritate și previzibilitate a legii, fiind formulat într-o manieră imprecisă și neclară și, respectiv, <u>poate conferi autorităților care o aplică o marjă excesivă de discreție</u>. Prin urmare, norma propusă la art. 385 nu îndeplinește standardul calității legii. La acest capitol, prin analogie, urmează a fi reținute constatările Curții Constituționale care, în <i>Hotărârea din 17 octombrie 2019</i></p>	Se acceptă, redacția a fost ajustată.

			<p><i>privind controlul constituționalității unor prevederi din articolele 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (1) și alin. (2) lit. b) și din articolul 335 alin. (1¹) din Codul penal, a statuat:</i></p> <p>„112. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (<i>Koprivnikar v. Slovenia</i>, 24 ianuarie 2017, § 47).</p> <p>113. Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (<i>Del Rio Prada v. Spania</i> [MC], 21 octombrie 2013, §§ 92, 93). Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele în schimbare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (<i>Kokkinakis v. Grecia</i>, 25 mai 1993, § 40). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu exigențele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (<i>Liivik v. Estonia</i>, 25 iunie 2009, §§ 96–104).”.</p> <p>Principiul preciziei legii aplicabile urmărește ca persoanele să cunoască dinainte comportamentele de la care trebuie să se abțină și consecințele la care se expun dacă se fac vinovați de comiterea lor, fapt care presupune ca faptele ilicite să fie definite clar, fără dificultăți de ordin sintactic și pasaje obscure, astfel încât persoanele să poată cunoaște cu un grad rezonabil de previzibilitate acțiunile sau inacțiunile care le angajează răspunderea.</p> <p>Astfel, exprimarea „sau nerespectarea altor obligații și cerințe prevăzute în acordurile care reglementează originea preferențială a</p>	
--	--	--	---	--

			mărfurilor și în legislația relevantă de punere în aplicare a acestor acorduri” este prea largă, fapt ce nu corespunde criteriilor imperative a clarității și previzibilității legii și vine să creeze confuzii, interpretări evazive, abstracte, care ar putea fi greșit aplicate, or formulele generale și abstracte într-un caz concret, pot afecta funcționalitatea legii, aplicarea ei coerentă și sistematică.	
<p>Articolul 399. Contravenție vamală neînsemnată</p> <p>Descrierea eronată a mărfurilor în declarația vamală care conduce la modificarea codului mărfii, fără exonerarea de drepturi de import sau de export, constituind contravenție vamală neînsemnată, se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 1000 de lei.</p>		AmCham	<p>Se propune abrogarea art.399 din Codul vamal întrucât repetă și are aceeași latură obiectivă ca și prevederile art.384, alin.(2) „depunerea declarației vamale cu date eronate a codului mărfii, care logic conduce la modificarea codului mărfii”.</p> <p>Totodată, nu se precizează cum va fi constatată descrierea eronată a mărfurilor, cine și cum va stabili că descrierea este eronată, nu se precizează la nivel de câte cifre va fi modificat codul mărfii, ca să survină răspunderea materială. De asemenea, se contrazice cu prevederile art.384, care prevede că răspunderea materială survine numai în cazul dacă depunerea declarației vamale privind codul mărfii duce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import. Conform art.384 alin.(3), în cazul în care suma diminuată a drepturilor de import nu depășește suma de 500 de lei, persoana este liberată de răspunderea materială prevăzută de prezentul articol. Dacă analizăm minuțios prevederile art.384 pentru exonerare de drepturi de import în mărime de 499 lei la depunerea declarației vamale cu date eronate privind codul mărfii, care logic ulterior conduce la modificarea codului mărfii, nu survine răspunderea materială, iar în cazul art. 399 care prevede expres aceeași încălcare fără exonerare de drepturi de import se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 1000 de lei.</p>	Nu se acceptă , argumentul nu este unul plauzibil.
<p>Articolul 427. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(6) Rezidenții zonelor economice libere, rezidenții Portului Internațional Liber "Giurgiulești" și rezidenții Aeroportului Internațional Liber "Mărculești", până la inițierea formalităților vamale, vor informa Serviciul Vamal, în</p>		EBA	<p>În Sinteza rezultatelor examinării propunerilor și obiecțiilor organelor centrale de specialitate ale administrației publice, partenerilor sociali și asociațiilor obștești la proiectul de lege ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2025, Ministerului Finanțelor a refuzat să includă în proiectul de lege modificarea articolului 427 alin.(6) Cod</p>	Nu se acceptă , mixarea prevederilor legale creează riscuri de asigurare a administrării vamale.

<p>conformitate cu modul stabilit de acesta, referitor la regimul vamal pentru care optează în vederea desfășurării activității lor în zonele economice libere, în port și în aeroport după 1 ianuarie 2024. Dacă regimul vamal pentru care s-a optat este cel reglementat de prezentul cod, acesta rămâne aplicabil pentru întreaga activitate economică a operatorului.</p>			<p>vamal nr. 95/2021.</p> <p>Modificarea propusă vizează acordarea rezidenților Portului Internațional Liber Giurgiulești, care au optat pentru aplicarea regimurilor vamale în vigoare până la 1 ianuarie 2024, a posibilității de a plasa în noul regim vamal special de depozitare „zonă liberă” mărfurile străine care fac obiectul operațiunilor de comerț extern și tranzitează prin PILG și/sau sunt păstrate în PILG o perioadă scurtă de timp, ca etapă intermediară a importului în țară sau a exportului partidelor de marfă consolidate în port în vederea transportului cu nave. Refuzul Ministerului Finanțelor este motivat prin faptul că aplicarea duală a codurilor vamale nr. 1149/2000 și nr. 95/2021 creează dificultăți la asigurarea supravegherii vamale a mărfurilor, iar introducerea posibilității utilizării simultane de către rezidenți a prevederilor a două Coduri vamale va face imposibilă monitorizarea mărfurilor plasate sub regim vamal de zonă liberă și alte regimuri vamale, inclusiv perfecționarea activă. Considerăm că argumentul Ministerului Finanțelor în realitate deviază discuția privind modificarea propusă la o problemă nerelevantă pentru această propunere. Plasarea mărfurilor în regim de zonă liberă conform Codului vamal nr. 1149/2000 se efectuează prin depunerea declarației vamale, iar plasarea în regim special de zonă liberă conform Codului vamal 95/2021 necesită prezentare în vamă și reflectare în evidența rezidentului, chiar dacă nu face obiectul declarării vamale. PILG reprezintă o zonă îngrădită al cărei perimetru și punctele de acces și de ieșire sunt supuse supravegherii vamale, conform prevederilor Codului vamal 95/2021 privind zonele libere. Introducerea și scoaterea oricăror mărfuri din PILG are loc sub supraveghere vamală, iar scoaterea mărfurilor din PILG pe restul teritoriului vamal este supusă declarării vamale indiferent dacă este vorba de mărfuri plasate în regim vechi sau nou. Totodată, plasarea mărfurilor în regim nou de zonă liberă exclude utilizarea lor ca atare. Orice utilizări, altele decât simpla depozitare și manipulare uzuală ce nu afectează substanța mărfurilor, sunt posibile doar prin plasare în</p>	
---	--	--	--	--

			<p>alt regim vamal (punere în liberă circulație sau perfecționare activă), ceea ce implică depunerea unei declarații vamale. Acest lucru este valabil și pentru prelucrarea în PILG a mărfurilor străine plasate în regim nou de zonă liberă. Indiferent de faptul dacă rezidentul aplică, cu privire la alte mărfuri regimul vamal vechi, pentru a transforma în PILG mărfurile plasate în regim nou de zonă liberă, acesta va trebui fie să le pună în liberă circulație, fie să le plaseze în regim de perfecționare activă, ambele prin depunerea declarației vamale. Astfel, orice operațiune cu mărfurile din PILG care are relevanță pentru consumul sau transformarea lor ori pentru supunerea lor drepturilor de import, este supusă înregistrării și este vizibilă pentru autoritatea vamală. Dacă rezidentul nu poate dovedi existența mărfurilor respective, urmează să suporte consecințele vamale aplicabile. Aceasta este o situație existentă în PILG și în zonele economice libere chiar și în prezent, reieșind din faptul aplicării actuale a ambelor regimuri – vechi și nou. În aceste condiții, nu vedem cum posibilitatea utilizării simultane a prevederilor ambelor regimuri de către unul și același rezident ar duce la imposibilitatea monitorizării mărfurilor plasate în regimurile respective. Evidența vamală a celor două fluxuri marfare se va realiza în paralel, cu metodele aplicabile în fiecare caz (respectiv, declarare vamală și înscriere în evidențe), iar Serviciul Vamal va putea în orice moment controla situația prin analiza declarațiilor vamale, pentru mărfurile plasate în regimul de zonă liberă vechi, mărfurile scoase din PILG și mărfurile introduse inițial în regim de zonă liberă nou, al căror regim vamal în PILG a fost ulterior modificat. Pentru mărfurile aflate în regim de zonă liberă nou se vor analiza datele din evidența ținută de rezidentul PILG conform cerințelor normative.</p>	
	<p>„(21) Prin derogare de la prevederile art.279 alin. (5) lit. c), pe o perioadă de până la data de 31.12.2026, nu se solicită nici o garanție pentru următoarele mărfuri introduse în regim vamal de admitere temporară, pentru următoarele: utilajul, sculele și</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La pct. 49, în vederea respectării uniformității stilului actului normativ, textul „31.12.2026” se va substitui cu textul „31 decembrie 2026”.</p>	<p>Se acceptă</p>

	instrumentele speciale puse la dispoziția unei persoane stabilite pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pentru a fi utilizate în procesul de producere a mărfurilor care urmează a fi exportate/reexportate, cu condiția ca aceste mărfuri să rămână în proprietatea unei persoane străine pe toată perioada derulării regimului vamal de admitere temporară.			
	Se completează cu articolul 428 cu următorul cuprins: „Articolul 428. Planul de acțiuni privind cerințele și necesitățile tehnice prioritare aferente Sistemelor Informaționale necesare implementării prevederilor prezentului cod. (1) În procesul de racordare și dezvoltare a sistemelor informaționale conform noilor reglementări Serviciul Vamal va elabora Plan de acțiuni în acest sens. (2) Planul de acțiuni menționat în alineatul (1) are următoarele priorități: (a) schimbul armonizat de informații pe baza modelelor de date și formatele de mesaje acceptate la nivel internațional; (b) reproiectarea birourilor vamale precum și a proceselor conexe acestora în vederea consolidării eficienței, eficacității și a aplicării lor uniforme. (3) Planul de acțiuni menționat în alineatul (1) este actualizat în mod periodic.”	Ministerul Justiției	La pct. 50, ce vizează completarea cu art. 428 după dispozițiile tranzitorii cuprinse la art. 427, considerăm oportună integrarea acestuia, eventual, după art. 426. Modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil, precum și succesiunea firească a elementelor structurale. Suplimentar, numerotarea literelor se va revizui prin prisma art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă.
	La Anexele nr.1- 4, prima coloană, cuvintele „Poziția tarifară” se substituie cu cuvintele „Codul Nomenclaturii combinate”	Ministerul Justiției	La pct. 51, cifra „4” se va substitui cu textul „nr. 4”, iar la pct. 52 verbul se va reda la timpul prezent.	Se acceptă.
	Art. XI - Legea nr.69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.126 art.199), se modifică după cum urmează: Articolul 2 se completează cu o noțiunea cu următorul cuprins: „număr de identificare fiscală - combinație unică de litere sau de	MAI	La Art. XI, pct. 1, propunerea de modificare a art. 2 va avea următorul cuprins: „Articolul 2 se completează cu noțiunea „număr de identificare fiscal” cu următorul cuprins:”.	Se acceptă.

	numere, atribuite de o jurisdicție unei persoane fizice sau unei entități și folosite pentru a identifica persoana fizică sau entitatea în scopul aplicării legilor fiscale ale respectivei jurisdicții ori, în lipsa acesteia, echivalentul său funcțional;”.			
	Art.XII – (1) Prin derogare de la prevederile art.56 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2025, cu excepția Art.II punctul 6) ce vizează completarea articolului 20 cu litera z ²¹), art.VII, art. VIII, art. IX pct.30 și pct.31, art.X și art.XI care intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	CCI	Se propune completarea Art.XII – (1), după cuvintele ”20 cu litera z ²¹)”, cu sintagma ”punctul 31 ce vizează completarea articolului 95, alineatul (2) cu litera i), ”. Argumentare: Concretizarea tratamentului fiscal al veniturilor/costurilor suplimentare din echilibrarea pe piața angro a energiei electrice este importantă în contextul implementării Noilor Reguli ale Pieței Energiei Electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020 din 07.08.2020 și, tinând cont, că acestea au început să fie aplicate efectiv cu 01 iunie 2022, punerea aplicare odată cu publicarea respectivelor modificări este binevenită și oportună.	Se acceptă.
		AmCham	La art. XII, aliniatul (1) se propune a fi completat cu sintagma: „cu excepția Art. II, punctul 7 ce vizează modificarea/completarea art. 21 aliniatul (6) care intră în vigoare de la 01.01.2023”. Argumentare Necesitatea completării respective se motivează prin faptul că modificările la art. 21 aliniatul (6) prezentate în Art. II, pct. 7 doar concretizează norma și anume, că prevederile articolului menționat să fie aplicate doar în raport cu persoane interdependente, fără a face referință la fondatorii întreprinderii. Respectiv, considerăm faptul că modificarea art. 21 alin. (6) urmează a fi aplicată din 01.01.2023, data intrării în vigoare a prevederilor aliniatul (6) din articolul 21, introduse în Codul Fiscal prin Legea nr. 356/2022. Tot aici, se propune completarea alin. (1) cu pct. 31 (Art. II din proiect) ce vizează completarea art. 95, alineatul (2) cu litera i) pentru intrarea în vigoare a acestor modificări la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Concretizarea tratamentului fiscal al veniturilor/costurilor suplimentare din echilibrarea pe piața angro a	Nu se acceptă , nu este argumentat efectul retroactiv al normei.

			energiei electrice este importantă în contextul implementării Noilor Reguli ale Pieței Energiei Electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020 din 07.08.2020 și, ținând cont, că acestea au început a fi aplicate efectiv din 01 iunie 2022, punerea în aplicare odată cu publicarea respectivelor modificări este binevenită și oportună.	
		Ministerul Energiei	<p>Se propune completarea excepției menționate la Art. II, după textul „punctul 6) ce vizează completarea articolului 20 cu litera z²¹)” completarea cu textul „<i>punctul 31 ce vizează completarea articolului 95, alineatul (2) cu litera i)</i>”</p> <p>Astfel, concretizarea tratamentului fiscal al veniturilor/costurilor suplimentare din echilibrarea pe piața angro a energiei electrice este importantă, ținând cont că Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 283/2020 au început să fie aplicate efectiv cu 01 iunie 2022, punerea în aplicare odată cu publicarea respectivelor modificări este binevenită și oportună.</p>	Se acceptă.
		EBA	<p>La art. XII, aliniatul (1) din Proiect, se propune a fi completat cu sintagma: „cu excepția Art. II, punctul 7 ce vizează modificarea/completarea art. 21 aliniatul (6) care intră în vigoare de la 01.01.2023”.</p> <p>Argumentare: Necesitatea completării respective se motivează prin faptul că modificările la art. 21 alin.(6) prezentate în Art. II, pct. 7 doar concretizează norma și anume, că prevederile articolului menționat să fie aplicate doar în raport cu persoane interdependente, fără a face referință la fondatorii întreprinderii. Respectiv, considerăm faptul că modificarea art. 21 alin. (6) urmează a fi aplicată din 01.01.2023, data intrării în vigoare a prevederilor aliniatul (6) din articolul 21, introduse în Codul Fiscal prin Legea nr. 356/2022.</p>	Se acceptă.
Legea nr.69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare				
	Articolul 8: alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Prezentarea unor informații false într-o declarație pe proprie răspundere	Ministerul Justiției	La alin.(5) și (7) al art. 8 din Legea nr. 69/2023 privind implementarea prevederilor Acordului multilateral al autorităților competente pentru schimbul automat de	Se acceptă , redacția a fost completată cu referința la Ordinului MF nr.102/2023.

	<p>depusă în scopul aplicării prezentei legi sau a reglementărilor stabilite de Ministerul Finanțelor se sancționează cu amendă de la 3000 la 5000 de lei.”</p> <p>se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins: „(7) Neasigurarea păstrării în termenul stabilit de prezenta lege a datelor despre măsurile luate sau a oricăror informații deținute și/sau obținute în scopul respectării 33 prezentei legi sau a reglementărilor stabilite de Ministerul Finanțelor, se sancționează cu amendă de la 3000 la 5000 de lei.</p>		<p>informații privind conturile financiare, prevăzute la Art. XIII din proiect, cu referire la cuvintele „sau a reglementărilor stabilite de Ministerul Finanțelor” înaintăm aceleași obiecții privind necorespunderea acestora condițiilor de claritate și previzibilitate a legii, invocate art. 385 din Codul vamal (pct. 46 din Art. XI din proiect).</p>	
Propuneri generale proiect				
		Cancelaria de Stat	<p>Recomandăm examinarea oportunității modificării și a altor prevederi din Codul Fiscal care stabilesc norme speciale în limita tratatelor internaționale (ex: art. 54, art.79³, art.226 alin. (8), etc) și ar avea aplicabilitate și asupra contractelor de stat.</p> <p>Totodată, având în vedere că pe parcursul anului 2023 au fost aprobate de către Parlament un șir de acte legislative cu derogări de la prevederile sus menționate ale Codului fiscal în privința unor contracte de împrumut, se recomandă Ministerului Finanțelor de a revizui politica bugetar-fiscală și în privința contractelor de împrumut, cu reglementarea expresă, după caz a acestor scutiri de taxe și TVA întru evitarea pe viitor a unor asemenea acte adoptate cu derogări de la prevederile Codului fiscal.</p>	Am luat act.
		CNA	<p>Subsecvent, sub egida modificărilor inițiate de autor, în contextul conlucrării anterioare și a carențelor de reglementare sesizate de către CNA în cadrul ședințelor de lucru desfășurate în comun cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, considerăm necesară aprecierea inițierii de către autor, a completării prevederilor Cod fiscal, sub aspectul stipulării scutirii entităților publice, care efectuează activități speciale de investigații și măsuri contrainformative și informative externe, de plata TVA și drepturile de import, la achiziționarea/importul de programe informatice și softuri, precum și mijloace tehnice speciale, în scopul obținerii în secret a</p>	Nu se acceptă , extinderea spectrului de avantaje fiscale în condițiile parametrilor bugetari actuali.

			informației, conform clasificatorului aprobat de Guvern.	
		UNEJ	Considerăm benefică și salutăm introducerea posibilității deducerii sumelor pentru abonamente de utilizare a facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic. Totuși, am opta ca cuantumul acestora să fie majorat până la un salariu mediu pe economie, similar serviciilor medicale – pentru a stimula real angajați își practice activități sportive – or, cuantumul prevăzut de proiect pare a fi insuficient.	Nu se acceptă , extinderea facilității în contextul parametrilor bugetari actuali.
		AmCham	Se propune stabilirea limitei pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate de 6 ani: Această măsură va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va susține companiile noi create sau intrate pe piața din Republica Moldova. Criza pandemică, războiul din Ucraina, creșterea inflației la nivel record au încetinit substanțial viteza de recuperare a investițiilor în Republica Moldova, contrar așteptărilor. Cu toate acestea, companiile continuă să investească în Republica Moldova, să creeze noi locuri de muncă și să desfășoare proiecte de responsabilitate socială. În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitări de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc. Adicional, aceasta va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investițional mai favorabil și de atragere a investițiilor străine. În România, de exemplu, eșalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani. Posibilitatea de a repune în lucru pierderea suportată pentru a obține profit va fi o măsură de susținere a mediului de afaceri afectat. Valorificarea nelimitată a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate în scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificată de către autorități în cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizării pierderilor pune presiune suplimentară pe companii care oricum au ca	Nu se acceptă , limitarea perioadei de raportare a pierderilor are drept scop asigurarea procesului de administrare de către autoritatea fiscală a activității de întreprinzător desfășurată de către contribuabilul.

			scop principal valorificarea profitabilă a investițiilor create.	
		AmCham	<p>Prin Legea nr.212/2023 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar-fiscală), art. 103 alin.(1) punctul 24) a fost abrogat, modificare care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026, potrivit căreia autoturismele și alte autovehicule (pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705) nu vor mai fi scutite de TVA, urmând a fi impozitate conform principiului general.</p> <p>La fel, Anexa nr. 1 la titlul IX a fost completată cu poziția 21 , modificare care la fel va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026, potrivit căreia taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehicule va fi apreciată în baza greutății autoturismului.</p> <p>Reieșind din aceste prevederi, constatăm faptul că începând cu 1 ianuarie 2026, în Republica Moldova, vehiculele electrice nu vor mai beneficia de careva scutiri fiscale (atât la import cât și taxa pentru folosirea drumurilor). În corespundere cu acest fapt, considerăm necesară elaborarea inițiativelor de stimulare a investițiilor și economiei verzi, prin oferirea stimulentei financiare și reglementarea pe viitor a scutirilor de impozite și taxe pentru achiziționarea de vehicule electrice de către mediul de afaceri, dar și persoane fizice, fapt care va permite schimbarea parcului auto cu autoturisme fără emisii de CO2.</p>	Nu se acceptă , în vederea asigurării aplicării uniforme a principiului echității fiscale în cazul utilizării infrastructurii drumurilor.
		AmCham	<p>De asemenea, insistăm asupra propunerilor anterior înaintate prin, printre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Elaborarea și includerea prevederilor aferente inițiativelor de stimulare a investițiilor, a economiei verzi și a creșterii economice per ansamblu; ✓ Propunerea introducerii unui nou instrument/beneficiu extra-salarial – tichetul de vacanță în limita unui salariu mediu prognozat scutit de impozitare – care poate fi tratat ca unul din instrumentele inteligente (fără costuri adiționale) pentru dezvoltarea industriei turismului intern prin majorarea numărului turiștilor – angajații – cetățenii Republicii Moldova. Drept efect, vor fi create 	Am luat act.

			<p>locuri de muncă suplimentare în industria turismului, va crește calitatea serviciilor (prin creșterea concurenței) și ca rezultat, industria poate deveni o sursă suplimentară pentru atragerea investitorilor și clienților din statele vecine. Proiectul de lege cu privire la acordarea tichetelor (ce prevede un cadrul general pentru toate tipurile de tichete) se anexează;</p> <p>✓ Operarea modificărilor la Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului (în vederea eliminării tuturor neconcordanțelor);</p> <p>✓ Revizuirea unor prevederi din cadrul legislativ aferent prețurilor de transfer;</p> <p>✓ Revizuirea Hotărârii Guvernului nr. 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, în scopul ajustării acestora la realitățile economice actuale;</p> <p>✓ Revederea taxei vamale pentru concentratele exotice importate pentru a asigura competitivitatea producătorului autohton de sucuri (Legea nr. 172/2014 cu privire la Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova, cap. 24);</p> <p>✓ Reformarea sistemului taxelor locale, pentru a oferi mai multă transparență și predictibilitate.</p>	
		CNSM	<p>În vederea sporirii gradului de protecție și securitate socială, venim cu propunerea de a stabili un regim de asigurare socială și medicală a fondatorilor societăților cu răspundere limitată, în cazul în care aceștia nu realizează venituri supuse contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală, similar cu cel aplicabil fondatorilor întreprinderilor individuale.</p>	Subiectul vizează competența MMPS și MS.
		Camera Notarială	<p>Propunerile de modificare a art. 281 alin. (1²), art. 281¹ alin. (1), art. 282 alin. (1) și (4) din Codul fiscal, precum și a art. 4 alin. (7) lit. a) și alin. (9) lit. a) din Legea nr. 1056 din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal, vor afecta reprezentanții profesiiilor juridice în acest sens reprezentând o povară în sensul efectuării</p>	Nu se acceptă. Obligația, calculării și prezentării calculului impozitului pe bunurile imobiliare va survine, dar cazul în care persoanele cu referință preiau în posesie/folosință bunuri imobiliare – proprietăți ale autorităților publice sau instituțiilor finanțate de la bugetele de toate nivelurile, sau deținerii în proprietatea

			<p>calculelor de sine stătător a sumelor anuale a impozitului pe bunurile imobiliare.</p> <p>Marcăm că în acest sens, autorul proiectului nu prezintă careva argumente clare privind necesitatea unei asemenea soluții și nu evaluează impactul de reglementare al acesteia.</p> <p>Astfel, atragem atenția asupra faptului că, la impunerea unor asemenea obligații față de notari, nu se ține cont de faptul că activitatea profesională a notarului nu este activitate de întreprinzător și nici nu poate fi raportată la o astfel de activitate, în sensul prevederilor art. 8 alin. (2) din Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor.</p> <p>Urmare a celor expuse solicităm luarea în considerare a opiniei prezentate prin prisma prevederilor legale în vigoare.</p>	<p>persoanei cu statut de persoană fizice care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății</p> <p>Serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor nu dețin informația aferentă bunurilor transmise în folosință categoriilor respective de persoane, respective în vederea asigurării plenitudinii achitării impozitului pe bunurile imobiliare la buget se consideră oportun ca calcularea impozitului, inclusiv declararea obligațiilor fiscale să se realizeze nemijlocit de către contribuabili.</p> <p>Norma nu se extinde asupra bunurilor imobile deținute în proprietate private a persoanei fizice cetățean.</p>
		EBA	<p>Clarificarea incertitudinii legate de aplicarea modificărilor aduse Titlului II, Capitolul 7³ din Codul fiscal, referitoare la regimul fiscal al agenților economici care desfășoară activități în domeniul comercializării deșeurilor de metale feroase și neferoase, modificări intrate în vigoare odată cu perioada fiscală a anului 2024. Este specificat că operatorii economici mici și mijlocii, precum și cei care activează în domeniul comercializării deșeurilor metalice, trebuie să prezinte formularul „SIMM24M”. Acesta implică necesitatea de a delimita veniturile ce nu provin din activitățile desfășurate în baza licenței, conform Legii nr. 160/2011, care conform art. 5414 din Codul fiscal, ar trebui impozitate corespunzător. Un exemplu concret este cazul unor companii, care deși dețin o licență pentru deșeuri metalice, nu are ca activitate principală colectarea acestora. Totuși, în urma casărilor și reparațiilor interne, acestea acumulează metale feroase pe care ulterior le vând. Conform noilor prevederi, apare incertitudinea dacă aceștia sunt obligați să declare aceste cantități, deși nu se încadrează în niciuna dintre categoriile de contribuabili specificate în Anexa 2 la Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 40/2020.</p> <p>Urmare celor expuse supra, <i>solicităm respectuos oferirea clarificărilor aferente aplicabilității Capitolului 7³ „Regimul fiscal al agenților economici care desfășoară activități în domeniul comercializării</i></p>	<p>Se examinează oportunitatea abrogării regimului.</p>

			deșeurilor de metale feroase și neferoase”, în privința agenților economici a căror activitate de bază nu e colectarea deșeurilor de metale feroase și neferoase și specificarea expresă în conținutul capitolului menționat despre subiecții cărora se aplică prevederile date	
		Ministerul Mediului	Se propune eliminarea taxelor și TVA-ului la importul tuturor tipurilor de transport full-electric, precum: trotinete, biciclete, moped, monocicluri, și altele, care conform Nomenclurii combinate a mărfurilor Republicii Moldova pot fi clasificate ca produse la subpoziția tarifară 8711 60 900 „Alte motociclete (inclusiv moped) și biciclete triciclete sau similare, având motor electric pentru propulsie.	
		Propuneri Nota informativă		
		MAE	La Nota informativă la proiectul de lege, în conformitate cu dispozițiile anexei nr.1 din Legea nr.100/2017, în compartimentul 3 urmează a fi indicat dacă intervenția rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană, precum și inclusă mențiunea cu privire la elaborarea tabelului de concordanță.	<u>Am luat act</u>
		MAI	În tot cuprinsul proiectului au fost identificate norme ce urmează a fi abrogate, însă Nota informativă nu conține careva argumente judicioase cu privire la necesitatea abrogării acestora. Prin urmare, autorul proiectului va revedea acest aspect și va include în Nota informativă argumentele de rigoare.	<u>Am luat act</u>
		MAI	Potrivit art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Respectiv, Art. XII din proiectul legii specifică că, prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2025, cu excepția Art. II punctul 6) ce vizează completarea articolului 20 cu litera z 21), art. VII, art. VIII, art. IX pct. 30 și pct. 31, art. X și art. XI care	<u>Am luat act.</u>

			<p>intră în vigoare la data publicării legii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>În acest sens comunicăm că în proiectul notei informative lipsește justificarea termenului de intrare în vigoare a proiectului de act normativ, contrar art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 care statuează că, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.</p>	
		Ministerul Justiției	<p>Nota informativă este sumară, unele amendamente din proiectul legii nu se regăsesc în notă, respectiv, nu reflectă raționamentele inițiatorului și cerințele care au impus intervenția normativă respectivă. De asemenea, în nota informativă se vor prezenta argumentele ce justifică intrarea în vigoare a legii la data publicării, prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective.</p>	<u>Am luat act.</u>
Propuneri redacționale				
		Ministerul Justiției	<p>La definitivarea proiectului, se va ține cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.</p>	<u>Am luat act</u>
		ASP	<p>La art. II pct. 38 al proiectului, întrucât, în redacția actuală a art.119 din Codul fiscal la pct.1) nu există o prevedere legală indicată</p>	<u>Am luat act</u>

			<p>sub lit. a¹), respectiv, aceasta urmează să fie reformulată, astfel: „38. Articolul 119 punctul 1) se completează cu litera a¹), cu următorul cuprins: a¹) rezerve din tutun sau rezerve din tutun reconstituit pentru dispozitive de încălzire a tutunului;”.</p>	
		MAE	<p>Potrivit art. 31, alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dar și pct. 12, subpct. 4, lit. a) și b) din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018 (în continuare - Regulament), proiectele actelor normative care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene conțin în mod obligatoriu clauza de armonizare. Drept urmare, în conformitate cu pct.30 din Regulament, clauza de armonizare se va include după preambul și clauza de adoptare a proiectului de act normativ.</p>	<u>Am luat act</u>
		MAE	<p>În conformitate cu art. 1, pct. 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 5/2024 cu privire la modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 29/2023 pentru aprobarea listei ministerelor, denumirea „Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene” se substituie cu denumirea „Ministerul Afacerilor Externe”.</p> <p>În acest context, se propune includerea unui punct separat ce prevede excluderea cuvintelor „și Integrării Europene” din denumirea Ministerului Afacerilor Externe în textul actelor normative, în următoarele articole din proiectul de lege:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Art. V prin care se modifică Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003; - Art. VI prin care se modifică Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004; - Art. IX prin care se modifică Codul Vamal nr. 95/2021. 	<u>Am luat act</u>
		MAI	<p>la pct.14 din proiect, art.35², înainte de a expune conținutul alin.(6) se va completa cu următorul text: „se completează cu alin.(6) cu următorul cuprins:”.</p>	Se acceptă.

		MAI	La pct.16 din proiect, art.39 alin. (1) lit. a) se expune cu un nou conținut. Spre deosebire de norma actuală, cuprinsul nou al lit.a) nu reglementează „acțiunile” în calitate de active de capital, iar acest fapt nu este justificat, fapt ce va fi revizuit, iar în nota informativă vor fi incluse argumentele necesare.	Notă, conceptul prevede comasarea „acțiunilor” în redacția noțiunii „titluri de participație”.
		MAI	La pct.21 din proiect, se consideră oportun ca cuvintele „se exclude” să se substituie cu cuvintele „se abrogă” or, pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții.	Se acceptă.
		MAI	Pct.27 din proiect, la art.87 alin.(1 ¹) lit.(b), al treilea enunț, cuvintele „se introduc” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu” or, cuvintele „se introduc” nu sunt caracteristice limbajului normativ.	Se acceptă.
		MAI	La pct.38 din proiect, textul „1)” se va substitui cu textul „7)” sau lit. a ¹) este parte componentă a pct. 7) al art. 119.	Se acceptă.
		MAI	Autorul proiectului va revizui pct.79 din proiect, amendamentul art.265 alin.(2), în vederea completării acestuia cu litera h) și nu cu litera j), în scopul respectării consecutivității ordinii alfabetice a normelor redacției în vigoare.	Se acceptă.
		MAI	Suplimentar, se recomandă: a)expunerea art.42 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate cu următorul cuprins: „În publicitatea exterioară se încasează tarifele și taxele prevăzute de legislație.”; b)revizuirea prevederilor Codului fiscal nr.1163/1997, pentru excluderea neconcordanței legislative ce reglementează aspectul referitor la publicitatea amplasată pe/în vehicule. Raționamentul propunerilor înaintate se datorează disonanței normative dintre actele normative tangențiale publicității pe/în vehicule. În acest sens, se constată faptul că publicitate exterioară (outdoor) potrivit art.2 din Legea nr.62/2022 reprezintă publicitatea difuzată pe dispozitive publicitare amplasate în spațiile publice din exteriorul imobilelor și care este vizibilă în exteriorul imobilelor. Aceasta include și publicitatea difuzată prin	Nu vizează obiectul politicii fiscale și vamale.

		<p>intermediul dispozitivelor publicitare amplasate pe/în mijloace de transport. Totodată, în conformitate art.40 alin.(1) și (2) din legea menționată supra:</p> <p>(1) Afișarea imaginilor publicitare pe/în vehiculele aflate în trafic internațional sau internațional, de pasageri sau de mărfuri, se efectuează pe bază de contracte încheiate cu proprietarii acestora, în baza autorizației eliberate de autoritatea administrației publice locale pe al cărei teritoriu este înregistrat respectivul vehicul și a avizului prealabil eliberat de poliție.</p> <p>(2) Pe taximetre și pe vehiculele destinate publicității, imaginile publicitare sunt afișate în baza autorizației eliberate de autoritatea administrației publice locale pe al cărei teritoriu este înregistrat respectivul vehicul și a avizului prealabil eliberat de poliție.</p> <p>Astfel, conform art.42 din Legea nr.62/2022 cu privire la publicitate, în publicitatea exterioră pot fi încasate doar taxele prevăzute de Codul fiscal.</p> <p>Pe de altă parte, se denotă faptul pentru prestarea serviciului public „coordonarea schemelor de distribuire a inscripției și reclamei pe mijloacele de transport”, indicat la pct.78 din anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.896/2014 se încasează tariful de 90 lei per unitate.</p> <p>Este de menționat că, Hotărârea Guvernului nr.896/2014 pentru aprobarea Nomenclatorului și tarifelor la serviciile prestate contra plată, precum și a Regulamentului cu privire la modul de formare și utilizare a veniturilor colectate ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestuia, a fost emisă în scopul executării art.43 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.</p> <p>Așadar, potrivit art. 43 alin. (2) din Legea nr. 181/2014, nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată efectuate și/sau prestate de către autoritățile/instituțiile bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern sau, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, în funcție de bugetul de la care se finanțează autoritatea/instituția bugetară.</p>	
--	--	---	--

			<p>Mai mult, art.2 din Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, indică că serviciile publice sunt activități administrative necomerciale cu caracter individual, realizate în regim de putere publică de prestatorul de servicii publice, cu sau fără solicitarea beneficiarilor de servicii, și care vizează realizarea drepturilor, libertăților, obligațiilor și intereselor legitime ale acestora, asigurându-le, după caz, beneficiile materiale sau nemateriale corespunzătoare, iar art.24 alin.(8) din legea citată, prevede că, nomenclatorul serviciilor publice cu plată prestate de către autoritățile/instituțiile publice bugetare și mărimea tarifelor la servicii se stabilesc de către Guvern [...].</p> <p>Pe cale de consecință, se remarcă o diferențiere la aspectul invocat supra între următoarele legi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legea nr.62/2022 cu privire la publicitate; - Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice; - Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014; - Codul fiscal nr.1163/1997. <p>Subsidiar, învederăm că, autorul proiectului urmează a se conforma prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 și a expune conținutul proiectului în limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p>	
Ordinului ministrului finanțelor nr. 158 din 25.11.2019 cu privire la aprobarea informațiilor furnizate de Serviciul Fiscal de Stat autorităților publice locale în scopul elaborării proiectelor bugetelor locale				
		Primăria Chișinău	<p>În art. 2 al ordinului ministrului finanțelor nr. 158 din 25.11.2019 cu privire la aprobarea informațiilor furnizate de Serviciul Fiscal de Stat autorităților publice locale în scopul elaborării proiectelor bugetelor locale, după cuvintele „calculului impozitului pe bunurile imobiliare”, se vor adăuga cuvintele „și alte dări de seamă generalizatoare necesare și solicitate”.</p> <p>În cadrul auditului conformității procesului bugetar și gestionării patrimoniului public în anii 2018-2020 la UAT mun. Chișinău, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a menționat că APL a municipiului Chișinău nu dispune de informație exhaustivă și veridică ce ține de indicatorii care stau la baza calculării</p>	Nu face obiectul prezentului exercițiu de ajustare a legislației fiscale și vamale.

			veniturilor. Solicităm modificarea menționată în scopul lărgirii bazei de date privind baza fiscală a UAT.	
--	--	--	--	--

Ministru

Petru ROTARU